

'What's in it for me?'

*On the motives for providing voluntary work
in the cultural heritage sector*

Master thesis

Lisa Baas (347684lb@student.eur.nl)

Date: 08-06-2015
Programme: Cultural Economics and Entrepreneurship
Faculty: Erasmus School of History, Culture and Communication
Supervisor: Dr. M. Vecco
Second reader: Dr. F. R. R. Vermeylen

Table of contents

1. INTRODUCTION	1
2. LITERATURE REVIEW	3
2.1 ON CULTURAL HERITAGE.....	3
2.1.1 Definition of cultural heritage.....	3
2.1.2 Financing cultural heritage organisations	6
2.2 TOWARDS UNDERSTANDING ECONOMICS OF VOLUNTEERING	13
2.2.1 On the history of volunteering in the Netherlands	13
2.2.2 Volunteering model innovations.....	16
2.2.3 Definition of volunteering	17
2.2.4 Volunteering as a gift of time.....	18
2.2.4 Volunteering in the cultural heritage sector	19
2.2.5 From economics of labour towards economics of volunteering	21
2.3 MOTIVATION THEORIES	24
2.3.1 Theories on the motivations of employees	24
2.3.2 Theories on the motivations of volunteers.....	27
2.3.4 Theories on values	32
2.4 ANALYTICAL FRAMEWORK	35
2.4.1 Quadrant 1: personal satisfaction	35
2.4.2 Quadrant 2: social interaction.....	36
2.4.3 Quadrant 3: personal rewards	36
2.4.4 Quadrant 4: public recognition	36
2.4.5 Motives within the framework	36
3. METHODS	37
3.1 Research methods.....	37

3.2 Data collection	37
3.3 Data analysis	42
3.4 Justification of methods	43
4. FINDINGS.....	45
4.1 Overview of the four quadrants.....	45
4.2 Results of the separate interviews.....	46
4.3 Quadrant 1: personal satisfaction.....	48
4.4 Quadrant 2: social interaction.....	48
4.5 Quadrant 3: personal rewards	49
4.6 Quadrant 4: public recognition	49
4.7 Ranking of motivations	49
5. CONCLUSION	50
5.1 Conclusion.....	50
5.2 Limitations.....	50
5.3 Future research.....	51
APPENDIX I: LISTS OF VALUES	60
APPENDIX II: MOTIVATIONS AND THEIR CLASSIFICATION	61
APPENDIX III: EXTENSIVE OVERVIEW OF RESPONDENTS	65
APPENDIX IV: INTERVIEW QUESTIONS	67
APPENDIX V: TRANSCRIPTIONS – RESPONDENT 1.....	70
APPENDIX V: TRANSCRIPTIONS – RESPONDENT 2.....	83
APPENDIX V: TRANSCRIPTIONS – RESPONDENT 3.....	94
APPENDIX V: TRANSCRIPTIONS – RESPONDENT 4.....	112
APPENDIX V: TRANSCRIPTIONS – RESPONDENT 5.....	123

APPENDIX V: TRANSCRIPTIONS – RESPONDENT 6.....	142
APPENDIX V: TRANSCRIPTIONS – RESPONDENT 7.....	152
APPENDIX V: TRANSCRIPTIONS – RESPONDENT 8.....	164
APPENDIX V: TRANSCRIPTIONS – RESPONDENT 9.....	174
APPENDIX V: TRANSCRIPTIONS – RESPONDENT 10.....	185
APPENDIX V: TRANSCRIPTIONS – RESPONDENT 11.....	201
APPENDIX V: TRANSCRIPTIONS – RESPONDENT 12.....	218

1. Introduction

Our cultural heritage is of great value to us. It reminds us of our history and shows us how the world developed into the way it is now. In order to conserve and valorise these cultural assets, we need resources in the form of money and knowledge. But in the Netherlands, the public sector has been withdrawing itself from providing financial support. Economists see possibilities to gain extra support in the market or from other sources. Philanthropy is one of the possibilities for the sector of cultural heritage to gain this extra support. And as the financial pressure rises, volunteering is an important labour supply that heritage organisations use.

Philanthropy comes in the form of giving money or giving time. In this thesis, we look at the latter. The gift of time, or in other words volunteering, can represent an alternative source of work for non-profit organisations. Because of this, they can help the organisation as finances are cut by the public sector. If certain tasks can be performed by volunteers, this saves costs and expenses for the organisation. The SCP estimates that in 2015 an amount of 3.128.000 volunteers give their time to a good cause, of which one of them is cultural heritage. As this amount has increased with about 150.000 volunteers since 2005, it seems like we do not have to fear a decline. But nonetheless, society is changing and the reasons for and context of volunteering has changed. Individualisation and decrease in loyalty are examples of this. In order to connect these volunteers with a fitting organisation, different improvements have been achieved in the field. Examples are employment agencies or information centres for volunteers. Supply and demand have to match and knowing the motivations of volunteers helps.

But the motivations of volunteers are not entirely the same as the motivations for employees and it is thus important to find out what drives them. It is therefore of importance to understand why volunteers are drawn to volunteer for cultural heritage. If we know their motives, organisations can use this information to attract and retain more volunteers and save costs this way. Society deserves a well maintained cultural heritage and this can be stimulated if we know what people like about spending their time for preserving and promoting cultural heritage. But the concept of philanthropy is difficult to understand for economists. Andreoni (2005) even mentioned philanthropy as one of the greatest puzzles for economics: after all, he stated that economics is based on self-interested behaviour and as philanthropy is based on unselfish behaviour, so how can these two be reconciled? Andreoni (2005) himself poses one of the explanations as that giving is not as unselfish as it seems. We will keep this in mind, but as Sen (1976:329) stated: “the purely economic man is indeed close to being a social moron.” Therefore, we also address theories from different fields, like sociology, psychology and anthropology as economics will not be able to give us a full insight in volunteer motives. Many quantitative

researches have been conducted to map the motivations of bigger groups of motives, even from the cultural heritage sector (Van der Heide et al, 2010). This qualitative research gives respondents the opportunity to fully express themselves and go beyond the borders of the set amount of motivations in a quantitative research.

This master thesis thus investigates the motives of volunteers in the cultural heritage sector in the Netherlands. The research question we address is the following: *“what are the main motives of volunteers who volunteer for a cultural heritage organisation in the Netherlands?”* The research looks into the general motives of volunteers through literature research and compares these with the motives collected through interviews with volunteers in the cultural heritage sector. Is Andreoni right, is the effort put in cultural heritage all for the own gain of the volunteer?

My personal motivation for this topic comes from my own volunteering activities in different sectors. I see many passionate people around me, willing to spend their time on cultural heritage. Some spend a lot of time, some less, but they all talk passionately about the heritage they are engaged in. These people are so important for our cultural heritage. We can safely assume that if it was not for our many volunteers, we would have lost a lot from the old days. But as so many people are taking care of our heritage, they must have so many different motives to do so. I want to know what moves them, how we can attract more people and what we can do to make them volunteers who are content. Researching their motives is one way to do this.

And in order to do this, the thesis is structured in the following manner. Chapter 2 presents the theoretical framework with the help of four subchapters. Chapter 2.1 provides an overview on the definition of cultural heritage and financing of cultural heritage organisations. This leads to the perspective of volunteering as a form of financial resources. Chapter 2.2 then commences on the history of volunteering, after which we consider the definition of volunteering. Following, we look at some volunteering models that have developed as result of innovation within the field of volunteering organisations and provide data on volunteering in the cultural heritage sector. Chapter 2.2 concludes with an economic perspective on volunteering. Chapter 2.3 elaborates on this from the perspective of the motivation to volunteer. Theories on the motivations of employees and volunteers are outlined and theories on gifts and values are addressed. In chapter 2.4 an overview of the literature summarises all motives and theories on motives and places these within categories based on the two main types of motivation combined with a personal and interpersonal dimension. The framework created is used for the data analysis. Chapter 3 describes the methodological approach that is used and how the research is conducted. Chapter 4 presents the findings from analysing the interviews, followed by the conclusion in chapter 5. The thesis finishes with reflecting on the limitation of the research in chapter 6 and suggestions for further and improvement of future researches in chapter 7.

2. Literature Review

The Literature Review provides background information and literature for the research. As we will conduct a research on volunteers for cultural heritage organisations, firstly we will assess what the concept of cultural heritage encompasses by looking at different definitions. Then we shortly consider how cultural heritage organisations are financed and where volunteering as a gift of time comes into view.

In the second literature chapter, we move onward to the background and literature on volunteering, in which we will see how volunteering developed in the Netherlands, what its latest trends are. We then dive into the theory and look at the definition of volunteering and volunteering from the perspective of the concept of the gift. This is followed by some information on volunteering within the cultural heritage sector and an economic approach to the concept of volunteering, as a trade-off between income and leisure.

This already made the commencement to consider why people volunteer in general. Theories on work and volunteering motivations are assessed from different perspectives and collected to use for our analysis. The Literature Review concludes with an overview of these motivations applied to our analysis framework, which is composed by two motivation categories: intrinsic and extrinsic motivation, combined with personal and interpersonal motivation.

2.1 On cultural heritage

Chapter 1 provides the context in which the volunteering takes place. The definition of cultural heritage (CH) is discussed. It shows what value cultural heritage and their organisations offer and how these organisations are financed.

2.1.1 Definition of cultural heritage

The Handbook on the Economics of Cultural Heritage provides a definition on CH organisations, which reads “organisations, which preserve, produce and/or distribute (i.e. make available) cultural heritage, either material (tangible) and/or immaterial (intangible)”. (Castañer, 2013:209). Castañer (2003) continues that CH organisations have two main tasks, being firstly the restoration and preservation of cultural heritage and secondly transmission or reproduction of cultural heritage. But to understand what it is precisely, that is being preserved, produced and distributed we need to look into the definition on CH.

Coming from the Latin word ‘hereditas’, heritage refers to that which may be inherited. Logically, CH is something cultural that may be passed on to later generations, something which has

been occurring since the dawn of man. But the concept of CH in West Europe has not been defined until the 20th century and this definition is changing ever since (Vecco, 2010): only during recent years has intangible heritage been acknowledged in the definition of CH. The Getty Conservation Institute (1988) provides us with a general classification of CH, which distinguishes tangible and intangible CH but also recognises a categorisation in tangible CH concerning immovable and movable CH. Table 1 shows this classification with several examples that fit the categories.

Table 1: Classification of cultural heritage

Tangible Heritage	<i>Immovable</i>	Built heritage: monuments, (listed) buildings, groups of buildings Sites (also underwater): archaeological, historical, ethnological Cultural landscapes
	<i>Movable</i>	Artifacts: paintings, sculptures, objects, collections Media: audiovisual media, books, plays, scores Consumer and industrial goods
Intangible Heritage		Art expressions: music, dance, literature, theatre Martial arts Languages Living cultures (Oral)traditions Narratives Revolutions Networks Folklore

Source: Getty Conservation Institute (1998)

When we talk about CH, there is not one fixed definition. One of the important institutions that set a definition for CH is UNESCO. UNESCO has defined CH in its *Draft Medium Term Plan 1990-1995* as “the entire corpus of material signs - either artistic or symbolic - handed on by the past to each culture and, therefore, to the whole of humankind. As a constituent part of the affirmation and enrichment of cultural identities, as a legacy belonging to all humankind, the cultural heritage gives each particular place its recognizable features and is the storehouse of human experience. Furthermore, the preservation of the cultural heritage now covers the non-physical cultural heritage, which includes the signs and symbols passed on by oral transmission, artistic and literary forms of expression, languages, ways of life, myths, beliefs and rituals, value systems and traditional knowledge and know-how” (UNESCO, 1989:57). In the *Handbook on the Economics of Cultural Heritage* (2013), several definitions of CH are mentioned. One of them is by Guerzoni, who states

that CH is “a heterogeneous set of goods that, in the course of time and in a process of historicisation, comes to be recognised as the conveyor of specific cultural traditions”. United Nations (2010) provides a broader definition by defining CH as “the origin of all forms of arts and the soul of cultural and creative industries” and divides CH in the groups of traditional cultural expressions and cultural sites. A definition consisting of a combination between Benhamou (2003) and Peacock and Rizzo (2008) is that CH are “the ideas, performances (traditional dances and music for instance), and artefacts (including objects and buildings) that are considered (at a certain point in time) by professionals and the public at large to represent and embody the legacy of civilisation, culture or reproduction”.

As we would see with any definition, there are many variations. And so we can consider CH in many different forms. An economist considers CH both as a good and a service. It often has a strong public good characteristic. What economic values does CH offer? And what values other than economic ones? There are different values that can be considered to be attached to CH, which are dependent on the discipline or type of stakeholder that deals with the CH. As Vecco (2007:68) points out, values are created during the interaction between the CH object and its environment. They created a typology of values, consisting of a distinction between cultural values and economic values. But also communication values and ecological values are added due to the importance of them in our society and the expression of interest in them by different stakeholders (Vecco, 2007). Within the four value typologies, Vecco (2007) has compared many different researches that use various values. The author categorises these various values in the four categories of cultural, economic, communication and ecological values. The result is presented in table 2.

Table 2: different values for cultural heritage

Cultural Values	Economic Values	Communication Values	Ecological values
Historic	use - direct - indirect	symbolic	diversity
Cultural	option	information	ecosystem
Social	non-use	recreational	durability
Aesthetic	- existence	community/national identity	integrity
Artistic	- bequest	utility	natural
Spiritual/religious	intrinsic		
Educative/cognitive			

Source: Vecco (2007)

Cultural values Vecco (2007) considered are aesthetic value, artistic value, historic value, seniority value, commemoration value, novelty value, scientific value, cultural value, universal or global value, social value, moral value and cognitive or educative value. Economic values mentioned in the compared researches include monetary value, urban value, existence or intrinsic value, option value, quasi option value, altruism value, resource value, tourist value, use value, public good value and non-use value. Communication values comprise the following values in the compared researches: symbolic association value, prestige value, information value, recreational value, value for the local and national identity and community and useful value for creation of new knowledge. No further explanation is provided on the ecological values.

Other values will be discussed in the literature on motivations.

2.1.2 Financing cultural heritage organisations

CH organisations and their activities are financed by different sources. We address these sources according to the theory of spheres of Klamer et al. (2007). Three main sources of financing are mentioned, being the market, government and the third sphere. Each source contains its own logic and rules: some can be used simultaneously; some cannot due to clashing of interests.

The logic of the financing sources

The market is well known within the field of economics. Within the concept of financing, organisations enter the market when trying to sell a good or retrieve sponsorships. The logic of the market sphere is economic, which means it acts according to the principle of property rights: if you pay, you get to decide (Klamer, 2006). This means that parties exchange goods that are worth approximately the same or have the same price. Klamer (2006) refers to this as 'quid pro quo'. The value of the good is expressed in terms of money and so the price measures the value on the market. In order to exchange, a party sometimes has to make a compromise in order for an exchange to succeed. For CH, this means sometimes values like cultural or historical value have to make place for economic value, for instance when buildings are rezoned.

Within the concept of financing, organisations enter the government sphere when applying for subsidies. The government makes decisions which are based on rules like protocols and procedures (Klamer, 2006). The government differs from the market, because the government is embedded more in the third sphere. This comes from the politics that take place in the third sphere which influences the government. Another distinction between the market and the government is that where the market uses the law of supply and demand, the government used objective criteria. This means some goods can be exchanged in the government sphere, while this would have been impossible in the market sphere. In the government sphere, the value of the good has to meet the

criteria set by institutions in the government. In the government sphere the product sometimes has to make a compromise, just as in the market (Klamer, 2006).

The third sphere is about reciprocity and unequal exchange. The logic is based on ‘quid pro quo’: you get something and you give something in return, but often this doesn’t include money. It rather includes attention and time. Klamer (2006) states that in this sphere, value is generated by talking about it or giving something attention, which creates social, cultural and symbolic value for goods. In the social sphere, financial support can be acquired by donations of money and time, the last-mentioned being volunteering or unpaid labour. Simmons and Emanuele (2010) find that in the U.S. volunteer labour is often perceived as a substitute for lower paid labour. Authors mention the importance of including the non-profit private sector (or third sphere) to make use of the potential for fundraising and volunteer commitment in order to keep preserving cultural heritage (Seaman, 2013). Seaman (2013) ratifies the fact that for such support, the organisation has to be not financially self-sustaining and have to encompass an emotional and symbolic nature which motivates individuals to support them. Klamer et al. (2007) will show us that this realisation has indeed happened.

Financing sources in practice

Klamer et al. (2007) find three categories of financial sources in practice: public or governmental support, private support and mixed ways of financing. Table 3 shows an extended version of the table made by Marshakova (2015) in which the possible financing sources are presented. Public funding resources are mainly extracted from the governmental sphere, while private funding sources can both be extracted from the market and third sphere. The mixed category shows interference in all three spheres.

Table 3: Financing structure cultural heritage organisations (Dutch system)

Public	Direct	Subsidies, grants, national lottery funds, awards, vouchers
	Indirect	Tax and legal incentives
Private	Profit	Grants, donations, sponsorship, board of supporters, in kind donations, loans
	Non-profit	Grants, donations, in kind donations, loans, lottery funds
	Individual	Donations
Mixed		Membership, subsidies and self-financing, board of supporters and grants, bonds, equity, loans, revolving funding

Source: Adaptation on Schuster et al. (1997), Klamer et al. (2007) and Marshakova (2015)

Public financing resources

Because CH is subject to market failure, the sector requires public funding (Rizzo & Throsby, 2006). This can occur on national level by the central government, and on lower levels by the province and municipalities. Klamer et al. (2007a) make a distinction within public support between direct and indirect public support and regulations.

Direct public support provides the organisation directly with money in the form of subsidies, grants, awards or vouchers or support through the national lottery funds. For example, in 2014 the Dutch Ministry of Education, Culture and Science subsidised 49 museums (Culturalpolicies.net, 2015a). Of these 49 museums, 31 belonged to the Basic National Cultural Infrastructure (BIS) in 2014. The 18 museums that are not in the BIS are funded by other ministries of the central government, like the Ministry of Defence. The Cultural Heritage Agency provides on behalf of the Ministry of Education, Culture and Science two kinds of subsidies for built heritage: subsidy for the conservation of monuments and subsidy for adaptive reuse of monuments (Cultureelerfgoed.nl, 2015). The Netherlands has no national lottery funds, as all lotteries are part of the Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen (translated as Foundation Shares National Charity Lotteries) (BankGiroLoterij, 2015a). Indirect public support includes tax incentives, which can be either tax reductions or exemptions. These incentives encourage behaviour that supports government policies by providing more money in the form of tax benefits to the cultural institutions or individuals that support those (Klamer et al., 2006). An example in the Netherlands is the Geefwet (Gift and Inheritance Tax Act) which was implemented in 2012 (Culturalpolicies.net, 2015b). Regulations come in the form of legal incentives. Examples of this are heritage listing, and constraints and rules on managing CH (Klamer et al. 2007b).

In the Netherlands, 25% of the total public cultural expenditure was spent on CH in 2012 (Council of Europe/ERICarts, 2012). Of this 25%, 35% of public funds were allocated by the central government, while 65% were allocated by the local or regional governments (Council of Europe/ERICarts, 2012). This indicated that local levels of governments have a relatively high autonomy, also compared to other countries in Europe (Klamer et al., 2007ab). Of the 35% allocated by the central government, 5,2% of the annual budget is allocated to various funds (Council of Europe/ERICarts, 2006), which again distribute the money to cultural institutions or individual artists. In 2004 the central government allocated 0,4% of this 35% to CH (Council of Europe/ERICarts, 2006).

Private financing resources

Private support includes support from non-profit organisations, profit organisations and individual donations. In the Netherlands, the role of private financing resources has increased over time due to the high priority the Dutch cultural policies give to involvement of non-profit organisations and businesses (Klamer et al., 2007). According to the report 'Cultuur in Beeld' philanthropy to culture had increased with 246% from 1995 to 2011 with a total donation of 4,25 billion euros in 2011: less than former years, but when the gifts to culture are compared with gifts to other sectors, these have been stable since the year 2000 (Rijksoverheid, 2013). This indicates that people and organisations give less in general in 2011, which is explained by the economic crisis according to the report (Rijksoverheid, 2013). These figures also include the lottery funds, which we Klamer et al. (2007) categorised in the public funding sources.

Non-profit organisations exist in different types. Palsson (2011) categorises NPO (non-profit organisations) apart from trusts, foundations and advocacy groups. Klamer et al. (2007) also mention trusts and foundations, but add private associations to the list. These organisations can operate on different levels, from international and national to regional and local. Not all types of non-profit organisations are common in the Netherlands. Trusts are a typical Anglosaxon model and are known in the Netherlands as 'afgezonderd particulier vermogen' (translated as 'separated private assets') (Verderfiscaal.nl, 2015). This concept is known as a type of foundation in the Netherlands, but this particular type is not used to attain charitable or social goals (Belastingdienst.nl, 2015). Advocacy groups for cultural heritage are not organised yet in the Netherlands (Culturalpolicies.net, 2015c). Private associations do exist in the Netherlands: an example of a big private association is the Rembrandt Vereniging (Rembrandt Association) (Culturalpolicies.net, 2015c). That leaves foundations.

Foundations are the most common financier in Europe of these private financiers (Palsson, 2011) and also in the Netherlands (Klamer et al., 2007). The biggest foundation that distributes funds to arts and culture is the Prince Bernhard Cultural Foundation (Prins Bernhard Cultuur Fonds) (Klamer et al, 2007). Mentioned are government-supported foundations, corporate foundations and independent and community foundations (Klamer et al., 2007). Their difference lies within their source of income, which determines what kind of logic they follow: governmental, market or third sphere logic. Government-supported foundations were already mentioned in the public financing resources and receive funds from the government to redistribute them again according to guidelines set by the state. Corporate foundations are established by for-profit companies and their support can be either based on marketing benefits, which means they follow the logic of the market, or on an ethical basis (Klamer et al., 2007), which means the logic of the third sphere is applied. Independent and community foundations are foundations that acquire their own source of income

or fund which is managed by their own board (EFC 2005a). They mainly follow the logic of the third sphere, but depending on who is on the board this could also be the market or governmental logic.

Businesses that support arts and culture could be compared to corporate foundations regarding their motivations: they are in for the economic benefits or their support is of charitable nature. This can of course be a combination of motives. Partnerships between businesses and arts and culture organisations can also be encouraged by the government through policies: for instance, in the Netherlands there are cultural sponsorship codes, which are established to protect the artistic content of the sponsored activity or institution.

The lottery funds in the Netherlands can be categorised in the independent foundations as all lotteries are part of Stichting Aandelen Nationale Goede Doelen Loterijen (BankGiroLoterij, 2015a). An example is BankGiro Lottery, which for instance supports the Association of the Dutch Mills (Vereniging De Hollandsche Molen) and the Association of Hendrick de Keyser, which restores and exploits monuments of architectural and historical value, but also to other foundations which again allocate the money themselves (BankGiroLoterij.nl, 2015b).

Individual donations are gifts of money or time made by households. According to the report 'Geven in Nederland' only 9% of households give money to culture with an average of €36 a year (Schuyt et al., 2013). Wealthy households give for 33% to culture with an average amount of €1467 a year. According to the report 'Cultuur in Beeld', people say they do not give because they are not asked to (Rijksoverheid, 2013). As asking is actually one of the reasons for people to give (Clary and Snyder, 2005) cultural organisations could make use of this to attract more donations.

So why give time, when you could also give money? Several researches have been conducted on the correlation between giving money and giving time. Andreoni (2005) provides us with a literature review in which he sums up the results of various economic researches on the complementarity or substitutability of gifts of time and money. He states that scientific research has not determined yet which one explains the relation between giving time and money. Some researches point out the goods as being complementary, while others find proof for their substitutability. Andreoni (2005) poses that the outcome of this test depends on the assumptions made on givers' preferences. He presents three models, of which the first is based on individuals who are warm-glow givers and only care about the hours they volunteer and the amount of money they give away. This first model tells that the complementarity or substitutability cannot be predicted and depends on the preferences of the individual. The second model assumes that the individual gets no extra utility from volunteering in itself and that they get no warm-glow from money gifts. In this model, the giver cares about what creates the most value for the charity, which makes the gift of time and money substitutable. The third model assumes that the individual also receives some form of warm glow from the giving time in itself, but still cares about the total value

of the donation. This leads to a prediction that we should be more likely to see gifts of time following gifts of money than the other way around (Andreoni, 2005).

Handy and Katz (2007) add to this that the dimension of the warm glow for volunteering is different than that for giving money and that giving money enables people to contribute to a cause that might be difficult to volunteer for due to for instance physical distance. Hartmann and Werding (2012) continue that it could also work the other way around, where the volunteering provides insights into the organisation, which again might encourage people to donate money to the same organisation. They also mention some motives, like growing empathy, loyalty or strategic aspects like improving one's own position in the hierarchy (Hartmann & Werding, 2012). Lilley and Slonim (2013) provide proof that crowding effects increase when the individuals have pure rather than impure motives and that volunteering is more strongly motivated by warm glow, which support the thoughts of Handy and Katz (2007) and is also in line with the findings of Brown et al. (2013). Brown et al. (2013) back this up with the assumptions that factors like social recognition and the enjoyment of the volunteering increase the utility of giving time instead of money.

Mixed financing resources

By diversifying their sources of income, cultural organisations have become more creative in financing their activities. This resulted in mixed financing resources, which are funding sources that be either public, private or a combination of those two types (Marshakova, 2015). Examples of this are self-financing like in the form of IPO's and renting, revolving funds, membership and crowdfunding. We briefly explain these funding sources.

IPO stands for Initial Public Offerings and is when shares are sold on the market for the first time. This means that a private company becomes a public company, as their shares are now being traded on the market. Renting is the renting or leasing of a room or whole property to the government, profit or non-profit organisations. These are two examples of how the company can create self-financing.

Revolving funds are funds that are given out as loans. The difference with an investment fund is that the project serves a public interest. Often these projects need a longer time to pay back the loan and its interest and the capital market is unable to bear the risks that are associated with the project. The interest and substitution of the loan is again reinvested in other projects (Restauratiefonds.nl, 2015).

Membership is based on the exclusive services an organization provides to its members (Bussel & Forbes, 2006, Caves, 2006). Mostly, the exchange that is being established is that of a membership fee (and thus money) for these exclusive services (Caves, 2006). However, memberships do not have purely financial motives. They also function as a marketing tool, as they

generate a sense of a united community (Slater, 2004) in which the connection with the organisation is strengthened and thus the philanthropic motives of the member can be increased (Marshakova, 2015).

Crowdfunding is a financing mechanism that is relatively new. It is defined by Belleflamme et al. (2013:8) as “an open call, essentially through the Internet, for the provision of financial resources either in form of donation or in exchange for some form of reward and/or voting rights in order to support initiatives for specific purposes”. Barbas (2012) presents us with four different models on crowdfunding. The first three are based on money as a donation. These are the donation model, the reward model and the pre-paid model. The first model is based on a gift without any particular or promised return. The second model, the reward model, provides the giver with something in return. This can be tangible, but also non-tangible. The pre-paid model provides the giver with the possibility to ensure the purchase of a product in the future. In the fourth model, which is the loan model, givers can loan their money to get it back later without (and sometimes with (Sodafabriek.nl, 2013) any interest.

2.2 Towards understanding economics of volunteering

The history and trends of volunteering in the Netherlands are explained in this chapter. We will then look at the meaning of the concept of volunteering by considering different definitions and forming our own for this research. The role of volunteers in the CH sector is discussed with facts and figures. We conclude with looking at volunteering through the eyes of the economist, which introduces us into why people volunteer.

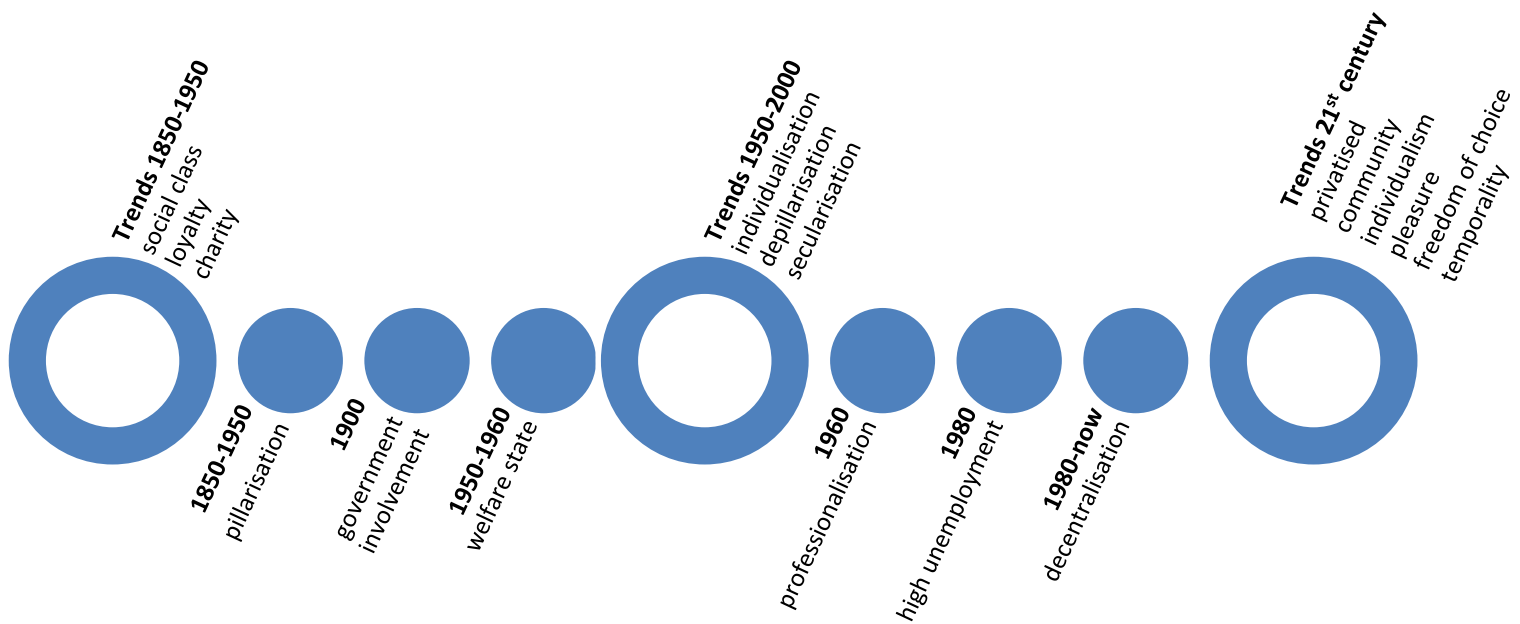
2.2.1 On the history of volunteering in the Netherlands

The word 'volunteering' goes way back and has generally referred to voluntarily offering oneself for a service or undertaking (dictionary.reference.com). But the kind of organisations and activities people would volunteer for, has changed over time. How this evolution happened, depended on the context in which the volunteering took place, for instance the governmental influences in a country. The development of volunteering in the Netherlands has similarities with that of other countries in Western Europe. From private care, which was provided to members of the family and is nowadays not officially considered as volunteering work, it transitioned into care for the community (GHK, 2010): a form of volunteering that we still recognise today. This started already in the Middle Ages, during which orphans, sick and mental patients were cared for by volunteers (GHK, 2010). Later, the word also was associated with the army, a volunteer being 'one who offers himself for military service' (etymonline.com). Archambault (2006) came up with four different models of volunteerism linked to different countries based on religious, political and social backgrounds. These are the liberal model, the social democratic model, the Mediterranean model and the Rhine model. As the original paper could not be found, we base our explanation of his models on the writings of Seaman (2013:124).

The liberal model is common in the UK and Ireland. This model is characterised by organisations that are run locally and individually instead of by local and regional communities or governmental institutions or incentives. This model came to be through its 19th century Christian socialist roots, which created a strong sense of social responsibility. The social democratic model can be found in Finland, Norway and Sweden. This model depicts an 'associative tradition' that stresses individual volunteer interventions rather than depending on either religious or ideological sense of 'belonging'. The Mediterranean model is linked to Greece, Italy, Portugal and Spain. The rapid rise of the private sector is linked to the especially stringent limitation on public resources, but without losing its traditional link to the volunteer and community service traditions of the Catholic Church. The last model is the Rhine model and can be applied to Austria, Belgium, France, Germany and the Netherlands. Characteristic for this model are the institutional and professional

organisations which operate in different fields based on affiliation of particular religions, politics or trade unions. As mentioned before, this last model is the model that can be applied to the Netherlands, which is the country we are considering for this research. To gain further knowledge on the development of volunteering in the Netherlands, we look more specifically in the developments that influenced the notion of and reasons for volunteering.

Figure 1: timeline on the development of volunteering

Source: own elaboration

It was not until the second decade of the 19th and first half of the 20th century when volunteer associations began to grow in the Netherlands. The main reason for this was the pillarisation and the high class consciousness which also determined the composition of organisations. The pillar and the class you grew up in decided where you would stay for the rest of your life. Loyalty and charity were important in that life (Commissie Vrijwilligersbeleid, 2004).

In the beginning of the 20th century, the government involvement increased. Legislation and regulations were introduced to increase social security measures (GHK, 2010). In the 1950's and 1960's, the Netherlands had developed a welfare state in which the government took responsibility for the economic and social welfare of its citizens. As a result, the standard of living increased and as a consequence more people were induced to volunteer. Social class and pillarisation slowly became less of an influence, while voluntary commitment became more based on principles (GHK, 2010).

With the growth of the welfare state, the Netherlands was also growing its civil society, consisting of the individuals and organisations that are not dependent on the government. However, this civil society was not yet privatised nor professionalised (Commissie Vrijwilligersbeleid, 2004). This changed at the end of the 1960's. Due to further government involvement, the sector became subsidised and regulated and there was room for training and professionalisation. Many activities that were once performed by volunteers were now carried out by paid workers with expertise (GHK, 2010). This resulted in an anti-movement in which the performance of paid workers was evaluated critically: the critics had personal stakes with their performance and wanted to have a greater say in the way things went. This explains the emerging of for instance parents committees in schools, environmental focus groups and neighbourhood associations (GHK, 2010).

The labour market also played a big role in the willingness to volunteer. When in the 1980's the labour market had more supply than demand, unemployed people who enjoyed financial benefits started volunteering. When the economy improved, these people could find jobs and thus stopped volunteering. The increasing demand for labour even caused older people, students and secondary school children to start working, which meant these groups also had less time to volunteer. Another group who started working more was women, as women and men became more equal in rights over the years. With all these people working and thus gaining more income, they enjoy more welfare and thus have more leisure activities to choose from. Volunteering competes with these activities (GHK, 2010).

Trends that are visible during the second half of the 20th century are individualisation, further depillarisation and secularisation (GHK, 2010). People dared to get in contact with people outside of their group and started developing their lives by their own choice. Although secularisation might have had a negative impact on the stimulus to volunteer, other trends in the community have created opportunities for volunteering (GHK, 2010). Ageing and immigration create new groups of volunteers and companies are facilitating voluntary work and encouraging their employees do engage in such activities (GHK, 2010). Voluntary work is evolved due to the professionalisation of organisations and the awareness that we need volunteers to conserve for instance nature (GHK, 2010) but also our heritage. With this awareness comes the decentralisation by the government, who wants to encourage the feeling of personal responsibility by policies. The government hereby aims for a bigger role for the civil society in which people act themselves instead of waiting for the government or other parties to take action (GHK, 2010). Volunteering is thus based on the intrinsic motivation of an individual to change the environment they live in (GHK, 2010).

This approach fits with the research by Wildemeersch (2001), who states that in the 21st century, community is more privatised and people emphasise their individuality by reflecting on their lives and the choices they make. Wildemeersch (2001) concludes that three conditions are typical for developing 'actief burgerschap' (active citizenship): desire, ability and commitment. Desire is needed to fight injustice or continue a tradition. Ability is needed to actually provide a contribution to a social or societal issue in the form of knowledge, experience, skill or time. Commitment is important to establish joint action. The Commissie Vrijwilligersbeleid (2004) adds to this that volunteers are driven by identity and meaningfulness and that the work carried out should provide the individual with a personal need and should be broad enough that different activities can be chosen. The loyalty we saw during the pillarisation has disappeared and makes room for pleasure, freedom of choice within the individual's life, reorientation and temporality (Commissie Vrijwilligersbeleid, 2004).

2.2.2 Volunteering model innovations

The Sociaal Cultureel Planbureau (SCP; The Netherlands Institute for Social Research) acknowledges that individualisation in the volunteering sector takes place and that the traditional volunteering makes place for a short-term, sporadic and non-binding commitment (Dekker & Hart, 2009). Due to a decreasing availability of people to volunteer, the SCP states the non-profit sector is in need of a more led form of volunteering which could influence the willingness, availability or suitability of individuals to volunteer. There are phenomena that function as an accelerant for this new kind of led volunteering. The SCP poses four of these accelerants: self-efficacy, volunteering as a teaching method in schools and universities, social periods and rewards and punishments in the form of time banks (Dekker & Hart, 2009).

Self-efficacy refers to tasks that become compulsory in order to make organisations function. An example is participation by parents at the school of their child by helping out in school activities. Teaching methods at school refer to social training in the form of internships. A social period has similarities with this, but instead is a longer period of social work. The last accelerant is time banks, which are systems that are established out of fear that volunteering will disappear (Dekker & Hart, 2009). These systems are based on the rewarding of volunteer activities, which removes the altruistic aspect of volunteering. They provide a form of alternative currency which is not connected to the currency of money (timebank.cc). Time functions as a medium of exchange: one hour of volunteering is equivalent to one credit. Seyfang (2001:439) mentions that they create 'reciprocal relationships based on equality and valuing the time people invest in their communities'. By this principle, time banks can build and strengthen an inclusive society (Seyfang, 2001).

2.2.3 Definition of volunteering

As with any definition, many different versions are used in research (Roy & Ziemek, 2000; Cnaan & Amroffell, 1994: 337). Often this difference lies in the perspective the researchers want to address: different research questions bring different definitions. Smith (1999) provides a list that can be regarded as the first conceptual framework which can be used in the definition of volunteering, in which he mentions notion of free will, nature of the benefit, organisational setting and level of commitment. Within these concepts, there is some freedom to differ in definition: regarding the notion of free will, he states that volunteering should not be forced, but the definition could leave room for volunteering due to peer pressure and social obligation. On the nature of the benefit, this applies to the volunteer self plus another person, who can be either related, unrelated but known or completely unknown to the volunteer. The organisational setting can either include working for a formal organisation or informal volunteering, being one-to-one. This could be related to Smiths (1999) concept on the level of commitment, which is based on the regularity with which is being volunteered: is this frequent or a one-off activity?

Table 4: overview definitions of volunteering

Source	Definition
Schervish (1993)	Volunteering is based on fulfilling a need that is communicated through 'moral signs' and excludes work that is being done that is communicated through any monetary form or power
Freeman (1997)	Work performed without monetary recompense
Dekker and Halman (2003)	An activity through which the individual spends a part of his time, without any wage, by free choice, in a formal way, within an organisation, working for the benefit of others or of the entire community
Anheier (2005)	Donation of time for a wide range of community and public benefit purposes
Musick and Wilson (2007)	Unpaid effort provided under organizational settings to parties to whom the worker owes no contractual, familial, or friendship obligations
Rijksoverheid.nl (2015)	Unpaid and not obligatory work that you do for others or for society
Our definition	An activity through which the individual spends a part of his time, without any wage, by free choice or by peer pressure or social obligation, in a formal way, within an organisation, working for the benefit of others either known or unknown or of the entire community

Source: own elaboration

Over the years, several definitions have been given for the concept of volunteering. An overview of these definitions is given in table 4. Schervish (1993) mentions that volunteering includes volunteering work that is based on fulfilling a need that is communicated through 'moral signs' and excludes work that is being done that is communicated through any monetary form or power. We recognise the spheres of Klamer (2006) here, in which the needs communicated through money and power take place in the market and government sphere, respectively. Thus, based on Schervish (1993) theory, volunteering can only take place in the third sphere.

Freemans (1997) definition of volunteering work is "work performed without monetary recompense". He adds to this that the output is of social nature. Dekker and Halman (2003) define volunteering as "an activity through which the individual spends a part of his time, without any wage, by free choice, in a formal way, within an organisation, working for the benefit of others or of the entire community". They stress their definition to be based on a formal, non-altruistic, and uncommodified character. Anheiers (2005) definition looks like the former, but is broader by stating that volunteering is a "donation of time for a wide range of community and public benefit purposes". Musick and Wilson (2007) define volunteering as "unpaid effort provided under organizational settings to parties to whom the worker owes no contractual, familial, or friendship obligations". The Dutch government states that volunteer work is "unpaid and not obligatory work that you do for others or for society" (Rijksoverheid.nl, 2015).

We can see that Smiths (1999) concept framework on aspects of volunteering can be used on all of these definitions and that researches indeed use different assumptions in defining volunteering. We will work with a definition of volunteering that leaves room for peer pressure and social obligation and various natures of the benefit, but we will stick to volunteering that is done in a formal or organisational setting and a frequent level of commitment. This way we focus on volunteers that can be retained in an organisation and enables us to consider why people induce to volunteer in a broad manner.

2.2.4 Volunteering as a gift of time

As we have discussed in the paragraph on financing of CH organisations that volunteering can also be considered as a gift of time. The idea of volunteering as a gift can be approached from different perspectives. We consider an anthropological perspective, a sociological perspective and a psychological perspective.

Mauss is a sociologist who also worked in the field of anthropology. It is in this latter field he contributed on the concept of gift-giving with his book *The Gift* (1925). He posits that there are three obligations in the exchange of gifts: giving, receiving and reciprocating (Mauss, 1925). The

giving is the first step in constructing a social relationship, followed by receiving, which indicates that this relationship is being accepted. The last step shows the recipient's integrity, as when the gift is not returned, this can threaten the relationship. This makes gift-giving a medium for both social and economic exchange seeing it from an anthropologic perspective (Wolfenbarger, 1990). For anthropologists, gifts differ from commodities in that a gift stays in a personal way attached to the person that gave it (Bell, 1991). Lévi-Strauss was inspired by Mauss and continued research on gift-giving with stating that there are three fundamental characteristics of the human mind: people follow rules, reciprocity is the simplest way to create social relationships and thus a gift binds both giver and recipient in a continuing social relationship (Levi-Strauss, 1965).

Sociologists show us the norms of giving, social responsibility and reciprocity (Wolfenbarger, 1990). Caplow (1981) posits that gift exchange is '*a language that employs objects instead of words as its lexical elements*'. This indicates gift-giving has certain rules that are to be followed. Caplow (1982) investigated the gift-giving phenomenon during Christmas gift-giving and discovered several (unwritten) rules that were associated with the tradition. Sociologists figured these rules are learnt from early childhood (Caplow, 1981; 1982).

(Social) psychologists perceive gifts as a way for the giver to express the relationship between the giver and the receiver (Wolfenbarger, 1990). Schwartz (1967) mentions this as 'the gift as a generator of identity', whereby the gift identifies both the giver and the receiver. This means that when a gift is accepted, the identity is accepted. Saad and Gill (2003) mention kin altruism (Hamilton, 1964), reciprocal altruism (Trivers, 1971) and mate selection (Trivers, 1972) as the three relevant theories on gift-giving.

The difference between these three perspectives is embedded within the expectation that comes with the gift. From the anthropologic perspective, the gift giver expects something back. The sociologic perspective emphasises certain rules that have to be followed in gift giving, which could but does not particularly involve giving something in return. The (social) psychological perspective is least focused on reciprocity.

2.2.4 Volunteering in the cultural heritage sector

Seaman (2013) argues that economists do realise the importance of the role of volunteers, as the value of their labour is not recognised in accounts like the national income or the GDP although this would add a large value. He states that volunteers play a big role in the cultural heritage (CH) sector, something of which the organisation Volunteers for Cultural Heritage have made serious moves to document and measure this in different countries in Europe (Seaman, 2013). According to their findings, the 23 million people that volunteer per year are outworking an equivalent to 180.000 full-time jobs and 65 billion euros (Amitie.it).

Exact numbers on the extent of volunteering in the Netherlands are difficult to assess, as different researches find different numbers. However, Schuyt et al. conduct longitudinal research on ‘giving in the Netherlands’, of which the subject of volunteering is one aspect of research. Below is one of their tables (Schuyt et al., 2013), which show that volunteering is decreasing. As the categories are not specified, we could assume that CH is embedded in the category of culture. According to Schuyt et al. (2013), of the overall Dutch population (including immigrants) approximately 3% volunteers for culture in 2012. The number seems to have decreased in 2010 and 2012 if we look at the columns on the right, but it should be taken into account that these numbers include immigrants. When we compare the numbers of 2010 with and without immigrants taken into account, we still see a decrease but a less big one. Schuyt et al. (2013) do not explain the decrease.

The rows below ‘culture’ show the categories that have a greater participation by volunteers than the category of culture. Another possibility is that CH is embedded within the category of recreation/hobby or other, which shows 5%, respectively 7% of the total Dutch population volunteering in 2012.

Table 5: percentages of Dutch population

	2002	2004	2006	2008	2010 ^b	2010 ^c	2012 ^c
<i>No volunteer</i>	54	59	58	55	57	59	62
<i>Volunteer</i>	46	41	42	45	43	41	38
<i>Culture</i>	3	2	2	3	5	4	3
<i>Sport</i>	16	10	12	13	13	12	11
<i>Religion</i>	11	10	12	13	13	12	11
<i>Health</i>	8	7	6	7	7	6	5
<i>Recreation/hobby^a</i>	-	8	7	7	7	6	5
<i>Other</i>	5	4	8	8	7	7	7
<i>Schools</i>	8	5	6	6	6	6	5

^a Recreation/hobby was not offered as a category in 2002.

^b Generalisation excluding immigrants, following the same method as in 2002 until 2008.

^c Generalisation including immigrants.

Source: Schuyt et al., 2013

When we consider the numbers gathered by the Dutch Central Bureau of Statistics (CBS; statline.CBS.nl), we see that in 2012, 50% of the total Dutch population and in 2013, 49% of the Dutch population volunteered. In both years, 5% of the population volunteered for a cultural association (statline.CBS.nl). However, as this category is exemplified by organisations like a theatre or music association or a drawing club, it is not clear whether CH belongs to this same group. CH could also be categorised as ‘other organisations’, which shows a volunteering participation of 7% of the total Dutch population over both 2012 and 2013 (statline.CBS.nl, 2015).

As the numbers on volunteers in the CH sector are not provided thoroughly, we reside to the museum sector, which keeps better records of its statistics. In 2013 the CBS counted 32.170 volunteers against 12.155 paid employees. In 2003, CBS counted only 19.693 volunteers, which means that in 10 years the amount of volunteers in museums has grown with 63% (statline.CBS.nl, 2015b). As museums only represent a part of the CH organisations, we can assume these numbers are even greater for the complete sector.

Specific numbers on the monumental sector are not available and have to be estimated: Huysmans & de Haan (2007) have conducted a research about numbers on the heritage sector, including those on volunteering. According to data they gathered from the Sociaal Cultureel Planbureau (SCP; The Netherlands Institute for Social Research), 1,5% of the Dutch population of 16 years and older performed volunteering activities in the CH sector in 2003. However, these numbers are heavily dependent on the kind of organisations that are asked for their data and the way they perceive someone to be a volunteer or not. Chances are that for instance temporary volunteers are not included in their counts (Huysmans & de Haan, 2007).

Another interesting aspects that Huysmans & de Haan (2007) point out based on data by SCP, is that many volunteers who volunteer for heritage also often visited museums (79%) and looked at old buildings (73%) in 2003. Archives are visited less with 16% during that same year. This last fact could be explained by the digitalisation of archives (Huysmans & de Haan, 2007).

Generally, data on volunteers that is more recent has been collected and published, but is not yet downloadable for the public.

2.2.5 From economics of labour towards economics of volunteering

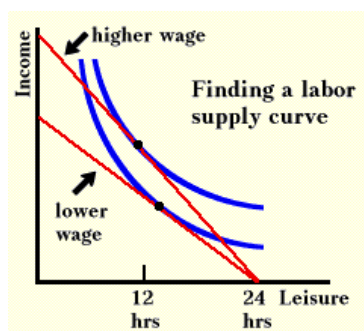
Economists have a lack of interest in volunteerism, which results in that the concept has not been frequently studied in economics. However, there are some economic theories that can tell us something about the concept of volunteering. So before discussing the economics of volunteering, we discuss the economics of labour. After all, different definitions of volunteering show us that volunteering is described as (unpaid) work, thus it is a form of labour. Economics see labour primarily as an input in the production of goods and services.

From a microeconomic perspective, labour economics tell us about the way individuals and individual organisations act on the labour market. Like a normal market, labour markets are based on supply and demand, but further the graphs look quite different. One of the differences is that the quantity stands for the number of people employed and the price is the rate of the wage. Also, it works differently, as there is a maximum amount of potential employees and people do not have unlimited amount of time.

The supply of labour is important for the economics of volunteering and Berlinski and Manacorda (2011) provide us with an explanation on this subject. The theory on supply of labour tells us why individuals choose to work and how an individual decides how many hours he wants to work. Like in consumer theory, this is based on the utility-maximising combination of choices. In economics, persons are assumed to behave rationally, which means that they will make choices that maximise their benefits or utility. Consumer theory tells us how an individual spends a certain income on different goods, in which the income and the price of the goods can vary. Following this logic, people would want to work more in order to get a higher income. But in the theory of labour supply, we take into account that working reduces leisure time. This way, people can't just be assumed to work more and get a higher income in order to be able to spend more money on consumption: they might rather make the choice to work less and have more leisure time, which is called the labour/leisure trade-off.

This trade-off is shown in figure 2. The labour/leisure trade-off means individuals do not only consider buying goods from money they earned, but also consider enjoying leisure time instead of earning income by working. The trade-off between labour and leisure can be shown in a utility graph. The horizontal axis shows the amount of the normal good or hours of leisure: the further from the origin, the more leisure hours. The vertical axis shows the amount of income: the further from the origin, the higher the income. Of course, an individual cannot have both. As rational agents will maximise their utility, economics assumes that individuals will merely make choices that either better their situation (an increase in their utility) or will at least not make them worse off (constant utility). When drawing the line of this constant utility within the graph of the labour/leisure trade-off, this line forms what is called the indifference curve. When an individual has less leisure hours, it means that leisure is scarce and thus valuable. In this case it will take a bigger increase in income for an individual to decide to give up an hour of leisure. This value of leisure is shown by the slope of the indifference curve and also mentioned in economics as the marginal rate of substitution (Berlinski & Manacorda, 2011).

Figure 2: Labour/leisure trade-off

Source: <http://revenue trades.tumblr.com/post/7542375702/>

The individual has a few constraints that limit the possibility of choice to maximise his utility. Not every combination of consumption and leisure can be chosen. The first constraint is the budget constraint, which is based on the fact that bigger consumption costs more income and thus decreases hours of leisure. The second constraint is that the number of working hours (and thus giving up leisure hours) cannot be negative or greater than the maximum amount¹ of leisure hours defined (Berlinski & Manacorda, 2011).

So we know that individuals make decisions based on whether they want to consume more or want more leisure time. Where does that leave volunteering? As long as an individual has the need to consume more, he will give up leisure time (if possible) for a higher income. If we regard volunteer labour as being unpaid labour, this means that either the individual receives greater utility from the first hour of volunteering than from working for wages or from leisure (Freeman, 1997) or that volunteering is part of leisure. The utility function of an individual makes room for volunteering when the needs of the individual are satisfied with still enough leisure hours an individual would be willing to give up for labour hours (Caslavova et al., 2014). As paid labour brings indirect utility from the possibility for an individual to purchase goods with the earned money, volunteer work brings utility directly. There exist a few groups that are generally in this situation in which their utility function leaves room for volunteer work, for example students, unemployed and retired individuals (Caslavova et al., 2014).

¹ When the graph shows leisure hours per day this would be 24, per week would be 168.

2.3 Motivation theories

What motivates employees in general and what theories are there on volunteer motivation?

2.3.1 Theories on the motivations of employees

As we have seen in the economics of labour, economics only provides us with one part of the theories on motivation by explaining behaviour with a rational approach. But before directly going into the research on volunteering motivations, we consider several theories which all have a different approach to motivation and are the most discussed theories in the book of *Understanding and Managing Organizational Behavior* (George & Jones, 2007). We make a distinction between 'content' theories, which focus on 'what' motivates individuals and 'process' theories, which explain 'how' motivation occurs. The theories are summarised in table 6 at the end of this paragraph.

What motivates individuals?

We firstly look at the content theories that stem from the understanding that motivation comes from the desire to fulfil a certain need or attain a certain goal: Maslow's hierarchy of needs and Alderfers ERG theory, Herzberg's dual factor theory, and McClelland's acquired needs theory.

The motivation theory of Maslow is one of the earliest theories on motivation. Maslow (1943) presents a hierarchy of needs, being psychological needs, safety needs, love or belonging needs, esteem and self-actualisation. These needs are to be fulfilled in that same order, some needs being more important than the other. The first two needs do not fit motivations of volunteers, but the last three could potentially be volunteering motivations. Alderfelders ERG theory (1969) builds on Maslows theory and poses that there are three groups of key needs. These are existence, relatedness and growth. Existence includes psychological needs and safety needs. Relatedness includes social needs and partly esteem needs. Growth includes partly esteem needs and self-actualisation needs.

Herzberg's 2-factor theory categorises two types of motivation, being motivators and hygienes which are also known as satisfiers and dissatisfiers (Herzberg, Mausner, & Snyderman, 1959). The motivators or satisfiers are factors that will make people happy when they are present, but will not make people unhappy when they are absent. On the other hand, we have the hygienes or dissatisfiers, which will make people unhappy in their absence and will create a neutral state of satisfaction. Achievement, recognition, work-itself, responsibility and advancement are found to be satisfiers, while company policy and administration, supervision, salary, interpersonal relations and working conditions are found to be dissatisfiers (Fugar, 2007). Although this theory does not tell us about the process of making a choice, we can derive from this that the reasons for volunteering are motivators or satisfiers rather than hygienes or dissatisfiers. This is based on the assumption that

individuals will not carry out volunteering activities when they are dissatisfied with their volunteer task.

McClelland's learned needs theory (1965) is also mentioned as Three Needs Theory, which already tells us that according to this theory three needs affect the choices of people. The needs for achievement, power and affiliation are said to be the motivation for anyone regardless of any characteristics. These needs are present within any individual in a different combination. People who score high on achievement have a strong need to be successful and are challenged by complex and competitive tasks. People with a high need of power want to influence others and their environment. A high need for affiliation indicates that people want to be liked and accepted by others or want to belong to a certain group or organisation.

How does motivation occur?

Now we consider theories that look at 'how' motivation occurs. Some of these theories are more complex than others. Theories that fit into this category are Vroom's expectancy theory, Porter & Lawler's theory, the motivation crowding theory, Adams' equity theory, Locke's goal setting theory and Skinner's reinforcement theory.

Vroom's expectancy theory (Vroom, 1964) is also known as the instrumentality theory. This theory poses that the strength of the motivation is dependent on the expectancy, the instrumentality and the value of the outcome to the individual. The expectancy is the chance of success that the effort of the individual will result in a good performance. This expectancy is based on the individual's perception of the difficulty of the action, the effectiveness of the individual himself and the control over the result. The instrumentality is the expectancy of whether this good performance leads to the desired outcome: for instance the chance that there will indeed be a reward for good behaviour. The value of the outcome is based on the basic needs of the individual. We assume that for an individual to engage in volunteering, these factors should be in order: the expectancy, instrumentality and value should be high.

Porter & Lawler (1968) expanded the expectancy theory by categorising the reward as intrinsic and extrinsic. Intrinsic rewards are those that are granted by the individual himself. Extrinsic rewards are those given to him by someone else. The motivation crowding theory (Frey & Jegen, 2001) suggests that external or extrinsic rewards can crowd out intrinsic motivation. This means that the satisfaction or reward that comes from the instinctual drive to do the work, also known as the intrinsic motivation, can decrease when too much monetary incentives or punishments are provided.

The equity theory is established by Adams (1965), who stated that individuals are more motivated when they are treated fairly. Likewise, when they are treated unfairly, they will be

demotivated. Whether they feel they are treated fair or not, depends on the ratio of inputs and outputs. If others are contributing as much as they are rewarded for, this will create a sense of fairness. Input and output include more than just working hours and payment.

With his goal setting theory, Locke (2001) poses the desire and intention to reach a goal as a motivational factor. Setting goals increases performance.

Skinner's reinforcement theory states that behaviour that is rewarded or leads to positive results will be repeated (Skinner, 1948). Likewise, behaviour that is punished or results in negative results will not be repeated. Skinner (1948) was convinced that behaviour is a function of previous outcomes.

As these theories are used in general management, we should keep in mind that volunteers differ from employees in the sense that they typically do not receive monetary rewards and are not submitted to the same rules or policies as employees (Farmer and Fedor, 1999, 2001; Pearce, 1993), nor are they controlled coercively (Etzioni, 1975).

Table 6: overview of motivation theories from a management perspective

Author	Theory	Motivational factor
Maslow (1943)	hierarchy of needs	psychological needs, safety needs, love or belonging needs, esteem and self-actualisation
Alderfelders (1969)	ERG theory	existence, relatedness and growth
Herzberg et al. (1959)	2-factor theory	satisfiers and dissatisfiers
McClelland (1965)	Three Needs Theory	achievement, power and affiliation
Vroom (1964)	expectancy theory	expectancy, instrumentality and value of the outcome
Porter & Lawler (1968)	Porter & Lawlers theory	Intrinsic and extrinsic
Frey & Jegen (2001)	the motivation crowding theory	extrinsic rewards can crowd out intrinsic motivation
Adams (1965)	Adams' equity theory	fair treatment
Locke (2001)	Goal setting theory	the desire and intention to reach a goal
Skinner (1948)	Reinforcement theory	behaviour that is rewarded or leads to positive results

Source: own elaboration

2.3.2 Theories on the motivations of volunteers

The fact that volunteers do not receive monetary rewards makes them different from paid employees: their goals differ fundamentally. Instead of employees, volunteers can even be compared with customers, as they use the organisation to fulfil their own goals and can choose to participate or leave any time (Reichheld & Sasser, 1990).

Basic economic models on volunteer motivation

Roy and Ziemek (2000) conducted a research on the economics of volunteering, in which they mention a research by Menchik & Weisbrod (1987) on volunteering motivations. From this research Roy and Ziemek (2000) present two benchmarking models that are most used in economic research on volunteer motivations. These models are the public good model and the private consumption model and differ in what would motivate an individual to volunteer.

The public good model is about the supply of public goods: the model reckons that people volunteer in order to increase the supply of a public good, and thus their actions should have this result for it to be meaningful to them. In the model of the private consumption, the result does not matter and giving in itself has enough meaning for the volunteer. This is also called altruism. Roy and Ziemek (2000) state that a mix of these models is often used and compare this mixed model with the impure altruist model of Andreoni (1990).

Another model mentioned by Roy and Ziemek (2000) is the investment model, which is developed by Menchik and Weisbrod (1987). In this model, the volunteer is motivated by the increase of his labour market value by engaging in volunteer activities (Ziemek, 2003). They do not receive utility directly, but rather invest in the form of free labour in order to gain labour market experience, skills, and (network) contacts. It gives them the possibility to show what they are worth to possible future employers.

Andreoni (2005) mentions three explanations for philanthropy that would be classified in the public goods model by an economist. The first is that giving is actually not that unselfish and that people who donate, would benefit themselves from developments by this institution later: for instance enjoying better programming by donating to a public broadcast organisation. The second, more towards pure selfishness, is 'enlightened self-interest' and refers to when someone gives to an institution to ensure its future. The philanthropist could in the future still make use of its services, although the probability that he will need to is very low. Andreoni (2005) uses the example of a well paid employee donating to a poverty relief. The third explanation is one of altruism towards others or future generations to provide them with a specific (public) good. Andreoni's (2005) fourth explanation refers to the private consumption model, in which people get a warm glow of giving.

As a last alternative to these models he also considers that the economic discipline, which is based on self-interested behaviour, is not capable of explaining philanthropy.

Weisbrod (1988) mentions several motives of volunteering, being ‘wanting to help the needy, religious concerns and work experience’. He also argues that according to economic theory and statistical research, the amount of volunteering is influenced by economic factors like tax laws and the support of provision of the good volunteers want to deliver (Weisbrod, 1988). While the motive of work experience fits with the investment model mentioned by Roy and Ziemek (2000), delivering (public) goods fit in the public goods model and wanting to help the needy and is based on altruism, which fits in the private consumption model.

These motivational factors are summarised in table 7.

Table 7: overview of motivation theories from an economic perspective

Author	Theory	Motivational factor
Roy and Ziemek (2000)	public good model	Supply of public good
Roy and Ziemek (2000)	private consumption model	altruism
Andreoni (1990)	impure altruist model	Mix of altruism and supply of public good
Menchik and Weisbrod (1987)	Investment model	Increase of labour market value
Andreoni (2005)	public good model	Benefit later
Andreoni (2005)	public good model	enlightened self-interest
Andreoni (2005)	public good model	Public good for future generations
Andreoni (2005)	private consumption model	Warm glow of giving
Weisbrod (1988)	private consumption model	Help the needy
Weisbrod (1988)	other	Religious concerns
Weisbrod (1988)	Investment model	Work experience
Weisbrod (1988)	other	Tax benefit
Weisbrod (1988)	public good model	Provision of a good

Source: own elaboration

Volunteer motivation models

Generally, we can find three main models in the classification of volunteer motivation: a unidimensional model, a two or three factor model and a multifactor model (Esmond & Dunlop, 2004; Widjaja, 2010). The unidimensional model states that volunteers have both altruistic and egoistic motivations for volunteering and that these cannot be separated (Cnaan & Goldberg-Glen, 1991). The two factor model is based on a distinction between altruistic and egoistic motivations (Horton-Smith, 1981), but has also been specified as maximizing the pleasure of the recipient (altruistic) versus maximizing the donor’s personal satisfaction (agonistic) (Sherry, 1983) and give to feel better about themselves versus maintaining or enhancing relationships (Beatty et al., 1991).

However, both Sherry (1983) and Beatty et al. (1991) suggest there is no pure division between the segments and that individuals can give for both reasons. This indicates a trade-off between the motivational factors, which places them between the unidimensional model and the two factor model. However, this is peculiar for the theory by Sherry (1983), as the author refers to it as 'maximising', which does not leave room for a trade-off. The model of Lowes et al. (1971) looks like that of Beatty et al (1991) and Sherry's (1983), by stating that individuals give to give pleasure versus to obtain pleasure. However, he adds one more motive which makes his model a three factor model. The three factor model adds social obligation as a motivational factor (Fitch, 1987; Lowes et al., 1971). A multifactor model and a thus more extensive framework of volunteer motives is from Clary et al. (1992:8), who identify six motives for volunteering. These are career enhancement (career), social interaction (social), escape from negative feelings (protective), personal development (understanding), expressing prosocial values (values) and learning new skills (enhancement). These motives are mentioned as the Volunteer Functions Inventory (VFI).

Esmond and Dunlop (2004) have developed their own Volunteer Motivation Inventory in which the VFI of Clary et al. (1992) is used. The career motive refers to the goal of the volunteer to gain career-related experience (Clary et al. 1992) and is further explained by Esmond and Dunlop (2004) as volunteering in order to make connections and gain experience and skills that may benefit the individual when applying for a job. The social motive is about strengthening the volunteers social relationships, while Edmond and Dunlop (2004) describe it more specifically as seeking conformity to normative influences of 'significant others', like family or friends. The motive of protection is described the same by Clary et al. (1992) and Esmond and Dunlop (2004): the motive to address personal problems or reduce negative feelings about themselves like guilt. The same goes for the motive of understanding, which is defined as the motive of the volunteer to learn more about the world and exercise often unused skills (Clary et al, 1992; Esmond & Dunlop, 2004). Explaining the motive of values, Clary et al. (1998) and Esmond and Dunlop (2004) state that volunteers want to express or act on important values or firmly held beliefs based on concern for others and the importance to help them. Finally, enhancement is a motive that is in contrast with the protective motive. As the protective motive is about getting away from negative feelings, the enhancement motive is about psychological growth and development by which feeling of self-worth and self-esteem increase (Clary et al, 1998; Esmond & Dunlop, 2004).

Esmond and Dunlop (2004) claim to add four more factors, namely: reciprocity, recognition, reactivity and social interaction. Reciprocity is explained as the belief that helping others will have positive consequences for the individual who is volunteering. Recognition is about being recognised for their contribution and skills. Reactivity is volunteering as a way to process past or current issues, however could be associated with the protective motive, which explains volunteering in order to

address personal problems. Social interaction differs from the social function in the sense that this function is about the enjoyment of interacting with others and building social networks (Esmond & Dunlop, 2004).

These motivational models are summarised in table 8.

Table 8: overview of volunteer motivation models

Author	Model	Motivational factor
Cnaan & Goldberg-Glen (1991)	unidimensional model	Inseparable altruistic and egoistic motivations
Horton-Smith (1981)	two factor model	distinction between altruistic and egoistic motivations
Sherry (1983)	two factor model (trade-off)	Less strict distinction between maximizing the pleasure of the recipient and personal satisfaction
Beatty et al. (1991)	two factor model (trade-off)	Less strict distinction between feeling better about themselves and maintaining/enhancing relationships
Lowes et al. (1971), Fitch (1987)	three factor model	give pleasure, obtain pleasure and social obligation
Clary et al. (1992)	multifactor model	career enhancement, social interaction (conformity), escape from negative feelings, personal development, expressing prosocial values and learning new skills
Esmond and Dunlop (2004)	multifactor model	Clary et al. + reciprocity, recognition, reactivity and social interaction (for pleasure)

Source: own elaboration

Other theories on volunteer motivations

As the list of volunteering motives is never ending, we look up some other literature to add more possible motives to our framework. Anderson and Moore (1978) find that some individuals volunteer for instrumental reasons, like gaining general or specific work experience and skills, which overlaps with the career motive of Clary et al. (1998). But Allison et al. (2002) found three additional motives, being religiosity, teambuilding and enjoyment. Rokach and Wanklyn (2009) also found support for the motive of enjoyment. We can relate this to the findings of Orr (2006), who states

that volunteering can be seen as a form of serious leisure. This means we could also consider volunteers as being an audience (Holmes, 2003).

GHK (2010) also finds five motives, of which most we already recognise in earlier discussed theories. Meeting people and making new friends can be associated with career by Clary et al. (1998) and social interaction by Esmond and Dunlop (2004), as those motives tell us respectively about making connections and enjoying social interactions being friends. Prouteau & Wolff (2008) support this motive by stating that volunteering can be seen as a way to create friendly relationships and Okun and Schultz (2003) also found support for the motive of making friends. GHK (2010) also mentions preventing loneliness as a motive, which has not been explicitly mentioned but could be classified in the same category as making connections. Another motive by GHK (2010) is to do tasks and fulfil roles that the individual has not been trained for, which is followed by the motive to add value to the individual's career. The first motive could however be based on the latter. Of course, the latter we recognise from Clary et al. (1998) career and even from the economic investment model (Menchik and Weisbrod, 1987). The last motive of GHK (2010) we discuss is volunteering to do worthwhile and purposeful activities. This motive could be categorised with the argument of serious leisure (Orr, 2006) but could also be deepened by considering what it is exactly that makes an activity worthwhile and purposeful to the volunteer. This is based on the personal preference of the individual or otherwise values, which we will discuss in the next paragraph.

The motivational factors are summarised in table 9.

Table 9: overview of other motivation theories

Author	Motivational factor
Anderson and Moore (1978), GHK (2010)	like gaining general or specific work experience and skills, do tasks and fulfil roles that the individual has not been trained for, add value to the individual's career
Allison et al. (2002)	religiosity, teambuilding
Allison et al. (2002), Rokach and Wanklyn (2009)	enjoyment
Orr (2006),	Serious leisure
GHK (2010), Prouteau & Wolff (2008), Okun and Schultz (2003)	Meeting people and making new friends
GHK (2010)	preventing loneliness
GHK (2010)	volunteering to do worthwhile and purposeful activities

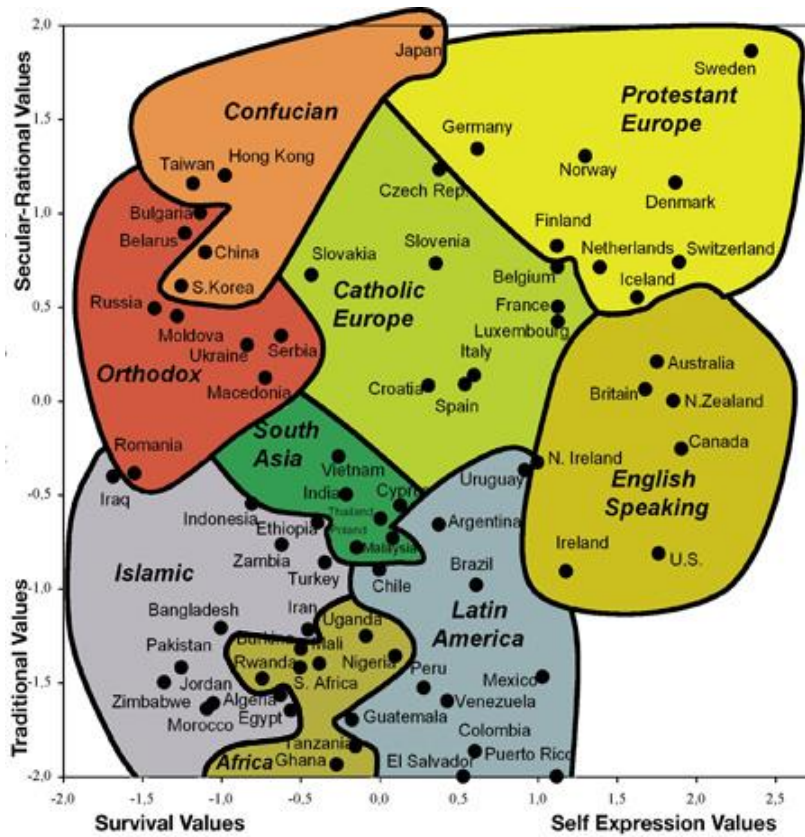
Source: own elaboration

2.3.4 Theories on values

The preferences of people are based on taste: a concept that is assumed as fixed in the field of economics. This taste may develop, but at the basis are values that people hold for themselves. According to Williams (1979:16), the term 'values' can refer to interests, pleasures, likes, preferences, duties, moral obligations, desires, wants, goals, needs, aversions, attractions and other selective orientations. The importance of these values becomes clear when we consider findings of Finkelstien (2009). This author shows us that internal motives have a stronger correlation with intrinsic motivation than external motives have with external motivations. Thus, these internal motives are important to consider when we want to look at the motives to volunteer.

Like motives for gift giving or volunteering in particular, the list of values is inexhaustible. But research has shown that some values are more common in certain countries: an example of this is the Inglehart–Welzel cultural map of the world, which is made by sociopolitical scientists Ronald Inglehart and Christian Welzel based on the World Values Survey. An example of the map based on data from 2005 to 2008 is given in figure 3. They argue that there are two dimensions of values: traditional and secular-rational values and survival and self-expression values. The Netherlands are within the group of 'Protestant Europe', which is characterised by more secular-rational values than traditional values and predominantly self-expression values rather than survival values. The high score of the secular rational values indicate that religion plays a small role in the Netherlands. There is less national pride, less of a nationalistic outlook and the Dutch care less about traditional family values. This also indicates that divorce, abortion, euthanasia and suicide are acceptable and authority is rejected more (Inglehart & Welzel, 2010). The high score on self-expression values indicates that more emphasis is given to environmental protection, there is more tolerance to foreigners, gays and gender equality and more interest in participation in decision-making concerning economic and political matters (Inglehart & Welzel, 2010).

Figure 3: The World Value Survey Cultural Map, 2005-2008

Source: Inglehart & Welzel, 2010

However, this last dimension has somewhat changed in the Netherlands over the past few years. At a scale from -2 (survival) to 2 (self-expression), the Netherlands scores a little under 2 in the research from years 1999 to 2004 (Inglehart & Welzel, 2005). In the years 2005 to 2008, this score has decreased to approximately 1,5 (Inglehart & Welzel, 2010). This could indicate that the Dutch are less focused on self-expression values and moved more towards economic and physical security and maybe also have decreased levels of trust and tolerance. Inglehart and Welzel do not explain this shift.

There have been established different lists of values, each based on sometimes common, sometimes different theoretical bases. One to develop such a list was Rokeach (1973), who based his work on beliefs, attitudes and values. He posed that there are 18 terminal values, which are states an individual would like to reach in the end, and 18 instrumental values, which indicate the preferred behaviour of an individual or the 'mode of conduct'. A limitation of the value theory by Rokeach is that it is biased toward Western values (Hofstede & Bond, 1984). However, as this research takes place in the Netherlands, there is no reason to discard it. Kahle developed the LOV (List of Values) based on the values proposed by Maslow's (1954) hierarchy of needs and Rokeach's (1973) values, but also on the Social Adaptation Theory (Kahle, 1983). This theory posits that an 'individual actively filters societal and cultural demands, refining and redefining values in the

process, in order to enhance their adaptive worth' (Kahle, 1983:49). This means that values are shaped by experiences and learning processes. Her perspective on values is on market research and the LOV is thus used to measure cultural values as a determinant of consumer behaviour (Thompson, 2009). She proposes a total of 9 values, but does not provide a definition. The two discussed lists of values and their definitions can be found in appendix #.

As we saw in the literature that volunteering can be perceived as (serious) leisure (Orr, 2006), we also consider the Subjective Leisure Scales (SLS) by Unger and Kernan (1983), which is a 6-factor scale that explain the determinants of leisure. These are intrinsic satisfaction, perceived freedom, spontaneity, involvement, arousal and mastery. Intrinsic motivation is about leisure as an end in itself. Perceived freedom is leisure as something that is without coercion or obligation. With this comes spontaneity, in which the leisure is not planned or anticipated. Involvement goes one step further as leisure being an escape from daily life, something you can wholly be absorbed in. Leisure as arousal is a way for the individual to explore novel things and take risks. Finally, mastery is about testing oneself mentally or physically by leisure (Unger & Kernan, 1983).

Throsby (2001) provides us with some more recent theories on values that are relevant to CH: he disaggregates the concept of cultural value into six separate elements. The author mentions these as aesthetic value, spiritual value, social value, historical value, symbolic value and authenticity value. These six values were earlier mentioned in the theory by Vecco (2007), but we will not shortly elaborate on the meaning of these values. Throsby (2001) states that aesthetic value is captured by concepts like beauty, harmony, form and other aesthetic characteristics of the work. Elements that can influence the perceived value are phenomena like style, fashion and taste. Spiritual value refers to a value that often is present in a religious context and tells us something about the shared inner qualities. Throsby (2001) mentions understanding, enlightenment and insight as effects of this value. The social value is about connection with others and is linked to concept like identity and place. Historical value tells us about the way in which a work tells us something about its past and our connection to that past. Symbolic value is about the meaning a consumer extracts from a work. Authenticity value refers to that was is original and unique. Throsby (2001) mentions that this value often is paired with one of the other five values.

All values can be found in appendix 1.

2.4 Analytical Framework

The approach to categorise motivations by intrinsic and extrinsic motivation exists already for a longer time and thus forms a logical choice for our analytical framework. We discussed the essence of intrinsic and extrinsic motivation already, but summarise it again. Intrinsic motivation is the motivation that is created by the attraction of the work itself. Extrinsic motivation is the motivation that comes from rewards from doing the work.

But there is another dimension that complements these elements: the personal and interpersonal dimension. The use of personal and interpersonal as categories have been used before for instance by Goleman (1995), who used them within his theory on emotional intelligence. This distinction is recognisable in the personal competence and social competence skills. Other researchers that used personal and interpersonal as a motivation category were Peterson and Schreiber (2012) with personal and interpersonal motivation and personal and interpersonal rewards by Le et al. (2012). Personal motivations are motivations based on individual values, while interpersonal motivation is influenced by social surroundings.

McGuinness (2009) proposed a combination of each of the two categories of motivations: personal intrinsic motivation, personal extrinsic motivation, interpersonal intrinsic motivation and interpersonal extrinsic motivation. These combinations form a total of four quadrants, which can be seen in table 10. Each quadrant is explained in the following paragraphs.

Table 10: four quadrants

	Personal	Interpersonal
Intrinsic	Personal satisfaction	Social interaction
Extrinsic	Personal Rewards	Public recognition

Source: McGuinness (2009)

2.4.1 Quadrant 1: personal satisfaction

The first quadrant is the result of a combination of intrinsic motivation and personal motivation. This combination forms the quadrant of personal satisfaction. Following the two dimensions, this means motivations that are categorised in this quadrant are based on internal values which are within the work itself. Examples by McGuinness are satisfaction of the work itself, alignment with core values and passion.

2.4.2 Quadrant 2: social interaction

Quadrant 2 is the quadrant of social interaction, which is a combination between intrinsic motivation and interpersonal motivation. This indicates that motivation still comes from the work itself, but is influenced by its social surroundings. The description McGuinness (2009) provides is that people who have their motivations in this quadrant like being with other people, social interaction, want to give and take in a social exchange, have altruistic motives, want to volunteer for benefit of the community and delivering real value.

2.4.3 Quadrant 3: personal rewards

A combination of extrinsic motivation and personal motivation creates quadrant 3, which stands for personal rewards. As the name of the quadrant already hints, motivations in this quadrant are based on the rewards you obtain for yourself. Examples could be money, privileges, opportunities, bribes, threats, other remuneration and individual interests. The main question a volunteer could ask is 'what is in it for me?'

2.4.4 Quadrant 4: public recognition

The fourth quadrant is the public recognition, which is the result of extrinsic motivation and interpersonal motivation. These motivations are the rewards that are influenced by your social surroundings and thus also need other for. McGuinness (2009) provides examples like recognition, appreciation, fame, identity, status, awards and prizes, qualifications, testimonials and public image. If one would want to protect his or her reputation, this is also situated in quadrant 4.

2.4.5 Motives within the framework

Appendix IV shows a list of all motivations found in the literature mentioned in the Literature Review. This table shows the motivations in a different sequence, labelled temporarily to gain a better overview of all the motivations. The right column provides the link of the motivation to the quadrants of the analytic framework.

3. Methods

3.1 Research methods

3.1.1 Literature research

Firstly, an extensive literature research has been conducted on the motives on volunteering and other aspects that could play a role in these motives. We then created a list of the different theories on motives. These motives were fit into the chosen literature framework, consisting of four quadrants: personal satisfaction, personal rewards, social interaction and public recognition. Each motive found in the literature was assigned to one or more quadrants, keeping in mind the different natures of the motives. The values found in the literature are considered as a tool to recognise personal satisfaction. An overview of the literature and corresponding quadrants can be found in appendix III.

3.1.2 Research design and method

To answer the research question, we will use a cross-sectional research design. Cross-sectional research design is used when there is quantitative or qualitative data collected on more than one case at a single point in time and then analysed to detect patterns of association (Bryman & Bell, 2003). As mentioned in the literature review, the list of values and motives to volunteer is inexhaustible and during the literature review, we might have overlooked some relevant theory. This makes qualitative data collection the most apt data collection method: by using semi structured interviews, there is still room for motives and values that might have been overlooked in the literature review. The interviews are structured according to specific themes found within the list of topics that was composed based on the literature research. The themes will be addressed with open questions in which a conversational style of interviewing is used. The interview will start off with a fixed question, but it depends on the answers of the respondents if the sequence of the questions is followed. This encourages the respondent to give detailed answers to the questions and will give them enough time to say everything they know about the topic. The interview questions are tested before actually conducting the interviews.

Advantages of the open questions in qualitative interviewing are that respondents can answer in their own words, which allows for new, unexpected responses. Disadvantages are that open questions are very time consuming and that there could be variation in how the interviewer asks the questions. This might influence the answers of the respondent and thus be regarded as subjective.

3.2 Data collection

3.2.1 Data sample (respondents)

To investigate if there are patterns in the motives of volunteers who volunteer for organisations in the CH sector, semi-structured interviews were conducted with volunteers from different organisations. The amount of CH organisation within the Netherlands is unknown, but there were already about 900 museums in 2014 (Erfgoedmonitor.nl, 2014), which indicates there have to be even more CH organisations in total. For this research 12 volunteers from 5 different organisations in the CH sector in Schiedam, the Netherlands were interviewed. As the interviewer lives in Schiedam and volunteers for one of the CH organisations in the city, she was acquainted with most respondents. The respondents are selected based on their roles, ages, but also through snowball sampling. Two potential respondents turned the request to interview them down. There were several cultural heritage organisations in Schiedam of which we were unable to contact the volunteers, like Stichting Restauratie Werkplaats Schiedam and Historische Vereniging Schiedam. Stichting Stedelijk Museum Schiedam (Schiedams museum of Dutch art after 1945) was not included on purpose, as the chosen focus is on cultural heritage organisations other than museums. The choice for two respondents from the Jenevermuseum seems out of place following this argument, but these respondents practice a craft which could be considered as a distinct part from the museum.

Table 11 provides a summary of the overview of the respondents. An extensive version of this table can be found in appendix 2. Table 12 explains the abbreviations used. The respondents are chosen from five different organisations, of which Stichting De Schiedamse Molens (SSM) has the most volunteers. Therefore, five out of twelve respondents volunteer at SSM. The other organisations are represented by one or two respondents. Some respondents undertake volunteering activities for different organisations also. Details on this can be found in the earlier mentioned table in appendix 2. Age was considered as an important selection criterion and thus differs from 20 to 69. Five out of twelve respondents are between 20 and 35, a data set which provides us with an even distribution of ages of the respondents. Only one respondent is female, as it was difficult to find more female volunteers within the selected organisations² who volunteers frequently³. This combined with the estimate that the effect on the outcome of this research was low enough, we decided to discard the selection criteria on gender⁴. The majority of the respondents (seven out of twelve) have an MBO education, three had a HBO education and two a

² The researcher herself is a female volunteer in one of these organisations, which logically means she herself cannot be interviewed.

³ The female respondent volunteered frequently in the past and less frequently at this current moment. However, she now volunteers frequently for a mill in Rotterdam.

⁴ An apt selection of gender would be 4 female respondents, as 2/3 of the cultural heritage volunteers in the province of South-Holland is male (Van der Heide et al., 2010).

WO education. No further selection has been done on this characteristic. Selection has rather taken place on the role of the volunteer: different roles are chosen to get a broad data sample. Generally, interviews were estimated to last between 35 and 45 minutes. Some interviews took a lot longer than expected, due to the enthusiasm of the respondent, the amount of follow-up questions asked⁵ or took a short time due to clear and direct answers.

Table 11: overview of respondents (summary)

Nr.	Org.	City	Age	Background	Role	Date	Duration
1.	SSM	Delft	20	HBO	Various	15 th May	46min
2.	SCW	Schiedam	24	MBO	Steam mechanic	31 st May	30min
3.	SSM	Schiedam	27	MBO	Miller assistant	12 th May	1h 3min
4.	MV	Schiedam	29	MBO	Miller (guide)	1 st June	32min
5.	MV	Rotterdam	35	WO	Miller	9 th May	53min
6.	SSM	Vlaardingen	55	WO	Board member	10 th May	43min
7.	ZD	Schiedam	58	HBO	Board member	2 nd June	47min
8.	SSM	Schiedam	62	MBO	Guide	10 th May	31min
9.	ZD	Schiedam	63	MBO	Dean	2 nd June	40min
10.	JM	Schiedam	67	HBO	Distiller	29 th May	1h 23min
11.	JM	Capelle a/d IJssel	68	MBO	Distiller	29 th May	53min
12.	SSM	Schiedam	69	MBO	Guide	17 th May	38min

Source: own elaboration

Table 12: abbreviations explained

Abbreviation	Organisation
SSM	The Schiedam Mills Foundation
SCW	Foundation for Caloric Devices
MV	Association of Schiedam Mill Volunteers
ZD	Saint Anthonisgild (porters)
JM	National Genever Museum Schiedam Foundation

Source: own elaboration

3.2.2 Stichting De Schiedamse Molens (SSM)

⁵ Some respondents needed more follow-up questions than others, because they were not elaborate enough in their initial answer.

Translated as The Schiedam Mills Foundation, this foundation was established in 1981, when the municipality of Schiedam decided that the mills of Schiedam would be in better hands with people who had more knowledge about the mills. Since then, SSM is committed to the management and preservation of the mills of Schiedam. Schiedam currently has six windmills in the city centre of Schiedam. Together with the alcoholic drink Jenever, these mills are used as an identity for the city. Having a height of 43 metres, the mills are the tallest windmills in the world. Another windmill in Schiedam that is being managed by SSM is the Babbersmolen, a smaller poldermill just outside the city centre. Some objectives of SSM are making sure the mills are maintained, the exploitation of the mills, stimulating interest in the mills and coordinating activities and policies related to the mills. The SSM works with approximately 25 volunteers in different functions. The voluntary millers are managed by the Schiedam Mill Volunteers Association, but volunteers in other functions are managed by the SSM itself.

Five of our respondents are currently volunteering at SSM.

3.2.3 Vereniging De Schiedamse Molenvrijwilligers (MV)

The Association of Schiedam Mill Volunteers was founded in 1983 and is closely related to and working with SSM. This association consists of members who are or are in training to become a voluntary miller. The goal of the MV is to work and grind with the mills of Schiedam, in order to retain the craftsmanship and the mills as the machines they were build to be. The MV has about fifteen active members.

Two of our respondents volunteer for the MV.

3.2.4 Stichting Nationaal Jenevermuseum Schiedam (JM)

The National Genever Museum Schiedam Foundation runs the Genever Museum, which opened its doors in 1996 and is situated in the city centre of Schiedam, one of the gin capitals of the Netherlands. Schiedam thanks its economic welfare to the production of the liquor gin. The objective of JM is to inform on the genever heritage of any type, being cultural, historical, industrial or intangible heritage. The core business is about supporting and promoting the historic gin image of Schiedam, the collection, preservation, study and display of information and material from the rich history of gin Netherlands but also the preservation and promotion of the knowledge and skill of distilling malt wine⁶ according to the 'Old Dutch Method'. Like the other organisations, the board of the JM consists of voluntary board members. JM also uses volunteers for guiding and distilling by the 'Old Dutch Method'.

⁶ Dutch translation: moutwijn

There are two respondents from our data sample who volunteer for the JM.

3.2.5 Stichting Calorische Werktuigen (SCW)

The mission of Foundation for Caloric Devices is to restore and maintain old ships and steam engines in an operational state. The SCW is situated in Schiedam and aims to bring people in contact with steam engines in general and with steam vessels in particular. In order to achieve this, SCW own a fleet consisting of three vessels: an authentic steam tug boat 'Hercules', 'Heibok 4' a pontoon used for waterworks and the tow barge 'Argo'. The foundation solely works with volunteers, who maintain the fleet and man the ships during events.

One respondent volunteers for the SCW.

3.2.6 Sint Anthonisgilde (zakkendragers; ZD)

The Saint Anthonisgilde is an organisation in Schiedam based on volunteers that keeps the craft of the porters⁷ alive. The history of the guild goes back as far as 1465 and it still was operational during the 20th century but ceased to exist in 1939. During the 200th anniversary of mill de Vrijheid in 1985, the craft was carried out again and the Saint Anthonisgilde was refounded. Currently the guild consists of about eight members. These members dress up and provide demonstrations of the porter craft in the form of 'living' history with the help of various attributes, like wooden staircases, sleds, shovels, barrels, bags, dice and a 'smakbak'⁸.

Two respondents volunteer for the ZD.

3.2.2 Interview design

As discussed in 4.2.1 Research design and method, an in-depth interview was set up with semi-structured questions and possible questions to deepen the answers of the respondents.

The interview questions, to be found in appendix 3, are carefully prepared with the research question in mind. The interview starts off with questions to get an idea of the respondents and his or her background. The first question asks the respondent to tell something about him or herself, to make the respondent feel at ease and create an informal atmosphere. From this point, the questions converge to different subjects, although all questions are formulated to lead to motivations to volunteer. The first set of questions is about volunteering in general, to gain an understanding of what the respondents perceive of volunteering. The following set of questions addresses CH and aims to find out what makes volunteering for CH different than volunteering for

⁷ Dutch translation: zakkendragers

⁸ A 'smakbak' is a funnel-shaped wooden box ('bak') in which the porters would gamble in order to get work. The rolling of the dices would be called 'smakken'.

other causes. The last set of questions is about the specific CH organisation the volunteer is committed to and aims to gain understanding what it is that attracts the volunteer to this particular organisation.

The interviews were conducted face-to-face and one-on-one to create a confidential atmosphere in which the respondent could be open about their opinions and feelings. As Dutch is the primary language of all respondents and the interviewer, the interviews were held in Dutch. This made it possible for the respondents to talk without impairing their ability to communicate effectively. All respondents were asked for permission regarding the recording of the interview and informed about his or her anonymity and the possibility to receive the outcome of the research.

3.3 Data analysis

3.3.1 Transcriptions

As all interviews were recorded with a voice recorder, they could be transcribed for analysis the same day of conducting the interviews. Brief notes were collected during the interview. The interviews were conducted in Dutch, but the transcriptions could not be translated into English due to time limitations. Citations used within the text explaining the analysis and findings were translated. The transcriptions of the interviews can be found in the appendices.

3.3.2 Developing the analysis

Firstly, basic information on the respondents is extracted from the interviews. This gives us an overview of age, background and the role the respondent plays as a volunteer.

Then the summaries are coded according to the labels from the literature scheme. This way, the summaries will provide an overview of the quadrants used, namely: personal satisfaction, social interaction, personal reward and public recognition. These labels can then already be considered in the light of the basic information.

The third step is the analysing of the interviews in detail. The precise citations will be matched in an excel document with the main labels. Then, the citations are analysed into more detail, considering the specific literature focus as mentioned in the literature scheme.

Finally, this detailed analysis will again be compared to the basic information and then be considered against the other interviews to look for patterns in detailed volunteering motives. The values are considered separately from the motives and therefore have been given the label 'values'. The findings will be shown in chapter 5.

3.4 Justification of methods

It has been argued whether the concepts of reliability and validity can also be applied to qualitative research (Bryman & Bell, 2003). LeCompte and Goetz (1982) talk about reliability and validity in the context of qualitative research. Guba and Lincoln (1994) propose four aspects that can tell something about the trustworthiness of the research. Three of these form an alternative to inter alia reliability and validity: credibility, transferability and dependability.

3.4.1 Reliability

Reliability is about the consistency of a measure of a concept (Bryman & Bell, 2003). Reliability comes in different forms. There is external and internal reliability. External reliability is the extent to which a research can be replicated, also mentioned as the replicability. According to Bryman and Bell (2003) replicability can be increased by spelling out the research procedures. Examples are explaining how respondents are selected, which research instruments are used (preferable as structured as possible) and how the data has been analysed (Bryman & Bell, 2003). The internal reliability is of importance when there is more than one observer. This is also mentioned as the inter-observer consistency, but as there is only one researcher this is not applicable to this study. This automatically renders the internal reliability as sufficient.

Lincoln and Guba (1985) and Guba and Lincoln (1994) provide the criteria of dependability as a qualitative alternative for the criteria of reliability in quantitative studies. They posit that researchers should keep track of all their decisions during the process and capture this to enable peers to review whether proper research procedures have been followed.

For reliability, research procedures have been described elaborately.

3.4.2 Validity

Validity is explained by Bryman & Bell (2003) as whether or not an indicator really measures the concept that is being researched. Again, a distinction is made between external and internal validity.

External validity is the extent to which results can be generalised across social settings (Bryman & Bell, 2003). It is of importance for the external validity that a proper data sample is selected. Random data selection makes external validity strong, for instance (Bryman & Bell, 2003). LeCompte and Goetz (1982) pose that external validity is a problem for qualitative research, as often cases and small samples are used and goes into depth instead of breadth. As a response, Guba and Lincoln (1994) propose transferability as an alternative to external validity and posit that researchers should provide a 'thick description' of the context, so that others can make their own judgements on whether or not results are transferable to another case.

A 'thick description' is provided on every respondent to place their answers in context. To be further explained how this research has external validity.

Internal validity is the extent to whether or not there is a good match between the observations and the theoretical ideas developed by the researcher (Bryman & Bell, 2003). An alternative proposed for qualitative research by Guba and Lincoln (1994) is credibility. Logically, this can be enhanced by ensuring the study is carried out according to the approved procedures. Other ways of increasing internal validity is by respondent or member validation or by triangulation. Respondent or member validation is the process whereby the results of the study are presented to the parties that were interviewed (Bryman & Bell, 2003). Triangulation mainly is the use of more than one method or source to collect data (Bryman & Bell, 2003), but also use of multiple observers, theoretical perspectives (Denzin, 1970).

To ensure internal validity, the transcriptions of their own interview have been sent to the respondents and data analysis results have been discussed to see if there are any misunderstandings or perceived mistakes. Results also have been compared to a study conducted by Erfgoedhuis Zuid-Holland, which has conducted a study likewise to this research (van der Heide, 2010).

3.4.5 Limitations of the research

The fourth aspect of Guba and Lincoln (1985, 1994) is confirmability, which forms an alternative to objectivity. Objectivity is one of the general critiques on qualitative research (Bryman & Bell, 2003). The data analysis depends heavily on the views and skills of the researcher and there will always be some subjectivity. Guba and Lincoln argue that it should be clear that the researcher did not allow for personal values to influence the research. How this should be realised is however not mentioned. This automatically forms our first limitation of the research.

A second limitation is the fact that the list of motives to volunteer is inexhaustible and some motives can always be undetected by the researcher in the current literature or by the respondent him or herself. This can occur due to time constraints and would thus result in an incomplete answer of the research question.

The third limitation lies within the data collection. A non-random method of sampling has been used and thus the external validity could be questionable (Bryman & Bell, 2003). However, this is compensated by the 'thick descriptions' provided for every respondent.

4. Findings

4.1 Overview of the four quadrants

Citations of each of the respondents that stated something about their motivation were collected in a document. The motivations found were linked to one of the quadrants by using the literature and the analysis framework according to the methodology described in the methods chapter. An overview of the results can be found in table 13. An explanation of the numbers within the matrix is provided underneath the table.

Table 13: overview of motivations mentioned categorised by quadrant

Respondent	Q1 - personal satisfaction (Intr x Pers)	Q2 - social interaction (Intr x Inter)	Q3 - personal rewards (Extr x Pers)	Q4 - public recognition (Extr x Inter)
1	2	2	3	
2	1	2	3	
3	2	2	2	3
4	1	2		3
5	2	2		
6	2	2	3	
7	2	1		2
8	2	2		2
9	1	2		3
10	2	2		2
11	2	2		3
12	1	2		

Explanation of numbers: quadrants classified with a '1' imply a strong motivation for volunteering. Classification '2' is used when the motivation is clear, but not as strong as '1'. A quadrant with classification '3' means that motivations that belong in this quadrant are mentioned a few times, but not emphasised. No classification means motivations belonging to the linked quadrant were not mentioned. This means that as some respondents do not have a '1', this classification does not particularly show the order in which the motivations come, but rather the strength of the motivation. Colours have been added to strengthen a visual impression of the results.

It is clear from table 13 that the quadrants 1 and 2 of personal satisfaction and social interaction are mentioned most often. Quadrant 4, public recognition, is also mentioned, but by less respondents and with a lower frequency and emphasis. Least mentioned and emphasised is quadrant 3, personal rewards. As the respondents are positioned based on their age, we can easily see that quadrant 1 and 2 are evenly distributed, but differences can be spotted in quadrant 3 and 4. Concerning quadrant 3, three of the five respondents younger than 36 mention motivation that are linked to

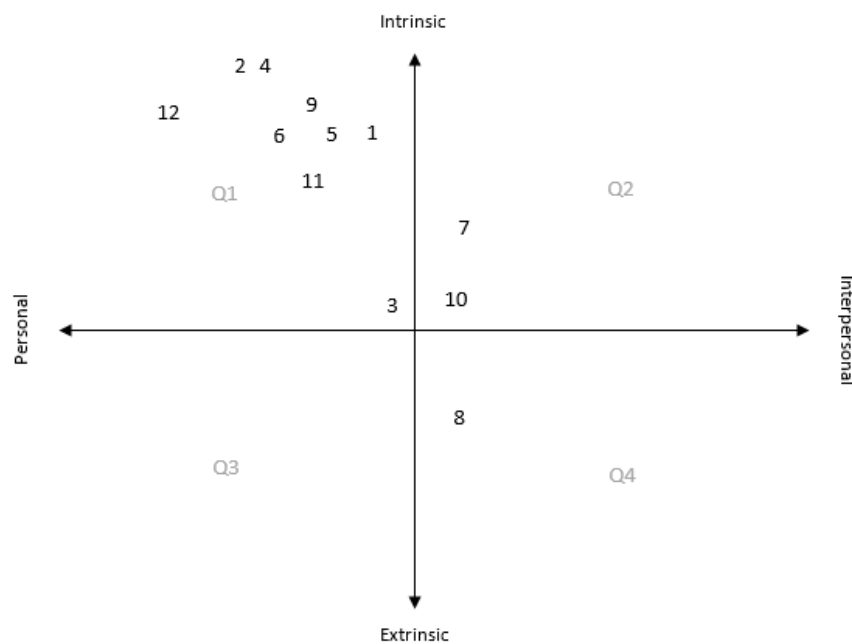
personal rewards. Quadrant 4 shows that the older respondents focus more on motivations in this quadrant.

These results show that both quadrants of personal satisfaction and social interaction form the basis of motivations. The quadrant of personal rewards are mentioned more by the younger than the older respondents, while the quadrants public recognition is the other way around. But for more information, we should look at the data in a different way.

4.2 Results of the separate interviews

We take the analysis one step further by plotting the respondents into a diagram formed by the two categorisations of motivations which describe the four quadrants. This diagram is shown in figure 4. The horizontal axis shows the personal and interpersonal dimension. The vertical axis shows the intrinsic and the extrinsic dimension of the motivations. The position of the respondent in the diagram is based on the perceived importance of the dimensions based on the motivations mentioned in the interview.

Figure 4: diagram of the analysis framework

In general, we recognise the cluster in quadrant 1 in the results of the table. But as the table also showed the many motivations of quadrant 2, we now see that motivations from quadrant 1 are mentioned more often or with more emphasis. At least half of the citations were categorised in quadrant 1 and a third of the citations in quadrant 2. We assume here that the more the respondent talked about a motivation, the more important is it to them. Peculiar here is that the difference between the young and old respondents is smaller than it seemed from the table. A cluster can be

recognised in the quadrant of personal satisfaction formed by respondents 1, 2, 4, 5, 6, 9, 11, and 12. Respondents that deviate from this cluster are 3, 7, 8 and 10.

In order to explain why the respondents are situated the way they are in the diagram, we will look at the data into more detail. Firstly we consider the respondents that deviate from the cluster, being respondent 3, 7, 8 and 10.

4.2.1 Deviations

When we consider the deviations from the cluster in quadrant 1, we can divide the four respondents in three groups: respondent 3, respondent 8 and respondent 7 and 10.

Respondent 3, being the only young respondent in this group, has a unique background compared to the other young respondents. She does not have and does not long for a paid job, but still needs to have goals and spend time during the day in a useful way. She considers volunteering as a way to fill in her day the way she wants based on these needs. Therefore, the motivations within the personal rewards quadrant are based on fulfilling the need to stay busy. She is young, motivated and eager to learn. She mentioned her values often, which explains her preference for craftsmanship.

Respondent 8 shows as the odd one out within the diagram. During the interview the respondent mainly referred to the fact that he would like to be appreciated. Other reasons to volunteer were pleasure or enjoyment, values and the social interaction for pleasure.

Respondent 7 and 10 mention quadrant 1, 2 and 4 during the interview⁹. Respondent 7 places the emphasis of the conversation on the social interaction quadrant. His main reasons to volunteer in the decreasing sequence of the times mentioned are the social interaction for pleasure, recognition¹⁰, passion for the cultural heritage of the porters craft and values. Respondent 10 places no particular emphasis on one of the three quadrants and volunteers because of fun, values, social interaction for pleasure and recognition¹¹.

4.2.2 Variations within the cluster

The cluster we recognised earlier already within the quadrant of personal satisfaction shows some variations within. Respondent 2 and 4 stand out as they are strongly intrinsically motivated. Respondents 1, 5, 6, 9 and 11 are approximately on the same level regarding intrinsic motivations compared to respondent 12, but differ in their interpersonal component. The diagram shows that

⁹ A motivation from quadrant 3 is mentioned 1 time by respondent 10, by stating 'it's also a matter of wanting to be engaged' (Interview with respondent 10, 2015).

¹⁰ And being asked, which is also considered a form of recognition.

¹¹ *Idem*.

respondent 12 is clearly more interested in the personal than in the interpersonal aspect of volunteering¹².

The strong intrinsic motivation of respondent 2 and 4 can be explained by motivations that are not present with the other respondents, which are the values related to the (immaterial) cultural heritage that are passed from father to son.

The relatively personal oriented motivation of respondents 12 can be explained by the fact that this respondent has only started volunteering last autumn, which is less than a year ago. He does mention the importance of having a 'cosy'¹³ club of people, by stating that the Historical Association of Schiedam has boring members, while SSM and JM (of which he is also a donor) have 'cosy' people (interview with respondent 12, 2015).

We consider the group of respondents 1, 5, 6, 9 and 11 as the average group of this sample. As we have to keep in mind that this is a qualitative research based on only 12 interviews, we cannot posit that this group is also a possible average for the total population. A quantitative research would be needed for such statements. When we consider their roles as volunteer, the group consists of a miller, a miller assistant, a board member, a chairman and a distiller. No particularities are found when further considering the dispersion of roles within the diagram. We will consider the specific motivations in different paragraphs which are divided per quadrant.

4.3 Quadrant 1: personal satisfaction

Most citations from the interviews refer to motivations linked to personal satisfaction. But within personal satisfaction, different motivations are mentioned. The three most mentioned reasons for volunteering are enjoyment, passion and values. Other motivations mentioned were family, goal, learning new skills, ownership and satisfaction.

4.4 Quadrant 2: social interaction

Social interaction is the second group of motivations that is mentioned by the respondents. The most mentioned motivations in this quadrant are the social interaction for pleasure and usefulness or relevancy of the volunteering activity. Other motivations were altruism, delivering value, need, network and reciprocity.

¹² This does not mean respondent 12 is not interested in the interpersonal aspect, but merely devoted less words to this dimension during the interview.

¹³ Dutch translation: 'gezellig'

4.5 Quadrant 3: personal rewards

Motivations from the personal reward quadrant are least mentioned by the respondents. Reasons to volunteer stated by the respondents were staying busy, gaining specific work skills, opportunities to get a job or a training, network and responsibility.

4.6 Quadrant 4: public recognition

Citations stating motivations linked to public recognition referred mostly to recognition or appreciation. Second came the fact that the respondents were asked by friends or people they knew.

4.7 Ranking of motivations

The ranking of the quadrants is limited to three, as the quadrant of personal rewards can be neglected. The spread within the diagram shows that personal satisfaction comes on the first place, followed by social interaction and public recognition.

However, the ranking of the motivational factors might seem peculiar, as the first and second ranking are opposite to the ranking of the quadrants. The reason for this is that although personal satisfaction is mentioned most in the interviews, the social interaction as a motivational factor receives more emphasis overall with about a quarter of the total citations. The overall personal satisfaction is divided up in three motivational factors, being enjoyment, passion and values, which take up half of the citations. However, these three motivational factors have an equal share within the total personal satisfaction. This means each of these motivational factors count as 1/6 of the total citations. Effectively, social interaction has a bigger impact as a motivational factor.

Table 14: ranking of quadrants and motivational factors

Nr.	Quadrant	Motivational factor
1.	Personal satisfaction	Social interaction (for pleasure)
2.	Social Interaction	Enjoyment
3.	Public recognition	Recognition

5. Conclusion

5.1 Conclusion

So what is it that drives the volunteers in the Dutch cultural heritage sector?

Our research showed that the realisation of cultural heritage and craftsmanship comes only after people become involved. Volunteers are driven by what they like to do, what they are curious about and especially by a 'cosy' atmosphere. Society could use these findings as a way to attract volunteers, knowing it is the people that come first and that realisation of how much our heritage actually means to us follows automatically. Create a fun and social environment and let people be inspired.

5.2 Limitations

It should be said that as the research has only used organisations from the city of Schiedam, the findings are not generalisable. Although, that does not mean the findings cannot make any scientific contribution, for they can function as a starting point for further research on this topic.

Another limitation of this research is that although the choice was made not to include any museums, one of the respondents was working in a museum and indicated that supporting the museum was a specific motivational factor for him to keep volunteering. This was estimated wrongly when choosing the respondents and should be taken into account.

Another risk is the fact that the researcher was already acquainted with most of the respondents, which might help because she has extra background information on the respondents. However, this can also be a disadvantage, when this leads to underestimating or overestimating of particular motivations and characteristics.

Overall, qualitative research has some standard limitations already discussed in the methods chapter. Objectivity is one of the general critiques on qualitative research (Bryman & Bell, 2003). The data analysis depends heavily on the views and skills of the researcher and there will always be some subjectivity. Guba and Lincoln (1994) argue that it should be clear that the researcher did not allow for personal values to influence the research. How this should be realised is however not mentioned.

Another limitation is the fact that the list of motives to volunteer is inexhaustible and some motives can always be undetected by the researcher in the current literature or by the respondent him or herself. This can occur due to time constraints and would thus result in an incomplete answer of the research question.

The third limitation lies within the data collection. A non-random method of sampling has been used and thus the external validity could be questionable (Bryman & Bell, 2003).

5.3 Future research

There are several possibilities for future research, some of which proceed from the limitations of this research. This research could be repeated with other volunteering sectors, to see to which extent the motivational factors and quadrants differ from the motivations of volunteers the cultural heritage sector. Other organisations could be chosen for the research, for instance only museums, only organisations on tangible heritage or on intangible heritage.

Other opportunities for further research lie within the research method. A quantitative analysis could check whether bigger groups of volunteers can provide proof for the obtained ranking from this research.

Bibliography

- Adams, J. (1965). Inequality in Social Exchange, *Advances in Experimental Psychology*, Berkowitz, L. (ed.), Academic Press, New York, NY. 267-299.
- Alderfer, C. (1969). An empirical test of a new theory of human needs. *Organizational behavior and human performance*, 4, 2, 142-175.
- Allison et al. (2002). Assessing volunteer motives: A comparison of an open-ended probe and Likert rating scales, *Journal of Community and Applied Social Psychology*, 12(4), 243-255.
- Amite.it, <http://www.amitie.it/voch/index1.htm> [consulted at 04-04-2015]
- Anderson, J. C., & Moore, L. F. (1978). The motivation to volunteer, *Journal of Voluntary Action Research*, 7:3-4, 120-125.
- Andreoni, J. (2005). Chapter 18 Philanthropy, *Handbook on the Economics of Giving, Altruism and Reciprocity*, Kolm, S. and Ythier, J.M (eds.), vol 2, 1201-1269.
- Andreoni (1990). Impure Altruism and Donations to Public Goods: A Theory of Warm-Glow Giving, *The Economic Journal*, Vol. 100, No. 401 (Jun.), 464-477.
- Anheier, H.K. (2005). *Non-profit organizations: theory, management, policy*. New York: Routledge.
- Archambault, E. (2006). Le benevolat en France et en Europe. *Paris: Centre National de la Recherche Scientifique*, 16-19.
- BankGiroLoterij.nl, a, <https://www.bankgiroloterij.nl/organisatie/regelgeving-en-toezicht/governance-holding-nationale-goede-doelen-loterijen-en-novamedia.htm> [consulted at 29-04-2015]
- BankGiroLoterij.nl, b, <https://www.bankgiroloterij.nl/partners.htm> [consulted at 29-04-2015]
- Barbas, R.L. (2012). Crowdfunding: Trends and Developments Impacting Entertainment Entrepreneurs, *Entertainment, Arts and Sports Law Journal*, 23:2, 38-40.
- Beatty, S.E., Kahle, L.R. & Homer, P. (1991). Personal Values and Gift-Giving Behaviors: A Study Across Cultures, *Journal of Business Research*, 22, 149-157.
- Belastingdienst.nl, <http://www.belastingdienst.nl/wps/wcm/connect/bldcontentnl/belastingdienst/privé/vermogen+en+aanmerkelijk+belang/vermogen/wat+zijn+uw+bezittingen+en+schulden/uw+bezittingen/overige+bezittingen/afgezonderd+particulier+vermogen+zoals+trusts> [consulted at 30-04-2015]
- Bell (1991). Modes of Exchange: Gift and Commodity, *The Journal of Socio-Economics*, vol 20, no 2, 155-167.
- Belleflamme et al. (2013). Crowdfunding: Tapping the right crowd. *Journal of Business Venturing*, 29, 5, 585-609.

- Benhamou, F. (2003). Heritage, in Towse (ed.), *A Handbook of Cultural Economics*, Cheltenham, UK and Northampton, MA, Edward Elgar Publishing, 255-262.
- Berlinski & Manacorda (2011). *Economics of labour*, University of London.
- Brown et al. (2013). *Why do people volunteer? An experimental Analysis of Preferences for Time Donations*, paper.
- Bryman, A., & Bell, E. (2003). *Business research methods*. Oxford, UK: Oxford University Press.
- Bussell, H. & Forbes, D. (2006). Developing relationship marketing in the voluntary sector, *Journal of Nonprofit & Public Sector Marketing*, 15:1/2, pp.151-174.
- Caplow, T. (1981). The Rules for Giving Christmas Gifts, in: *Down to earth sociology, introductory readings* by Henslin, J.M., 108-116.
- Caplow, T. (1982). Christmas Gifts and Kin Networks, *American Sociological Review*, 47(3), 383-392.
- Carpenter, J., & Myers, C. (2010). Why volunteer? Evidence on the role of altruism, image, and incentives, *Journal of Public Economics*, 94, 911-920.
- Caslavova, E., Kraft, J., Voracek, J. & Bartova, M. (2014). Economic context of volunteering and labour market in sport, *Ekonomika*, Vol. 93(2), 116-130.
- Castañer, X. (2013). Part. IN: Rizzo, I. and A. Mignosa (eds.) *Handbook on the economics of cultural heritage*, Edward Elgar.
- Caves, R.E. (2006). *Chapter 17. Organization of arts and entertainment industries*, 533-566, Elsevier B.V.
- Clary et al. (1992) Volunteers' motivations: A functional strategy for the recruitment, placement, and retention of volunteers. *Nonprofit Management & Leadership*, 2, 333-350.
- Clary et al. (1998). Understanding and assessing the motivations of volunteers: A functional approach, *Journal of Personality and Social Psychology*, 74, 1516-1530.
- Cnaan, R., & Amroffell, L. (1994). Mapping volunteer activity. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*, 23, 335-351.
- Cnaan, R. & Goldberg-Glen, R. (1991). Measuring motivation to volunteer in human services. *The Journal of Applied Behavioral Science*, 27(3), 269-284.
- Commissie Vrijwilligersbeleid (2004). *De gemeente, burgerinitiatieven en de ongebonden vrijwilliger*. Quantas, Rijswijk.
- Culturalpolicies.net, a, <http://www.culturalpolicies.net/web/netherlands.php?aid=422&cid=1340&curl=73> [consulted at 30-04-2015]
- Culturalpolicies.net, b, <http://www.culturalpolicies.net/web/netherlands.php?aid=63> [consulted at 30-04-2015]

- Culturalpolicies.net, c, <http://www.culturalpolicies.net/web/netherlands.php?aid=843> [consulted 30-04-2015]
- Cultureelerfgoed.nl, <http://www.cultureelerfgoed.nl/onderwerpen/beleid/subsidies-0> [consulted at 29-04-2015]
- Dekker, P. & Hart, de, J. (2009). *Vrijwilligerswerk in Meervoud, Civil society en vrijwilligerswerk 5*, Sociaal Cultureel Planbureau, Den Haag.
- Dekker, P. & Halman, L. (Eds.) (2003). *The Values of Volunteering. CrossCultural Perspectives*, Kluwer Academic/Plenum Publishers, New York, Boston, Dordrecht, London, Moscow, 2003.
- Denzin, N. (1970). *The Research Act in Sociology*. Chicago: Aldine.
- Dictionary.reference.com, <http://dictionary.reference.com/browse/volunteer> [consulted 21-04-2015]
- EFC (European Foundation Centre) (2005) IN: Klamer et al. (2007)
- Erfgoedmonitor.nl (2014), <http://erfgoedmonitor.nl/onderwerpen/musea-aantal-en-definitie> [consulted at 08-06-2015]
- Esmond & Dunlop (2004). *Developing the Volunteer Motivation Theory to Assess the Underlying Motivational Drives of Volunteers in Western Australia*, CLAN WA Inc.
- Etymonline.com, <http://www.etymonline.com/index.php?term=volunteer> [consulted on 16-04-2015]
- Etzioni, A. (1975). *A comprehensive analysis of complex organizations* (rev. ed.). New York, NY: Free Press.
- Farmer & Fedor (1999). Volunteer Participation and Withdrawal, A Psychological Contract Perspective on the Role of Expectations and Oriagnizational Support, *Nonprofit Management & Leadership*, 9:4, Jossey-Bass Publishers.
- Farmer, S. M., & Fedor, D. B. (2001). Changing the focus on volunteering: An investigation of volunteers' multiple contributions to a charitable organization, *Journal of Management*, 27, 191-211.
- Finkelstien (2009). Intrinsic vs. extrinsic motivational orientations and the volunteer process, *Personality and Individual Differences*, 46, 653-658.
- Fitch, R.T. (1987). Characteristics and Motivations of College Students Volunteering for Community Service, *Journal of College Student Personnel*, 28, 424-430.
- Freeman, R.B. (1997). Working for Nothing: The Supply of Volunteer Labor. *Journal of Labor Economics*, 15 (1), 140-166.
- Frey & Jegen, (2001). Motivation crowding theory, *Journal of Economic Surveys*, vol 15, no 5, 589-611.

- Fugar, F. (2007). Frederick Herzberg's motivation-hygiene theory revisited: the concept and its applicability to clergy (study of fulltime stipendiary clergy of the global evangelical church, Ghana, *Journal of Science and Technology*, Vol. 27, No. 1, april, 119-130.
- George, J.M. & Jones, G.R. (2007). *Understanding and Managing Organizational Behavior*, Upper Saddle River, NJ: Pearson Prentice Hall.
- GHK (2010). *Study on Volunteering in the European Union – Country Report the Netherlands*. On behalf of the European Commission (Directorate-General for Education and Culture), published 17 February 2010.
- Guba, E.G. & Lincoln, Y.S. (1994). Competing Paradigms in Qualitative Research, in N.K. Denzin and Y.S. Lincoln (eds), *Handbook of Qualitative Research*, Thousand Oaks, California: Sage.
- Hamilton, W. D. (1964). The genetical evolution of social behavior. *Journal of Theoretical Biology*, 7, 1–52.
- Handy & Katz (2007). Donating behaviour: if time is money, which to give? A preliminary analysis, *Journal of Economic Studies*, 35:4, 323-332.
- Hartmann & Werding (2012). *Donating Time or Money: Are they Substitutes or Complements?*
- Heide, van der, W., Ligtoet-Janssen, M.G.A. & Wit, de, J.P. (2010) *Vrijwilligers cultureel erfgoed in Zuid-Holland Achtergronden en ondersteuningsbehoefte*, Erfgoedhuis Zuid-Holland, Tympaan Instituut, Den Haag.
- Herzberg, F., Mausner, B. & Snyderman, B. (1959) *The motivation to work*, 2nd ed. London: Chapman & Hall.
- Hofstede & Bond (1984). Hofstede's culture dimensions, An Independent Validation Using Rokeach's Value Survey, *Journal of Cross-cultural Psychology*, 15:4, 417-433.
- Holmes, K. (2003). Volunteers in the heritage sector: a neglected audience?, *International Journal of Heritage Studies*, 9:4, 341-355.
- Horton-Smith, D. (1981). Altruism, volunteers, and volunteerism. *Journal of Voluntary Action Research*, 10, 21-36.
- Huysmans, F. & de Haan, J. (2007). *Het bereik van het verleden. Ontwikkelingen in de belangstelling voor cultureel erfgoed*. Den Haag: Sociaal en Cultureel Planbureau.
- Inglehart & Welzel (2005). <http://www.worldvaluessurvey.org/WVSContents.jsp> [consulted 06-06-2015]
- Inglehart & Welzel (2010). <http://www.worldvaluessurvey.org/WVSContents.jsp> [consulted 06-06-2015]
- Kahle, L. R. (1983). *Social Values and Social Change: Adaptation to Life in America*, New York: Praeger.

- Klamer et al. (2006). *The Value of Culture, On the relationship between economics and arts*, Amsterdam University Press.
- Klamer, A., Petrova, L. & Mignosa, A. (2007). Funding the Arts and Culture in the EU. *Journal of Cultural Economics*, 5 (4).
- LeCompte, M.D. & Goetz, J.P. (1982). Problems of Reliability and Validity in Ethnographic Research, *Review of Educational Research*, 52, 31-60.
- Levi-Strauss, C. (1965) *The Principle of Reciprocity*, *Sociological Theory*, eds. Coser & Rosenberg, McMillan, NY.
- Lilley & Slonim (2013). *The Price of Warm Glow*, *IZA Discussion Papers*.
- Lincoln, Y.S. & Guba, E.G. (1985). *Naturalistic Inquiry*, Beverly Hills, California: Sage.
- Locke, E. (2001). Motivation by goal setting. In: Golembiewski's *Handbook of organizational behavior*, 2nd ed., New York: Marcel Dekker, 43-56. ISBN 0824703936.
- Lowes, B., Turner, J. Wills, G. (1971). Patterns of Gift-Giving, in: G. Wills, ed., *Exploration in Marketing Thought*, 82-102, London: Bradford University Press.
- Maslow (1943). A Theory of Human Motivation, *Psychological Review*, 50, 370-396.
- Maslow, A. H. (1954). *Motivation and Personality*, New York: Harper.
- Mauss, M. (1925), *The Gift: Forms and Functions of Exchange in Archaic Societies*, W.W. Norton, NY.
- Marshakova, M. (2015). *Impact of built cultural heritage characteristics on total investment in its restoration. The case study of Architectural Heritage Fund projects in Great Britain*, Master thesis, Erasmus School of History Culture and Communication.
- McClelland, D. (1965). Toward a theory of motive acquisition. *American Psychologist*, Vol 20, 5, May, 321-333.
- Menchik & Weisbrod (1987). Volunteer labor supply, *Journal of Public Economics*, 32, 159-183.
- Musick, M.A. & Wilson, J. (2007). *Volunteers: A Social Profile*. Bloomington: Indiana University Press.
- Okun, M. & Schultz, A. (2003). Age and motives for volunteering: Testing hypotheses derived from socioemotional selectivity theory. *Psychology and Aging*, 18(2), 231-239.
- Orr, N. (2006). Museum Volunteering: Heritage as 'Serious Leisure', *International Journal of Heritage Studies*, 12:2, 194-210
- Palsson, I. (2011) *A Finance Model for the Built Cultural Heritage - Proposals for improvements of future heritage economics*, thesis, Lund University, Faculty of Engineering.
- Peacock, A. & Rizzo, I. (2008). *The Heritage Game: Economics, Policy and Practice*, Oxford, UK: Oxford University Press.

- Pearce, J.L. (ed.) (1993). *Volunteers: the organizational behaviour of unpaid workers*. London: Routledge.
- Porter, L. & Lawler, E. (1968). *Managerial Attitudes and Performance*. Homewood, IL: Dorsey Press and Richard D. Irwin.
- Prouteau & Wolff, (2008). On the relational motive for volunteer work, *Journal of Economic Psychology*, 29, 314-335.
- Reichheld, F.F. & Sasser, W.E. (1990). Zero defections: Quality comes to services, *Harvard Business Review*, 68:5, 105-111.
- Restauratiefonds.nl,
<http://www.restauratiefonds.nl/restauratiefonds/Organisatie/Paginas/Revolving-fund.aspx> [consulted at 02-05-2015]
- Rizzo, I. & Mignosa, A. (2010). *Handbook on the economics of cultural heritage*, Edward Elgar.
- Rijksoverheid (2013) *Cultuur in Beeld*.
- Rijksoverheid.nl, <http://www.rijksoverheid.nl/onderwerpen/vrijwilligerswerk/vraag-en-antwoord/wat-is-vrijwilligerswerk.html> [consulted at 04-04-2015]
- Rokach, A. & Wanklyn, S. (2009). Motivation to volunteer: Helping empower sick children. *Psychology and Education: An Interdisciplinary Journal*, 46(1), 7-25.
- Rokeach, M. J. (1973). *The Nature of Human Values*, New York: Free Press.
- Roy, K. & Ziemek, S. (2000). *On the Economics of Volunteering*. ZEF Discussion Paper 3.
- Saad, G., & Gill, T. (2003). An evolutionary psychology perspective on gift giving among young adults. *Marketing and Psychology*, 20, 765-784.
- Seaman, B. (2013). Part. IN: Rizzo, I. and A. Mignosa (eds.) *Handbook on the economics of cultural heritage*, Edward Elgar.
- Sen, A. (1976). Rational fools: A critique of the behavioral foundations of economic theory. *Philosophy and Public Affairs*, 6, 317-344.
- Seyfang (2001) *Time Banks and the Social Economy: Exploring the UK Policy Context*.
- Schervish, P. (1993). The dependent variable of the independent sector: the definition and measurement of giving and volunteering. *Voluntas: International Journal of Voluntary and Nonprofit Organizations*, August, Volume 4, Issue 2, 223-232.
- Schuster, J.M.D., De Monchaux, J. & Riley, C.A. (1997). *Preserving the Built Heritage: Tools for Implementation*. Hanover, NH: University Press of New England.
- Schuyt et al. (2013) *Geven in Nederland*, Reed Business Education, Amsterdam.
- Schwartz, B. (1967). The Social Psychology of the Gift, *American Journal of Sociology*, 73(1) (Jul.), 1-11.

- Sherry, J. (1983). Gift Giving in Anthropological Perspective, *Journal of Consumer Research* (10) (Sept), 157-167.
- Simmons, W. & Emanuele, R. (2010) Are volunteers substitute for paid labor in nonprofit organizations? *Journal of Economics and Business*, 62, 65-77.
- Skinner, B.F. (1948). *Walden Two*. Toronto: The Macmillan Company.
- Smith, J. (1999). *Volunteering and Social Development: A Background Paper for Discussion at an Expert Group Meeting*. New York, November 29-30, 1999. United Nations Volunteers.
- Sodafabriek.nl, <http://sodafabriek.nl/nieuws/crowdfunding/> [consulted at 02-05-2015]
- Statline.CBS.nl a,
<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=82249NED&D1=15,32,37,45&D2=0-9&D3=a&HDR=T&STB=G1,G2&VW=T> [consulted at 24-04-2015]
- Statline.CBS.nl b,
<http://statline.cbs.nl/Statweb/publication/?DM=SLNL&PA=7408mus&D1=18&D2=0&D3=a&HDR=T&STB=G1,G2&VW=T>
- Thompson, A. (2009). Interpreting Kahle's List of Values: Being Respected, Security, and Self-Fulfillment in Context, *UW-L Journal of Undergraduate Research XII*.
- Throsby, D. (2001) *Economics and Culture*, Cambridge: University Press.
- Trivers, R. L. (1971). The evolution of reciprocal altruism. *Quarterly Review of Biology*, 46, 35–57.
- Trivers, R. L. (1972). Parental investment and sexual selection. In B. Campbell (Ed.), *Sexual selection and descent of man: 1871–1971* (136–179), Chi-cago: Aldine.
- UNESCO (1989). *Draft Medium Term Plan 1990-1995*, 25 C/4.
- United Nations (2010). *Creative Economy Report 2010*, United Nations Conference on Trade and Development.
- Unger, L. & Kernan, J.B. (1983). On the Meaning of Leisure: An Investigator of Some Determinants of the Subjective Experience, *Journal of Consumer Research*, 9, 381–92.
- Vecco, M. (2010). A definition of cultural heritage: From the tangible to the intangible, *Journal of Cultural Heritage*, Vol. 11, 321-324.
- Vecco, M. (2007) *Économie du patrimoine monumental*, ECONOMICA.
- Verderfiscaal.nl, <http://www.verderfiscaal.nl/fiscaal.php?page=130> [consulted at 30-04-2015]
- Vroom, V. (1964). *Work and motivation*, New York.
- Weisbrod, B. (1988). *The Nonprofit Economy*, 133-140.
- Widjaja, E. (2010). Motivation Behind Volunteerism, CMC Senior Theses, Paper 4,
http://scholarship.claremont.edu/cmc_theses/4.

Wildemeersch, D. (2001). Leren voor actief burgerschap, binnen het kader van vrijwilligerswerk.

In: *Beraadsgroep Socius. Verslagboek van de Vlaams-Nederlandse conferentie*, november, 13-18.

Williams, R.M. Jr (1979). Change and stability in values and value systems: a sociological

perspective, in M. Rokeach (ed.) *Understanding Human Values: Individual and Societal*, 15-46, New York: Free Press.

Wolfenbarger (1990). Motivations and Symbolism in Gift-Giving Behavior, *Advances In Consumer Research* (17), 699-706.

Appendix I: Lists of values

The cultural map of the world by Inglehart & Welzel (2010)	List of Values (LOV) by Kahle (1983)	Terminal values by Rokeach (1973)	Instrumental values by Rokeach (1973)	Subjective Leisure Scales (SLS) by Unger and Kernan (1983)
traditional values secular-rational values survival values self-expression values	self-respect security warm relationships with others self-fulfilment a sense of accomplishment being respected a sense of belonging fun and enjoyment excitement	A comfortable life (i.e., a prosperous life) An exciting life (i.e., a stimulating, active life) A sense of accomplishment (i.e., a lasting contribution) A world at peace (i.e., free of war and conflict) A world of beauty (i.e., beauty of nature and the arts) Equality (i.e., brotherhood, equal opportunity for all) Family security (i.e., taking care of loved ones) Freedom (i.e., independence, free choice) Happiness (i.e., contentedness) Inner harmony (i.e., freedom from inner conflict) Mature love (i.e., sexual and spiritual intimacy) National security (i.e., protection from attack) Pleasure (i.e., an enjoyable, leisurely life) Salvation (i.e., saved, eternal life) Self-respect (i.e., self-esteem) Social recognition (i.e., respect, admiration) True friendship (i.e., close companionship) Wisdom (i.e., a mature understanding of life)	Ambitious (i.e., hard working, aspiring) Broad-minded (i.e., open minded) Capable (i.e., competent, effective) Cheerful (i.e., lighthearted, joyful) Clean (i.e., neat, tidy) Courageous (i.e., standing up for your beliefs) Forgiving (i.e., willing to pardon others) Helpful (i.e., working for the welfare of others) Honest (i.e., sincere, truthful) Imaginative (i.e., daring, creative) Independent (i.e., self-reliant, self-sufficient) Intellectual (i.e., intelligent, reflective) Logical (i.e., consistent, rational) Loving (i.e., affectionate, tender) Obedient (i.e., dutiful, respectful) Polite (i.e., courteous, well-mannered) Responsible (i.e., dependable, reliable) Self-controlled (i.e., restrained, self-disciplined)	intrinsic satisfaction perceived freedom spontaneity involvement arousal mastery

Cultural values by Throsby (2001)
Aesthetic value Spiritual value Social value Historical value Symbolic value Authenticity value

Appendix II: Motivations and their classification

Author	Label	Motivational factor	Intrinsic (I) / Extrinsic (E)	Personal (P) / Interpersonal (I)	Quadrant
Maslow (1943)	Basic	psychological needs	I	P	1
Alderfelder (1969)		existence	I	P	1
Maslow (1943)		safety needs	I	P/I	1/2
Maslow (1943)	Self	esteem	I	P	1
Beatty et al. (1991)		feeling better about themselves	I	P	1
Maslow (1943)		self-actualisation	I	P	1
Alderfelder (1969)		growth	I	P	1
Clary et al. (1992), Esmond & Dunlop (2004)		personal development	I	P	1
McClelland (1965)		power	I	I	2
Weisbrod (1988)	Investment	Tax benefit	E	P	3
Horton-Smith (1981)		egoistic motivations	I/E	P	1/3
Menchik & Weisbrod (1987)		Increase of labour market value	E	P	3
Weisbrod (1988)		Work experience	E	P	3
Clary et al. (1992), Esmond & Dunlop (2004)		career enhancement	E	P	3
Anderson & Moore (1978)		gaining general or specific work experience and skills,	E	P	3
GHK (2010)		do tasks and fulfil roles that the individual has not been trained for,	I/E	P	1/3
GHK (2010)		add value to the individual's career	E	P	3
Clary et al. (1992), Esmond & Dunlop (2004)		learning new skills	I/E	P	1/3

Andreoni (2005)		Benefit later	E	P	3
Andreoni (2005)		enlightened self-interest	E	P	3
Esmond & Dunlop (2004)		reciprocity	I/E	I	2/4
Maslow (1943)	Social	love or belonging needs	I	I	2
GHK (2010)		preventing loneliness	I	I	2
McClelland (1965)		affiliation	I	I	2
Alderfelder (1969)		relatedness	I	I	2
Beatty et al. (1991)		maintaining/enhancing relationships	I	I	2
Clary et al. (1992), Esmond & Dunlop (2004)		social interaction (conformity)	I	I	2
Esmond & Dunlop (2004)		social interaction (for pleasure)	I	I	2
GHK (2010), Prouteau & Wolff (2008), Okun & Schultz (2003)		Meeting people and making new friends	I	I	2
Lowes et al. (1971), Fitch (1987)		social obligation	I	I	2
Allison et al. (2002)		teambuilding	I/E	I	2/4
Roy & Ziemek (2000)	Public good	Supply of public good	I	P	1
Andreoni (2005)		Public good for future generations	I	P	1
Weisbrod (1988)		Provision of a good	I	P	1
Roy & Ziemek (2000)	The other	altruism	I	I	2
Horton-Smith (1981)		altruistic motivations	I	I	2
Clary et al. (1992), Esmond & Dunlop (2004)		expressing prosocial values	I	I	2

Sherry (1983)		pleasure of the recipient	I	I	2
Weisbrod (1988)		Help the needy	I	I	2
Lowes et al. (1971), Fitch (1987)		give pleasure	I	I	2
GHK (2010)		volunteering to do worthwhile and purposeful activities	I	I	2
Andreoni (2005)	Impure altruism	Warm glow of giving	I	P	1
Sherry (1983)		personal satisfaction	I	P	1
Andreoni (1990)		Mix of altruism and supply of public good	I	P/I	1/2
Cnaan & Goldberg-Glen (1991)		Inseparable altruistic and egoistic motivations	I	P/I	1/2
Weisbrod (1988)	Religion	Religious concerns	I	P/I	1/2
Allison et al. (2002)		religiosity	I	P/I	1/2
Lowes et al. (1971), Fitch (1987)	Fun	obtain pleasure	I	P	1
Allison et al. (2002), Rokach & Wanklyn (2009)		enjoyment	I	P	1
Orr (2006),		Serious leisure	I	P	1
Clary et al. (1992), Esmond & Dunlop (2004)		escape from negative feelings	I	P	1
Esmond & Dunlop (2004)		reactivity	I	P	1
McClelland (1965)	Goal	achievement	I	P	1
Esmond & Dunlop (2004)		recognition	E	I	4
Locke (2001)		the desire and intention to reach a goal	I	P	1

Skinner (1948)		behaviour that is rewarded	E	I	4
Skinner (1948)		behaviour that leads to positive results	E	P/I	3/4

Appendix III: Extensive overview of respondents

Nr.	Org.	City	Age	Gender	Background details		Role	Frequency	Other volunteer activities within the cultural sector	Date	Duration
1.	SSM	Delft	20	M	HBO	Geography teacher in training	Various		Mill in Monster	15 May	46min
2.	SCW	Schiedam	24	M	MBO	Boatman	Steam mechanic		-	31 May	30min
3.	SSM	Schiedam	27	F	MBO	Trained as an interior decorator, only does volunteering work	Miller assistant		Mill in Rottedam	12 May	1h 3min
4.	MV	Schiedam	29	M	MBO	Millwright	Miller (guide)		Gevenergild, owns and lives on a ship that is classified as sailing heritage.	1 June	32min
5.	MV	Rotterdam	35	M	WO	Studied law, works as an official, has his own business in debt relief	Miller		-	9 May	53min
6.	SSM	Vlaardingem	55	M	WO	Lawyer	Board member		Chairman of a bakery that provides daytime activities for mentally disabled people.	10 May	43min
7.	ZD	Schiedam	58	M	HBO	Teacher Dutch as a foreign language	Board member		-	2 June	47min
8.	SSM	Schiedam	62	M	MBO	Electrician	Guide		Maintenance at the royal yacht Piet Hein	10 May	31min
9.	ZD	Schiedam	63	M	MBO	Teacher algebra	Dean		-	2 June	40min

10.	JM	Schiedam	67	M	HBO	Worked in the liquor industry, retired	Distiller		Board member of Friends of the Genever Museum	29 May	1h 23m
11.	JM	Capelle a/d IJssel	68	M	MBO	Worked in the opticians industry, retired	Distiller		-	29 May	53min
12.	SSM	Schiedam	69	M	MBO	Teacher history and biology, retired	Guide		-	17 May	38min

Appendix IV: Interview questions

Original Dutch interview questions	English translation of the interview questions
Algemeen opening	General opening
<p>1. Kan je me wat over jezelf vertellen? <i>Suggestie: naam, leeftijd, woonplaats, opleiding, werk</i></p> <p>2. Wat voor vrijwilligerswerk doe je allemaal? <i>Globaal: organisaties, plaats, wanneer begonnen, wat doe je precies, wat is jouw rol?</i></p> <p>3. Wat voor ervaringen heb je met vrijwilligerswerk? Verschillende sectoren of juist dezelfde? Verschillende organisaties of juist dezelfde?</p> <p>4. Vrijwillig je met vrienden of met familie?</p> <p>5. Is dat gebruikelijk in je familie?</p>	<p>1. Can you tell me something about yourself? <i>Suggestion: name, age, city of residence, education, work</i></p> <p>2. What kind of volunteering work do you do? <i>Globally: organisations, place, start date, what do you do, what is your role?</i></p> <p>3. What experiences do you have with volunteer work? Different sectors or the same? Different organisations or the same?</p> <p>4. Did you commence volunteering with friends or family?</p> <p>5. Is volunteering customary in your family?</p>
Vrijwilligen	Volunteering
<p>6. Hoe zou jij het concept van vrijwilligen omschrijven?</p> <p>7. Wat vind je van vrijwilligen?</p> <p>8. <i>Per vrijwilligersactiviteit:</i></p> <p>9. Wat heb je geleerd van dit vrijwilligerswerk?</p> <p>10. Wat doet vrijwilligen met je?</p> <p>11. Wanneer ben je begonnen met vrijwilligen?</p> <p>12. Waarom ben je ooit begonnen met vrijwilligen?</p> <p>13. Waarom vrijwillig je nu nog steeds, zijn de redenen veranderd over de tijd?</p> <p>14. Wat zijn je belangrijkste redenen om te vrijwilligen?</p>	<p>6. How would you describe the concept of volunteering?</p> <p>7. What do you think of volunteering?</p> <p>8. <i>Per volunteer activity:</i></p> <p>9. What did you learn from this volunteer work?</p> <p>10. How does volunteering affect you?</p> <p>11. When did you start volunteering?</p> <p>12. Why did you ever start volunteering?</p> <p>13. Why do you still volunteer there now, did the reasons change over time?</p> <p>14. What are your most important reasons to volunteer?</p>

Cultureel erfgoed	Cultural Heritage
<p>15. Hoe zou jij het concept cultureel erfgoed omschrijven?</p> <p>16. Wat betekent cultureel erfgoed voor jou?</p> <p>17. Waarom is cultureel erfgoed belangrijk voor jou?</p> <p>18. Wat voor waarden associeer je met cultureel erfgoed?</p> <p>19. Waarom zet je je specifiek in voor cultureel erfgoed?</p>	<p>15. How would you describe the concept of cultural heritage?</p> <p>16. What does cultural heritage mean to you?</p> <p>17. Why is cultural heritage important to you?</p> <p>18. What values do you associate with cultural heritage?</p> <p>19. Why do you put yourself in for cultural heritage in particular?</p>
Organisatie	Organisation
<p>20. Hoe lang vrijwillig je al bij <i>[organisatie]</i>?</p> <p>21. Hoe vaak vrijwillig je bij deze organisatie? Per week, per maand?</p> <p>22. Kan je me in 2 zinnen vertellen over de visie, missie en waarden van de organisatie?</p> <p>23. Kan je me vertellen over je rol als vrijwilliger binnen deze organisatie?</p> <p>24. (Waarom) heb je er specifiek voor gekozen om te beginnen met vrijwilligen bij deze organisatie?</p> <p>25. Ben je tevreden met je vrijwilligerswerk bij deze organisatie?</p> <p>26. Wat heeft dit je gebracht?</p> <p>27. Waarom vrijwillig je nog steeds bij dezelfde organisatie, zijn deze redenen veranderd over de tijd?</p> <p>28. Denk je ooit weleens aan de dingen die met de tijd dat je vrijwilligt zou kunnen doen?</p> <p>29. Wat verwacht je van de organisatie?</p> <p>30. Wat kan er verbeterd worden aan het vrijwilligerswerk dat je doet (in het algemeen of vanuit de organisatie)?</p> <p>31. Zou je anderen aanraden om bij deze organisatie te vrijwilligen en waarom?</p>	<p>20. How long have you been volunteering at <i>[organisation]</i>?</p> <p>21. How often do you volunteer at this organisation? Per week or per month?</p> <p>22. Can you tell me in 2 sentences about the vision, mission and values of the organisation?</p> <p>23. Can you tell me about your role as a volunteer in this organisation?</p> <p>24. (Why) have you specifically chosen to start volunteering at this organisation?</p> <p>25. Are you satisfied with your volunteering with this organisation?</p> <p>26. What has it given you?</p> <p>27. Why do you still volunteer within the same organisation, have these reasons changed over time?</p> <p>28. Do you ever think about the things you could do with the time you are now spending on volunteering?</p> <p>29. What do you expect from the organisation?</p> <p>30. What improvements can be made to the volunteer work you do (in general or by the organisation)?</p> <p>31. Would you recommend others to volunteer in this organisation and why?</p>

Afsluiting	Final
<p>32. Is er nog een vraag die je verwachtte, maar die ik niet heb gesteld?</p> <p>33. Is er nog iets waar we het niet over gehad hebben, of nog iets wat je wil benadrukken?</p> <p>34. Optioneel: denk je dat er een verschil zit tussen mensen die vrijwilligen in de sector van het cultureel erfgoed en andere sectoren?</p>	<p>32. Is there a question you expected, but I did not ask?</p> <p>33. Is there something we did not talk about or something you would like to emphasise?</p> <p>34. Optional: do you think there is a difference between people who volunteer in the cultural heritage sector and volunteers in other sectors?</p>

Appendix V: Transcriptions – respondent 1

Plaats: schafthok in de Vrijheid

Datum: 15 mei 2015

Dan leg ik em aan jouw kant.

Oke.

En hij neemt nu op. Zo. Ehm, kan je wat over jezelf vertellen? Naam, leeftijd?

Natuurlijk eh, mijn naam is Sam van Voorthuizen, ik ben 20 jaar oud enne, nou goed ik, in het dagelijks leven volg ik in Rotterdam aan de Hogeschool de opleiding tot aardrijkskundedocent.

Oke. Hoeveelste jaars ben je?

Tweedejaars. Ennehm, op maandag en woensdag werk ik in Delft op een scholengemeenschap voor eh voortgezet onderwijs.

Oke. Ehm waar woon je?

Ik woon in Delft.

Je woont in Delft, oke. Ben je daar ook geboren?

Ik ben geboren in Voorburg, eerste paar jaar heb ik in Rijswijk gewoond, enn vanaf eind jaren 90 dus het grootste deel van m'n leven wel in Delft.

Oke. Heb je nog hobbies?

Ehm, ja nou de grootste hobby eigenlijk is het vrijwillig molenaar zijn eigenlijk.

Oke. En ehm, wat voor vrijwilligerswerk doe je allemaal? Dus je mag alles eh opnoemen wat je doet even globaal.

Oke nou, vrijwilligerswerk dat doe ik ook vooral op molens en in het molenwereldje. En dat is dan vooral op zaterdag in Monster aan de Westlandse kust waar ik vrijwillig molenaar ben en daarbij dus ook mensen rondleid, soms schoolklassen rondleid, help met eh meel verkoop, al dat soort dingen. Dingen binnen de stichting om de molen als monument draaiend te houwe.

Hoe heet die stichting?

Stichtinggg, effe denken hoor, stichting korenmolen de vier winden.

Oke. Oke. Eh, wanneer ben je daar begonnen?

In januari 2010.

Oke. Heb je nog, heb je nog andere plekken waar je vrijwilligerswerk doet?

Ja ook bij Stichting De Schiedamse Molens, waar ik dan eh op Molen de Vrijheid vooral in mijn geval eh help met het maalbedrijf.

Oke. Eh, effe kijke hoor. En nog iets? Je mag gewoon alles noemen wat je óóit heb gedaan!

Alles wat ik óóit heb gedaan?

Ook buiten de molen?

Ja ik zit ik zit na te denken maarre ik heb buiten de molens om eigenlijk geen vrijwilligerswerk echt gedaan.

Oke, ehm. En wat voor ervaring heb je dan met vrijwilligerswerk? Zijn dat dan verschillende sectoren of zou je zeggen dat zijn dezelfde?

Ehm, alles wel binnen het molenwereldje natuurlijk, maar wel meerder sectoren, omdat ik enerzijds natuurlijk heel erg ehm, op een toeristische molen werk, of vrijwilligerswerk doe, en daarbij dus socialer bezig ben: mensen ontvangen, en dat soort dingen. En dan in Schiedam ben ik echt in een bedrijf bezig waar ik dan aan de ene kant het ambacht probeer te leren natuurlijk eh, omdat dat voor mezelf vin ik dat erreg leuk, en aan de andere kant probeer ik zoveel mogelijk te helpen om het bedrijf draaiende te houden.

Oke ehm en de organisaties, vind je die vergelijkbaar, of vind je die ook heel verschillend?

Ze zijn in zekere zin wel vergelijkbaar, omdat 'tzijn allebei organisaties die cultureel erfgoed in stand houden en daar zoveel mogelijk draagvlak voor proberen te vinden, zelf dingen organiseren om de molens weer te laten leven binnen de gemeenschap, maar het verschil is natuurlijk dat stichting korenmolen de vier winden is heel kleinschalig, één molen, kleiner dorp en Stichting De Schiedamse Molens gaat over meerdere molens in een grotere stad.

Oke. Ehm. Toen je ben gaan vrijwilligen, heb je dat voornamelijk met vrienden gedaan of met familie?

Eh, de, dat heb ik eigenlijk vooral zelf gedaan met hulp wel van familie. Ik werd bijvoorbeeld door me vader of door m'n opa werd ik naar molens toegebracht als ik daar op 14- 15-jarige leeftijd wilde gaan helpen, dan hoefte ik niet elke keer te gaan fietsen bijvoorbeeld.

Ahh.

En ik kreeg natuurlijk ook al langere tijd eh van m'n ouders blaadjes, molenblaadjes, dat ik die hobby een beetje kon ontdekken. Maar verder ben ik eigenlijk zelf echt met de molens begonnen. En daarbij heb ik eh weer nieuwe vrienden gemaakt.

Oke. Ja dus door het vrijwilligerswerk heb je dus vrienden daar gemaakt?

Ja, ja.

Vertel eens hoe is die hobby dan ontwikkeld, want is dat dan voornamelijk vanuit jouw ouders gekomen, of eh, vond jij dat zelf leuk ondersteunde zij dat alleen maar?

Ik eh, ik ben zelf begonnen met het molengebeuren. Ja het is een soort tik, een interesse die op hele jonge leeftijd al is ontstaan, dus ik was een jaar of 2, en, gewoon een keer langs'n molen gelopen, die draaide in Rijswijk en dat von ik toen zo aangrijpend dat ik eh, dat ik daar altijd geïnteresseerd in ben gebleven.

Oke.

En van m'n familie heb ik altijd ondersteuning gehad om molentochtjes te maken en steeds meer die hobby te ontplooiën.

Maar jij gaf zelf wel altijd aan dat je naar die molens toe wilde en...

Ja.

Oke. Eh is eh, vrijwilligen is dat gebruikelijk binnen jouw familie? Zijn jouw ouders bijvoorbeeld ook betrokken in vrijwilligerswerk?

Ehm, ja mijn ouders die doen eh ook wel vrijwilligerswerk. M'n opa die heeft heel lang bij eh Ipse, Ipse de Brugge, stichting voor verstandelijk beperkte mensen, heeftie vrijwilligerswerk gedaan om met oudere gehandicapte dan overdag de dagbesteding te gaan verzorgen, dus een stukje te gaan wandelen en dat soort dingen te doen. En mijn ouders die hebben wel vrijwilligerswerk gedaan in de paardenwereld een beetje.

Oke, oke. Ehm. Dus je zou wel kunnen zeggen dat het gebruikelijk is dan in je familie?

Ja het is wel gebruikelijk in m'n familie.

Oke. Heb jij daarom ook opgepakt of is dat gewoon puur vanuit die hobby gekomen?

In mijn geval is dat denk ik vooral vanuit de hobby zelf gekomen.

Ehm, ja dat waren de algemene vragen. Nu gaan we even door naar de vragen over het vrijwilligen. Ehm, hoe zou jij het concept van vrijwilligen omschrijven, dus in 't algemeen? Als iemand vraagt Sam, vertel mij is, wat is vrijwilligen nou eigenlijk, wat antwoord jij dan?

Eh fja, vrijwilligen, vrijwilligerwerk doen is denk ik het eh, een steentje bijdragen aan de maatschappij dus door gezamenlijk, in een stichting, een vereniging ehm, ja iets te doen waar die vereniging of stichting wat aan heeft en dan eh, natuurlijk met name iets wat jij leuk vin om te doen maar ook waarbij je andere mensen dus een plezier kan doen of helpt.

En wat vind jij d'rvan van vrijwilligen?

Nou ik vind dat ehm, zeker in ons cultuurtje in onze maatschappij vind ik dat wel noodzakelijk. Omdat als er geen vrijwilligers zijn, zijn er bepaalde groepen in de samenleving of bepaalde vormen van erfgoed die d'r eh een stuk minder goed aan toe zouden zijn dan dat ze nu zijn. Dankzij de vrijwilligers.

Kan ik niet met je oneens zijn. Ehm, je noemde net dat je eigenlijk bij 2 organisaties vrijwilligt, dat is in Monster en hier in Schiedam. Ehm, als eerst even kijken naar het vrijwilligerswerk in Monster, ehm, wat heb je dan geleerd van dit vrijwilligerswerk?

Ehm, ja best wel een hoop, omdat ik daar begon op nog een eh best wel een jonge leeftijd, ik was nog net geen 15 toen ik d'r begon. En dan kom je opeens toch in een situatie terecht waar jij de persoon bent die mensen rondleidt of die mensen iets probeert te leren en ik heb door dat vrijwilligerswerk heb ik wel veel op sociaal gebied veel geleerd, dus dan mensen aan te spreken, met mensen om te gaan, en, ik denk zelf ook omdat ik nu de lerarenopleiding doe, dat heeft d'r wel mee te maken dat ik op de molen dus mensen uitlegde hoe een molen werkt en dat ik nu dus voor m'n beroep hopelijk mensen later kan uitleggen hoe eh aardrijkskunde in principe in mekaar zit.

Denk je dan, want ehm, je bent daar in januari 2010 gestart? Heeft dat dan ook invloed gehad op je studiekeuze?

Ja ik denk het zeker wel ja.

Oke, ehm en wat doet dat vrijwilligen met je, als je bijvoorbeeld zo'n dag op Monster heb gestaan en eh, wat doet dat dan met je?

Nou goed ik doe 't natuurlijk voor m'n eigen hobby, 't vrijwilligerswerk, dus ik doe 't ook wel een klein beetje vanuit een eh, egoïstisch oogpunt om het zo dan maar te zeggen. Maar het is altijd leuk

om eh, geïnteresseerde mensen bijvoorbeeld wat te vertellen en 't enthousiasme voor hetgene waar jij 'n passie voor hebt bij anderen ook te versterken. Dus dat is zeker een goed gevoel.

Oke. En ehm, ehm, oh ik ben net vergeten te vragen, wanneer eh, wanneer was je begonnen met vrijwilligen bij de Schiedamse Molens? Was dat later?

Ehm, de eerste keer dat ik hier in Schiedam kwam dat was daar nog voor, dat was eind 2009 of herfst van 2009 en de eerste, goed de eerste maanden, het eerste jaar kwam ik nog niet zo heel vaak, was ik eh, kwam ik eigenlijk net om de hoek kijken, mocht ik af en toe meelopen en sinds ik een beetje de klik heb gevonden met de mensen hier in Schiedam, ben ik eigenlijk steeds vaker langs gaan komen en steeds meer gaan doen ook en steeds eh, ook wel meer kunnen gaan betekenen voor de molens hier.

Zeg je dan, dat is een beetje geleidelijk gegaan, of d'r is wel echt een periode waarin je zegt van nou vanaf dat moment is het echt wel heel veel meer geweest?

Eh nou ik denk dat het een jaar heeft geduurd voordat ik echt regelmatig kwam, een beetje, nou goed dat ik hier toch wel een bepaald ja een bepaalde, een bepaald zwak voor de molens hier heb gekregen en voor de mensen hier.

Oke.

En sindsdien ben ik eigenlijk ongeveer elke week één keer te vinden.

Ehm nog even terug naar je werk in Monster. Daar ben je in 2010 begonnen. Waarom ben je daar ooit begonnen met vrijwilligen? Dus waarom heb je ooit gekozen om ehm, dat soort vrijwilligerswerk te gaan doen?

Dat soort vrijwilligerswerk omdat ik ehm, ehm ik liep op m'n 14e, dat was net voordat ik in Monster kwam, liep ik al een aantal keer mee in Zeeland op een molen en dat was, daar hadden we toen een seizoensplek. Dus ik was daar heel vaak in 't weekend, omdat ik die molenhobby altijd al had, daar wilde ik wat verder mee gaan, ik wilde echt leren hoe een molen werkt en ik wilde zelf molenaar worden, ehm, maargoed, Zeeland is toch wel een eind weg als je in Delft woont, dus eh, op n gegeven moment ben ik in deze omgeving eh, een plek gaan zoeken waar ik datzelfde werk een beetje kon doen en, 't ja goed 't, ik doe m'n eigen hobby probeer ik natuurlijk uit te oefenen en ik wilde zelf de opleiding tot molenaar gaan doen, maar dat wilde ik ook zeker wel in combinatie doen met eh het uitleggen aan mensen van hoe molens werken. Want je wil natuurlijk wel tijdens het uitoefenen van je hobby met andere mensen in aanraking komen.

En heb je dan voor Monster gekozen omdat dat qua plaats het dichtstbij was, omdat er een mogelijkheid was om dat dat uitleggen te realiseren, of om een andere reden?

Dat eh, dat inderdaad sowieso, dat 't ligt in de buurt en 't is eh, een plaats waar plek was voor mij als leerling. Maar ook omdat het dus een molen is waar je elke zaterdag bezoek hoort te ontvangen en eh da's best wel een plaats in 't dorp waar mensen graag komen. D'r is wel een groot draagvlak voor die molen.

Oke. Ja. Ehm, ehm, waarom vrijwillig je daar nu nog steeds, oftewel ehm, zijn er misschien redenen veranderd sinds die tijd, of zijn die constant gebleven?

Eh, nou aan de ene kant wel constant gebleven, want ik heb m'n opleiding daar gevolgd en gedurende de jaren heb ik eigenlijk steeds wel hetzelfde werk gedaan daar, en vanwege dus dezelfde redenen. Je vindt 't leuk om mensen rond te leiden en om de molen inderdaad draaiende te houden.

Maar ik ben nu natuurlijk geslaagd en meestal zie je dat geslaagde molenaars dan hun eigen molen opzoeken. Maar ik ben, ik heb toch d'voor gekozen om daar te blijven, omdat je wel een soort band heb gekregen met de mensen daar en met de molen zelf. Dus ik ben nu ook ehm nog steeds betrokken bij de molen van Monster om ja goed omdat je toch wel een soort van het beste wil voor die plaats, je wil eh d'voor zorgen dat de molen zo vaak mogelijk draait, en dat er zo veel mogelijk meel kan worden verkocht en dat soort dingen.

En daar zitten eh, je hebt het zowel over de mensen als over de molen zelf, eh, de mensen zijn dat dan echt vrienden of is dat meer voor qua netwerk, heeft dan dan meer afstand? Hoe zie je dat?

Eh, nou d'r zitten zeker wel een aantal vrienden bij, en het bestuur van de stichting dat zie ik in zekere zin ook wel, een aantal van die mensen zijn een soort voorbeeldfiguren geweest. Zeker eh omdat ik dar natuurlijk op jonge leeftijd al kwam. En daarom wil ik wel heel graag bij die stichting betrokken blijven. En in het geval van Schiedam is het toch meer zo dat ik echt een hele groep mensen die ik wel als m'n vrienden zie ben tegengekomen.

Ehm, dus als je 't zou moeten samenvatten wat zijn dan je belangrijkste redenen om te vrijwilligen in Monster?

Ehm, ja vriendschap, passie voor de molen en de gemeenschap daar, ehm, ja en een soort verantwoordelijkheid. Omdat ik vanaf jonge leeftijd kreeg je daar de verantwoordelijkheid eh om, ja om op die molen één van de molenaars te zijn en ja dat wil je niet laten vallen.

Nee. Ehm, nu wou ik je eigenlijk deze vragen nog een keer laten doorlopen alleen dan met de Schiedamse Molens. Nou je noemde net wel al ongeveer wat, maar laten we toch maar even zo doorlopen.

Prima.

Wat heb je geleerd van je vrijwilligerswerk bij de Schiedamse molens?

In Schiedam heb ik echt een ambacht geleerd. Dus ik heb, als vrijwillig molenaar leer je met een molen te draaien, en dan ook bezoek te ontvangen en dat op een veilige manier te doen, maar in Schiedam heb ik 't geluk gehad om mee te lopen op een molen die écht in bedrijf is, en waar dus echt nog wordt gemalen en daar heb ik dus zelf ook geleerd om met graan en meel te werken eh op grote schaal eigenlijk meel te produceren. En 't is heel mooi aangezien er in Nederland zeker in deze tijd nog maar weinig molens zijn die op deze manier in bedrijf zijn, dus ik prijs me wel gelukkig dat ik op één van die molens eh een vaste gast mag zijn.

En waarom vind je dat zo belangrijk dat je dat hebt geleerd? Is dat om te gebruiken voor later?

Ehm, nou goed het is eh, het in ere houden van een ambacht natuurlijk en het is ook een eh, ja goed een ultieme vorm van de hobby die je mag uitvoeren.

Dus zeg je dan dat het is om echt ervaring op te doen en het onder de knie te krijgen om het daarna zegmaar zelf uit te voeren of komt het meer voort vanuit je hobby en het weten? Snap je het verschil eh?

Ja ik snap het verschil inderdaad. Ikzelf ben niet van plan om ooit ehm beroepsmatig met een molen te gaan werken en om zelf een bedrijf op te richten, want ik kan gewoon docent worden en in mijn ogen is dat eh, gewoon de baan die ik wil gaan doen. En ja goed, echt het leren van het ambacht om met een molen te kunnen malen, dat vind ik toch meer iets van kennis die ehm, eigenlijk in de jaren 60 70, bijna is verdwenen om die toch weer een beetje terug te krijgen onder de jonge mensen.

Ohja, ja oke. En wat doet dat vrijwilligen dan hier bij de Schiedamse Molens met je? Je mag het trouwens ook af en toe vergelijken met Monster als je dat prettig vindt.

Ja oke, nou hier in Schiedam, als ik hier loop op de molen, molen de Vrijheid en de andere molens, dan is het eh, ja goed dan voel ik mezelf wel echt een molenaar om het maar zo te zeggen en dan ben ik wel heel blij om echt puur die hobby uit te oefenen van mij en ehm echt te werken met een molen. Dus daneh, ook al gaat er dan een paar ton meel door je handen heen, in zakken en ben je eigenlijk kapot aan 't einde van de dag is 't een heel voldaan gevoel wat je druit kan krijgen.

En ehm, als je terugdenkt aan het moment dat je toen hier terecht ben gekomen, waarom ben je toen begonnen? Ben je echt daadwerkelijk opzoek gegaan naar een een bedrijf wat het nog dee, of hoe kom je daar zo terecht?

Nou, nee, ik ben eigenlijk ik heb toen ik hier voor 't eerst kwam heb ik daar pas voor 't eerst ook kennis mee gemaakt met 't verschil tussen een molen waar op vrijwillige basis mee wordt gewerkt en een molen waarop beroepsbasis mee wordt gewerkt en dat von ik op dat moment zo indrukwekkend eigenlijk dat ik ehm, toen die aansluiting wel heb gezocht gewoon zelf. En, nou, vanwege mijn, de klik die ik al had met de mensen hier, in ieder geval met de molenaar van de Vrijheid heb ik toch wel ehm, 't geluk gehad dat dat allemaal zo is gelopen. En dat ik hier nu vaker kan komen.

Ik weet even niet meer of je nou had verteld hoe je precies bij de Schiedamse Molens terecht was gekomen?

Ik ben hier eigenlijk gewoon een keer op bezoek geweest, op molen de Palmboom was dat. Dat was dus eind 2009 ergens, was ik met m'n opa op pad. En Bjorn was er toen aan het draaien op de Palmboom. En de Vrijheid die stond ook te draaien en dat was eigenlijk de molen die ik graag wilde bezoeken, alleen ehm, d'r was toen niemand. En in mijn ogen, zeker toen, een draaiende molen daar is altijd een molenaar. Maar eh, dat was dus niet het geval want de molenaar was effe een eh boodschap doen of iets wegbrengen, zoals dat hier welis gebeurt, en via de molenaar van de Palmboom dan, via Bjorn, ben ik uiteindelijk toch hier binnen geweest, in de Vrijheid. En ja goed op die manier ben ik eigenlijk nooit meer weggegaan.

Oke. Ehm. En voor Schiedam ehm, ik bedoel je vrijwilligt er nu al een aantal jaar. Zijn die redenen waarom je hier. Ja volgens mij refereerde je daarnaar geloof ik ook bij Monster. Zijn die redenen veranderd over de tijd dat je hier ben eh?

Eh nou goed in Schiedam eh, ik weet nie of die redenen echt veranderd zijn. Ik denk wel dat ze een beetje zijn uitgebreid, omdat ik een beter en helderder beeld heb gekregen van eh, van het bedrijf.

En hoe is dat, vertel eens, hoe was dat eerst en hoe is dat veranderd dan?

Qua eerst von ik 't vooral mooi, omdat ja goed 't zijn grote molens, het is indrukwekkend, het is 'n eh ehm, maar goed het is mooi om te zien hoe d'r dan gemalen werd. En ik zie nu ook wel meer het belang in dat dit soort ambachtelijke bedrijven nog bestaan en ehm kunnen blijven bestaan.

Oke. En dat had je eerst had je dat besef minder?

Nee dat besef had ik eerst wat minder. Komt ook doordat ik nu eh wat ouder ben.

Ehm, en wat, wat zou je dan zeggen wat zijn dan je belangrijkste redenen om te vrijwilligen in Schiedam?

Ehm, sowieso die vriendschap. De mensen waar je hier, die je hier tegenkomt, en de gezelligheid dus. Dehm. Het feit dat je echt kan werken met een molen en dat ik dus het ehm, nouja goed naast

gewoon een normale baan als docent zijnde ook een tussen aanhalingstekens echte baan eh met de handen kan werken, mijn eigen praktijkervaring kan eh kan vergroten. Ehm, en natuurlijk ook om de molens hier in stand te houden. Want je heb 6 molens in een binnenstad met een beperkt aantal mensen om die draaiend te houden en daar wil ik graag bij helpen.

Ehm, ja goed. Gaan we over naar de vragen over cultureel erfgoed. Ehm, hoe zou jij het concept cultureel erfgoed omschrijven?

Cultureel erfgoed iss in mijn ogen zijn dat zaken uit het verleden, dus dat kan een gebouw zijn, dat kan natuurlijk ook gewoon een schilderij zijn of noem 't maar op, alles wat uit 't verleden komt, eh van 1000 jaar geleden tot 50 jaar geleden, die ehm niet meer per se economisch rendabel zijn in dezelfde wijze waarvoor ze zijn gebouwd, maar die wel het behouden waard zijn omdat 't een stuk geschiedenis weergeeft eigenlijk.

Oke, ja. En wat eh, wat betekent het voor jou persoonlijk, cultureel erfgoed?

Nou best wel veel, aangezien ik, ik ben zelf wel behoorlijk geïnteresseerd in geschiedenis en ik vind dat we, eh dat je geschiedenis niet zomaar kan vergeten of kan vervangen. Dus ik vind het behouden van het oude Nederland vind ik eh toch wel de moeite waard. Zeker omdat je ziet dat er in deze tijd in andere landen ehm zulke snelle ontwikkelingen plaatsvinden waarbij dus eigenlijk niet goed wordt gekeken naar het verleden. En ik vin het belangrijk dat we dat in Nederland wel doen.

En waarom is dat cultureel erfgoed volgens jou dan zo belangrijk? Voor jou ook, vooral?

Om eh, om de sfeer te kunnen blijven proeven van een andere tijd, eigenlijk. Dus om niet alleen maar in het heden te leven maar eh, ook kunnen zien hoe je voorouders in dezelfde, in hetzelfde gebied leefden maar dan op een hele andere manier.

En ehm, waarom denk je dan dat dat zo belangrijk is, om je dat je blijven realiseren, dat soort dingen?

Ehm, nou goed, omdat ehm. De maatschappij een land is natuurlijk gebouwd door de jaren heen, dus het zijn een hele hoop lagen eh van erfgoed eigenlijk van gebouwen van sociale relaties die op mekaar zijn uitgegroeid tot waar we nu zijn. En dus die hele fundering aan geschiedenis die heeft Nederland gemaakt tot wat het nu is. En daarom moetje wel eh, wat nog over is van vroeger moet je wel kunnen behouden. Vind ik.

Ehm, wat voor waarden associeer jij met cultureel erfgoed?

Eh waarde ja, historisch besef, het feit dat niet alles in de wereld voor tijdelijk is, dat we niet in een weggooi maatschappij leven, dus dat we ook zuinig moeten zijn op wat we hebben.

En laatste vraag van dit deel ehm, waarom zet je je specifiek in voor cultureel erfgoed?

Ehm, nou goed omdat ik zelf vind ik cultureel erfgoed een heel mooi iets, ik vin het fijn om de sfeer van vroeger te kunnen roeven nog steeds in eh in het Nederland van nu en ik hoop zelf te kunnen helpen in ieder geval om in de molenwereld dan d'rvoor te zorgen dat molens op een authentieke en in mijn ogen juiste wijze nog eh in de toekomst ook kunnen worden geëxploiteerd. Kunnen worden eh gedraaid door molenaars.

Waar denk je dat dat nou waarvandaan komt? Je zei zelf als een soort van liefde voor geschiedenis, eh waar, want je ouders die, daarvan noemde je net dat die ook vrijwilligerswerk deden voorbeeld bij Ipse de brugge, dus da's meer in de zorg.

Ja.

Ehm, waar komt dat dan bij jou zo opeens vandaan?

Nou goed dat eh heb ik ook wel een beetje van mijn ouders en eh ook vooral van m'n opa en oa meegekregen van dat ik als eh, van jongs af aan ging ik al met ze mee naar musea en als we ergens op vakantie warent an ging je ook naar lokale musea toe en je bekeek eigen het erfgoed op al die plaatsen al, dus van jongs af aan heb ik dat nou wel een beetje meegekregen. En, ja goed eh, dat is dan een interesse geworden eigenlijk die nooit meer weg is gegaan. En ik heb toch zelf daardoor ook wel belange, ben ik in gaan zien waarom 't belangrijk is omme erfgoed te behouden.

Want hadden jouw ouders ook echt een passie bijvoorbeeld voor die geschiedenis ook, offe?

Eh ja voor geschiedenis soms wel, ligt een beetje aan eh, in mijn geval zijn t natuurlijk vooral de molens en in t geval van m'n vader bijvoorbeeld is dat dan om maar wat te noemen waar hij dan geïnteresseerd in is, is vooral de tweede wereldoorlog. Dus iedereen heeft z'n eigen interesses maar, ja goed, erfgoed in 't algemeen is iets wat een globale interesse is eigenlijk altijd geweest van m'n familie.

Oke. Eh. Dan komen we bij de laatste set van vragen. Ik heb er ook al een paar gehad, had ik al gezien, ehm, nou dan wil ik graag weer even de vragen én voor Monster én voor de Schiedamse Molens eh behandelen, om te beginnen maar weer met Monster. Eh, hoe vaak vrijwillig je bij deze organisatie per week, per maand?

Ehm, sowieso elke zaterdag. En dan ja goed ook vaak als ik tijd heb tussendoor ook nog wel iets dus gemiddeld denk ik een keer of 6 per maand. 6 dagen.

Oke, ja. Enn, kun je me in 2 of 3 of gewoon een paar zinnen vertellen waar die stichting voor staat? Dus visie missie, maar je mag ook gewoon vertellen wat...

Nouja de missie eigenlijk, zo kan je 't wel heel goed zeggen, de missie van die stichting is aan de ene kant 't behouden van de molen, van dus het cultureel erfgoed dat we hebben in Monster, en aan de andere kant het onder de aandacht brengen van onze molen binnen de gemeenschap en binnen de mensen die op vakantie zijn in Monster. Dus ook het halen van publiek naar de molens toe. En daarbij dusop een ehm economisch toch wat nuttigere manier behouden van een molen en het overbrengen van geschiedenis aan ook aan jongere generaties en, ja goed het laten leven dus van het erfgoed.

Ennehm, hoe zie jij jouw rol daarin als vrijwilliger?

Ehm, mijn rol daarin is ehm, ja dat ik één van de mensen ben die de molen elke week tot leven kan wekken. Door em te laten draaien en alles wat aansprekender kan maken.

Ehm. Even kijken. Dit hebben we al gehad. Ben je tevreden met je vrijwilligerswerk?

Ja. Ik ben wel behoorlijk tevreden over mijn vrijwilligerswerk bij die organisatie. Tis eh, tis natuurlijk vrijwillig maar niet geheel vrijblijvend, maar kheb daar wel een goeie balans in kunnen vinden. Dus ik ben daar wel tevreden over.

En wat heeft het je nou gebracht, daar vrijwilligen?

Ehm, ja goed een heel hoop interessante mensen die ik daar heb kunnen ontmoeten, ehm, en voor mezelf dus de opleiding tot vrijwillig molenaar, ik eh ben van leerling nu naar gediplomeerd gegaan, dus eh, ik heb een beetje m'n persoonlijke doel kunnen bereiken en het feit dat ik eh, m'n eigen

ontwikkeling in mijn tienerjaren dan, dat ik ja goed een beetje een onderwijzer al bij voorbaat ben geworden en dus nu ook echt ga worden.

Oke. Ehm, als je denkt waarom je eh specifiek bij de organisatie bij Monster vrijwilligt, ik bedoel je zou ook naar andere organisaties kunnen gaan, waarom ehm, als je bedenkt waarom je daar toen ben begonnen eh, waarom vrijwillig je daar nu nog? Is daar iets in veranderd over de loop van de tijd? Iets naar de organisatie toe?

Ehm, ja eigenlijk wel. Ik ben er natuurlijk opge- 'opgevangen', ik mocht d'r over de vloer komen en ze hebben me daar met open armen ontvangen, en, eh, in zekere zin wil ik nu dus ook wel wat terugdoen voor ze. Dus omdat ze me daar zo goed hebben ontvangen heb ik nu eh, wat grotere verantwoordelijkheid daarzo en ben ik wel een van de mensen die de meeste tijd doorbrengt op de molen daarzo.

Oke. Dus omdat ze jou zegmaar een kans hebben gegeven wil je graag hen terughelpen door daar eigenlijk te blijven?

Ja, zo zou je 't wel kunnen zeggen, ja.

Ehm, denk je ooit welis aan de dingen die je zou kunnen doen met de tijd die je nu in het vrijwilligen bij Monster stopt?

Ja, heel vaak.

Wat voor dingen?

Ja goed het zijn toch 5 jaar geweest eh, tot nu toe ruim 5 jaar die eh, waar ja goed, je moet op zaterdag, dus een van je vrije dagen, je moet naar de molen toe en, dus betekent dat je op vrijdagavond je toch wat een beetje in moet houden, je kan niet heel laat eh weggaan, dus je moet het kunnen combineren met je vriendengroep van thuis ehm, ik heb heel lang natuurlijk geen baantje kunnen hebben ook op zaterdag, want dat was dé ideale dag om te gaan werken en dat eh, dat kon dan niet. Enn, ja goed ook voor school ik moet 't ook combineren met een opleiding en in eerste instantie dus t voortgezet onderwijs en nu mijn eh, met de hogeschool, mijn opleiding en daarvoor heb ik dus ook weleens een zaterdag af moeten zeggen, dat ik niet kon, want school komt in dat opzicht wel voorop. Maarre d'r zijn best wel veel dingen die je moet combineren, met 't vrijwilligerwerk.

Maar dan zijn dat dus, als ik jou zo hoor dan zijn dat dus voornamelijk dingen die soms gewoon even moeten. Zoals je werk en geld verdienen tussendoor dus dat zal niet zijn van nou, ik zit eigenlijk liever eh aan m'n brommertjes te sleutelen of...

Nee precies, tis welis eh zo geweest dat ik een baantje wilde hebben waar ik echt geld mee zou verdienen, maar dat ik dat toch uiteindelijk maar niet gedaan heb omdat eh, dit vrijwilligerswerk is natuurlijk wel doen wat je zelf echt leuk vindt en in dat opzicht van ik 't wel eh belangrijker nog dan een zaterdagbaantje.

Oke. Ja. Ehm, wat verwacht je van de organisatie in Monster tegenover jou als vrijwilliger?

Ehm, nou wat ik verwacht is... nou goed dat dat mensen, het is een organisatie met tuurlijk meerdere mensen en ik verwacht dat iedereen z'n steentje bijdraagt. Dus ik doe mijn deel en iedereen doet op zijn beurt zijn of haar deel. Dus we doen t als een team eigenlijk. En dat moeten we wel blijven doen, anders danne, eh, omdat d'r zoveel verschillende functies zijn, kan d'r niet één radartje ontbreken in 't mechanisme.

Dus een bepaalde verantwoordelijkheid die iedereen heeft?

Ja, ja.

Ehm, wat zou er verbeterd kunnen worden aan 't vrijwilligerswerk dat je op dit moment uitvoert? In 't algemeen, of ik bedoel, de organisatie hoeft er niet perse iets aan te kunnen doen, of misschien wel, maakt niet uit.

Nou, zeker het vrijwilligerswerk wat te maken heeft met erfgoed zou misschien nog wat educatiever kunnen zijn.

Voor de vrijwilliger zelf?

Nee voor de eh, voor de mensen die je ontvangt. Zeker in het molenwereldje eh is het belangrijk dat we toch wat meer draagvlak kunnen creëren in de jongere generaties.

Dus daar bedoel je mee eh, dat er meer vrijwilligers moeten komen die die jongere proberen aan te spreken? Om dat verhaal over te brengen? Bedoel je dat of?

Ja, ook inderdaad, misschien ook wel om nieuwe vrijwilligers te kunnen eh te kunnen vinden. Maar inderdaad om ook schoolklassen te kunnen ontvangen op de molen, dat doen we in Monster ook heel vaak en hebben sinds kort dan molengidsen, zoals je dat noemt, die daar eh meer tijd in kunnen steken waardoor we dus vaker klassen kunnen ontvangen en waardoor dus dat stukje geschiedenis bij die leerlingen, bij die kinderen beeldender wordt dan dat het wordt als je alleen leskrijgt op school over molens.

En eh, wat zou d'r verbeterd kunnen worden om 't jou meer naar je zin te maken in je vrijwilligen? Heb je bijvoorbeeld bepaalde behoeften als vrijwilliger, dat je zegt van jou, dit zou ik graag nog willen zien, dat zou ik gewoon leuk vinden om te doen, of daar zou ik gewoon een stuk blijer van worden?

Ehm, pja dat is, effe nadenken.

Ja hoor, rustig aan.

Goed ikzelf heb 't eigenlijk heel goed naar m'n zin, op m'n plekken waar ik vrijwilligerswerk doe. Ehm, sja wat kan er verbeterd worden?

Je mag 't ook nog effe laten liggen.

Nee ik denk d'r nog even over na.

Enne ook voor monster. Als je nou eh iemand anders zou kunnen aanraden om bij Monster te gaan vrijwilligen. Zou je dat doen, en waarom dan, wel of niet?

Ja nou dat ligt er een beetje aan wat die persoon wil gaan doen als vrijwilligerswerk, maar...

Licht dat eens toe?

Ehm, We hebben bijvoorbeeld al eens iemand gehad die wilde ijzerwerken. Bijwijze van hobby. En die wilde dus bijde molen wilde die dat gaan doen. Maar dan heb je eigenlijk te weinig nuttig werk voor diegene om te gaan verrichten. Zoals iemand nog niet weet wattie met vrijwilligerswerk wil gaan doen, dan ehm zou ik die persoon zeker aanraden om een keer langs te komen, om te kijken oftie dat molenwereld wat vindt. Maar t, je kan alleen mensen in je organisatie gebruiken die echt een bepaalde passie hebben voor molens.

Maar stel je hebt zoiemand voor je, dus die zegt nou ik vind het echt leuk omme te gaan vrijwilligen voor dat erfgoed, voor die molen bij jullie, maarre ja weet je ik ken die organisatie niet zo goed en dat werk wat je daar moet doen ken ik niet zo goed dus, waarom zou jij nou, als ik dat nou zou zijn, waarom zou jij mij dan aanraden om inderdaad bij Monster te komen vrijwilligen?

Nou goed omdat het zoals ik al eerder heb gezegd een heel leven monument is, dus je ontvangt een hele hoop geïnteresseerde mensen, je staat echt midden in de gemeenschap en je kan toch wel de mensen een soort dienst bewijzen door wat uit te leggen of door eh, door ze gewoon te ontvangen. Dus het is een heel sociaal stukje vrijwilligerswerk.

Oke. Eh, tof. Ik wil deze vragen ook nog een keer doen voor de Schiedamse Molens.

Oke.

Kunnen we misschien wat sneller doorheen gaan, ik weet niet eh... vertel maar gewoon alles wat je wil. Em, hoe vaak vrijwillig je bij Schiedamse molens? 1 keer per week?

Ongeveer. Ongeveer 1 keer per week. Gemiddeld.

Oke. En ook nog met koningsdag?

Koningsdag was ik er niet, maar met de kerststerren bijvoorbeeld was ik er wel. Dus dat ja, ligt er een beetje aan. Want ik heb eh, als ik vrije tijd heb dan ben ik meestal in Schiedam.

Ehm. Kan je me in 2 zinnen of iets meer vertellen wat de missie is van de Schiedamse Molens?

Kan jij denk ik beter dan ik.

Nee, nee nee nee nee. Je hoeft t niet letterlijk te doen, gewoon naar jouw idee.

Oh, de missie van de Schiedamse Molens is ehm, denk ik wel vergelijkbaar met de missie van de stichting in Monster, dus het laten leven van eh van de molens in Schiedam wat ik toch wel een heel belangrijk kenmerk vind van de stad, dus het is echt een eh, een deel van de identiteit van de stad en de stichting wil volgens mij wel dat stukje identiteit naar voren laten komen en ook laten merken aan de rest van de mensen in Schiedam.

En hoe is jouw rol dan daarbinnen?

Eh, nou goed mijn rol is dan vooral binnen het maalbedrijf op molen de Vrijheid, waar ik dus ja goed zo veel mogelijk help, werk verricht op vrijwillige basis, dus ik help met het malen, met het wegbrengen van meel, met eh soms met het ontvangen van mensen dat komt ook weleens voor. Soms ben ik weleens op museummolen de Palmboom, waar ik dan eh, ook mensen ontvang.

Oke. Als molenaar dan?

Als molenaar, ja. Dat eh. Komt ook weleens voor. En ja goed verder, ik ben in Schiedam ben ik meer een beetje een eh, ja een hulpje, een manusje van alles eigenlijk.

Oke, ja. En eh, waarom heb je er toen specifiek voor gekozen om toen te beginnen bij de Schiedamse Molens?

Omdat ik ehm, hier toen kwam de eerste keer en ehm, ook hier weer heel leuk ontvangen werd en ik kreeg ehm direct eigenlijk de kans aangeboden om een keer langs te komen en dus een keer te komen kijken en te helpen een dagje en ik heb dan voor mezelf eigenlijk die kans aangepakt.

Ben je tevreden met het vrijwilligerswerk dat je hier doet?

Ja. Ik ben hier wel eh, erg tevreden over wat ik kan doen.

En wat heeft het je da allemaal gebracht?

Ehm, een hele nieuwe vriendengroep binnen 't molenwereldje en ook binnen gewoon de stad Schiedam. En, ja goed een hele uitbreiding van de hobby die ik al had, dusseh, ik ben hier wel echt een koremolenaar geworden.

Ja. Hmm, ik sla d'r een paar over want die heb je allemaal beantwoord. Denk je ooit weleens aan de dingen die je kan doen met de tijd die je hier zit?

Nee, eigenlijk niet. Nee omdat ik hier echt eh, heel bewust de keus maak, van als ik vrije tijd heb dan wil ik naar Schiedam.

En waar ligt dat verschil dan bijvoorbeeld bij Monster? Want daar was je heel duidelijk van ja, dat was toch wel...

Ja dat klopt, want Monster is toch op de zaterdag dus dat is al, dat is sowieso die vrije dag dat je standaard vrij heb, dus dat is wekelijks steeds dezelfde dag zelfde tijd en hier in Schiedam, als ik gewoon een keer een maand geen tijd heb, ben ik er een maand niet en als ik dan een maand lang 3x per week kan komen dan ben ik hier een maand lang 3x per week. Dus het is ehm, ik heb hier geen vaste functie, dus het is iets vrijblijvender.

En dat maakt het voor jou dan prettiger, dat flexibele?

Hmm ja in zekere zin wel ja.

Als 't nie zo is moet je 't ook zeggen hoor.

Nee tis wel zo.

Oke. Hmm, wat verwacht je van de Schiedamse Molens tegenover jou als vrijwilliger?

Eh, van de Schiedamse molens en van de mensen hier op de molens verwacht ik eigenlijk dat ze, ja een eh, zolang ze dat ze eigenlijk de deuren blijven openhouden voor me. En zolang ik hier mezelf inzet, dat ik daar die vriendschap voor terug blijf krijgen.

En wat bedoel je dan met die deuren open blijven houden?

Eh nou goed ja, ik mag hier toch elke keer maar weer over de vloer komen. Tis een bedrijf. En d'r wordt hier gewerkt. En ik kom hier dan als eh, als vrijwilliger, maar dat betekent dus wel dat ik mezelf echt moet inzetten.

Ok. Eh, wat zou er verbeterd kunnen worden aan het vrijwilligerswerk dat je hier doet naar, om jou zegmaar blijer te maken as vrijwilliger?

Eh in mijn ogen hoeft er in Schiedam niet echt iets verbeterd te worden. Ja misschien iets meer contact met eh met de mensen zelf van het bestuur van de stichting. Omdat ik eh. Ik loop hier al jaren en eh ik ben wel een bekend gezicht voor de mensen hier in 't bestuur, maar ik heb verder weinig contact ooit gehad met die mensen.

Denk je dat 't belangrijk is voor 't bestuur om te weten wie hun vrijwilligers zijn? Om contact met hen te hebben?

Ja ik denk wel dat dat belangrijk is. Om sowieso eh, ja goed, je mensen en, je kent elkaar, dus je weet dan beter wat je aan elkaar heb, je kan makkelijker een keer een afspraak maken van, ehm als er iets

moet gebeuren dan weet je precies wie je kan benaderen, wie d'r zijn en ik denk wel dat dat positief is voor, zeker voor zo'n grote organisatie als dit. Om dat toch goed contact te hebben met de mensen die hier zijn.

En als je dan zegt goed contact, is dat dan eh, frequent of vaak, of makkelijk bereikbaar? Hoe zie jij dat voor je?

Ehm, nou inderdaad makkelijk bereikbaar, het hoeft niet perse heel frequent en contact te zijn als je normaalgesproken ehm, ja niet perse iets met elkaar te maken hoeft te hebben, maar ja goed eh, eh, af en toe eens op de hoogte blijven van elkaar denk ik. Dus een eh mailtje met het nieuws. Noem maar op. Dat soort dingen.

Zou je 't leuk vinden, of misschien juist vervelend vinden als ze regelmatig binnen komen lopen? Op 't moment dat jij bijvoorbeeld aan t vrijwilligen ben?

Eh, dat is in dit geval niet perse aan mij, omdat ik hier dan eh, ik loop heir dan op het bedrijf van molen de Vrijheid rond.

Tegenover vrijwilligers, bedoel ik. Als jij, jij bent vrijwilliger, zou jij het aardig vinden als je een bestuurslid vaak over de vloer ziet komen? Of zeg je van nou dat hoeft niet per se?

Niet perse dat er iedere week mensen komen te kijken van wat je aan 't doen bent, dat hoeft natuurlijk niet, maar in Monster, om de vergelijking te stellen, zijn er wel eh, komt het bestuur wel regelmatig langs en ja, je kent elkaar beter, je bent beter van elkaar op de hoogte, en 't is wat persoonlijker.

Hoe vaak is dat ongeveer?

Nou er komt elke week wel een bestuurslid even kijke. En gezellig een bakje doen. Zoiets.

Eh, zou je 't een ander aanraden om bij de Schiedamse Molens te komen vrijwilligen?

Ja, dat zou ik zeker wel willen aanraden ja.

En waarom dan?

Omdat 't een heel, de molens in Schiedam en de stichting die die molens ondersteunt dat is een heel eh, kan heel dynamisch gebeuren, een hele hoop mensen die overal op hun eigen manier hun steentje bijdragen en ja goed, vaak toch ook een hele hoop gezelligheid en zeker alleen daarom al is het een reden om hier toch te komen denk ik.

Eh, ik ben door m'n inhoudelijke vragen heen. Zijn er nog vragen waarvan je had gedacht van nou, dacht dat je die wel zou stellen? Of...

Neeja volgens mij was 't wel duidelijk.

En zijn er nog dingen die je wil benadrukken of wil toevoegen? Aan je verhaal?

Ik denk dat ik wel eh, wel een goed beeld heb gegeven van mijn idee op vrijwilligerswerk.

Oke, oke. Goed dan eh wil ik je hartelijk bedanken.

Graag gedaan.

En dan gaan we deze stopzetten.

Oke.

Appendix V: Transcriptions – respondent 2

Plaats: roef van de Vrijheid

Datum: 31 mei 2015

En hij staat nu aan. En zo begint elk interview. [lacht] Eh, kan je me wat over jezelf vertellen?

Naam, leeftijd, woonplaats?

Dennis Boekweit, 24 jaar enne opgegroeid in de Gorzen hier in Schiedam.

En eh, een beetje over je achtergrond? Wat voor opleiding heb je gedaan, wat voor werk doe je?

Eh ik zit in de vaart, ben roeier van beroep. Me vader die heb ook altijd gevaren, ik kom uit een vaardersfamilie. Dusseh de vaart is toch een rooie draad in ons leven.

Oke. En aan opleiding, wat heb je eh, allemaal, heb je nog iets na middelbare school gedaan?

Eh ik heb vmbo binnenvaart gedaan, daarna benik eh doorgedaan maritiem officier eh voor de grote zeevaart.

En wat is dat, is dat MBO?

Dat is een MBO-opleiding inderdaad.

Dat weet ik nooit. Ik ben d'r heel slecht in thuis.

Je hebt meerdere soorten.

Oke. [lacht] Ehm, en wat voor eh, dus je bent roeier van werk en wat voor vrijwilligerswerk doe je allemaal?

Ik ben vrijwilliger bij Stichting Calorische Werktuigen, die behoud eh, vaartuigen die met een calorische werktuig werken.

Oke. En eh, nog iets anders daarbij of alleen dat? Mag hoor, maar ik dacht zo veel mogelijk.

Nee, da's 't hoofdzaak.

Dat is zat. En eh, wanneer ben je daar begonnen met vrijwilligen?

Eh, officieel volgens de papier op m'n 16^e, maar eigenlijk vanaf m'n geboorte ben ik al aanwezig bij de club geweest.

Oke. En wanneer ben je zegmaar zelf echt daar aan de slag gegaan?

Eh nou kijk ja, dat is nog een verhaal apart, ik was al 2 weken oud toen m'n vader me al meenam aan boord.

Achhh.

En ja, da groeit he. Dan eh ben je kleine man en dan zie je je vader. Mag ik mee? Ja, mee. Beetje klooiën, pielen, beetje met een hamer spijkers en zo beetje vloten bouwen en zo is 't een beetje begonnen. Nou later word je d'r een beetje meer bij betrokken, enne. En dat groeit zo zachies. En op 'n gegeven moment was ik een jaar offe 10, stond ik alleen al te stoken op de eh achter de ketel. Ik was op 'n gegeven moment 14 stond ik alleen als machinist eh. Ja.

[lacht] Allemaal onofficieel tuurlijk, niet in de papieren?

Nee, ja zo groei je d'rin en ja zo gebeurde dat vroeger ook en zo is 't bij mij ook gebeurd.

Ja dus je ben eigenlijk al onder de 10 heb je waarschijnlijk al iets opgepakt echt aan dat eh...

't was een passie die m'n vader ook heb, en dat is gewoon et mooie van de techniek soort, van stoom t is eh, stoom wordt er weleens gezegd is spelen met de elementen.

Oke.

Water, vuur, noem 't maar op.

En wat eh, wat doe jij dan precies binnen, binnen die stichting? Wat is jouw rol?

Binnen de stichting, ik heb geen rol, ik ben gewoon lid van de stichting ik heb geen bestuursfunctie of wat dan ook. Maar eh, ik ben eigenlijk een beetje de magazijnmeester, beetje hoofdmachinist.

Oke. En wat houdt dat dan, ik ben een leek he. Wat houdt een magazijnmeester bijvoorbeeld in?

Nou ja ikke, kweet overal alles te vinden, ik ruim ook alles meestal op dus [lacht] en ik weet ook waar alles staat zo'n beetje aan boord, want we hebben natuurlijk een pakhuis we hebben een dok en we hebben nog een container met spullen, en daarin moet je weleens weten wat waar ligt.

Oke. En als machinist dan neem ik aan gewoon...

Gewoon het technisch onderhoud.

Oke. Dus het varen maar ook het onderhoud hoort daarbij?

Ja, alle soorten gewoon bij. We zijn in principe bij ons als vrijwilliger ben je allround. Je ben schilder, je ben machinist, je bent houtbewerker, metaalbewerker...

Dus dat geldt voor jou ook? Je heb wel een soort van vaste functies, maar over 't algemeen beetje manusje van alles?

Als ik tijdens over 't varen heb bij de stichting dan ben ik gewoon machinist of matroos, net hoe 't uitkomt en voor de rest ben ik gewoon allround, ik doe alles.

Oke. Eh, nou ik denk dat je wel kan zeggen dat je dus eigenlijk voornamelijk in één sector ervaring heb met vrijwilligerswerk, want het is eigenlijk maar één...

Ja het is echt één club, kheb weleens geholpen bij andere clubs, maar daar komt dan eh ineens spontaan op dat je langskomt of dat ze vrienden vragen van kom je effe helpen.

Maar dat is ook wel binnen datzelfde stoom?

Het is altijd in hetzelfde gebied altijd eh. Of in 't varensgebeuren of in 't stoomgebeuren.

Dus je kan wel zeggen dat je ben begonnen met vrijwilligen vanwege familie? Gezien je...

Ik ben er gewoon ingerold zo. M'n vader von t leuk en diezelfde passie heb ik kunnen delen want hij liet me er ook vrij in. Want eh, ik denk dattie 'r ook wel blij om is, want anders hattie nou langs 't voetbalveld gestaan denk ik.

[lacht]

Maarre ja ik von 't gewoon mooi, ik von de techniek mooi, en eh, zo eh, ja, zo rol je ergens in.

Oke maar hij verplichtte je 't dus niet. Hij liet het echt aan jou of je dat eh. Oke. Grappig. Ehm. Ja dan kan ik vragen is het vrijwilligen gebruikelijk in je familie, maar je vader zit er dus sowieso bij?

Nou m'n vader heeft uit pure hobby gewoon die boot gekocht en daar is een stichting omheen ontstaan met allemaal vrijwilligers om het behoud van die boot, en later is daar een heibokje bijgekomen en eh in de tussentijd hebben ze nog een andere stoomboot gestolen van het maritiem museum, want die wouwe ze late slope ennn, die hebbe ze daarmee gered door 'em weer op te late knappe en, die heb op 'n gegeven moment 't museum weer teruggeëist. [lacht] Maar daardoor istie wel behouden gebleven. En daarna zijn we met 't vierde project bezig, de Goudvisch, ja.

En eh.

Zo groeit zo'n stichting een beetje.

Toen ze eh, doen ze nog ander vrijwilligerswerk, weet je dat, in je familie, of hebben ze dat gedaan, of zit dat er een beetje in?

Ehhh, bij ons in de familie eh, wij zijn wel heel sociaal, maar we zijn niet echt van het vrijwilligen, eh, vrijwilligerswerk, we gaan niet echt helpen bij een ziekenhuis of wat dan ook om eh.

Nee, geen andere? En je moeder?

Huisvrouw.

Huisvrouw. En ondersteuning van eh. Want die loopt ook mee toch?

Ja die doet ook genoeg, zals d'r gevaren moet worden zorgt ze voor de catering, enne, onderhoud helpt ze ook met alles schoonmaken enzo.

Oke. Ehm. Nou dat waren een beetje de algemene vragen. Eh, nu over de, vragen over vrijwilligen. Hoe zou jij het concept van vrijwilligen, gewoon in het algemeen omschrijven.

Eh, vrijwilligen vind ik kosteloos ergens voor inzetten waarvan een goed doel, persoonlijk een goed doel vindt, dat vind ik het behoud van een stukkie historie. Technisch verleden van Nederland vin ik een goed doel.

En eh, wat vind je van vriwilligen? Dat mensen dat doen? Dus dan heb je 't ook gewoon over 't algemeen.

Ik vind het schitterend dat mensen moi- zo kosteloos en moeiteloos weleens doen voor een hoop clubs en doen. Datteh. Daar heb ik weleens een petje voor af wat sommige mensen bijna een hele week zijn ze wel met een stichting bezig.

Maar je begrijpt dat wel.

Ja ik begrijp dat wel. Ik heb tzelfde. Dus opzich. [lacht]

En ehm, wat heb je nou geleerd van dta vrijwilligerswerk bij de stiching? Tis zo'n volle naam he, Stichting Calorische Werktuigen. Wat heb je geleerd bij de Stichting Calorische Werktuigen?

Nou ja 't omgaan met andere mensen die een heel andere denkwijze hebben weleens, eh, 't ook 't technisch inzicht, want je leert ook een hoop dingen. Hoe je iets moe maken uit niks. Maar ook eh, sociale omgang met alles wat erom heen zit, dat eh, ja dat zijn allemaal van die dingen die groeien in mij.

En denk je dan dat je dat specifiek bij dit werk of als vrijwilligerswerk daarbij kan vinden, denk je dat je dat minder in eh andere activiteiten kan vinden?

Ehm, als jij het over puur werk hebt, werk is werk en dan praatje weleens met me collega's maar ben je niet zo eh intensief als je met mensen uit de hobbykring, uit de stichtingkring weleens doet. Da gaat wels veel verder.

Hoe komt dat denk je?

Omdat je 'n gezamenlijke passie heb eh, met name. Je gaat natuurk voor één ding, en een stichting draait om een specifiek doel natuurlijk en dat doel is, ja dat is nog wel 't meest belangrijke.

Hm.

Al is 't maar het behoud van iets simpels, zoals een eh, een orgeltje bijvoorbeeld, dan is 't dat 't algemeen doel en daar kan een hoop passie bij gecreëerd worden.

Enne, als je nou zo'n dag achter de rug heb, vrijwilligen op de Hercules, weet ik dan bijvoorbeeld toevallig of de Heibok, offe wat doet dat dan met je?

Ehh, ja genoeg gevoelens. Je hebt altijd wel van die dagen dat 't minder gaat, maarook vandaag dat je kan zeggen we hebben met z'n allen wat gepresteerd, tis weer wat gelukt, we hebben weer iets gerestaureerd. Ja en dat geeft dan wel weer een schitterend gevoel.

Ehh even kijken voor. Wanneer ben je begonnen, hebben we al gehad. Ja nog een keerover, waarom ben je ooit begonnen met vrijwilligen? Je ben erin gerold.

Ik ben er gewoon ingerold eigenlijk.

Maar waarom denk je dan dat e dat hebt opgepakt. Want je zegt ja voor 'tzelfde geld zat je vader langs de, langs de...

Ik denk de combinatie omdat ik vrij ben gebleven, omdat m'n vaderme niks verplichtte en gewoon de techniek in de, in de stoom dat von ik zo fantastisch dat 't eh...

[voetstappen aan dek] wie is dat?

Hm, ik weet 't niet.

Even stopzetten. [opname onderbroken] Hij staat weer aan. Even kijken hoor, waar waren we? We waren bij... Zal ik 't even afluisteren? [opname onderbroken] Oke we pakken 'em even opnieuw op. We hadden het over waarom ben je ooit begonnen met vrijwilligen? Want je ben er wel ingerold, maar voor 't zelfde geld had je vader langs de voetballijn gestaan.

Ja. Hij heb me d'r gewoon vrij in gelaten. En dat is eh, denk ik 't meest belangrijke.

Ehm. En waarom, waarom vrijwillig je d'r nu nog steeds? Zijn d'r redenen die veranderd zijn, je hebt er sowieso een passie voor noemde je?

Ja, passie, 't blijft mooi. Eh, en hoe langer je met iets bezig ben hoe meer 't eigen wordt en, dan kan je d'r ook minder snel afstand van doen.

En gaat dat dan eh, meer om de werkzaamheden die je doet of om de objecten zegmaar of om de mensen?

Eh, alles, ik zit nu al zo lang bij de club dat ik al heel veel verschillende mensen heb gezien, ik heb een hoop dingen meegemaakt, verschillende projecten al aangepakt, dus 't blijft niet hetzelfde. 't Verandert ook steeds. Dat maakt 't ook leuk.

Oke. Ehm, as je nou één reden zou noemen die echt 't allerbelangrijkste voor jou is om te vrijwilligen. Welke is dat dan? Van dat je zegt van nou, dat, die reden zegmaar, dat dat d'rbij zit, als dat zou weg zou vallen zou ik 't enorm jammer vinden of dat is gewoon écht hetgene wat het voor mij leuk maakt, aantrekkelijk maakt, het waard maakt?

Ja, dan moek me toch wel effe... [lacht]

Kan zo nog een kopje thee zetten als je wil.

Ja ik denk dat 't nog steeds de passie blijft voor 't eh.

Voor stoom? of voor knutselen?

Ik denk met name inderdaad 't knutselen en 't stoom zelf dat dat eh, 't had ook een andere boot kunnen zijn eh, dat eh, in dat opzicht, maar 't is al zo lang eigen dat je d'r ook nie meer vanaf wil.

Maar dus 't bezig zijn met stoom dan, in ieder geval? Je zegt een andere boot zou kunnen?

Ja, ja, ja, stoom is gewoon een heel erreg fascinerende hobby omdat eh, van alles bewegend is, ja 't is heel lastig uit te leggen, 't is gewoon een heel mooie technieksoort.

Eh, dat waren de vragen over het vrijwilligen. Even over het cultureel erfgoed. Hoe zou jij het concept cultureel erfgoed omschrijven? In t algemeen?

Eh, cultureel erfgoed, ja, voor mij ist gewoon eh, alles wat van eh historische waarde ofzo eh, ja, een stukje verleden vin ik gewoon dat in ere gehouwe moe worde. Wij hebben nog weleens de opmerking eh, de boot moet zijn zoals opa d'r mee voer. En dat geeft gewoon een bepaalde tijdsperiode an, waaraan iets eigenlijk moet voldoen eh, vin ik.

Ok. Ja. En eh, wat betekent het voor jou persoonlijk, cultureel erfgoed?

Eh, stuk, ja gewoon 'n stuk geschiedenis. Je moet ook eh, de mensen willen graag door maar je moet ook je verleden blijven eren vin ik. En dan is 't eh niet op een persoon, maar gewoon een stuk materiaal, want datzelfde stuk materiaal heeft ook een hoop betekend in 't verleden.

En waarom is dat dan zo belangrijk voor jou?

Eh, ja, hoe moe je dat 't beste zeggen. Iemand heb ooit de hamer uitgevonden. Moe je eens kijken wat er met dezelfde hamer weer opnieuw is gemaakt. En daarom vin ik 't dan zo belangrijk om die hamer dan te blijven eren.

Die, die gedachte, dat vind je gewoon überhaupt belangrijk dat we dat niet mogen vergeten?

Nee, d'r zit ook een gedeelte van geschiedenis, en functioneel en ja.

En en wat voor waarde associeer jij dan met cultureel erfgoed? Je had het net al over iets historisch? Bepaalde historische waarde?

Ja, historische waarde, 't heb een praktische waarde, 't eh. D'r is, je maakt iets natuurlijk voor een bepaald doel en eh, soms is 't weles voorbij, 't doel is nog weles voorbij, maar dat wil niet zegge dat t dan over is met iets.

En hoe zou jij dan die, hoe zou jij dan toch die praktische waarde omschrijven? Want als er verbeteringen zijn, dan...

In 't verleden is alles natuurlijk al verbeterd en veranderd maar dat wil nie zeggen dat 't eerste concept niet goed was d'rvan. En dat wil ook niet zeggen dat 't niet nog steeds bruikbaar kan zijn.

En hoe is 't dan voor jou praktisch?

En de opmerking opnieuw 't wiel uitvinden vin ik dan een goeie.

Dus herinneren aan wat er eerst was en kijken of je dat misschien als basis kan gebruiken dan ofzo, voor?

De basis blijven onthouden.

Eh, en op die manier zie jij dus het praktische ervan in, dat je eh.

Ja.

Oke. Ehm, waarom zet je je, je zet je specifiek in voor cultureel erfgoed, en dat is 't enige wat je doet, aan die ouwe bootjes sleutelen, maar waarom zou specifiek cultureel erfgoed?

Ja dat heb ook weer een gedeelte met passie te maken. En ook een deel met de opvoeding tuurlijk. Je krijg een bepaalde opvoeding mee van huis uit en pa was van de bootjes en dan, en je wordt niet verplicht d'rtoe en dan op 'n gegeven moment wor je, vind je 't zelf ook wel leuk, want je mag ook weleens wat dingen doen, dan vaar je eens op een boot mee en dan maggie van de schipper ook eens even aan 't roer staan enzo en zo doe je dat soort dingen.

Maar ben jij dan specifiek geïnteresseerd in nouja, late we dan maar zeggen maritiem of industrieel, technisch cultureel erfgoed had je 't over geloof ik noemde je 't?

Tech, technisch, ja. Nee, 't hoeft niet maritiem te zijn. Technisch vin ik gewoon 't mooiste eigenlijk. Vanwege de dingen eh, ja.

Soort van werktuig?

Ja werktuigbouw, scheepsbouw, noem 't maar op. Ik ben heel breed met dat soort dingen.

Oke, jaja. Maar als je t dan bijvoorbeeld over eh, weet ik veel, je heb ook genoeg erfgoed bijvoorbeeld in musea te zien of ander soort erfgoed, dan vind je dat ook?

Dan hebbie 't over een schilderij ofzo, een schilderij heb ik dan veel minder mee. Dat he, is ook erfgoed, maar daar ligt mijn passie niet.

Maar je hebt wel 't idee dat je passie specifiek bij 't erfgoed ligt, of denk je meer dat je passie bij 't stoom ligt, of zie jij dat samen, of anders?

Nou samen, voor 't grote deel is dat same. Een stuk van de, van die passie heb ook met historie te maken enne, en ook met techniek, 't hangt allemaal aan mekaar samen en 't maakt nie uit hoe, 't hangt toch wel samen.

En dus, als ik 't dan zo hoor, en dan moet je ook zeggen als 't niet klopt hoor, dan is 't dus dat je je wel specifiek inzet voor cultureel erfgoed, en dan wel specifiek voor dat technische erfgoed, maar je realiseert je wel gewoon dat 't erfgoed is en daar haal je op die manier wel plezier uit?

Yep.

Nou laatste paar vragen over de organisatie, dus de Stichting Calorische Werktuigen. Zeg ik 't goed?

Ja.

Oke, yes. Ehm. Nouja, hoelang vrijwillig je al, heel lang. Je zou kunnen zeggen al 24 jaar of niet? [lacht]

Ja, inderdaad.

Hoewel in 't begin was het misschien niet geheel vrijwillig dat je d'rheen ging, maar.

Nou ja ook wel, maar. Gewoon meegenomen worden en je krijg een doos met spijkers en ja. Ga maar een vlotje bouwen.

Acchh.

Pa kijkt dan toch wel een beetje van een afstandje van eh, gaat t wel goed, slaattie niet een eh spijker door z'n vingers heen ofzo. En zo rol je een beetje in dat soort dingen.

En hoe vaak vrijwillig je daar nou? Als je kan uitdrukken in per week of per maand, of? Per dag?

Dat is heel specifiek eh, dat is gewoon niet vast te leggen, we hebben vaste dagen dan dinsdag en zaterdag. Maar ik, met mijn werk is 't af en toe de aap uit de boom kijken van kan ik, kan ik niet? Enne. Maar ik probeer wel een hoop vrije uurtjes dan eh los te gaan eh.

Maar dan probeer je sowieso die dinsdag en die zaterdag dan aanwezig te zijn, en als dat niet gaat? Ben je d'r dan ook weleens een andere dag te vinden?

Een andere dag en als wij moeten varen met 't schip dan ben ik gewoon eh bijna 5 dagen d'rvoor wel aanwezig.

En hoe vaak vaar je dan denk je per jaar? Kan je daar een gemiddelde van eh...

Ja dat lig, specifiek kan ik dat niet vastzetten. Tis al jaren verschillend.

Oke. Zijn ook weleens jaren dat er niks is?

Beetje gemiddelde van 8 evenementen per jaar.

Zo! Da's nog wel een hoop.

Mja, mja, we hebben weleens een topjaar gehad met 15.

Zo!

Dan ben je wel ieder weekend bezig.

Maar wij varen minder uit wat dat betreft. [lacht] Ja dus eh soms 8, soms 15 per jaar. Ehm. En, denk je dat je gemiddelde qua, als je het dan over die dinsdag zaterdag heb, dat het gemiddelde wel gewoon op 2 dagen per week ligt, dat als je een dag niet aanwezig zijn dat je 't dan door één...

Dan pak ik 't ergens anders wel weer eens terug.

Oh ja, oke. Ehm, kan je me in heel kort, twee zinnen bijvoorbeeld ofzo, iets vertellen over stichting Calorische Werktuigen? Waar ze voor staan, wat ze doen, ja missie, visie waarden...

Stichting Calorische Werktuigen is eigenlijk ontstaan omdat mijn vader eh problemen kreeg met de belastingdienst voor het behoud van de Hercules.

[lacht] Oke.

Want hij kreeg natuurlijk geld voor 't opvaren van eh van een evenement. Nou, eh, dat zijn wij onderuit weten te komen door een stichting op te richten. Theb ook geen kwade bedoelingen, want 't geld gaat ook puur in de boot zitten. Dus eh, maar de stichting is gewoon opgericht om de Hercules te behouden en daar zijn later andere voertuigen aan toegevoegd.

Oke. En eh, hoe zie jij jouw rol binnen eh, binnen het doel van de organisatie? Hoe jij d'raan bijdraagt?

Eh, de volgende generatie, de generatie die 't eh, vol moet blijve houwe.

Die dat gewoon oppakt, die die Hercules en de andere schepen onderhoudt?

Mijn vader was de begingeneratie voor 't behoud eneh, ik ben dan de volgende generatie voor 't behoud.

Dat zie je wel zitten?

Ja. Tot tussen 6 planken denkik.

[lacht] Serieus, goed! Ehm, Ja. Waarom heb je d'r specifiek voor gekozen om te beginnen met vrijwilligen voor deze organisatie? Ehm, dan wil ik 'em misschien zo stellen ehm, wat nou als er ng een andere organisatie is die jou bevoorbeeld vraagt om te komen vrijwilligen?

Eh die zijn er in 't verleden al geweest, en daar heb ik tegen gezegd dat ik eigenlijk gewoon geen tijd d'rvoor heb.

Je steekt echt wel al je energie in...

Ik eh steek een hoop eh, ik wil graag mensen helpen en ik wil best wel een daggie ergens anders komme hellepe, als d'r wat mis is offe. Maarre je hebt toch zolang al een passie met je eigen boot. Je eigen stichting eh, dat je dat niet loslaat.

Ja.

Want eigenlijk is d'r nu al een bizarre situatie ontstaan met de Goudvisch. Want das eigenlijk al een aparte stichting bij de stichting Calorische Werktuigen.

Oke, oke. En ben je tevreden met het vrijwilligerswerk dat je doet bij de organisatie?

Ik eh, ik mag zeggen dat al die jaren kunnen we dit jaar het 100-jarig vieren van het schip en daar ben ik heel trots op. En dat betekent dat we het schip al weer heel wat jaartjes eh hebbe moge behouden.

En wat heeft het je nou gebracht, het vrijwilligerswerk?

En een hoop lol, een hoop kennis, een hoop nieuwe vrienden.

Kennis in de vorm van... techniek?

Ehm, maritiem, techniek, ja. Hoop soorten. Want aan 't schip hangt alles en nogwat vast en natuurlijk aan eh elektronica, stoomonderdelen...

Is dat ook voor je werk bruikbaar?

Sommige dingen kennis is inderdaad voor het werk ook wel handig, ja.

Zou je zeggen dat je dat vrijwilligerswerk daarom doet? Om ook?

Nee, nee, dat niet. Het vrijwilligerswerk loop al langer dan 't werk, dus.

Misschien eerder andersom?

Het is eerder andersom. Ja.

Dat j eerst die passie heb gekregen, had, verder ontwikkeld...

De passie heb zich nou omgezet in een baan die eh, die veel op de hobby lijkt.

Ehm. Ja. Waarom vrijwillig je nog steeds bij dezelfde organisatie?

Tis leuk, tis spannend. 't Verandert nog welis. 't Is met name gezellig.

Vanwege de mensen?

Ja met name de mense. Vooral eh. Je heb toch een bepaalde groep om je heen die allemaal dezelfde eh, ja passie dragen. Waardoor 't ook gewoon leuk blijft.

Eh, denk je ooit weleens aan de dingen die je kan doen met de tijd die je nu in 't vrijwilligen stopt?

Ja daar denk ik ook weleens an, aan de andere kant, dan heb ik ook weer, mis ik ook weer een stuk gezelligheid, een stuk kennis. Dus. Nee, ik zou eigk niet anders willen.

Nee? Enne, maar wat zou d'r dan bijvoorbeeld dingen zijn waar je dan aan denkt, want je heb 't soms wel?

Nou bijvoorbeeld van, hoe moet ik dat nou uitlegge. Ik had nou ook bijvoorbeeld op de voetbal kunne zitten ofzo ehm. Dan was dat m'n passie geweest.

Wat verwacht je van de organisatie tegenover jou?

Ehh. Ja. Hoe moe je dat zegge. Ben zellef wel een beetje de hoofdregelneef aan 't worde.

[lacht] Ja dna is dat lastig he. Wat zou jij anders dan, we draaien 't om.

Ik ik ik ehm. Ik ben aan de ene kant nog steeds bij dak nog niet in t bestuur zit. T gaat wel in de toekomst gaan gebeuren namelijk. Nee, ik ben altijd wel blij hoe de stichtingbestuur altijd eh met de vrijwilligers is omgegaan. Altijd vriendschappelijk en goed.

Hoe is dat eh, wat moet ik me daar dan nog meer bij voorstellen? Vriendschappelijk, dus dan, beetje informeel? Is het duidelijk, is het flexibel? Is het...

Nouja, je bent een stichting, je werrekt met vrijwilligers en eh, daar is d'r ook de bekende term je bent vrijwilliger, maar niet vrijblijvend. Dus je moet ook weleens wat overhebben voor de stichting.

Dus dat vin je dat dat wel gevraagd mag worden van mensen?

Ja d'r zijn soms mensen bij die komme bij ons in de stichting ook gewoon puur maar 1 keer in 't jaar om alleen maar effe mee te varen. Ja daar ben ik dan geen vrijwilliger voor dan eh, ik doe ook graag wat onderhoud aan 't schip, om 'n stuk eh, om 't schip ook te bewaren d'r mee.

Maar vind je dat, vind je dat dat iets persoonlijks is of vind je van nou, de organisatie zou dat voor iedereen moeten zeggen van joh als je wil meevaren moet je bijvoorbeeld minstens zoveel dagen offe.

Je zou d'r wel inderdaad wat voor moeten terugdoen vind ik ja. Datte.

Voor wat hoort wat.

Wij hebben in 't verleden hadden we natuurlijk een hele grote club en dan was t nog weleens van eh ja wie gaat er wel mee wie gaat er niet mee, ja dan was gewoon de eerste stelling wie heb t meest aan t schip gedaan, die hebben de voorrang.

Ja, ja. Ehm. Wat zou d'r verbeterd kunnen worden aan 't vrijwilligerswerk dat je nu doet?

Eh, ja genoeg. Maar. [lacht] Ja.

[lacht] vanuit de organisatie naar jou toe, of gewoon puur je eigen werkzaamheden?

Ja vanalles en nog wat. Dat is een beetje lastig uitleggen dat eh.

Kan je een klein voorbeeld geven? Eén ding wat te binnen schiet?

nou nog welens de onduidelijkheid oevr een evenement wie d'r mee gaat enne, wanneer weggaan offe.

Communicatie een beetje?

Maar dat heb weles te maken met dat het evenement ook weinig communiceert met ons. Da we pas op 't laatste moment ineens weten van gaat wel of niet door offe.

Dus't lig niet altijd bij jullie organisatie?

Nee. Want je moet natuurlijk ook weleens rekening houden dat je kolen moe bunkeren en dat je proviand aan boord moet halen, t zijn allemaal dingen die tellen mee natuurlijk.

Dan gaat t eigenlijk om de juiste informatie hebben zodat je je werkzaamheden gewoon goed kan voorbereiden en eigenlijk dus je werk goed kan uitvoeren?

Ja.

Dat vind je dan belangrijk?

Ja.

Zou je anderen aanraden om bij deze organisatie te komen vrijwilligen?

Ja, als je passie d'rbij ligt, een beetje techniek en een beetje gaan varen, dan zou ik zeker zeggen kom langs.

En waarom dan specifiek bij deze, want bijvoorbeeld ook vrijwilligen bij het maritiem museum, waarom zeg je nou...

Wij zijn ten opzichte van het maritiem museum zijn wij heel erg eh, we doen alles zelf. We leggen niks aan... Het maritiem museum geeft nog weleens een hoop aan bedrijven uit handen, wat ik ook wel logisch vind, maar wij eh, wij proberen altijd alles zelf te doen. En we zijn nog nooit een uitdaging uit de weg gegaan.

Dus daarvan, wat vind je daar dan precies prettig aan?

Nou, het gewoon proberen en niet alles aan het lot overlaten. Gewoon zelf doen. Ik kan ook wel een hoop geld iemand anders wat laten doen, maar da vin ik eh, dan is t van een ander en nou wat ik doe is van mezelf, heb ik gepresteerd en eh.

Je krijgt daarmee een hoop verantwoordelijkheid, wel.

Verantwoordelijkheid en je heb ook wel een hoop genoeg d'rvan as je iets gemaakt hebt zelf.

Ja.

Maakt het toch net effe wat leuker.

[lacht] ja nee dat snap ik. Ja. Dat is ook zo. Meer van jou. Zijn er eh, ik ben door m'n vragen heen. Zijn er nog dingen, is er nog een vraag waarvan je dacht nou, die had ik ertussen verwacht maar die heb je eigenlijk niet gesteld?

Nee, nee, ik ben hier toch nie zo goed in dus eh.

[lacht] je doet het prima, echt! Ehm, is er nog iets wat je graag wil benadrukken, of nog iets wil benoemen waar we het eigenlijk niet over hebben gehad offe?

Nee, nee.

Nee? Oke, nou top dan ga ik 'em stopzetten.

Appendix V: Transcriptions – respondent 3

Plaats: woonkamer

Datum: 12 mei 2015

Ja, hij staat aan en dan leg ik 'em gewoon even daar... in 't midden, denk ik.

Oke.

Eh, even kijken, waar was mijn pen, ehh, goed dus ehm, ik ben bezig met een onderzoek over eh, de motieven van vrijwilligers in het cultureel erfgoed, dus waarom vrijwilligen mensen voor cultureel erfgoed, en ehm, ehm, nou dat doe ik dus met met open interviews en dan ga ik later allemaal van iedereen wattie vertelt patronen tussen zitten.

Leuk.

Is een heel werk maar wel leuk ja.

Ik ben wel benieuwd ook.

Ehm, als je wil dan kan ik je daarna wel het onderzoek opsturen, als je dat leuk vindt.

Ja, is goed!

Je krijgt sowieso de transcriptie om te controleren of alles wel eh klopt, dat ga ik helemaal uitypen, dus ehm. Ehm, ik heb eigenlijk 4 gedeeltes met met vragen. De eerste is een beetje algemeen, over jezelf.

Ja.

De tweede gaat over vrijwilligen in het algemeen, eh, daarna gaat het over cultureel erfgoed en tot slot gaan we het over de organisatie hebben waarbij je vrijwilligt. En dan eh, dus met name de cultureel erfgoed organisaties. Ehm, de eerste vraag kan je me wat over jezelf vertellen. Naam leeftijd, woonplaats? Kleine introductie.

Ja, nou ik ben Jacomine de Graaf, Zijdeveld de Graaf eh, ik woon in schiedam en ik werk twee dagen in de week in de dagen in Rotterdam, soms 3 dagen, of ja net wanneer d'r werk is en wanneer ik tijd heb. En, heb heel veel hobby's, ik vind 't leuk om bezig te zijn en ik kan eigenlijk niet stilzitten. Enne, ja.

En en wat voor is dat dan, eh, je had het over werk, is dat dan betaald werk, of is dat vrijwilligerswerk?

Dat is vrijwilligerswerk.

Dat is vrijwilligerswerk.

Ja.

Oke. En wat is je, wat voor opleiding heb je gedaan hiervoor? Wat is je achtergrond?

Eh ik heb volgens mij is het al 4 jaar geleden een opleiding interieuradviseur afgerond.

Oke.

Enne, daar heb ik m'n diploma voor dat is MBO niveau 4. Ennem. Ja daarna heb ik nog toelating gedaan bij een kunstacademie, maar was ik helaas niet aangekomen. Enne, toen hebben we een huis

gekocht en huis verbouwd en vanalles en nog wat en zijn we getrouwd, en ja, na m'n trouwen zat ik thuis en, 'k heb tussendoor nog veel verschillend werk gedaan, in de schoonmaak, in de tuinbouw en vanalles en nogwat. Ja, enne, maar toen uiteindelijk na we getrouwd zijn toen zat ik thuis en toen zei m'n man ga maar gewoon doen wat je leuk vindt enne, ja, hij verdient genoeg zegmaar om rond te komen, dus dat is heel mooi. Enne.

Dus dan heb jij je bezigheden als vrijwilliger dan eigenlijk voornamelijk?

Ja.

Oke. Ehm, en heb je dan, qua werk, heb je dan ook weleens in de cultural erfgoedsector gewerkt, vroeger, of is dat eigenlijk niet eh.

Eh, nee, nee.

Voornamelijk andere sectoren.

Ja.

Ehm, dus je vertelde dat je in Rotterdam vrijwilligt?

Ja.

Vrijwillig je op nog meer plekken?

Moek effe nadenken hoor. Ehm. Nee, nee volgens mij niet?

Hier in Schiedam of niet?

Oh ja in Schiedam, ja!

[lacht]Ik ben echt totaal niet dit interviewonderzoek aan het beïnvloeden.

Ja, in Schiedam doe ik weleens met Koninginnedag meehelpen, dat soort dingetjes. Dat is meestal maar kort, of een dagje.

Ja maar dat maakt niet uit, dat telt opzich ook mee. Dus als je dat soort kleine dingen heb, mag je dat ook gewoon eh noemen. Dat telt allemaal mee, enneh.

Ja ik was in Schiedam trouwens begonnen met de molens en uiteindelijk eh ja een paar weken later had ik in Rotterdam, ben ik d'r ook bij begonnen, omdat er bij de Walvisch was twee dagen in de week en ik wilde eigenlijk gewoon zo veel mogelijk werken in de week, ja.

Eh. Ja. En, vrijwillig je, als je vrijwilligt doe je dat met vrienden of familie? Of... gewoon, vanuit jezelf, dus zonder iemand? Ik bedoel je vrijwilligt natuurlijk wel met mensen, maar doe je dat specifiek samen met vrienden of familie?

Nee, vanuit mezelf.

Oke. Ehm en bij, bij welke organisaties vrijwillig je dan? Hoe heten die organisaties in Rotterdam en Schiedam?

In Schiedam is het Stichting Schiedamse Molens enne in Rotterdam is het eh Historisch Stadsherstel Rotterdam.

Oke. Oke. En wat doe je daar precies, bij allebei? Wat doe je in Rotterdam, wat zijn je bezigheden, je taken, je...?

Eh ja ik doe eigenlijk hetzelfde werk als dat de molenaar doet.

Oke.

Enne. Ja, ik werk d'r nu tweeënhal jaar. Dusseh. Ja in het begin kon ik nog niet zoveel, vooral tillen enzo dat deed 'k niet zoveel maar geleidelijk aan wordt dat steeds meer, leer je ook meer en weet je ook hoe je moet tillen, het werk...

En kan je nog meer toelichting geven op wat dat werk dan precies is? Vertel eens een gewone dag dan voor jou?

Eh, ja. 's Ochtes kom je binnen om 9 uur ofzo en dan ga je bespreken wat er moet gebeuren enne, beetje soort van planning maken, enne meestal dan ga ik eh aan de slag met malen enzo. Enne, ja. Enne de molenaar doet heel vaak ook bezorgwerk d'rbij en heel veel administratieve dingen d'rbij.

Hoe heet die molen?

Molen de Distileerketel.

Oooh, ja, oh ja nou weet ik het opeens. Ik zat te denken...

De molenaar is Karel Streumer.

Oke. Eh, en bij de Schiedamse molens? Wat, hoe zou je het dan omschrijven wat je doet?

Dat is voor mijn geval echt meer vrijwillig, omdat dat, ja, het is ook gewoon de mensen die je dan ontmoet en ja de gezelligheid en ja d'rbij ook gewoon helpen, maar 't is minder verantwoordelijk werk dan in Rotterdam. En in Schiedam dat is dan bijvoorbeeld met Koninginnedag dat je, dat ik dan de molens ga versieren enne, ja.

Draai je ook weleens in Schiedam nog, of niet?

Nee, nee, ik heb nog geen diploma.

Oh ja dat is waar, ja ja. Snel.

Ja ik ben d'r nog mee bezig.

Ehm even kijken hoor. Nou dat waren een beetje de inleidende vragen. Ehm had je je leeftijd genoemd? Ja he?

Nee, volgens mij niet. Ben 27.

27. Staat dat er ook op. Wist het wel, maar even voor... Anders dan gelooft m'n begeleider het niet. Ehm. Dus even naar de algemene vragen over het vrijwilligen. Wat betekent het concept vrijwilligen voor jou, dus in het algemeen. Hoe zou jij vrijwilligen omschrijven?

Ja, dat is een hele goeie vraag. Want eh. Even kijken ja. Nou ik vind als vrijwilliger heb je afspraken, je spreekt dagen af dat je komt werken enzo. En ik vind ook dat je als vrijwilliger je gewoon daaraan moet houden. Net als je dat je normale baan hebt. Wat ik zelf wel moeilijk vin is wat het verschil is tussen echt werk en vrijwilligerswerk. Want d'r zijn genoeg vrijwilligers die hetzelfde werk doen als een normale kracht. En dat heb ik dan in Rotterdam eigenlijk ook wel dat ik als normaal meewerk. Dus ik voel me eigenlijk niet echt vrijwillig meer. Maar officieel ben ik wel een vrijwilliger.

En wat maakt het dan, wat maakt het dan toch dat dat danvrijwilligerswerk is voor jou? Waar zou jij dan toch die scheidingslijn plaatsen tussen gewoon werk en vrijwilligerswerk?

Ehm, ja dat je niet betaald krijgt. Dat is t denk ik. Al zeg ik gewoon tegen vrienden enzo dat ik ga werken. Ik zeg eigenlijk, als ik een nieuw iemand ontmoet dan zeg ik ik werk in een molen, en achteraf zeg ik dan het is vrijwilligerswerk. Ja.

Ik vind dat vrij duidelijk hoor, je zegt dat je 't niet zo goed weet maar opzich verwoord je het wel duidelijk.

Maar ja soms ist moeilijk om je grenzen zegmaar, want d'r wordt wel veel van je verwacht, ook al ben je vrijwilliger. Ja en daar moet 't dan wel een beetje voor oppassen dat je nite echt alles, al je tijd erin opgeeft en ja. Tis maar gewoon vrijwilligerswerk, nouja.

Ja. Wat vind je van vrijwilligen?

Eh. Ja. Het zijn gewoon mensen.

Van vrijwilligeN, niet vrijwilligERS, wat vind je van vrijwilligeN, gewoon in 't algemeen.

Ik vind het leuk, ja, ik vind het fijn dat ik kan werken en eh, ja, ik vind het heerlijk om gewoon bezig te zijn, dat geeft je ook een kans om gewoon bezig te zijn en te blijven.

Dus dat betekent het voor jou?

Ja, en dat je andere mensen kan helpen natuurlijk.

Ehm, en wat doet 't dan met je, als je vrijwilligt? Bijvoorbeeld zo'n dag op de Distileerketel of zo'n dag op de Schiedamse Molens achter de rug hebt, je mag het allebei apart nemen als dat apart is. Hoe eh, wat doet dat dat met je?

Eh.

Je mag rustig nadenken hoor! Neem je tijd.

Ja. Ik weet niet. Ik zie 't ik zie 't eigenlijk als normaal werrek in Rotterdam. Enne, ja de ene dag dan eh ben je, heb je alle energie en de andere zie je het even niet zo meer zitten als 't heel druk is en... maaree ja.

Waarom blijf je het dan eh toch doen? Want als je weleens tegenslagen hebt...

Da's een goeie.

... en ik vind het moeilijk om dat verschil te zien, wat is dan toch jouw reden om niet te zeggen van nou, dat kan ik ergens ook doen of leuker doen of waarom...

Nou ik denk vooral voor de molenaar dat ik eh, ja dat zit ook ja in een heel systeem zegmaar, eh, hij is dan de enige betaalde in de molen, maar het is eigenlijk veel te veel werk voor hem alleen om te doen. Enne. Ja, daardoor zou ik wel veel minder snel weggaan. Omdat ik nu ook bezig ben met andere dingen. Ja, bij elkaar kost dat heel veel tijd. Heb ik weleens over nagedacht zal ik dan minderen of iets. Maar op dit moment doe ik dat nog niet vooral om de molenaar eigenlijk.

Hoezo om de molenaar? Is dat iets persoonlijks, is dat iets vanwege het idee van het ambacht van molenaar zelf, of is dat...

Het is meer de molenaar zelf denk ik hoe hij eh, ja, ik vind natuurlijk ook heel leuk om te doen hoor. Daaraan ligt het nie.

Nee maar dat mag je ook zeggen, Dat mag je ook zegge, ja.

Maar ja molenaar is wel de reden dat ik niet minder ga werken. Omdat er gewoon, ja, ik zie hoeveel werk d'r moet gebeuren en 'k zie ook gewoon hoe hij is en, dat t gewoon nie mogelijk is om zoveel werk te doen.

Dus de molenaar als persoon heb je het dan over. Dus zegmaar Karel.

Ja, ja. Omdat het, nu heb ik natuurlijk ook last van m'n rug, omdat ik 'n ongeluk heb gehad, enne, normaal staat hij voor 2 of 3 dagen in de week gepland, maar nu ja moet ik ja 5 dagen inde week istie eh aan het werk omdat ik niet goed kan tillen, en, zo zie ik, dan zie je ook hoe het dan gaat enzo. Eig'nl'k is dat niet, oeps, orgineel mijn probleem, tenminste nie direct, maar ik voel me wel verantwoordelijk d'rvoor ook.

Waarom, waarom denk je dat je daarom dan verantwoordelijk voor voelt? Is dat...

Ja ook de molen, enne omdat ik daar nu 2,5 jaar zit en, ik vind, ja de molen is heel belangrijk voor mij, dat 't gewoon goed loopt en dat de contacten en de klanten enzo eh ook gewoon blijven enne.

Want anders zou dat weleens mis kunnen gaan dan.

Ja, dat denk ik wel, ja.

Ehm, even spieken. Wanneer ben je begonnen met vrijwilligerswerk. Wanneer is de allereerste keer dat je ooit ben begonnen met vrijwilligerswerk?

Even denken. Ja 2,5 jaar geleden. Ja. 'k heb wel nog een keer iets anders gedaan, maar

Mag ook, mag ook, ja hoor! Kom maar.

Toen was ik eh, voor twee weekjes was dat, maar hoe oud was ik toen? Denk 16 was ik net. En dat was een eh. Oh! [lacht vanwege kat die plotseling naar beneden springt] dat was een eh, soort van project van de kerk, soort van evangelisatie en animatie eh project, dat was 2 weken en dat was dan op campings of in de buurt van campings enne, enne ja animatieteam enzo. Enne, daar ging ik dan helpen. Met eh ja, met kinderen werken en jongeren, dat was heel leuk.

Heb je nog vaker eh vrijwilligerswerk voor de kerk gedaan?

Eh, ja ik heb een jaar later ook nog een keer zoiets gedaan, da was ook 2 weken, maar verder niet echt, tenminste, ja gewoon, nee, niet specifiek.

Niks specifieks. Nee oke. Hoe oud was je toen?

Ehm vanaf m'n 16e.

Vanaf je 16e.

Ja.

Heb je toen één keer twee weken en toen misschien nog wat los voor de kerk. En daarna, en dan eerstvolgende buiten de kerk om was dan, in Rotterdam of in Schiedam, wat was eerst?

Eh, de molen of?

Ja, ja de molen.

Wavisch in Schiedam was het eerste.

Wanneer was dat?

Oeh, 2,5 jaar geleden. Of iets langer, september.

2013, 2012? 2012, zoiets.

Ja, 2012 in september. En een paar weken daarna was ik naar Rotterdam gegaan, dus toen werkte ik totaal... 4 dagen in de week. 2 dagen in Rotterdam en 2 dagen in eh Schiedam en uiteindelijk was eh Fred Prins de molenaar bij de Walvisch die was gestopt, en toen ben ik 3 dagen in de week in Rotterdam gaan werken.

Want wat deed je toen bij Fred, wat voor werk was dat dan?

Ja dat noem ik eigenlijk meer vrijwilligerswerk. Dat was gewoon veel lossier. Je was daar ook met meer man, sowieso minimaal 3 mensen om te helpen.

Dat was ook een molenwinkel dan?

Dat was een molen en de winkel hielp te, hielpen we eigenlijk niet, maar echt in de molen zelf. Dus eh. Zeilen voorleggen, malen, het was voor mij nog ook een onderdeel van de opleiding gewoon om het te leren. Dus eh. Maarja dat was heel relaxed. Heel andere sfeer ook. Maar wle heel leuk.

En eh, dus het is relaxed, die andere sfeer, en zijn dat dan de enige twee redenen waarom je dat meer als vrijwilligerswerk zag als dat andere?

Ja, dat vooral, ja.

Dus je hebt verschillende ervaringen wel met vrijwilligerswerk in verschillende sectoren?

Ja, ik bedenk me nu ineens nog eentje!

Zeg het maar.

Ik doe eh, 1 keer in de twee maanden ofzo op 's zondags ga ik naar een bejaardentehuis en dan ga ik oudjes met hun rolstoel naar hun kerkdienst rijden.

Ooh.

En dat is wel heel eh heel bijzonder om dat mee te maken.

Maar dat is wel heel leuk volgens mij.

Ja, zeker, maar zijn wel heel ver heen hoor die oudjes, meestal geven de familie geven ze, geven hen op enne ja, als 't gaat dan eh breng je ze zegmaar naar beneden, maar die mensen zijn meestal zo ver heen dat ze eigen'haast niet kunnen praten.

Dus dementie dan hebben we t over, of...?

Eh, nee. Ja ook dementie, dr zitten een paar bij, de meeste zijn gehandicapt, zitten in een hele grote rolstoelen

En bij wat voor organisatie is dat dan?

Ehm, ik weet heelmaal niet hoe dat heet.

En wat is dat dan vanuit de kerk? Of is dat vanuit dat tehuis?

Ja dat is vanuit dat verzorgingstehuis. Ja. En daaruit zit weer een vrijwilliger en die regelt alles. En het gaat, het is niet specifiek van onze kerk, het is gewoon eh. Algemene kerken. Het is ook van alle richtingen zegmaar.

Ehm. Waarom ben je ooit begonnen met vrijwilligen?

[neemt een hap van koekje en lacht]

Rustig aan. Kan je nog even nadenken terwijl je het koekje kauwt. Kan ik ook even een slok thee nemen.

Ja met ehm de molens was ik in ieder geval ooit begonnen met vrijwilligen om gewoon bezig te zijn. Enne, ik had een vacature gezien bij de molen in Schiedam. En ja ik was op zoek naar werk om gewoon wat te gaan verdienen enzo. Enne. Toen zag ik dus vacature als molenaar. Toen dacht ik van hey, dat is wel heel leuk. Informatie gevraagd enzo en toen kwam ik d'rachter dat er een opleiding voor was, voor molenaar, dus dat heb ik toen gedaan, heb ik me ingeschreven en de reden om dat te doen was vooral te, ja ik zat thuis en ja ik wilde gewoon wat doen. Vond het niks om gewoon thuis te zitten en niks te doen. K hoefde niet te werken zegmaar.

Maar ehm, heb je dan ook altijd al iets met molens gehad, of wist je eigenlijk niet echt dat het bestond voordat je dat las?

Nee die opleiding, ik wist niet dat dat bestond. En met molens heb ik eigenlijk, onbewust heb ik altijd wel wat met molens gehad. Ik ben in Nieuw-Lekkerland opgegroeid enne, ja, bij alles wat je gaat doen, als je naar Alblasterdam gaat of weer ik veel waar naartoe, kom je altijd weer langs Kinderdijk en fietse heel veel en m'n ouders hadden ook bij de Lekdijk gewoond, en die en kanoëde heel veel, die hadden ook weer kanoes bij Kinderdijk liggen. Enne, ja, eigenlijk altijd wel in de natuur en met de molens in aanme- ja in de buurt geweest van de molens. En toen ik ging verhuizen, toen pas miste ik eigenlijk de molens. Dat ik dacht van hey, ik miste gewoon iets en ik wist nie wat het was, want de molens was gewoon normaal voor mij in de omgeving en alles. Enne, ja toen we dus gingen verhuizen waren geen molens, toen miste ik dat en toen ik hier weer in schiedam ging wonen, dat was dan 2,5 jaar geleden, ja toen zag ik de molens weer enzo en toen was ik weer helemaal blij enne, ik had 't weer gevonden. Dus dat was wel heel mooi.

Dat is wel heel leuk zo.

Ja.

Grappig. Enneh en bij eh, in Rotterdam dan bij de Distilleerketel, hoe ben je daar zo bij terechtgekomen, waarom ben je daar ooit begonnen?

Ehm, ja ik denk voora het verschil van op de Walvisch en op de Distileerketel. De Distileerketel is gewoon professioneel malen, zegmaar, het is een maalbedrijf, en bij de Walvisch was op dat moment, ja dat was gewoon voor de plezier enne. Voor mijn idee niet de kwaliteit van een bedrijf, enne, ja. En ja ik wilde dat ook heel graag meemaken en ik wil dat ook leren hoe dat gaat in een bedrijf en later er misschien ook verder mee gaan.

Echt, om om te malen alsin een molen.

Ja.

Oke. En je zei verschil, kan je dat nog uitleggen, nog meer, wat trok je dan eh, was het puur dat bedrijfsmatige, of eh, dus om ervaring op te doen dan?

Ja, ja.

Of meer voor je eigen ervaring?

Hmm, ja allebei. Ehm, ik miste bij de Walvisch gewoon het doorgaan het echte werken zegmaar. En, ja bij de Walvisch was dat gewoon rustig aan, veel koffiedrinken, enne, ja gewoon, voor de lol. Je zag wel echt dat ze d'r plezier in hadden. Ze vonden 't gewoon leuk om te doen. En in Rotterdam is 't echt meer, je moet dit bereiken aan 't einde van de dag enja, je hebt gewoon regels en dingen waar je je aan moet houden. En ja, ook plezier maken natuurlijk, maar ook het werken erbij. Dat was wel veel belangrijker dan op de Walvisch.

Vind je daar dan ook weer dat verschil in tussen werk en vrijwilligerswerk, of niet perse? Was dat dan gewoon de reden dat je daar naartoe ging of is het ook de reden dat je dát meer ziet als werk?

Ja, dat is wel de reden dat ik 't ook meer zie als werrek. Ja. Dat gewoon bepaalde dingen moet halen en moet doen eigenlijk, ja.

Dus dan heb je bij vrijwilligheid meer een vrijblijvendheid en bij eh bij werk heb je echt die doelen die je...

Ja, dat je je verantwoordelijk voelt ook. Denk ik, ja.

Ehm, je vrijwilligt nu nog steeds bij allebei de, bij zowel de Schiedamse Molens als de Distilleerketel toch?

Eh, ja. Alleen de Schiedamse Molens dat is ja een paar daagjes in het jaar, of een paar ochtenden in het jaar.

En eh, zijn de ehm, waarom ben je toen eigenlijk ook begonnen met dat pavoiseren, want dat is dan weer verschillend van dat malen op de Walvisch.

Hmhmm.

Waarom ben je daar dan begonnen aan mee te doen? Werd je daarvoor gevraagd? Of, of besloot je dat zelf te doen? Heb je daar zelf naar geïnformeerd?

Ehm, nee ik werd eigenlijk eh, word gewoon gevraagd. Omdat ik eh natuurlijk bij de Walvisch werd ik overal bij betrokken, dat was heel erg leuk om gewoon eh dat je gelijk in de stichting valt en alle mensen eromheen hebt ook die je ontmoet en spreekt en, ja, ze hadden gewoon mensen nodig en dat hoor je dan, via via ook, en dan denk ik ja, dat vind ik leuk om te doen. En ik vond 't ook leuk om te blijven zegmaar sinds dat ik bij de Walvisch weg was, vond ik 't gewoon leuk om eh, toch in Schiedam ook nog dingen te doen enne, d'r een beetje te blijven.

Zijn er nog andere redenen waarom je dat toen wel hebt gedaan? Dus je wilde in Schiedam blijven, je eh, je werd gevraagd, dus dat vond je belangrijk, zijn er nog andere redenen waarom je dat toen hebt gedaan?

Ehm, ja ik wilde ook het contact houden maar dat is natuurlijk ook eh net wat het eerste wat je zei. Maar ja, gewoon de contacten enne, ja, vind molens gewoon heel leuk en ja.

Want die mensen kende je toen nog niet of wel?

Niet zo goed. Wel van gezicht enne.

Dus zodat je ze beter leerde kennen.

Ja.

Uhm, en zijn ehm, je mag het ehm, voor de Schiedamse Molens en de Distilleerketel apart benoemen, maar eh zijn die redenen veranderd, waarom je nu vrijwilligt, of vrijwillig je eigenlijk nog steeds om dezelfde redenen?

Eh, dat is een goede vraag [lacht]

Dus laten we dan bij de Schiedamse Molens beginnen. Je zegt dan, het contact houden, je wilde in schiedam blijven, is dat nog steeds de reden of zijn er nog redenen bijgekomen?

Ja, dat zijn wel, in ieder geval die redenen zijn er nog steeds en het is nu ook nog meer van eh, ja dat ik, eh, ook met de molens gewoon betrokken wil blijven, omdat ik daar, mogelijk als er ooit een baan of een molen vrijkomt, of weet ik veel wat, dat ik dan eh, dat zou ik heel leuk vinden om daar misschien ook aan de slag te kunnen gaan.

Ja.

Maar ja, dat is 'n klein kansje, maar dat vind ik ook leuk om gewoon eh, als ik dan ooit een keer iets hoor, dat ik daar ook kan zeggen van nou 't lijkt mij ook wel leuk om een keer eh, mee te lopen of te... ja.

Maar je zegt je weet dat 't een klein kansje is, dus dan moet er vast nog iets zijn waardoor je dan toch blijft, ook al is 't zo'n kleine...

Ja en de mensen gewoon. Ja. Ja. Ik vind het gewoon leuk om te doen.

Ehm. Ja, wat zijn je redenen om te vrijwilligen. Wat maakt het dan leuk om te doen. Als je zo'n dag meeloopt, ehm, wat, waar haal je dan plezier uit? Bijvoorbeeld bij die Schiedamse molens?

Eh, ja dat je ziet wat je doet. Dat is heel praktisch en daar hou ik wel van. Dat je gewoon aan 't einde van de dag kan zeggen nou dit heb ik gedaan en, ja. 't voelt, dat geeft gewoon een goed gevoel.

Iets nuttigs?

Ja, ja.

Ik bedenk me net dat we ehm, ehm, ohja, waarom vrijwillig je nog steeds bij de distilleerketel, hadden we 't ernet ook al even over, toen noemde je de molenaar, heb je daar nog meer redenen voor waarom je er nu nog steeds vrijwilligt?

Ehm, ja, ja, ik wil gewoon in het malen wil ik wel blijven. Enne, dat is een van de weinige beroepsmolens waar je dan ook kan werken. Dus dat is eh, ik vind het gewoon heel leuk om d'r te zijn. En om het werk te doen en dat wil ik eigenlijk ook niet missen. Dus, ja dat is ook een goeie reden om te blijven.

Ja, specifiek dan voor de ervaring? Of, als in voor de ervaring eh voor je toekomstige eh ja eh skills, zegmaar, dat je dat zelf verbetert, of omdat omdat je 't leuk vindt?

Ja vooral omdat ik 't leuk vind, enne, we hebben 't er ook weleens over, de molenaar en ik van eh, wat gebeurt er als hij met pensioen gaat, zegmaar, enne ja, daar zijn we ook een beetje naar aan 't kijken van of ik 't over kan nemen of niet of, ja, en hoe, ja. Dus dat is, dan zou 't naar mij overgaan op eh beroepsmolenaar, in theorie dan, maar.

Daar zou je dan een betaalde baan aan overhouden? Als dat zo is?

Ja, maar, betaald.. tis niet veel wat je krijgt, maar... [lacht] Maar officieel ben je dan...

Ook een soort vrijwilliger eigenlijk met zo'n loon [lacht]

Ja. Maar ja, ja. Dat lijkt me wel heel fijn, dat je gewoon ja je eigen verantwoordelijkheid hebt, dat je de molen gewoon, ja, dat je, zelf, ja dat je aanspreekpunt bent van de molen. Dat lijkt me wel heel mooi. Je eigen dingen ook kunnen plannen en regelen. Maar ja, ja, ik weet niet of ik dat kan, enne, dat eh, het maalwerk en zo dat is leuk en dat gaat ja, dat vind ik zelf vind ik dat wel goed gaan, alleen eh, allen wat erbij komt kijken gewoon administratieve enne de contacten de klanten, wie je dat ook allemaal weer moet leveren, alles bij elkaar is het heel veel.

Ja.

En als je dan gaat kijken van wat je d'r zelf uit haalt, dat eh ja, daar ben ik zelf nog niet over uit ofk dat zou willen. Het malen sowieso wel. Maar.. ja. Alles totaal...

Nog iets voor later. Om even over na te denken.

Ja, precies.

Eh, dat was een deel met de vragen over het vrijwilligen, komt nog we terug hoor dat soort dingen, maar even ehm, als hoofdlijn. Ik heb nu een paar vragen over cultureel erfgoed. Ehm, wat betekent het concept cultureel erfgoed voor jou, als je nou moet omschrijven, wat iemand vraagt, Jacomien, leg nou eens uit wat is cultureel erfgoed nou eigenlijk, wat zeg jij dan?

Dan denk ik vooral aan het in stand houden van eh, van alles wat in Nederland is. Ja. Van de cultuur, ja en de gebouwen, alles wat onderhouden wordt en in stand moet blijven.

En wanneer moet dat in stand blijven?

He?

Wanneer moet dat in stand blijven?

Wanneer?

Moet alles, alles eh, behouden worden of zeg je van... alleen maar eh.

Alleen de molens. [lacht]Alleen de molens. Nee, maar ja, dat is een moeilijke vraag.

Ongeveer.

Ja.

Als je 't niet weet, geeft niet hoor.

't Is wel moeilijk want 't kost ook een hoop geld allemaal. Ja dat eh. Maar ja ik vind 't wel belangrijk, oude ambachten bijvoorbeeld, dat vind ik gewoon belangrijk dat dat moet blijven. En dat dat eigenlijk ook zo blijft als een echt beroep en niet als eh, mensen die denken dat ze 't goed doen offe, weet niet, of om andere te bewijzen.

Ehm, en wat betekent het voor jou persoonlijk, cultureel erfgoed? Wat wat wat voor rol speelt het in jouw leven? Wat doet het met je?

Ja, nou heb d'r wel een goed gevoel bij.

Ja?

Denk iets dat je voortzet en dat je zelf ook wil dat het doorgegeven wordt. Op de manier zoals jij dat ziet dan natuurlijk. Maar. Ja, dat vind ik wel belangrijk dat het door wordt gegeven.

En aan wie?

Ja aan de jongeren, ja. Dat is wel lastig, want nu zie je dat 't steeds meer door wordt gegeven dus het ambacht wordt minder en anders dan dat het vroeger was.

Het evolueert?

Ja, ja.

En ehm, wat voor waarde associeer jij met cultureel erfgoed?

Hm. [stilte]

Snap je wat ik vraag, of? Anders kan ik je nog wel even helpen, maar...

Ja ik snap 't denk. Het is, ja ik vind het heel belangrijk, het betekent heel veel voor me. En eh ja.

Zal ik je even helpen? Je hebt, ik heb een hele lijst als voorbeeld met allemaal waarden zegmaar.

Oh, zo!

Ja, daarom, beetje moeilijk om uit te leggen, dus daarom dacht ik, ik maak gewoon een voorbeeldlijst. Is je Engels goed?

Joah, redelijk.

Anders dan eh...

Ja, nee ik begrijp het.

Het is geen lijst waaruit je hoeft te kiezen, maar 't is meer om je een beetje te inspireren met wat is nou, vind jij nou, wat voor waarde associeer jij nou met cultureel erfgoed. Dus dan is 't niet perse wat feitelijk is, maar meer wat het voor jou ehm, ehm, betekent. Bijvoorbeeld één van die dingen die je net noemde dat het door moet worden gegeven, dat is al één van die waarden, kan je nog andere waarden verzinnen voor jou die daarbij horen?

Ja, in de natuur zijn en werken. Werken met de natuur, dat vind ik eh, dat vind ik wel heel mooi. Dat je open stelt voor de natuur omdat met molenaar dan ben je ook, dan moet je wel naar de natuur kijken. Vooral het weer is dan een onderdeel. Dat vind ik heel mooi, dat je, je kunt niet zonder. En eh. Dan blijf je d'r ook wel altijd mee bezig.

Dat is voor jou dan onlosmakelijk verbonden eigenlijk met het cultureel erfgoed?

Eh, dat is meer met de molens, maar algemeen cultureel erfgoed?

Allebei, je mag vanuit de molens denken, maar je mag ook vanuit algemeen erfgoed denken.

[stilte] Ja en historische waarde zie ik hier staan. Dat vind ik belangrijk. Ja. Oke. [stilte] informatie, vind ik ook heel belangrijk, heeft ook met 't eh doorgeven te maken dat je gewoon, dat ook kinderen van tegenwoordig weten ja, wat d'r vroeger gebeurde en ook om dat gewoon te zien. Waar het meel en waar het brood vandaan komt.

Dat het niet altijd uit de grote fabrieken kwam.

Ja, precies, ja. En net als met vlees enzo, met dieren. Dat is goed voor kinderen om dat te weten.

Dat melk ook niet uit de fabriek komt.

Ja [lacht] Ja, dat zie je steeds meer dat ouders met hun kinderen dat soort dingen gaan bezoeken, naar boerderijen gaan, en dat is ook wel nodig, het is niet meer, als je in de stad woont is het niet meer normaal om eh, dat soort dingen ja, dan moe je 't echt meegegeven worden anders dan zien ze dat ook niet.

Ja, ja. Ehm. En dan nog een laatste vraag voor wat betreft cultureel erfgoed. Waarom zet je je specifiek in voor cultureel erfgoed? Je zei natuurlijk ook dat je weleens wat voor de kerk hebt gedaan, maar, ehm, je ziet nu toch ook dat je toch wel heel veel eh, in die sectoren hebt gevrijwilligd voor cultureel erfgoed, waarom denk je dat dat specifiek eh, waarom trekt dat jou nou zo?

Eh. Het is een levenswijze denk ik. Ja, de manier van leven.

En hoe is die dan voor jou, omschrijf dat eens?

Ja, ja tis alles in één, maar, met de molens, ja, het is omgaan met de mensen en eh, maar het is ook werken met een product en werken met natuur, dat je ja.

En voor jou is dat specifiek iets dat je alleen binnen het cultureel erfgoed kan vinden?

Ja. Ja. Op dit moment in ieder geval eh.

Als je nog andere dingen tussentijds bedenkt, gewoon d'ruitgooien he.

Oke.

Ehm, dan nu eh, over de organisatie, even kijken, een paar van deze vragen hebben we al gehad hoor, hoelang vrijwillig je al bij, nou wat weten we, de Schiedamse Molens is 2,5 jaar en Rotterdam is iets korter.

Ja, maar, ja, gemiddeld ook 2,5 jaar.

Ehm, hoe vaak hebben we volgens mij ook al gehad, want hoe vaak, bij de Schiedamse Molens zei je, alleen met pavoiseren is dat, of ook vaker?

Ja, in het begin eh half jaar twee dagen in de week, en daarna is het ja, inderdaad, met Koninginnedag of eh...

Dat is gemiddeld 1 keer per jaar, 2 keer per jaar?

Ik denk, ja, 1 dag per jaar.

1 dag per jaar. En voor, in Rotterdam, de Distilleerketel?

Ja, eh, daar werk ik 2 dagen in ieder geval in de week, ja. En ja soms wat meer ja.

Kan je me in 2 zinnen, of ongeveer 2 zinnen iets vertellen over de eh, over de organisatie? Dus zowel de Distilleerketel als de Schiedamse Molens, en iets over eh, wat doen ze, hun missie zegmaar?

Eh, de missie dat is dan de opdracht van de eigenaar van de molen is dat de molen in bedrijf moet blijven, en, ja dat is 't belangrijkste.

Dat is Rotterdam, dan?

Ja.

Oke, oke. En voor Schiedam, weet je dat?

Hm. Ja. Ik denk, maar weet niet zeker...

Nee hoeft niet, je hoeft niet uit het boekje.

[lacht] ja ik denk dat 't eh, belangrijk is met Koninginnedag bijvoorbeeld dat 't ook 't laten zien is van de Molens, en een soort van reclame maken ook. Dat je daar deel van maakt, dat je de molens laat zien, extra laat zien, met molendag of met Koninginnedag.

Heb je wel het idee dat je ook echt voor deze organisaties vrijwilligt? Als jij zegt, ik vrijwillig op de molens in Schiedam heb je dan echt het idee dat je voor de Schiedamse Molens vrijwilligt, of, is 't meer van, ah ik doe het gewoon allemaal met deze leuke mensen en de organisatie die zit daar ergens boven.

Ja, dat is het meer. Het is meer voor de mensen en gewoon omdat ik het leuk vind om met molens te werken. En eh, ja dat vooral. Niet perse dat 't de Schiedamse Molens zijn. Dat eh, niet voor de stichting.

Ja, ik heb 't inderdaad over de organisatie, dat is misschien soms verwarrend omdat, anders zou je 't over alle molens hebben, maar ik heb 't echt over de organisatie als ik Schiedamse Molens zeg. Ehm, ehm, hoe voel jij jouw rol als vrijwilliger binnen Stichting Schiedamse Molens? Hoe zou jij je rol omschrijven als vrijwilliger?

Ehm, ja, nouja, het stelt niet zoveel voor maar eh, ja, nouja ja gewoon het meehelpen met eh, bijvoorbeeld dan een molendag of Koninginnedag, en ehm, ja.

Om wat te doen? Waar help je hen dan mee?

Om dingen klaar te zetten. De vlaggen, enne, ja gewoon, ja, meehelpen het klaarzetten.

En bij eh, je rol binnen de Distilleerketel?

Hm, ja, dat is... [stilte] dat is eh, veel uitgebreider. Maarja, ja, dat is alles bij elkaar.

Hoe zou jij eh, waar help jij de organisatie mee als je het in een korte zin zou moeten verwoorden?

Ehm, ik denk theoretisch gezien dat ik de organisatie help doordat ze, ja, doordat ze geen andere kracht hoeven aan te nemen, waarvoor betaald werd, qua financieel gebied eh, steun ik hen heel erg.

En dat voel je ook wel als je daar loopt? Dat realiseer je je dan ook wel, of is dat iets wat meer op de achtergrond...

Ik realiseer het van mezelf wel, maar van hun kant merk je dat niet echt. Je ontmoet ze niet echt eh.

Wat heeft het vrijwilligen bij de Schiedamse molens je gebracht?

Ja. Ik denk de contacten gewoon met de mensen, gewoon. En ook eh, ja dat ik ook weer verder ging kijken naar andere molens, zoals in Rotterdam. Dus ja, Schiedamse molens was dan meer 't begin, en dan benk eigenlijk doorgestroomd naar eh, ja andere molens.

En de Distilleerketel, wat heeft dat je gebracht?

Hmm, ja een heel groot gedeelte werkervaring.

Oke.

Ja, in het molenaarschap.

En dat had je van te voren ook in gedachten, of had je dat niet eh?

Nee in t begin had ik dat niet door eigenlijk, dat dat zoveel eh, ja dat dat zoveel van e zou vragen ook en eh, ja dat ik ook zoveel zou mogen en kunnen doen in de molens, dus dat is wel heel mooi om dat achteraf te zien.

Ben je tevreden met je vrijwilligerswerk bij de Distilleerketel?

Ehm, tsja. Het ligt eraan. Ik vind 't werk vind ik heel fijn enzo. Enne. Ja, 'k heb 't gewoon naar m'n zin, dat is heel belangrijk, dus eigenlijk ben ik dan tevreden. Maar d'r zit wel altijd iets in m'n hoofd dat denkt van, vanneh, ja, ja, ik voel me zegmaar heel verantwoordelijk d'rvoor en eigenlijk krijg ik d'r niet heel veel voor terug. Tenminste, vanuit de stichting dan. Wel van de molenaar zelf, die eh, ja die steunt je in alles en eh, ja. Maar, vanuit de stichting is dat wel minder.

En heb je eh, voor de Distilleerketel ooit welis bedacht van wat je anders met de tijd zou kunnen doen?

[lacht] ja. Toevallig.

Ik vertel echt niks door hoor! [lacht]

Maar hij weet dat ook hoor.

Oh, oke. De molenaar.

Ja.

Wil je daar wat over vertellen?

Nou ja ik ben eh, sinds, februari ben ik bezig met een opleiding voor glasblazen. Enneh, dat is ja dat zou ik 't liefst elke dag eh elke dag in de week zou ik daar willen zijn. Maarreehm. Daar moet ik keuzes in maken en uiteindelijk heb ik dr toch voor gekozen om ook in de molen te blijven werken. Omdat 't toch ook wel heel belangrijk was voor de molenaar enneh. Ja maar ik denk d'r weleens over na, als ik dan niet in de molen ben dan kan ik veel meer bij het glas zijn en kan ik nog veel meer leren enzo. Maarja.

En ehm, waarom wil je dan ook zo graag bij dat glas zijn, wat biedt dat dan voor voordelen? Tegenover dat werken in de molen?

Nou, ja, glasblazen dat eh, staat op dit moment eigenlijk voorop, omdat ik ook die kans heb gekregen en dat je zo'n kans krijgt om in zo'n glasblazerij die over de hele wereld bekend is, om daar te kunnen leren en eh, te kunnen glasblazen, dat is gewoon heel bijzonder. En ik heb d'r zelf heel lang van gedroomd en eh, heel vaak geprobeerd. En uiteindelijk was ik aangenomen. Ja, daar geef ik dan ook wel alles, ja bijna alles voor.

Is dat dan ook op vrijwillige basis?

Ja, ik krijg wel reiskostenvergoeding, maar verder niet.

Maar dat is, dus even kijken, een opleiding? Dus voorlopig is het nog een opleiding en is het geen vrijwilligerswerk? Of is dat ook vrijwilligerswerk?

Ehm, ja het is meer een opleiding nog.

Maar dat zou kunnen veranderen in vrijwilligerswerk, dan?

Ja, ja. Want ehm binnenkort is m'n laatste dag daar officieel dan, maar waarschijnlijk mag ik wat langer blijven nog en ik heb me wel alvast ingeschreven als vrijwilliger. Dus dat ik eh, in ieder geval in de buurt blijf en dat 't eh, als ze dan iemand nodig hebben dat ze mij in ieder geval kunnen vragen. En ja.

En ehm, ben je tevreden met je vrijwilligerswerk bij de Schiedamse Molens?

Ja! Ja.

Bedenk je daar ooit weleens wat je allemaal anders met die tijd zou kunnen doen?

Nee. Nee. [lacht]

Niet leuker dan glasblazen?[lacht] Of gewoon anders.

[lacht] Ja gewoon anders. Ja, ja.

Ehm, wat ehm, we gaan een beetje over en weer maar ik ben zowel geïnteresseerd in de Distilleerketel als in de Schiedamse Molens, eh, wat verwacht je van die organisaties? Wat verwacht je bijvoorbeeld van de Distilleerketel naar jou toe als vrijwilliger?

Ehm, in de eerste plaats zou ik zeggen dat ik niks verwacht, maar dat is niet helemaal waar omdat je toch hoopt dat ze bepaalde dingen doen en dat ze toch contact ook eh houden enzo, en dat ze zien wat voor werk je doet. Dus eigenlijk verwacht ik wel dat, ja dat ze eens in 't jaar ofzo een dag komen meelopen, ook al is dat misschien voor hun niet mogelijk. Dat ze wel weten van ook voor de molenaar en ook 't werk wat ik doe dat ze wel zien van eh wat het inhoudt. Hoe zwaar 't is en eh, ja. Dat 't niet een baan van 9 tot 5 is maar dat 't gewoon ja, dat 't altijd eh, je kan elk moment worden gebeld bijvoorbeeld, denk niet dat ze dat doorhebben.

Dus, eigenlijk een blijk van waardering dan? Of, gewoon puur dat ze in ieder geval maar zien wat het is, hoe moet ik dat eh,

Ja dat ze meeleven denk ik. Dat ze weten wat je doet.

Ehm, en van de Schiedamse Molens? Wat verwacht je van die organisatie? Tegenover jou als vrijwilliger? Heb je het koud trouwens?

Nee hoor. Ehm, nee ja daar verwacht ik niet zoveel van. Nee. Maar dat is ook, omdat ik me daar gewoon echt vrijwillig voel, zegmaar omdat het gewoon ja voor de lol is en een beetje ook een klein beetje vrijblijvend zegmaar. Als 't niet kan ofzo, dan voel ik me ook niet schuldig ofzo van ja, kweenie. Tis gewoon wat lossier en wat vrijer. Gewoon, ja.

Zou je willen dat al je vrijwilligerswerk zo is? of dat dan weer niet?

Ehm, nee. Dat niet.

Waarom niet?

Straks ga ik mezelf nog tegenspreken. [lacht] Maar eh.

Dat laat ik je wel weten [lacht]

Maar ja eh met de Distilleerketel dat was ook mijn inzet om bij een bedrijf echt eh, om ook een beetje als molenaar in bedrijf eh zegmaar dat mee te maken. En niet meer het vrijwilligersgedeelte maar gewoon het meedraaien in een bedrijf, wat er dan allemaal gebeurt en dat je ook die verantwoording krijgt dat je allemaal dingen kan doen.

Ehm. Zou je anderen aanraden om bij de Distilleerketel te gaan vrijwilligen? En waarom?

Mja. Ik zou dat wel doen. Ehm, waarom. Dat ligt aan ja, verschillend per persoon. Ik denk dat 't leuk is voor de, bijvoorbeeld theoretische mensen die meer, niet mensen met bijvoorbeeld een kantoorbaan ofzo, om is gewoon te zien, om gewoon is wat anders te doen gewoon bezig te zijn met je handen. En eh, om ook om de stichting te steunen en mensen, de molenaar te helpen zegmaar.

En eh, voor de Schiedamse molens. Zou je daar mensen aanraden om daar te vrijwilligen?

Ja. Ook, ja.

En waarom?

Ja omdat het daar ook wel nodig is. Ik denk gewoon, iedereen die mee wil helpen met vrijwilligers en serieus is, denk dat mooi is meegenomen. Enne, ja. Dat zou ik ook wel iedereen aanraden om gewoon te komen en, tis ook goed voor je contacten enzo met de molens. Je ontmoet echt heel veel andere molenaars ook en ja, zo kom je in gesprek met andere mensen. Dat is wel leuk.

Je zei dat het nodig is, eh, waarom, waarom zeg je dat? Voor de Schiedamse Molens?

Ehm, ja.

Is het een gevoel, is het iets wat je op hebt gepikt, waarmee heeft dat te maken?

Dat de mensen blijven komen. In Rotterdam is dat moeilijker. Maar in Schiedam is dat makkelijker denk ik.

Hoe bedoel je?

Om d'r mee te lopen, d'r zijn heel veel vrijwilligers, dus, dat is makkelijker omd'r zo in te rollen. En ja, zo blijf je d'r ook langer in denk ik.

Maar ik, begrijp niet, als je zei van, eh, ja ik zou het aanraden, want dat is nodig. Heb je het dan over dat is nodig voor de organisatie, of voor iets anders?

Nee meer voor de cultureel gedeelte. Dus gewoon dat het voortgezet blijft zegmaar. Dat er genoeg mensen blijven komen, genoeg mensen om te helpen zegmaar, als er wat gedaan moet worden.

Mensen, heb je 't dan over vrijwilligers, dus dat er meer vrijwilligers bijkomen?

Ja, ja want hier is gewoon, in Schiedam is gewoon heel veel te doen ook, met, ook gewoon hele simpele dingen waar je mensen voor kunt gebruiken. Ja.

Ehm, dan nog een vraag ehm, denk jij dat er een verschil zit tussen de motieven van mensen die in de sector van het cultureel erfgoed vrijwilligen of daarbuiten?

Eh, ja. Ik denk dat er wel veel verschil in zit.

Waar ligt dat verschil denk je?

Alhoewel, misschien niet. Nou, bijvoorbeeld in de zorg daar zie je meer vrijwilligers die eh, ja die dat echt doen om mensen te helpen. En de cultuur is toch anders dan in de zorg.

Wat is het verschil daarin?

Eh ja. [lacht] de zorg dat dat, dat heeft met mensen te maken en ik denk dat dat nog belangrijker is dan eh dingen zegmaar, dan objecten offe. Al is het voor mijn gevoel niet, maar, toch is de mens, denk ik, dat je voor elkaar omkijkt, dat nog belangrijker is.

Ja, dat daarom misschien ook meer, tenminste ik weet de feiten niet zo goed, maar dat daar misschien ook meer, [naar vreemde derde man] ja je mag wel iets zeggen hoor. Dan zet ik in de transcriptie van er komt een vreemde derde man die thee aanbiedt. En snoepjes.

[vreemde derde man die thee en snoepjes aanbiedt] Thee?

Nee, dank je.

[derde persoon] Nee? Iets anders?

Ja, doe maar iets van fris ofzo.

[derde persoon] Oke. En voor Lisa een kopje thee. Zelfde thee Lisa?

Ja hoor. Doe maar een van de twee, maakt niet uit. Ehm, ja, dus mensen vs, versus objecten.

Ja.

Ehm, ik eh, ik ben door m'n vragen heen, ehm, zijn d'r nog, is 'r nog een vraag waarvan je dacht nou, die had ik verwacht, maar die heb je niet gesteld?

Eh, nee?

Is er zelf nog een aspect waarvan je zegt van nou als we 't over motieven hebben voor vrijwilligen of in 't algemeen of over cultureel erfgoed, dat maakt niet uit, dat moet je echt weten, dat is voor mij echt belangrijk?

Nou, ja wat ik nu wel tegenwoordig meer zie is dat het vrijwilligen gewoon ja, anders is dan, tenminste ja, omdat ik nu een soort van in de beroepsmolen werk, is 't toch heel anders dan gewoon vrijwilliger, vin ik. En ehm dat is soms wel moeilijk. Want ja, d'r zit een heel groot verschil in tussen ook die mensen, enne voor de gewone vrijwilligers zit daar ook een soort van, dat er soms gewoon van tegen 't beroepsmolenaars opkijken enzo. Dat vind ik wel jammer. Eigenlijk moet dat gewoon juist gemengd worden, zodat 't eh, normaler is dat je...

Heb je 't dan over een ongelijkheid zegmaar tussen mensen?

Ja.

In status?

Status ofzoets, ja. Terwijl dat eigenlijk, ja dat vind ik nergens op slaan.

En is daarom eh is er bij jou daarom een fundamenteel verschil waarom je bij de ene organisatie vrijwilligt en waarom je bij de andere organisatie vrijwilligt? Als je dan bijvoorbeeld die Schiedamse Molens tegen die Distilleerketel zet, kan je dat nog uitleggen, hoe dat voor jou verschilt in motieven om te vrijwilligen?

Ehm, ja. D'r zit heel veel verschil in. En ik denk, ja. Dat is wel het beroepsgedeelte en het vrijwillige gedeelte is wel is heel anders. De mensen zijn dan ook anders.

**Zijn jouw doelen dan anders, wat je bij de ene organisatie zoekt of bij de andere organisatie zoekt?
En wat is jouw, hoe zijnd ie doelen dan verschillend, waar eh?**

Ik denk het doel met Schiedam is meer de contacten met mensen enzo en gewoon ja plezier hebben en in Rotterdam is 't meer ook eh, ja, educatie en 't leren van echt 't leren van het bedrijfsleven en hoe je dat allemaal moet doen.

's Wel grappig. Want die combinatie dan, want je werkt natuurlijk niet.

Nee.

Denk je dat je dat dan, dat je die, eh dat je die Distilleerketel dan prettig vindt, omdat je, anders zou je misschien werk hebben waarbij je dat soort eisen zou hebben, terwijl nu heb je daar ruimte voor om dat op die manier te doen? Is dat, denk je dat daarom? Of zeg je van nou nee dan zit je d'r compleet naast.

Nee, dat klopt wel, ja, ik zie het echt als werk. Enne, ja. Ik doe het ook gewoon als werk, dus als ik thuis kom dan ben ik gewoon moe en eh, maarja, wel heel blij en opgelucht over een leuke dag, en tenminste een lekkere dag gewoon gewerkt.

En het feit dat die molenaar er toch mee door wil gaan, dan vind je het oké dat jij dan gewoon niet betaald krijgt en dat gewoon vrijwillig doet, dat is voor jou bevredigend?

Ja, ja.

Ikke, als jij niks meer toe te voegen hebt...

Nee.

Nou dan ga ik de opname nu stopzetten. [einde opname]

Appendix V: Transcriptions – respondent 4

Plaats: voorruim van de Vrijheid

Datum: 1 juni 2015

Hij staat aan. Ik mocht 't opnemen he?[lacht] zeg even ja, voor het officiële...

Ja!

Oke. Kan je me wat over jezelf vertellen? Naam, leeftijd, woonplaats?

Ik ben Bas Batenburg, woon in Schiedam ben inmiddels 29 jaar. En ik ben...

En wat voor...

...werkzaam als molenmaker.

Oke. En wat voor opleiding heb je gedaan?

Mijn opleiding is eh vmbo land en tuinbouw en vervolgens een MBO middekaderopleiding timmerindustrie.

Oke. En eh, wat voor vrijwilligerswerk doe je allemaal? Kan je misschien de organisaties noemen waarbij je vrijwilligt?

Eh, hoofdzakelijk is het bij eh Schiedamse vereniging de Schiedamse Molenvrijwilligers, dat weer gedeeltelijk min of meer onder gebracht is bij Stichting De Schiedamse Molens met als doel om eh molens, althans het functioneren van de molens te ondersteunen innen de breedste zin des woords.

Wanneer ben je daar begonnen?

Actief ben ik daar begonnen toen ik 12 was denk ik.

En eh, wat doe je daar precies?

Grootste deel van de tijd heeft ingehouden dat ik 't beheer van een molen onder me had. En dat eh, is eigenlijk grotendeels vanaf m'n 14^e tot m'n goed en wel 25^e zo geweest, totdat de molen weer in bedrijf kwam en vanaf dat moment eh verzorg ik eh met open dagen enzovoort han en spandiensten. En tuurlijk uiteraard als molenaar tussendoor ook nog.

Ehm. Heb je nog meer organisaties waarbij je vrijwilligt?

Ja das heel lastig eh ik onderhoud ook nog een historisch bedrijfsvaartuig en dat houdt dan in eh dat, een zeilschip waarin ik ook woon dan, dat je dat onderhoudt dan, maar daar zit ook een particulier belang bij, dus dat kan je niet helemaal vrijwillig noemen.

Heb je nog andere organisaties waarbij je vrijwilligt?

Eh ja, d'r zijn nog wel wat andere vrijwilligers, althans organisaties waar ik wat vrijwilligerswerk doe. En dat komt dat is via die molens aangesloten eh, 't Jenevergilde is daar ook een onderdeel van. En die hebben als doen om 't eh, jenever te promoten, in ieder geval alles wat om jenever heen hangt in dit geval ook via de molens dan eigenlijk.

Oke. En wanneer ben je daar begonnen?

Eh, daar ben ik nou anderhalf jaar bij aangesloten.

2000... 13?

Ja.

Heb je nog andere organisaties?

[stille] nah ik doe van alles en nogwat. Maar. Dat gaat gewoon eh. D'r tussendoor dan denk ik.

Ja?

Voor de rest hoofdzakelijk vanuit die molens uit doe ik 'n hoop vrijwillig, maar...

Nog bij de Restauratie Werkplaats, of? Zou je niet kunne zegge dat 't vrijwillig is?

Da's gewoon werk.

In 't verlengde van je werk.

Daar heb ik een arbeidscontract en daar eh werk ik gewoon.

Oke, oke. Was dat 't 't lijstje?

Volges mij wel.

Ja? Oke. Ehm. Als je dan kijkt naar de sectoren waarin je vrijwilligt, zou je zeggen dat dat heel veel overlap heeft, zijn dat dezelfde soort sectoren of zijn dat verschillende soorten sectoren?

Nou, ze hebben een gemeenschappelijk doel. En dat is om het verleden van Schiedam levend te houden en te promoten en ik denk dat daar de aard van beide organisaties ligt. En 't ene draait om jenever en 't ander draait om de molens en 't heeft allebei eh heel erreg veel met Schiedam te maken.

En toen je ben begonnen met vrijwilligers van bij een van die organisatie, ben je toen begonnen met vrienden of familie?

Familie. Ben d'r in opgegroeid. Ja. Enne [twee ook?]

Dus je vrijwilligt omdat je dat ben gaan doen met familie ook?

Eh naja, grotendeels kom 't daar wel op neer ja. Ik ben d'r gewoon tussen opgegroeid dus dat eh eigenlijk is de inzet die je daar toont is iets wat bij, ja bij de familieaangelegenheid hoorde inderdaad.

En heb je 't dan over de Schiedamse Molenvrijwilligers of over 't Jenevergilde?

Schiedamse Molenvrijwilligers.

En hoe zit dat bij het Jenevergilde?

Jenevergilde is een initiatief, is een eigen initiatief, dus dat heeft niks met familie te maken. Maar daar zie je, ik zie daar wel het belang van in, van die vereniging om inderdaad eh, om eh dat wat, om die ambachten te verenigen als 't ware.

Oke. Eh, is vrijwilligen gebruikelijk in je familie? Broers, zussen, ouders?

Joah, zeker wel. Ja ja, bij ons was 't altijd wel eh, bij iedereen wel aanwezig in welke vorm dan ook. Diverse organisaties, maar ook dezelfde.

Denk je dat je 't daarom ook heb opgepakt, dat je je daardoor heb laten inspireren?

Mwah, dat is heel lastig te zeggen als je d'rin opgegroeid ben. Dat is dan eh, 't is gewoon zo en dat eh, dat geeft eigenlijk weer hoe onderdeel van je leven die molens zijn en vrijwilligen krijgt een heel andere zin eigenlijk. Heel andere betekenis.

Waarom dan? Kan je dat uitleggen?

Joah het is gewoon onderdeel van, die molen hoort gewoon bij de familie enneh, jij zorgt daarvoor als 't ware en dat is gewoon zo opgegroeid ondanks dat die molen eigendom is van eh andere organisatie, ben jij als vrijwilliger daarmee bezig om 't gewoon eh vast te houden.

Oke. Eh, een aantal vragen over vrijwilligen. Hoe zou jij het concept vrijwilligen omschrijven?

Vrijwillig. Ja je kan wel zeggen eige keuze, maar dat is vaak niet zo, zeker niet als je bij een grote organisatie ondergebracht ben, omdat je dan toch wel eh een hoop werrek in je schoenen geschoven krijgt waar je soms niet omheen kan. Dus vrijwillig is zeker niet vrijblijvend. Maar wat vrijwillig inhoudt is dat ehm, voor mijn inziens is er niet een direct ehm, economisch doel, maar ook geen persoonlijk doel. Meer 't voldoen aan 'n, iets bereiken, iets hogers bereiken dan wat je, wat de organisatie zonder jou niet zou kunnen. Dus je probeert jezelf als een aanvulling te verkopen als 't ware en daar hoeft je niks voor terug.

Oke. Dus voor jou is het puur altruïstisch, vrijwilligen? Je zegt je hoeft er niks voor terug?

Nee ja, wat wat wat je d'r, in zoverre je hoeft d'r niks voor eh, wat je d'r voor terugkrijgt is hoeft niet tastbaar te zijn. En dat is in dit geval is dat denk ik bij een heleboel vrijwilligers zo is dat wat ze d'rvoor terugkrijgen is datdat niet tastbaar is. Dus dan gaat 't meer om een gevoel of een indirect gevoel van bezit of van eh, bereikbaarheid of sociale aangelegenheid. Het is [alles?] zo, dat is niet tastbaar en ik denk dat 't voornamelijk daarom gaat bij vrijwilligers. In ieder geval bij mij wel.

Ehm, wat heb je geleerd van het vrijwilligerswerk bij de Schiedamse Molenvrijwilligers?

Ja das eh, das heel breed. ik eh heb geleerd dat sommige organisaties hele specifieke mensen zoeken en dat eh dat als je daaraan voldoet, dat je daar heel makkelijk in verdrinkt. En dat daar dan mensen, vrijwilligersorganisaties, hebbe mensen met andere capaciteiten nodig, diverse capaciteiten juist. Dus wat heb ik ervan geleerd is dat eh, eh een organisatie kan eh, das heel moeilijk om voor een organisatie een vrijwilligersbestand op te zetten en dat hoe waardevol dan vrijwilligers daadwerkelijk zijn, alle soorten en maten. Maar juist die enkele vrijwilligers die een hele grote diversiteit eh hebben die zijn heel waardevol.

Enneh. Als je nou zo'n dag hebt gevrijwilligd voor de Schiedamse Molenvrijwilligers, wat doet dat dan met je?

Ja dan ben ik versleten.

Een fijne manier van versleten? Je blijft het toch doen, dus dan moet er toch ook iets goeds aan zitten, wat je d'rvoor terugkrijgt.

Joah maar dat heeft niks met de organisatie te maken. Dat heeft dan eh, wat ik ook terugkrijg staat los van de organisatie.

Maar wat doet het vrijwilligerswerk zelf met je dan? Wat krijg je daar dan van?

Voldoening. Het feit dat die molens een onderdeel uitmake van me, van 't leven en van wat je dat je toch een bepaald verband voelt, zeker omdat 't bij mij ook vanuit de roots komt. Vanuit familie enzovoort.

Dus dan draait het eigenlijk primair om die passie?

Ja. Dat is 't ook gewoon.

En dan... op je 12^e ben je begonnen... ehm, naast het feit dat die molen een gegeven waren in je leven, zijn er nog andere redenen waarom je toen ben begonnen met vrijwilligen?

[stilte] Joah 't was leuk. Khad 't naar me zin en het was leuk en het was lekker eh dimensioneel wat daar allemaal gebeurde enne. Kwam ook bij dat al die molens waren gewoon in bedrijf, dus er was een heleboel eh te zien en te beleven om me heen. Juist de diversiteit vanneh beleving was heel interessant. Een soort avontuur, de molen ook alstie in bedrijf is. Als je dan jong ben is dat eh, heel indrukwekkend.

En eh als je kijkt naar je reden waarom je nu dan nog steeds vrijwilligt, afgezien van 't feit dat je zegt zo'n molen hoort bij onze familie, zijn er nog andere redenen die je d'r misschien bij zijn gekomen over de loop van de tijd waardoor je minder makkelijk afscheid zou kunnen nemen van 't vrijwilligen hier? Ik bedoel je zou ook kunnen verhuizen naar 't buitenland, waarom zou je dat misschien nie doen ofzo? Bij een andere organisatie offeh?

Onderdeel van de familie. En dan, wil niet zegge dat ik 't tegen me zin doe, want ik vind 'nog steeds schitterend, maar ik eh, je ben d'r wel heel intens mee verbonden en daarom stappie d'r niet zomaar makkelijk vanaf. Komt bij dat je natuurlijk een heleboel, heel erg ziet hoe het anders kan en hoe andere d'r mee omgaan en ik denk daar vaak toch ook anders over. Dus ik voel in die zin wel de behoefte om dit te blijven doen om ook gewoon mijn aandeel daarin te blijven leveren.

Dus dat komt dan, zeg je dan dat komt 't toch allemaal neer op familie, op je passie, of op andere dingen?

Passie, het is voornamelijk passie hoor, dat wel.

Ehm, is dat je allerbelangrijkste reden om te vrijwilligen? Je nummer 1 reden?

Nou ik vin voornamelijk een bepaalde gezelligheid binnen een organisatie vin ik heel belangrijker en dat eh, zolang iets, zolang 't gezellig blijft kan er ook een hoop. En dan denk ik dat vrijwilligers, althans, als ik dan naar mezelf kijk, daar ook een behoefte aan hebben. Zodra 'r een organisatie, een hele kille organisatie achter zit, waar eh, de gezelligheid toch vaak ver te zoeken is, denk ik ook dat je heel veel moeite heb om een vrijwilligersbestand te onderhouden. En ik, in mijn geval is het echt wel dat ik de gezelligheid opzoek. En als de organisatie dat bij mij dan niet organiseert, dan doe ik dat lekker zelf. En zo hebben we wel eh, heel wat dagen gehad dat het heel erg gezellig is geweest ja en nog steeds. Maar daar moe je zelf in dit geval dan wel achteraan gaan en daar is dan ook wel ruimte voor, dat kan ook wel.

Ehm, ehm, nu even over het Jenevergilde, wat heb je daar geleerd van het vrijwilligerswerk?

Nou 't is voornamelijk boeiend hoe gildes en andere vrijwilligersorganisaties in elkaar zitten en wat de structuur achter hun eigen organisatie is. En, ik denk dat mijn lering uit voornamelijk ehm, ligt aan wat de behoefte is van een organisatie en wat er voor nodig is om dat te verenigen. En dat dat per organisatie toch wel heel erg verschilt en dat verschilt ook in wat ze uit willen dragen of wat ze beoogt te bereiken.

Want je had 't net al over eh, de molenvrijwilligers over die gezelligheid, hoe zie je dat dan bijvoorbeeld bij dat jenevergilde?

Nou 't jenevergilde, die bijeenkomsten zijn sowieso altijd al heel gezellig. D'r wordt wel een hoop besproken en er gaat ook, maar omdat je binnen dat dorp dat Schiedam heet eigenlijk woont, komt d'rook een hoop ter tafel wat d'r speelt, en dat vin ik ook interessant en dat geeft ook een beetje gezelligheid met zich mee, maar 't gaat voornamelijk om de organisatie dattie juist de bedoeling achter die organisatie i dat 't juist gezellig is, en dat alles ter tafel komt. En dat spreekt me juist wel heel erg aan.

Hoe bedoel je dat alles ter tafel komt? Bedoel je dan, het doel van de organisatie dat dat goed wordt nagestreefd?

Nee dat voornamelijk alle aangesloten gildes en organisaties die bij dat Jenevergilde ondergebracht zijn, dat die gewoon hun reilen en zeilen op tafel leggen en dat daar ook gewoon een duidelijk inzicht in komt. En dat vin ik leuk.

Oke. Hmm. Wat doet dat vrijwilligen met je bij 't Jenevergilde? Als je zo'n eh, een vergadering gewoon achter de rug hebt of een dag?

Nou voornamelijk is 't een fijn idee om te weten dat d'r nog een hoop mensen zijn die bereid zijn nog energie te steken in eh leuke dingen en ook een organisatie van hetzij een festivalletje of hetzij een open dag of dat juist die mensen ook toegankelijkheid tonen en dat ze allemaal toch met hetzelfde bezig zijn en dat is het behouden van een bepaald ambacht of een historisch aspect. En dat vind ik heel waardevol.

En dat komt weer terug bij die passie van jou eigenlijk.

Ja, ja.

Ehm, je bent daar in 2013 begonnen, waarom ben je daar toen begonnen, waarom ben je daarbij gegaan?

Ik werd gevraagd. En ze hadden vanuit de molens uit, althans, ze vroegen of dat er bij de molens iemand was die dat leuk zou vinden om te doen en die vraag die werd mij persoonlijk gesteld en ik zag daar wel het nut van in, buiten dat er voor de rest ook niemand anders daar eh inspringt. 't Vereist nogal wat eh, beetje een breeje interesse moeje hebben. Enne vaak is het in die molens zo dat die interesse heel erg gericht is op de molen en daarbuiten maakt allemaal niet zo heel veel uit, maar ik vin t juist wel interessant.

Ehm, waarom zit je d'r nu nog steeds bij? Zijn je redenen veranderd?

Nou, tis nu voornamelijk ook een stukje nieuwsgierigheid. Wat speelt er bij welke organisatie en dat eh houdt me dat ik het toch heel erg leuk vind om te blijven doen en dat t ook eh, voornamelijk die gezelligheid ook aanwezig is daar. D'r wordt een borreltje gedronken en d'r wordt gelachen en d'r worden leuke vinden verteld. En d'r mag een geintje gemaakt worden. Nou daar hou ik wel van.

Maar die dingen die je daar op doet, je zegt eh, je heb 't over dat er vanalles ter tafel komt en je ben een beetje op de hoogte van de organisaties, heeft dat ook te maken met het werk dat je doet? Zeg je van nou dat gebruik ik d'r echt voor en om die reden meng ik me in dat soort dingen?

Ja meerdere dingen inderdaad.

Wat bedoel je meerdere dingen?

Eh ik vin 't voor m'n werk is het interessant, omdat je natuurlijk ook gewoon heel erreg met de, 't ambacht bezig ben en ook met vrijwilligersorganisaties vanuit de Schiedamse Molens vin ik interessant, maar ook m'n persoonlijke interesse vin ik 't heel interessant.

Want jouw werk ligt natuurlijk best wel dicht bij eh wat doe doet als vrijwilliger.

Ja dat is eigenlijk ook nog eens een keer een heel groot gevaar, want je kan zeggen 't is vrijwillig, maar je heb in eerste instantie een hobby en die hobby die verdwijnt een klein beetje als 't je werrek wordt.

Maar ehm ehm, juist omdat 't zoveel p elkaar lijkt, hoe zie jij dat verschil d'r dan in? Heb jij daar een onderscheid in wat je werk is en wat je als vrijwilliger doet?

Nah, werk is voornamelijk het onderhouden en het restaureren van de molen. En as ik vrijwillig bezig ben danne, hebbie 't voornamelijk over 't werken met de molen.

Oke.

En alles wat daar dus omheenhangt.

Maar je zegt dus niet dat je door te vrijwilligen eh, doelbewust investeert in je werk of je carrière?

Nee dat staat daar wel los van denk ik. Je heb tuurlijk heb je een hoop parallele zitten z'n in en vaak ook dezelfde contacten. Maar. Dat, ik beoog niet een hoger doel met me werk te bereiken door m'n vrijwilligerswerk.

Wat is je belangrijkste reden om te vrijwilligen bij het Jenevergilde?

Ik dnek dat dat 't eh, 't streven is naar een, een leuk en gezellig zijn tussen de organisaties en ambachten. En zeker omdat het allemaal binnen het centrum van Schiedam valt is 't eigenlijk ook meer een dorpsaangelegenheid. En daar zie ik de kneuterigheid wel van in, dat vin ik eh, juist die kneuterigheid en die gezelligheid vin ik de belangrijkste reden.

Is dat dan eh, hebben we het dan nu inderdaad over gezelligheid, over iets sociaals? Of meer over een ideaal?

Het sociaal, het sociale aspect.

Het sociale aspect.

En ik denk dat dan de sociale aangelegenheid komt op de eerste plaats en het ideale, het ideeele komt daarna pas, het streven wat de organisatie zelf doet vin ik, dat komt daarna. Ik vin het sociale aspect, de mensen en wat er speelt vin ik belangrijker.

En bij die molens?

Bij die molens is 't puur 't object, de objecten.

Dus eigenlijk meer andersom eigenlijk.

Ja.

Je hebt een passie en dan komt 't sociale d'rbij want het moet gezellig zijn?

Op de molen kan ik me prima vermaken as er niemand is.

Maar de vraag over cultureel erfgoed, hoe zou je het concept cultureel erfgoed omschrijven?

Jemig vin dat lastig want ik ben meer persoonlijk gericht op industrieel erfgoed en, dat valt, dat is natuurlijk eigenlijk een splitsing van cultureel erfgoed. Maar hoe ik cultureel erfgoed zie. Ja 't kan heel breed zijn, maar ik vin t lastig om daar antwoord op te geven juist omdat mijn hoofdzakelijke interesse bij industrieel erfgoed is.

Wat is industrieel erfgoed voor jou?

Industrieel erfgoed is hetzij eh apparaten hetzij immaterieel industrieel erfgoed, dus het werken met de apparaten, dat wat achtergelaten is en alles wat daar om heen hangt om 't te behouden en om het in stand te houden en om t te gebruiken. Vin ik eh heel interessant en dat daar eh.

Wat betekent het voor jou, cultureel erfgoed? Waarom is cultureel erfgoed belangrijker voor jou? Wat betekent het voor jou? Want je gaat wel...

Ik vin dat je als een sowieso cultuur, maar cultureel erfgoed is iets om voor te vechten. T maakt wie jij als hetzij als natie hetzij als eh persoon ben. Het profileert je. Het profileert nie zozeer, net zo goed een land als dan weleen stad als dan wel een provincie. En ik denk dat daarom cultureel erfgoed juist zo belangrijker is.

Oke. En wat voor waarde associeer je d'r mee? Economische waarde?

Nee. Nah misschien een gedeelte, maar een heel klein gedeelte heeft voor mij een economisch belang. Maarre, voornamelijk historische waarde, laten zien wie je bent en waar je vandaan komt.

En waarom eh, en waarom zet je je specifiek in voor cultureel erfgoed? Of doe je dat niet. Zeg je ik zet me specifiek in voor industrieel erfgoed?

Ja, voornamelijk dat. Ja.

Je zou niet zeggen dat je je specifiek inzet voor cultureel erfgoed?

Nah, ik vin 't, de basis voor mij ligt juist in 't industrieel erfgoed. Ik vin cultureel erfgoed is heel breed en dat kan ook kunst zijn, kunst is ook cultureel erfgoed. Daar heb ik nie zoveel mee. Dus zet ik me in voor cultureel erfgoed? Nouja, liever heb ik daar dus een splitsing van. Ja, is iemand autistisch of heeftie asperger? Daar zit ook nog wel een verschil in.

Ja. Eh, nog wat vragen over de organisatie, ehm, hoelang vrijwillig je d'r al, sinds je 12^e, Jenevergilde 2013... Hoe vaak vrijwillig je bij de Schiedamse Molenvrijwilligers?

Ehm, nou, tis de laatste jaren al iets teruggelopen, omdat wat ik al zei, als je hobby je werk wordt dan ga je d'r och ook anders mee om. Dus ik denk dat eh, gemiddeld 1x in de week, 1x in de 2 weken En eerst was dat eh, was dat 6 keer in de week.

6 keer in de week?! Wat dee je toen?

Ja eigenlijk wel. Dan was ik op de molen aanwezig. En dan dee ik daar m'n ding.

Zo. Had je geen school?

Ja dat dee ik d'r naast joh. Je hebt voor de rest, je bent jong en je hebt niks om handen joh. Je woont thuis enne je heb geen vriendin en je gaat gewoon lekker je gang op die molen, da's een soort tweede huis en dan gaat er zo'n immense hoeveelheid tijd in zitten maar dan vermaak je je prima.

Dus in plaats van op bankjes hangen en red bull drinken ging jij eh, molentje spelen?

Had ik m'n molen.

Enne bij 't jenevergilde? Hoe vaak?

Bij het jenevergilde gaat 't meer om 1x in de maand, 1x in de anderhalve maand denk ik.

Ehm, nou je hebt net al een beetje verteld wat de organisaties doen aan het begin. Ehm, hoe zie je jouw rol als vrijwilliger binnen de molenvrijwilligers?

Ja, ik heb vaak toch wel, wat mijn rol is is meer gewoon een stukje technische kennis. Mensen bevoorraden met technische kennis, al of niet of daar behoefte aan is, maakt niet uit. Ik spreek ook mensen aan as ze d'r geen behoefte aan hebbe dusse. Maar 't gaat meer om de technische kennis die ik met me mee breng. En dat komt dan ook weer gedeeltelijk uit me werrek voort.

Vin je dat leuk, om dat op die manier nog extra uit te dragen?

Ja, ja, zeker om 't ook over te dragen aan mensen, om ze wat bij te brengen.

En waarom, waarom is dat zo leuk? Of waarom is dat belangrijker?

Dat is goed, het moet voortbestaan, het is immaterieel erfgoed.

Stukje waarde die je heb.

Dat is 't nadeel van industrieel erfgoed, d'r moet ook mee gewerrekt worden.

Oke.

En daar zit ook een hele grote kennis aan vast. Een kunstwerk is een kunstwerk en tuurlijk zit d'r kennis aan vast hoe 't gemaakt is, maar 't is d'r nou eenmaal en 't hangt. En d'r zit veel meer kennis omheen, maar.

Het moet toch ook gerestaureerd worden soms?

Ja maar het is steeds minder specifiek dan het werken met een object, dat gaat nie alleen om 't onderhouden van het object maar ook de werking ervan en het werken ermee.

Ehm, en voor eh, voor 't jenevergilde, hoe is jouw rol in die organisatie?

Ja meer contactpersoon naar de molens toe, vanuit de molens.

Ehm, waarom heb je d'r specifiek voor gekozen om te beginnen met vrijwilligen bij de molenvrijwilligers? Is dat alleen familie of zijn dat nog meer.. je had ook naar Kinderdijk kunnen gaan of naar weet ik veel welke andere organisatie?

Ja nah, dat is inderdaad waar de roots liggen. Je ben er gewoon tussen geboren enneh. Dat hoort gewoon zo.

Oke. En voor 't jenevergilde?

't Jenevergilde komt omdat ik binnen Schiedam woon en leef en daar interesse heb voor t verleden van de stad.

Misschien ook omdat er minder alternatieven zijn dan, het Jenevergilde is best uniek of niet?

Jenevergilde is heel uniek ja. En dat heeft niks te maken dat ik heel erg de behoefte voel om aangesloten te zitten bij zo'n organisatie, maar meer omdat ik eh, omdat ik 'leuk vin omdat 't met Schiedam te maken heeft, met de stad waar je ben geboren, woont, waar je leeft en waar je werrekt.

Je zou eigenlijk kunnen zeggen dat 't weer een deel is van 't uitdragen van die molens?

Ja, is het zeker weten, zeker weten.

Daarbij moet het gezellig zijn?

Ja. Zeker weten, als 't niet gezellig is, stop ik ermee.

Ben je tevreden met je vrijwilligerswerk bij de molenvrijwilligers?

Ja, ik heb 't idee dat ik er soms te weinig tijd in kan steken enne, datte, dat mis je dan ook wel. Zeker als je ziet de intensiteit waarmee t in t verleden gebeurde, danneh, is 't nou wel een stuk minder.

En wat mis je dan precies daaraan denk je?

De molen.

De molen. Passie.

Ja, passie.

En eh, voor het Jenevergilde, tevreden?

Joah hoor. Ja. Ja dat vraagt aanzienlijk minder tijd en dat vink ook prima zo.

Wat heeft het vrijwilligen bij de molenvrijwilligers je gebracht?

Ja, tis een opstapje naar m'n werk geweest. Dus als je 't zo bekijkt dan eh, arbeid, ja.

Heb je 't daarom, heb je 't daarom ook gedaan?

Nee. Dat is gewoon heel logisch gevolg geweest van de ontwikkeling die dat heeft doorgemaakt. Het heeft niks met het specifiek doel.

Oke. Je zou dat ook niet doen, ergens gaan vrijwilligen in de hoop dat je een baan eraan over houdt?

Misschien als ik er behoefte aan zou hebben zou ik het wel doen, maar ik heb d'r eh, nee heb ik nooit behoefte aan gehad.

Ehm. Denk je ooit weleens aan de dingen die je zou kunnen doen met de tijd die je steekt in het vrijwilligen bij de molenvrijwilligers?

Ja. Soms wel. Soms ook niet. Ik eh merk wel dat ik de laatste tijd steeds meer vrijwilligerswerk doe waar ik soms niet helemaal achter sta. En dat was vroeger andersom. Toen dee ikgrotendeels in het jaar dee ik lekker wat ik zelf wilde en dan af en toe had je af en toe even van die dagen tussendoor waar je denkt van nou dat had voor mij niet hoeven.

Maar wat mis je dan? Want dan krijg je d'r blijkbaar niet voldoende voor terug. Wat zou je er da voor terug willen?

Nou, meer, minder verplichte dingen en meer freewheelen eigenlijk. Maar dan, dat, daar komt ook niks van terecht omdat ik daar te weinig tijd voor heb, dusse.

Dus dan zeg je, ik wil meer lekker m'n eigen gang gaan?

Ja, ik hoef niet zozeer door een organisatie aangestuurd te worden of allerlei verplichtingen opgelegd te worden.

Ehm, ja wat verwacht je van de organisatie? Laten we het maar even bij de molenvrijwilligers houden want dat je grootste... wat verwacht je van hun, naar jou toe? Misschien qua flexibiliteit, je zei net je wil dat je een beetje vrij gelaten wordt?

Ja ik denk en dat heeft dan ook wel de molenvrijwilligers heel nauw verband met stichting schiedamse molens, maar, ikke, ja tis, ik zou willen dat de organisatie wat eh, nah dat is heel lastig. Ik zou eigenlijk niks van ze willen dat is eh. Je hebt gewoon die verplichtingen tussendoor. Dat is 't risico als je ergens ook vrijwillig aangesloten ben. Ja, sowieso, ik vin dat de organisatie veel te weinig doet aan een waardering van vrijwilligers.

Waardering op welke manier zou je dat eh?

Op de breedste zin.

Hoe?

Maakt niet uit op welk vlak. D'r is gewoon eigenlijk ik heb gewoon een beetje 't idee dat de organisatie mensen soms lastig vin. En dat gaat dan meer om de Schiedamse Molens dan zozeer de molenvrijwilligers want dat is gewoon een vereniging van al die vrijwilligers.

Dus ze moeten wel laten zien dat ze blij zijn met hun vrijwilligers?

Ja, stukkie positieve ondersteuning en feedback, ja.

Ehm, zou je anderen aanraden om bij de Schiedamse molens of bij de molenvrijwilligers te komen vrijwilligen?

Ja zeker wel.

En waarom?

Juist omdat 't ehm, zo lekker divers, dimensioneel is. En d'r is voor iedereen wel wat te halen denk ik. 't Vereist alleen wel een hoop inzet en ook tijd.

En als je't bijvoorbeeld vergelijkt met Kinderdijk ofzo, of een andere molen, waarom zou je dan voor de Schiedamse Molens moeten kiezen volgens jou? Wat krijg je bij de Schiedamse Molens d'rvoor terug, waarvan jij zegt nou dat maakt het toch wel bovengemiddeld waard vergeleken met andere organisaties?

Dan kom ik toch weer op die gezelligheid uit die je dan onderling met elkaar heb.

Zijn er nog vragen eh, waarvan je had gedacht nou die gaat ze wel stellen maar dat ik dat niet heb gedaan?

Ja, khad wel koffie willen hebben.

Oh sorry! [lacht] je krijgt zo wel. Ik ga zo koffie voor je zetten. Ehm. Is er nog iets wat je wil benadrukken, waar we het nog niet over hebben gehad of...

Nou, nee eigenlijk nie, ik denk nie eens dat dat eh. Dat dat relevant is. dat is eh. Je probeert te achterhalen wat voor gevoel d'r speelt in mensen, waarom wat voor gevoel wekt dat op als je dat doet en ik denk dat dat in zo'n interview hele moeilijk eh te weergeven is. Dus.

Hmhm.

Het heeft eigenlijk meer nog dan een interview om te begrijpen wat een persoon beweegt om iets te doen. Maar dat hangt ook van 't doel van 't interview af. Dat is 't.

Oke. Dankjewel.

Appendix V: Transcriptions – respondent 5

Plaats: knechtenhok molen de Drie Koornbloemen

Datum: 9 mei 2015

Bij deze aan, dus het wordt opgenomen.

Oh jee.

Ehm...

Nou Bas, als je dit hoort, alles wat ik zeg is een grap hoor.

[lacht] oh ja, dit is lekker goed voor de betrouwbaarheid van m'n onderzoek, bedankt Tim dat begint al goed!

[lacht]

Ehhhm, nou. Kan je...

We doen het even overnieuw.

Ja, opnieuw. Oke. Nouja. Kan je me wat over jezelf vertellen? Naam, leeftijd, woonplaats....

Wat wil je allemaal weten?

Introductie. Naam?

Ja. Mijn naam is eh, Tim Dreessen.

En je leeftijd?

Ik ben eh 35 jaar, ik ben eh sinds '97 bezig met molentjes, dus al vrij lang. Ik woon in Rotterdam en ik draai op dit moment met de Drie Koornbloemen in Schiedam.

Oke. En wat is je, je opleiding, je achtergrond?

Ik heb eh, Nederlands recht gestudeerd en financieel recht.

Oke. Heeft lekker veel met elkaar te maken he.

Nee, totaal niks, helemaal niks. Gelukkig niet nee.

En je werk?

Ik werk eh als juridisch adviseur eh al sinds 2008 voor Delfland, part-time nu, daarnaast heb ik een eigen bedrijf waarmee ik beschermingsbewind voer. Dus eh tis eh heel verschillende werelden. Maar alles bij elkaar eh ook wel heel veel.

Oke. En eh, wat voor vrijwilligerswerk doe je en waar doe je dat?

Allereerst ehm, geef ik iedere week m'n kamerplanten water.

[lacht]

Dus dat doe ik ehm met alle plezier, doe ik al jaren. Soms overleven ze het. Daarnaast ben ik vrijwillig molenaar op dit moment op de Drie Koornbloemen in Schiedam, en hiervoor op onder andere de Nieuwlandse molen Hoek van Holland en de Wippersmolen in Maassluis.

Ehm, vrijwillig je met vrienden of met familie ofzo of doe je dat vaak vanuit jezelf of...?

Dit is heel solistisch, als vrijwillig molenaar, zeker nu, ik ben in principe alleen op de molen, dus het is heel solistisch. Maar ik heb 't in het verleden ook wel in groepjes gedaan, ja. Samen met anderen. Op de Wippersmolen bijvoorbeeld met Rob Pols, die ken je ook wel geloof ik.

Ja, die ken ik ook wel ja. Maar ehm, was dat dan ook, werden die vriendschappen gevormd doordat je dat vrijwilligers deed of kende je al en ben je daarom vrijwilligerswerk gaan doen?

Nee, door. Rob ken ik bijvoorbeeld puur via de molens.

Oke.

Dus in een aantal eh. In een aantal gevallen is dat zeker zo. Zeker ook met een aantal mensen vanuit Schiedam hier.

Dat je er zo...

Theo de Rooij, Bas Batenburg. Dat soort mensen.

Die ken ik allemaal niet.

Nee. Nee dat weet ik. Maar die ken ik via de molens.

Oke. Ehm. Is het ehm, is het gebruikelijk binnen je familie dat je vrijwilligerswerk doet? Deden bijvoorbeeld, jouw ouders veel vrijwilligerswerk of ik weet niet of je broers en zussen hebt eigenlijk...

Nee, eigenlijk niet, nee. Eigenlijk niet. Ik ben eigenlijk gewoon een buitenbeentje. Het schijnt wel ooit dat heel veel generaties geleden, hebben er wel molenaars ingezet, in de familie, ooit. Maar 't fijne weet ik daar ook niet van.

Maar ander vrijwilligerswerk, ook naast molenaar?

Nouja, vrijwilligerswerk ehm, nee, niet echt naast het molenaarschap omdat ik daar nu simpelweg geen tijd voor heb. 'kHeb er weleens over gedacht om voor de Voedselbank iets te doen, maar dat eh, dat komt er gewoon niet van.

En binnen je familie, ook niet eigenlijk?

Nee. Nee.

Oke. Ehm, Bij welke organisaties vrijwillig je? Nouja, Schiedamse Molens dus sowieso, bij de Drie Koornbloemen?

Dat is het nu op dit moment.

En, in het verleden?

In het verleden... Ja, 90% voor molens eigenlijk. Dat, dat is et. Ehm. Ik zeg 't, ik heb, ik heb wel ambitie gehad ooit om andere dingen ook te gaan doen, goeie doelen, maar dat komt er nu gewoon niet meer van omdat ik 't veel te druk heb met werk.

Maar bij die molens, ik bedoel de de Drie Koornbloemen is duidelijk aangesloten bij de organisatie de Schiedamse Molens of de Molenvrijwilligers dan, ehm, maar bij de bijvoorbeeld Hoek van Holland of in Maassluis, was dat echt een organisatie of...

Nee, dat waren overheden in het geval van Hoek van Holland Delfland, het waterschap, in het geval van Maassluis de gemeente als eigenaar, maar er zat geen stichting tussen en ook geen vrijwilligersclub. Dus eigenlijk draait het daar puur om de molen omdat je daarmee werkt en niet zozeer om sociale contact wat je ook met molenaars hebt. Gewoon zelf.

Ja. Het vrijwilligen is op zichzelf meer dan ehm. Dan voor een organisatie.

Ja, het is niet zozeer voor een organisatie maar het is voor een doel.

Ja.

De organisatie komt erbij en in het verleden had ik dus te maken met overheden en heb gewoon onderling met de molenaars contact, nog steeds, eigenlijk, en nu is het zo dat er dus een stichting tussenzit tussen de gemeente, als eigenaar nog en de vrijwilligers. Dus een soort tussenlaag zit er nu tussen, dat is het verschil met vroeger.

Oke. Ehm, nou dat was even een beetje een algemene inleiding. De volgende vragen die gaan echt over vrijwilligen in het algemeen. Dus, nou, je zegt dat je voornamelijk over molenaarschap...

[onderbreekt]Je gaat het me toch niet nog moeilijker maken he?

Ehhh, ja eigenlijk wel het spijt me.

Oh! Nou, oke.

Ehm, dus denk bij vrijwilligen aan nouja ook wel wat je doet, maar de vragen zijn echt gericht op het concept vrijwilligen in het algemeen. Dus allereerst, wat betekent vrijwilligen, het concept vrijwilligen voor jou? Wat houdt dat in?

Het concept vrijwilligen betekent voor mij dat je iets doet puur voor je eigen voldoening, omdat je het maatschappelijk relevant vindt en dat je er niets voor betaald krijgt en er eigenlijk ook niet voor betaald wil krijgen, omdat d'r nu ook een deel vrijwilligheid in zit.

Kan je dat laatste nog toelichten?

Op het moment dat je betaald krijgt voor werk wat je doet, staan daar verplichtingen tegenover. Dan wordt je geacht om op bepaalde momenten er altijd te zijn, he, vergelijkbaar met betaald werk, en voor mij is het leuke van vrijwilligerswerk juist dat het niet betaald is of hooguit een heel geringe vergoeding, en dat je het gewoon echt doet vanuit je eigen voldoening omdat je belangrijk vindt of interessant vindt of leuk vindt en voor je ontspanning.

En wat vind je dan bijvoorbeeld, ze zeggen weleens, ehm, ehm, vrijwillig maar niet vrijblijvend? Wat vind je... wat vind je daarvan?

Nou daar ben ik het wel mee eens. Wat ehm, daar ben ik het ook wel mee eens. Ehm. Het is weer hier bijvoorbeeld zo dat ik probeer er sowieso ik probeer vrijwel wekelijks hier ben, omdat ik vind dat het ook hoort, omdat ik vind dat je het niet wekenlang kan laten waaien. Letterlijk. Dus het is niet vrijblijvend, maar het is wel zo dat ik hier m'n eigen tijd indeel.

Ja.

Het is wel zo dat ik ga wanneer ik wil en dat als ik een keer geen zin heb, dan is er niemand die met een stok achter me aan komt en 'en nou ehh'.. Dus met andere woorden, het leuke van vrijwilligerswerk vind ik dat puur is vanuit je eigen plezier, je eigen overtuiging je eigen zin om iets te doen zegmaar en niet omdat je moet, om financiële redenen bijvoorbeeld.

Dan komen we al ongeveer op de volgende vraag. Want wat vind jij van vrijwilligen?

Wat ik daarvan vind?

Ja.

Nou ik vind dat ehm. Ik vind dat ehm. Belangrijk. Ik weet dat er heel veel ehm vrijwilligerswerk in Nederland gedaan wordt, relatief veel. En ik vind het ook leuk dat het dus echt iets is, wat je dus doet voor je plezier. En er is niemand die je dwingt, en er is ook geen wat ik zei, financiële noodzaak, zoals bij een betaalde baan vaak.

Ja.

Het is wat je puur doet omdat je er zelf ontspanning aan neemt, dat je als hobby kan doen of... en dat vind ik belangrijk en ik denk dat t ook heel belangrijk is maatschappelijk. Omdat als vrijwilligerswerk weg zou vallen, dan zou zouden heel veel ehm, ja zou het maatschappelijke toch wel redelijk ontwricht zijn, denk ik.

Ja, ja. Ehm, wat doet het vrijwilligen met je?

Hier, als molenaar?

Ja als, nouja dat is jouw vrijwilligerswerk, dus wat doet dat met je, het feit dat je vrijwilligt, dat je eh...

Nou, dat geeft me allereerst voor mezelf heel veel plezier. Omdat eh, omdat ik werk doe dat vrij nouja, veel energie kost eigenlijk. Dit is voor mij een hobby en pure ontspanning, dit is voor mijzelf en ik vind het daarnaast, het geeft me ook echt voldoening, als ik naar huis ga en denk van nou, dat was weer een leuke middag of een leuke dag, weet je wel? Effe, even iets anders dan wat je normaal gesproken doet. Dus even weg uit de dagelijkse verslommingen en eh. En ik vind het mooi. Ik heb het altijd mooi gevonden. Ik vind een molen die draait vind ik mooi en dat is nooit over gegaan, dat heb ik nog steeds. Dus. Dus het is voor mezelf in eerste, in de eerste plaats voor mezelf, maar ik weet dat 't heel relevant is maatschappelijk gezien.

Oke. Ehm, wanneer ben je begonnen met vrijwilligen? Je zei '97, had je 't over?

1997, ja. Ik ben ooit, m'n opa, ik heb wat molenaarswerk betreft heb ik altijd al van kinds af aan heel mooi gevonden, en m'n opa is ooit op de Hoop in Maassluis, molen de Hoop in Maassluis langsgeweest, dat was in '97, of ik er niet iets meer kon doen en toen was ik...

Hoe oud, hoe oud was je toen?

Toen was ik 16. Joah. En eh. Op die manier, daar ben ik dus begonnen eigenlijk.

Dat was het eerste, ook het eerste vrijwilligerswerk wat je dan ooit heb aangepakt?

Ja, in feite wel ja. Later heb ik ook wel andere dingen gedaan, ook via Delfland konden we een aantal dingen doen.

Wat dan?

Ehm. Voor Natuurmonumenten boompjes trekken uit natuurgebieden en dat soort gekke dingen enzo.

Oke. Oke.

Maar dit, dit was m'n eerste vrijwilligerswerk en dit is nu ook het enige wat ik op dit moment doe zegmaar.

Ja.

Puur omdat ik geen tijd heb voor andere dingen. Als ik wel tijd had, dan zou ik nog wel eh dan zou ik er nog wel wat bij verzinnen denk ik.

Maar dat voor natuurmonumenten, heb je dat lang gedaan, of?

Nee, dat was incidenteel vanuit eh mijn werkgever die dat organiseerde.

Ja.

En die had ehm, die dus de mogelijkheid bood om dat te doen en dat gingen we dan met collega's gingen we dat doen een dag zo. Dus incidenteel voor natuurbehoud in dat geval. Dat vond ik ook heel leuk om te doen. Ja.

Ehm.

Wat een saai verhaal is dit aan het worden.

Nee! Dat valt echt best wel mee. Ik vind het heel interessant, ja,ja. Ik vind het heel leuk. Vind jij het ook een beetje leuk om erover te vertellen?

Ik vind mezelf doodsaaai.

Echt waar?! Waarom?

Nou dan denk ik, waar gaat dit over? Ja.

We komen er nog wel. Ehm.

Oke.

Even kijken hoor. Ehm, dus ehm, nouja wat voor ervaring heb je dan met vrijwilligerswerk? Je zit wel een beetje, zijn dat dan verschillende sectoren? Zou je dat, die molens zij heel groot, en dan noem je af en toe dat natuur ehm, monumenten, ehm, zijn dat voor jou heel verschillende sectoren, of?

Ja, dat zijn heel verschillende sectoren, natuurlijk, want wat ik al zei die ambitie bijvoorbeeld om iets ehm voor de Voedselbank te willen gaan doen, dat is, dat is puur werken met mensen. Het werken als vrijwillig molenaar is weer heel solistisch, zelf bezig zijn. Met techniek, met het weer met andere dingen. Dus ehh, hetzij mensen werken voor mensen werken en met mensen werken. Als vrijwillig molenaar en toch een beetje solistisch hier een dag rondhangen. Dat zijn toch wezenlijk andere dingen. En het geeft allebei op z'n eigen manier plezier. De één meer voor jezelf en de ander meer omdat je 't belangrijk vindt om te doen.

Ja. Dus dat, betekent dat er automatisch ook heel andere organisaties aan zijn verbonden.

Ja, dat denk ik wel, want de Voedselbank is iets wezenlijk anders dan stichting Schiedamse molens van monumentenbehoud. Het een is monumentenbehoud het ander is voor eh, ja voor mensen. En ik bedoel, daarom ben ik ook werk als beschermingbewindvoerder begonnen, niet omdat dat kapitalen verdient, maar wel omdat ik het belangrijk vind om te doen.

Ja.

Mensen bij te staan.

Ja. Zit misschien ook wel weer een stukje, stukje vrijwillig in. Een beetje...

Een stukje wel ja. Want om daar kort op in te gaan, dat zit ik nou eigenlijk net te bedenken, op het moment dat een klant zich aanmeldt voor een bewindstelling, dan duurt het nog 2 a 3 maanden voordat het zover is en in de tussentijd ben ik, zijn wij al bezig met ontruiming te voorkomen, met eh, waterafluitingen te herstellen, met elektriciteitsafsluitingen terug te draaien enzo. En daar krijgen we ook niet voor betaald.

Kan je nog even kort toelichten gewoon even voor ehm, ik weet wat je doet, maar even voor de volledigheid voor het interview wat dat dat ehm, precies inhoudt die bewindvoering?

Beschermingsbewindvoerder is iemand die ehm, eigenlijk ehm onder toezicht van de rechter wordt aangesteld door de rechter om de financiën van mensen te gaan beheren die dat om bepaalde redenen zelf niet meer kunnen, die bijvoorbeeld problematische schuldsituatie zitten of die te maken hebben met mentale of met lichamelijke beperkingen of simpelweg het geld over de balk smijten. Ja.

[verslikt zich en kucht] Dat wordt een hele leuke transcriptie dit.

Hoezo?

Nou kuchen en [schraapt keel].

Dat knip je er allemaal uit.

Ja, dat doe ik gewoon wegwerken.

Ik zie achter je, we zitten hier nu op de molen, ik zie achter jou steeds mensen door het raam kijken zo van...

[lacht]

Maar dat knippen we er allemaal uit.

Ja. Komt goed. Ehm, kijke hoor, waarom ben je ooit begonnen met vrijwilligen?

Nou, ik ben begonnen met het molenaarswerk omdat ik molens gewoon mooi vindt en omdat ik graag iets ermee wilde doen, omdat ik het van kinds af aan altijd al heb willen doen en omdat, omdat, nouja omdat dat nou eenmaal vrijwilligerswerk is. Dus het is niet, ik doe niet dat vrijwilligerswerk omdat dat vrijwillig is, maar ik doe dat vrijwilligerswerk omdat ik bepaalde passie, als je 't zo wil noemen, omdat ik het mooi vind om te doen. Omdat ik 't leuk vind om te doen. En dat is helemaal niet betaald en dat vind ik dat vind ik ook wel goed dat het niet betaald is want daardoor blijft het ook gewoon voor het plezier. En niet als een soort verplichting.

Alsin.. hobby? Zou je het zo eh.

Ja, als een hobby. Zo die ik het. Het is hobbywerk.

Ehm.

Dus het is wezenlijk anders dan, kijk. Op het moment dat je vrijwilligerswerk doet, dat heel erg met mensen te maken heeft, wat ik al zei, de Voedselbank of collecteren, of weet ik veel dat soort dingen, dan doe je dat dus vanuit de overtuiging omdat je dat maatschappelijk belangrijk vindt, omdat je dat voor andere mensen wil doen.

Ja.

En dat is ook wel iets wat ik wat ik doe, dus deels iets met dat beschermingsbewind, he dat onbetaalde deel zegmaar.

Dus dat zit al deels in je werk, als verlengstuk daarvan.

Ja, klopt. Maar het molenaarswerk is meer vanuit ehm, ik weet dat er ook molenaars zijn die zijn begonnen vanuit een passie voor het weer, of molenaars die beginnen vanuit een passie voor techniek, of puur omdat ze een hobby zoeken, of, en bij mij is het wel een beetje van allemaal denk ik.

Hm.

En het mooiste vind ik de techniek. Dat heb ik altijd mooi gevonden. En altijd eh, echt, ik kan het ook niet goed verklaren. Niemand kan dat. Misschien is dat genetisch een paar generaties geleden ooit bepaald, maar...

Denk je dat als eh, als jouw, je opa was het? Denk je dat als je opa je niet had, je niet in die molens had geïntroduceerd, had je er dan toch terechtgekomen?

Dan had ik er toch terechtgekomen want ik wilde 't al maar, m'n opa heeft me over de drempel heen geholpen. 'k Wilde het altijd al, maar hij is gaan informeren een keer daar in Maassluis en toen zeiden ze dat ik kon komen, toen ben ik begonnen eigenlijk d'r mee. Het is nooit meer over gegaan dus eh. Ja. Iedere gek z'n gebrek zullen we maar zeggen. Dat laat je d'r ook maar uit.

Ja dat is goed. [grinnikt] Ehm, waarom vrijwillig je nu nog steeds?

Omdat het mij plezier geeft en ontspanning geeft en een rustpauze in in eh de rest van de week, waar ik het dus heel druk heb met werk en met andere dingen. En omdat ik het nog steeds mooi vind. Als altijd.

Ehm. Ja misschien een beetje dubbelop maar ik dacht dat 'ie toch even anders gesteld werd, wat zijn je redenen om te vrijwilligen als je't zou moeten samenvatten?

Om dit vrijwilligerswerk te doen? Dus het molenaarschap?

Of in het algemeen.

In het algemeen? Omdat ik vind, omdat ik wel vind dat ehm, dat dat, dat niet alles geld hoeft op te leveren. Dat je dingen moet doen omdat je dat belangrijk vindt puur omdat je dat mooi vindt of leuk vindt omdat je dat maatschappelijk nouja he, omdat je het wil doen. Omdat je het wil doen voor andere mensen. Dus dat is wel een overtuiging die ik ook heb, ik ben ook niet zo commercieel wat dat betreft, ook niet met eigen bedrijf, maar dat is wel iets, ja. Ik vind het belangrijk, ik vind niet dat dat alles draait in de maatschappij om geld en er moet ook nog iets wat niet om geld hoeft te gaan per se.

En wat zou voor jou echt de topreden zijn, want ik hoor aan de ene kant, nou dat maatschappelijk belang, je hoeft niet alles voor geld te doen, aan de andere kant moet het zelf wel leuk vinden.

Wat is voor jou nou het allerbelangrijkste in vrijwilligerswerk dat je zegt van nou dat is écht, als dát er niet bijzit, dan eh, dan hoeft het voor mij niet.

Als je iets niet leuk vindt dan moet je 't niet doen. Dan heeft het geen zin. Als je, als ik op een dag eh molenaarschap niet meer leuk vind, dan moet ik stoppen want dan, dan heeft het geen zin meer. Dus je moet allereerst, je moet er zelf voldoening uit halen en zelf plezier uit halen en als, als jij, ik geloof

niet dat er iemand is die puur vanwege maatschappelijk, ehm, om maatschappelijke redenen zelf plezier heeft, tenminste, doen dat geloof ik niet, je moet er ook altijd zelf plezier in hebben, je moet ook altijd zelf iets leuk vinden. Het moet je ook liggen. En als dat er niet is, dan moet je het ook vooral niet doen. Want dan zou je het alleen om andere redenen willen doen, om eraan te verdienen en dat is nou juist wat vrijwilligerswerk niet is.

Dat waren de vragen over het vrijwilligen.

Echt waar?

Ja.

Was dat het al?

Ja maar ik ga nog wel door hoor.

Oh, oke.

Ik heb nog twee andere topics. Ehm, we gaan nu over naar cultureel erfgoed. Want ehm, zoals ik wel aan je had verteld, gaat het om vrijwilligen binnen het cultureel erfgoed. Ehm, dus, ehm, dan bij deze de vraag wat betekent cultureel erfgoed voor jou? Wat houdt het voor jou in, zegmaar het concept, maar ook, wat betekent het voor jou? In je leven.

Cultureel erfgoed is iets dat eh, bewaakt moet worden en dat de moeite is om te bewaren in die zin dat eh, dat het natuurlijk iets vertelt over de geschiedenis, dat het iets vertelt over het ontstaan van de huidige maatschappij, en sporen zijn uit het verleden wat je vooral moet bewaren en ehm. Kijk, ik heb ooit geleerd dat dat dé grote waarde van geschiedenis is, is dat je d'r van kan leren en dat het belangrijk is om je oorsprong te weten. Nou en dat is denk ik volgens mij een belangrijk iets, een belangrijk aspect van cultureel erfgoed. Wat het voor mij betekent, nouja voor mij betekent het, ik vind het ook mooi, ik vind het, kan er ook wel van genieten, ik kan er wel m'n broer heeft dat ook heel sterk die, die loopt de musea wel plat tegenwoordig. En ik heb dat meer met molens en dat soort dingen ook kerken vind ik erg mooi. Ik vind het, ik vind het architectonisch en ook eh, qua geschiedenis vind ik het mooi en vind ik het de moeite om dat het bewaard blijft. Ja, ik zit allemaal te improviseren hoor. Maar, je vraagt het gewoon rechtstreeks van...

Jaja nee maar dat is ook, dat is ook belangrijk want ik wil het ook gewoon, leidt het af trouwens of niet? Als [lacht] Nee maar het is ook belangrijk dat je gewoon spreekt vanuit je gevoel. Ik bedoel, je hoeft niet van te voren in te studeren, het gaat er gewoon om wat er voor het eerst bij je op komt, want dat zijn de, de dingen die het dichtst bij je hart liggen.

Ja.

Dus daar gaat het om.

En dat is het zo denk ik wel ja.

Ehm, ehm, wat voor waarde associeer je met cultureel erfgoed?

Waarde in welke zin?

Ja dat dacht ik wel. Dus ik heb even een eh, je kan even deze lijst doornemen. Dit zijn even gewoon voorbeelden, puur van eh, van van van waarden die eh, eh, waar je...

D'r aan verbonden kunnen zijn.

Ja. Zouden kunnen zijn. Maar het kan dus ook iets anders zijn dan deze lijst ja.

Oke omdat hier staat waarden hebt, dat kan natuurlijk ook economische waarde, culturele waarde, wat is het voor mij dan in deze lijst zie. Ehm.

Dus het zit er waarschijnlijk allemaal wel ergens in, maar het gaat om wat voor waarde jij eraan verbindt.

Wat voor waarde ik aan culturele ergoed verbind?

Je mag wel even rustig die lijst doornemen.

Ohhh. Ja.

Als je pauzeren wil moet je trouwens ook zeggen.

Nee hoor. Ehm. Wat staat hier van deze lijst het dichtste bij voor mij.

Dat, of laat je gewoon door de lijst inspireren. Ehm.

Nou, economische waarde niet. Ik denk niet dat je dat kan zeggen. De enige enige die daar in geïnteresseerd is, is vaak een verzekeraar, he als een object als een molen verzekerd moet worden moet je wel inschatting maken van de economische waa-, ik denk dat het niet z'zeer een economische waarde is, ik denk echt dat 't gaat om cultuur, geschiedenis, oorsprong, historie. Weten waar, waar we vandaan komen. Dat is volgens mij de waarde van cultureel ergoed. En de waarde van sporen en van oorsponkelijkheid.

En dat, dat link je automatisch ook met die molens? Dat is voor jou hetzelfde?

Ja. Denk ik wel.

Ehm. Waarom is cultureel ergoed belangrijk voor jou?

Omdat eh,

Voor jou he.

Voor mij?

Voor jou.

Omdat ik het persoonlijk erg mooi vind ehm, in zowel, ja 't technische van 'n molen als architectonisch als ook qua geschiedenis. Ik ben ook altijd in geschiedenis geïnteresseerd geweest. Dat was ooit m'n lievelingsvak op de middelbare school en niet voor niets, ik vind het interessant om sporen uit het verleden terg te kunnen zien. En ik vind het zonde als je dingen zomaar zou wegvlakken. En alleen van de huidige tijd uitgaat. Je moet ook weten waar je vandaan komt. Dat is voor mij de belangrijkste waarde denk ik, ja. Heel kort gezegd.

Oke. Ehm, waarom zet je je specifiek in voor cultureel ergoed?

Ehm. Nouja allereerst wat ik al zei omdat ik 't zelf mooi vind, omdat ik eh geïnteresseerd ben in molens in dit geval, omdat de techniek me interesseert en, daar komt dan bij dat het cultureel ergoed is, dus op de eerste plaats omdat ik het object molen zelf mooi vin, maar ook omdat ik 't belangrijk vind dat 't bewaard blijft om die andere redenen. Ik weet dat het misschien een beetje om je heen praat, maar zo zie ik het.

Nee, en ik begrijp, ik begrijp ook wel dat je vaker terugkomt op hetzelfde, maar het is voor mij allemaal weer, ik kan er allemaal weer dingetjes uitpikken om 't te, straks wel interessant om te zien wat ik er juist uit heb gehaald dan.

Oke.

Want je, soms zeg je stiekem toch wel weer net effe weer wat anders hoor.

Ohkee.

Ehm, ja dat was het stuk van cultureel erfgoed, nu even over de organisatie, dus ehm, over de Schiedamse Molens of ja de Molenvrijwilligers, het is hier een beetje, hoe hoe ervaar jij dat? Ervaar jij dat je voor de Schiedamse Molens vrijwilligt, met Schiedamse Molens of voor de Molenvrijwilligers of zie je dat eigenlijk helemaal niet zo?

Nee, ik zie niet dat ik het doe voor de stichting. Ik zie dat ik het vooral doe dat ik het zelf heel mooi vind en belangrijk vind en een stichting is er om, die zit daarboven en die is belangrijk om zegmaarom het behoud te waarborgen. Maar ik voel, ik denk dat het molenaarschap ook onderdeel is van het behoud. Dus in die zin hebben we ook met elkaar te maken en kunnen we ook niet zonder elkaar.

Voel je je betrokken tot de organisatie?

Ik voel me wel betrokken bij de organisatie in die zin, dat dat we een gemeenschappelijk doel hebben en dat we elkaar ook nodig hebben.

Maar je voelt ook wel dat die dat dat van twee kanten is?

Ja ik vind wel dat ik eh, ik ben nu een kleine driekwart jaar bezig en ik vind wel dat dat, dat dat, dat ik hier goed ontvangen ben, laat ik het zo zeggen. Dat vind ik wel. Ik vind ook wel dat de stichting z'n best doet om ehm, om de vrijwilligers het echt ook naar de zin te maken. Tis jammer dat ik vorig jaar bijvoorbeeld niet meekon met dat uitje, maar het is wel georganiseerd. Vin ik wel.

En, je bent, wanneer ben je precies begonnen hier?

Augustus, in augustus 2014 ben ik hier begonnen. Ja. Dus dat was niet zo lang na de restauratie hier.

Ja,ja.

Enne. Ja, ik voel me ook wel betrokken bij de stichting, maar je moet elkaar eerst ook leren kennen natuurlijk. Weten met wie je te maken hebt enzo. Op 'n gegeven moment krijg je dan een kerstborrel, dan zie je ook nieuwe gezichten enzo. Dus en dan groeit dat wel natuurlijk.

Ehm, hoe vaak vrijwillig je hier, per week, per maand, kan je dat...

Ongeveer wekelijks. Ongeveer één keer per week, een enkele keer vaker per week. Wanneer het kan, zegmaar.

Kan je me in twee korte zinnen ongeveer vertellen wat de visie, missie...

Het moet zo serieus?

Oh, sorry, ik zal er wat meer bij lachen. Wat eh, visie missie en waarden zijn van de organisatie.

Van de organisatie?

Van de organisatie. Schiedamse molens.

Moet ik dat vertellen?

Ja, wat doen ze.

Dan had ik m'n huiswerk beter moeten doen.

Nee nee nee het gaat erom wat je gewoon zo...

Wat ik vind?

Ja!

De visie en de missie? Nou eh, de missie is volgens mij het behoud van de Schiedamse molens enne en daarmee een stuk cultureel erfgoed dat heel belangrijk is voor hier, voor deze stad. Dat is volgens mij de missie. En de visie is eh, moet ik puur zeggen zoals ik dat ervaar?

Ja. Hoe jij denkt.

Want ik heb me niet ingelezen he.

Nee nee, is niet erg, ik weet het niet eens hoor en ik ben...

Hun visie is ehm. Ehm. Nou ik denk we door en met vrijwilligers samen ehm. De molens te kunnen behouden ofzo. Denk ik. Ja.

Nee, nee, nee, er is geen goed of fout. Het is eh, het is jouw gevoel natuurlijk.

Ik heb wel 't idee dat ze zegmaar niet eh niet eh, dat ze de vrijwilligers ook wel betrekken zegmaar. Dat vind ik wel. Ik vind het niet een kouwe organisatie die alleen maar dingen oplegt.

Hm.

Zij gaan over de organisatorische dingen en de technische zaken en wij gaan over eh, een bijdrage aan behoud. En dat is denk ik ook zoals het hoort.

Een bepaalde vrijheid voor jullie die je dan waardeert, of eh?

Ja, als hier wekelijks mensen van de stichting zouden zijn die overal eh opmerkingen over zouden maken, zou ik dat niet prettig vinden. Ik vin laat dat vooral aan de mensen die 't uitvoeren. Maar tegelijkertijd eh bieden ze wel een kader en randvoorwaarden en hoort dat ook zo te zijn waarbinnen de vrijwilligers zich ook weer prettig moeten kunnen voelen.

En, over de waarden, op welke manier eh doet de schiedamse molens dat? Je hebt wel een spiekblaadje he. Dat weet je [lacht]

Op welke manier?

Ja, hoe hoe...

Ja op welke manier.

De waarde. De waarde dus van de organisatie. Dat is meer op welke manier dragen ze die visie en die missie uit.

Nou, door toch wel regelmatig contact te hebben met de vrijwilligers door toch wel eh periodiek dingen te organiseren voor de vrijwilligers. En met de vrijwilligers en door ehm, uit te gaan van een gemeenschappelijk doel denk ik. En dat is ook zo. De vrijwilligers vinden een molen mooi en die willen tijd besteden om ze te laten draaien en dat draaien is belangrijk voor het onderhoud en het

voortbestaan. En dat dat klinkt allemaal hoogdravend theoretisch, maar zo werk het volgens mij wel. En dat merk ik hier ook wel. Dus. Is dat een antwoord of niet?

Ja, nee, nee, dat ...

Je kijkt steeds bedenkelijker hoor.

Oh echt waar? Oh sorry, dat is echt niet m'n bedoeling, nee. Het is goed, nee je zet me aan het denken dat is juist...

Echt waar?

Ja, ja. Ik vind het eh, je geeft gewoon net weer vanuit een andere invalshoek antwoorden dan dat ik zelf zou bedenken.

Dan wat je zou verwachten?

Omdat ik zelf natuurlijk ook vrijwilliger ben hier en dat is dan toch grappig...

Hoe hoe zie ij dat dan?

[lacht] Hee ehm ik ben de interviewer he.

Dat knip je er wel uit.

Eh, ja dat knip ik er even uit. Oke eh, nouja ik ben heel erg eh, ik zie het heel erg van de bestuurskant en denk ik ook door m'n bedrijfskunde wel. Ehm. Ik vind het gewoon leuk hoe je naar voren brengt dat... Nee, misschien moeten we het achteraf doen, straks dan beïnvloed ik het interview. Je krijgt het nog van me tegood.

Ja, zet 'em maar even op pauze.

[lacht] Nee, volgende vraag. Ehm, kan je me vertellen over je rol als vrijwilliger in de organisatie? Kwam net al wel een beetje...

Nou mijn rol als vrijwilliger, niet mijn rol maar dé rol van de vrijwilliger is een niet onbelangrijke namelijk bijdragen aan het behoud van een eh molen.

En dat is hoe jij voelt dat jouw rol is?

Ja. Binnen het bredere kader wel ja. Ja, ik doe het voor m'n plezier, ik doe het ook met plezier, omdat ik het zelf mooi vindt, maar het is ook heel belangrijk denk ik aan de andere kant voor de molen zelf en daarmee ook voor de stichting die als doel heeft om de molen te behouden.

Ja.

Dus zo verhoud het zich tot elkaar denk ik. We kunnen niet zonder elkaar.

Ik bedenk me net, je helpt bijvoorbeeld ook weleens bij dat pavoiseren enzo van de molens, het mooizetten van de molens he, even voor dit interview, ehm, maar dat is wel bijvoorbeeld weer sociaal toch. Daar ontmoet je, daar zie je wel weer meer mensen Dus zie je dat dan als een apart onderdeel van...

Nee, helemaal niet, dat vind ik juist, dat vind ik, dat zijn nou, hier ook dat vind ik juist leuk hier in Schiedam, ik zei al, ik ben ook best wel goed ontvangen hier enzo. Ik vind het ook wel belangrijk dat er een leuke club mensen actief is. Dat natuurlijk dat is een ander onderdeel, dat is het sociale onderdeel. Maar als je het puur hebt over het behoud van cultureel erfgoed, dan denk ik, wat doet

de stichting en wat doet de vrijwilliger en wat hebben ze gemeenschappelijk en waar vinden ze elkaar? En dat is denk ik eh, dat grijpt in elkaar. Dat heeft elkaar nodig.

Maar je kan natuurlijk ook zeggen dat sociale, dat zit d'rbij en, voor 't zelfde geld zit dat bij meerdere bij meer cultureel erfgoed en eh is dat juist karakteristiek. Je kan het van elkaar scheiden. Maar wie weet is het helemaal niet zo apart als je denkt. Dat daar kom ik misschien ook wel achter.

Ja maar kijk het zijn twee kanten van dezelfde medaille. Want ik zeg ik, ik bedoel ik doe dit voor m'n lol, ik doe dit als hobby, voor m'n plezier en dat vind ik leuk als er meer mensen in de buurt hebben die dezelfde hobby hebben en waar je ook heel goed mee om kan gaan. Dat vind ik wel belangrijk. Dat is de ene kant van de medaille. De andere kant van de medaille is dat je wel bezig met cult- met behoud van cultureel erfgoed. En daar is dus ook weer. Ja, nu snap ik 'em. Ja ja. Ik zat meer op een andere manier te denken, namelijk het doel en de missie en de visie van de stichting en hoe verhoudt zich dat tot de vrijwilligers. Maar er zit ook daar natuurlijk een sociaal aspect aan. Ja, natuurlijk. Ja.

Ehm.

Het is niet zo dat ik het alleen maar op zo'n eh academische manier bekijk, maar natuurlijk in de praktijk is het ook heel belangrijk dat je, dat je goed met met anderen hier in de buurt omgaat. Met bevriende molenaars, met de stichting ook wel, ik bedoel ik ben niet zo formeel als ik het nu laat voorkomen. Maar als je het hebt over doelen en visie en missie, dat zijn abstracte dingen. Dan denk ik, haakt dat wel in elkaar. Daar is een vrijwilliger dan ook belangrijk in.

Ja dat was dan dit. Maar eerder ook, over dat vrijwilligen. Eh, spraken, toen gaf je natuurlijk eerst aan, van nee maar het is voornamelijk dat molenaar zijn.

Ja. Het begint allemaal bij iets dat je zelf leuk moet vinden, dat je zelf interessant moet vinden, dat je zelf mooi moet vinden, dat je met je eigen overtuiging wil doen, daar kom je dan mensen tegen waar je goed mee om kan gaan. Waar je dezelfde interesses mee deelt. Nou dat is sociaal, het sociale aspect, he dat vind ik ook heel belangrijk, dat vind ik ook echt leuk, hier. En en je hebt natuurlijk en als je wat meer nadenkt over dingen, ja maar ik ben ook wel met iets relevants bezig. Behoud van cultureel erfgoed. Dat is 't andere kant van de medaille. En daar zit dus een stichting dat die nou eenmaal, die dat doel heeft, die zit daar natuurlijk, die is daar ook aan die kant bij betrokken. Dus zo zie ik 't ongeveer.

Ja.

Gooi ik nou alles in de war, of niet?

Nee hoor, nee hoor. Ik bedenk dat ik gewoon nog even moet herstructureren in m'n analyse maar dat maakt niet uit.

Oke.

Uhm, waarom ben je begonnen bij het vrijwilligen hierzo bij de Schiedamse Molens of op de Koornbloemen dan?

Ehm, nou dat had meer een eh, daar zat ook een praktische reden aan. Punt één werd er eigenlijk geadverteerd omdat ze vrijwilligers zochten. En het is voor mij dichtbij huis. Ik zat voorheen zat ik verder weg en eh ik kreeg het steeds drukker qua werk en qua andere dingen, dus ik wilde iets dichtbij huis hebben. En ik heb ehm vanaf mijn middelbare schooltijd ook altijd al deze molen heel

mooi gevonden. Dus dan dan, snap je? En ik wist dat hier mensen zitten die ik goed ken en waar ik goed mee op kan schieten, dus alles bij elkaar was dat waren dat redenen om hier te kiezen.

Dus je hebt een advertentie gezien of heb je ook nog, is het je ook nog gevraagd of ben je zelf naar voren gestapt?

Nee ben zelf naar voren gestapt. Naar Theo. Maar naar aanleiding van de advertentie ook en naar aanleiding van eh, die andere omstandigheden ook.

Oke ja ehm. En wat, wat heeft dit je gebracht? Dat je hier ben gaan vrijwilligen?

Ehmm, wat heeft het me gebracht, nou voldoening in die zin dat ik eh punt één vind ik het een leuke molen om in te werken, dat is vooral weer m'n eigen ding, zegmaar, ik vind het een mooie molen, vind het interessant en technisch goed, nouja noem het maar op. En daarnaast eh, vind ik het ook heel positief dat de omgang met de andere mensen hier goed is. Je maakt niet vaak mee als molenaar dat andere mensen in de buurt vragen op vrijdagmiddag of je nog ergens mee gaat iets drinken.

[grinnikt] elke keer.

Ja. En dan kan ik natuurlijk weer net niet. Maar.

[lacht]

Dat is dan, de laatste keer was ook geleden week dat ik hier even was, maar, maar dat is natuurlijk ook belangrijk. De sociale kant. Ben ik ook wel eh posit- heel positief in verrast, dat ik voorheen had ik dat niet zozeer zegmaar.

Op de andere molens heb je het dan over, of?

Hiervoor zat ik in Hoek van Holland ook op een molen, qua molen ook wel leuk en interessant, maar wel van god en iedereen verlaten. Da's ook een reden dat ik dacht ik stop er nu mee, want niet alleen de afstand en tijd en reisafstand, werk wat steeds drukker werd maar dat was daarnaast ook wel een belangrijke reden dat ik daar zit 't wel heel erg stil vond.

Dat is wel grappig want je, je benoemde in het begin van het interview eh, van nou molenaar is best wel solitair,

Klopt.

Het is iets wat je voor jezelf doet, maar later hadden we dan toch over die sociale kant en nu zeg je dus ook dat dat ook een reden is geweest waarom je toch ook dacht van nou, ik zoek iets anders op.

Ja het is wel een achterliggende reden. Ik bewaar het beste voor het laatst.

Ja, ik merk het, ja.

Je moet even graven. Maar dat doe je ook wel goed.

Spannend hoor.

Maar ik vond, ik vond het daar wat ik daar vond ehm, Ik heb daar weleens een winter gezeten dat ik dacht van wat ben ik nou in vredesnaam aant doen. Omdat het daar zo uitgestrekt en leeg en en alleen was vaak, want daar was echt niemand zegmaar ook in de omgeving niet.

Ik ben er nog nooit geweest geloof ik.

Nee? Nou het ligt echt tussen allemaal kassen in een glastuinbouwgebied. Daar steektie net boven uit.

Ja want Hoek van Holland dan denk ik aan het strand enzo, daar de duinen.

Ja, het ligt daar een stukje voor. Dus achter het Hoeksche Bos. Stukje achter het Hoeksche Bos. Nou en en dat was daarnaast ook wel een reden dat ik zou wel iets meer tussen de mensen willen zitten.

En dan zit je hier in de stad natuurlijk eh.

Ha, ik zit hier vlakbij huis en ik ik kan makkelijk even tussendoor gaan maar ook het feit dat het hier gewoon meer leeft. Dus ook mensen in de buurt zijn die ik nouja. Die ik erg aardig vind en dat je dus minder van god en iedereen verlaten hoeft te zitten.

Ja. Ehm.

Dus ja, als je het zo bekijkt, goh ik verbaas mezelf eigenlijk.

[lacht]

Ja, het werk zelf is solistisch en ik bedoel ik zit hier vaak wel alleen, ik heb wel bezoek ofzo, maar maar daarnaast is de context ook wel belangrijk natuurlijk. Ik heb daar ook wel een periode meegemaakt die ik eh niet meer graag over doe in dat opzicht.

Ja. Dus je eh, ben je dan tevreden met het vrijwilligerswerk dat je bij deze organisatie doet?

Ja.

Ja? Mag ook als het niet zo is hoor. Als je Bas of Theo heel vervelend vindt dan moet je 't gewoon zeggen he.

Nee integendeel, integendeel.

Oke.

Ze zijn heel erg aardig en als ik een keer wat hulp nodig heb dan, dan kan ik dat ook vragen en andersom ben ik daar ook wel toe bereid als dat ooit nodig is, nee, dat is gewoon heel goed. Harmonie.

En eh, je zit hier nog niet zo heel lang, en, er is een vraag waarom vrijwillig je nog steeds hier, maar eh. Laat ik het dan zo zeggen. Hoe lang ben je van plan om [lacht]

[lacht]

Ja, oke.

Maar hoelang heb je 't idee van nou ik hou het gewoon nog even vol, d'r kan natuurlijk vanalles gebeuren, maar met je gevoel denk je dat je dat zo...

Nee ik hou dit vol zolang als ik 't leuk vindt. En dat is voor onbepaalde tijd. En als ik op een dag eh niet meer kan of niet meer wil, dan houdt het op.

Oke.

Ik heb er geen limiet aan verbonden.

Dus, op de vraag waarom vrijwillig je hier dan nog steeds, dan is het voor jou omdat je het leuk vindt?

Ik vrijwillig hier nog steeds omdat ik het leuk vind interessant vind en omdat ik hier ook op een prettige plek zit, laat ik het zo zeggen.

Oke, uhm overweeg je ooit weleens wat je anders met die tijd kan doen? Als je hier zit?

Nee, nee.

Om maar over opportunity costs te spreken.

Nee. Daarvoor vind ik het te leuk en daarvoor vind ik het te prettig dat het ook iets is wat ver van m'n werk en alle dingen afstaat om even de klok of de schakel om kan zetten. Nee, nee ik probeer juist uit alle macht hier regelmatig te zijn, ondanks dat ik een druk heb van andere dingen van werk. Wat ik met andere mensen samen doe en waarvan [d'r weleens gemoord wordt enzo, dat verdedig ik > ?].

Wat verwacht je van de organisatie, ofwel Schiedamse Molens ofwel Molenvrijwilligers?

Eh wat ik verwacht is ehm, wat ik denk dat belangrijk is, laat ik het zo zeggen is een zeker mate van vrijheid voor de vrijwilligers, juiste kader, juiste context waardoor zij zich gewoon nouja optimaal naar de zin kunnen hebben en daarnaast ehm ook een goeie omgang onderling. Zowel tussen de molenvrijwilligers als tussen de stichting en de vrijwilligers en met goeie omgang bedoel ik dan ehm, informeel. Laat ik het zo zeggen.

En wat bedoel je met context?

Ehm, nouja, de stichting stelt de kaders, de is belangrijk voor het onderhoud en dies belangrijk voor het behoud en eh die verbindt ook in zeker in de vrijwilligers, althans dat verwacht ik dan ook wel. Dat is misschien iets wat ik er ook wel bij moet zeggen, dat ze ook dus regelmatig dingen blijven organiseren dat we elkaar ook zien enzo, op die basis. Dus ehm, ja dat eigenlijk. Denk ik. Vanuit mij nu als vrijwilliger, ja. En dat gaat redelijk goed vind ik.

Eeeehm.

Ik ben ook maar een simpele vrijwilliger.

[lacht] Nouja, nouja.

Ja.

Wat is een simpele vrijwilliger.

Dat weet ik niet.

Nee ik vind jou geen simpele vrijwilliger.

Oh. Knip hem er dan maar uit.

Ik vind er weinig simpele... Oh oke. Zal ik doen. Zal ik doen.

[lacht]

Ik moet echt veel knippen! Wat doe je me allemaal aan. Ehm.

Maakt niet uit. Laat maar staan.

Laatste vraag. Denk ik. Als er geen spontane vragen eh.

Nou ga rustig door ik vind 't nou wel interessant.

Oh, ja, het wordt net interessant. Oh.

Komen net op stoom.

Zou je anderen aanraden om bij deze organisatie te gaan vrijwilligen?

Ja. In die zin dat ik vind dat, ja, omdat ik vind dat de stichting wat ik al eerder ook zei, ik ben zelf hier heel goed ontvangen niet alleen door de stichting maar ook door andere mensen hier, de vrijwilligers vonden 't allemaal erg leuk dat ik hier kwam en ik vind de onderlinge omgang ehm, heel menselijk en heel goed. Dus ja, ik zou het rustig aan durven bevelen. In dat opzicht.

En omdat je, omdat je gelooft dat dat bij anderen ook, dat die dan hetzelfde, of waarom zou je dat dan voor anderen aanraden?

Nou, het begint allemaal met dat iemand het ook echt leuk moet vinden, dat heb ik ook echt eerder gezegd. Als iemand het niet diezelfde passie, passie, klinkt ook al zo stom, dezelfde, dezelfde interesse voor molens heeft, dan dan zou ik het niet aanraden. Dan zeg ik daar moet je gewoon niet aan beginnen. Als iemand dat wel heeft, als je merkt dat iemand 't echt heeft, dan is werken hier binnen deze stichting denk ik wel prettig. Dus dan zou ik het in die zin zou ik het hier wel aanraden.

Oke.

En waarom, omdat ik wat ik al zei, omdat de omgang tussen de vrijwilligers onderling vind ik goed, vind ik heel belangrijk, hulpvaardig, behulpzaamheid, onderling enzovoort vind ik hier ook heel hoog vergeleken met andere plekken. En eh, ja, als laatste maar niet onbelangrijkste, ik vind deze molens ook interessant. Dus als ik merk dat iemand dat ook leuk vindt, ja waarom niet. Ik vind het hier interessanter dan ergens in de polder in Noord-Holland. Daar wordt ik doodeenzaam, dat heb ik al gemerkt.

Heb je daar een keer ook gedraaid, of niet?

Nee. Dat niet. Maar wel Hoek van Holland.

Wel Hoek van Holland.

Dat is wel redelijk vergelijkbaar 's winters. Dus ja, ik ik, ja. Maar ik denk mensen die die die zuivere interesse niet hebben die ga ik ook niet aanbevelen, want dat heeft ook helemaal geen zin. Dat hier gewoon één molen en één molen is gewoon één van de zoveel molens en dat heeft geen zin snap je. Dus alles begint en start altijd bij interesse die iemand zelf moet hebben.

En zeg je dat dan vanuit, als molenaar zijnde, want ik ben geen molenaar, maar ik ben ook vrijwilliger, dus dan zou je, als ik dan zou vragen dan zou je voor mij al zeggen van je moet minstens een passie hebben voor die rare dingen.

Ja. Ja. Want anders moet je 't gewoon niet doen en dat geldt denk ik voor al het vrijwilligerswerk. Want vrijwilligerswerk hoor je te doen omdat je daar, omdat je daar om wat voor reden dan ook belangrijk vindt dat je 't leuk vindt, interessant vindt, 't mooi vindt, en als je dat voor 'n bepaald vrijwilligerswerk niet voelt moet je 't ook niet doen. Moet je 't echt niet doen.

Toch nog een vraag die me net te binnen schoot. Denk jij dat er eh, dat er een verschil is tussen vrijwilligers die voor cultureel erfgoed vrijwilligen en andere zaken?

Hmm [stille] ja, misschien wel. Je kan iemand die ehm, vrijwilligers doet voor een eh, met cultureel

Mag.

Je kan het ook niet zondermeer zeggen dat dat een ander soort interesse is dan werken voor een liefdadigheidsinstelling of voor een Voedselbank ofzo, dat zijn mensen die heel vaak gewoon voor en met mensen werken leuk vinden. Die het daarom interessant vinden, snap je?

Ja.

En ik denk, dat wat cultureel erfgoed betreft, is dat iets wat ik zelf ook heel belangrijk vind, maar waarvan ongetwijfeld mensen zullen zijn die zeggen van ik vind het heerlijk om een keer alleen op de molen te zitten. Omdat ik de molen mooi vind, omdat ik het behoud van cultureel erfgoed he, in bredere zin een interessant vind.

Denk je dat dan, als je boven zit, denk je dan he, nou, ik ben hier een stukje cultureel erfgoed aan het behouden?

Nee, maar d'r zullen ongetwijfeld mensen zijn, ik niet, ik vind de techniek en dat soort dingen gewoon mooi, dat vind ik weer mooi, maar er zullen ook mensen zijn met een enorme fascinatie voor geschiedenis en die dus wel zover doordenken. En meer in 't algemeen denk ik dat er wel 'n verschil zit tussen mensen die werken voor een liefdadigheidsinstelling, per uur, 'n liefdadigheidsinstelling of mensen die werken voor een stichting die tot doel heeft om molens te behouden. Ik denk dat er we vanuit de aard verschil zit. Snap je?

Ja. Ja, dat dat denk ik ook.

Dat wil niet zeggen dat alle molenaars per se autistisch zijn ofzo.

[lacht] dat roept Bas altijd he.

Ik denk, nouja, maar maar ik denk dat er toch wel, dat er toch wel vanuit de aard van het werk wel verschil tussen zit. Dat denk ik wel. En wat ik zeg, ik denk of ik hoop dat ik een beetje van beiden heb. Want ik wil, ik heb ook al heel vaak dat ik zei om andere dingen, meer sociaal werk te doen als vrijwilligerswerk. Dat vind ik dan op een heel andere manier weer interessant. En, goed voor mensen. Weet je wel. Dit is goed voor molens. Ja, daar zit een verschil.

Ja, ja. Tis een ding. Een object.

En daarnaast heb je natuurlijk het voordeel weer dat er heel veel mensen zijn die dit ook leuk vinden en interessant vinden. En dat je daarmee dus ook een vriendenkring hebt enzovoort. En dat vind ik ook wel leuk en belangrijk.

Heb je het idee dat je het ook voor hen doet? De anderen die het leuk vinden? Of komt dat nooit in je op?

Nee, ik ik ben en blijf in de overtuiging dat je iets doet omdat je het zelf mooi vindt en leuk vindt. Maar het is n'tuurlijk wel zo dat je weleens met een schuin oog kijkt wat anderen doen als ze tegelijk met jou bezig zijn met zeil, weet je wel. Dus het is niet zo van ik zit hier nou, het interesseert me niks wat andere in m'n omgeving doen. Als Theo bezig is, kijk ik ook weleens wattie doet. Maar. Ik bedoel het minder autistisch dan dat het lijkt. Snap je?

[lacht] Nee nee, ik snap het, jajaja. Nee ik snap het.

Ik probeer echt goed na te denken over de verschillen die er dan die er dan zijn, of ziet of met andere soorten vrijwilligerswerk. En die zijn er denk ik wel en dat hangt uiteindelijk ook wel met karakters en met interesses samen. [er wordt geklopt] Klopgeest.

[grinnikt] Is er zelf nog iets wat je wil toevoegen, waarvan je denkt van nou hier hebben we 't eigenlijk niet over gehad, of eh...

Ehm. Nouja wat ik zelf wel belangrijk vind is denk ik toch te benadrukken dat, dat ik het wel belangrijk vind om bijvoorbeeld dit soort werk ook echt samen te doen met andere mensen. het is niet zo dat ik het solistische perse prettig vind ofzo. En dat ik daarom ook 't belangrijk vind dat dat de stichting zich ook, zoals ze u doen, uitgaat van samenwerking in plaats van ehm, vrijwilligers als verlengstuk. Ik denk dat dat het beste werkt. Voor beiden. Uiteindelijk voor gemeenschappelijke doel.

Is er nog een vraag die je mist, en dacht van nou, die had je kunnen stellen of...

Nee, ik vond dit wel, best wel veel en ver gaan.

Ja?

Ja.

Bedankt.

Ik heb wel m'n best moeten doen. We kunnen het over artistic value hebben, maar... Nee. Nee. Ik hoop dat je hier iets eh interessants van kan maken.

Vast wel.

Minder saai dan dat het mij lijkt.

Het is echt niet saai! Nou dan eh, bedankt ik je voor het interview en stop ik hierbij de opname.

Graag gedaan.

Appendix V: Transcriptions – respondent 6

Plaats: terras naast de Babbersmolen

Datum: 10 mei 2015

Het zijn een paar algemene vragen, een paar vragen over vrijwilligen in het algemeen, daarna over cultureel erfgoed en dan over specifiek voor organisatie waarbij je... Eh, kan je me wat over jezelf vertellen? Naam, leeftijd, woonplaats...

Ernst Richel, 55 jaar, geboren in Vlaardingen en op dit moment eh gehuwd, eh twee kinderen.

En wat voor opleiding heb je gedaan?

Kheb eh, mavo gedaan, daarna havo, toen atheneum, en daarna een studie rechten aan de universiteit in Leiden.

En wat voor werk doe je op dit moment?

Ik ben nu advocaat in Capelle aan den IJssel.

Enne, wat voor vrijwilligerswerk doe je?

Ik ben op dit moment voorzitter ad interim van eh de stichting [ijscowagendeuntje klinkt, respondent lacht] Het Blauwe Hek in Naaldwijk. Die stichting die exploiteert een bakkerij met zorg, dus d'r wordt met hulp van verstandelijk gehandicapten, verstandelijk beperkten moeten we zeggen, biologische, brood gebakken op biologische basis, brood en koek. En dat proberen we aan de man te brengen en ook die mensen weer eh, eigenlijk een stuk van hun eigen zorg te laten terugverdienen. Dat is eigenlijk de opzet.

Ja.

Ja dat eh, doe ik nu een jaar of vier. Eh daar ben ik ingerold via een buurman van mij, die eh, mij vroeg om vanuit mijn professie is te kijken naar een aantal problemen waar de organisatie in terecht was gekomen. Door een persoonlijk faillissement van de initiatiefnemer op dat moment. En eh, ik heb daar toen wat juridische problemen opgelost eh, veiling van het pand waar we in gevestigd zijn voorkomen en uiteindelijk door omstandigheden steeds verder in dat bestuur gerold, ehm, enne, ja nu eigenlijk tegen wil en dank voorzitter, is wel de bedoeling dat we daar meer Westlandse mensen bij betrekken omdat t echt een Westlands project is. Dus ik zie dat mezelf niet heel lang doen. Maar zolang er niemand z'n vinger op steekt die het beter kan, blijf ik het voorlopig even doen.

Maar je doet nog meer toch?

Ik ben ook nog betrokken bij eh, Stichting De Schiedamse Molens, als bestuurslid, gewoon bestuurslid, en eh kan toevallig ook met een molen draaien dus dat proberen we ook als een soort vliegende keep ook hier en daar te doen.

Ja want dat doe je niet, echt als vliegende keep, dat doe je niet dan vast meer?

Nou op dit moment even niet, maar d'r zijn teveel dingen in mijn leven die eh, die daar eigenlijk aan in de weg staan. Als je dat echt vast wil doen dan moet je eigenlijk eh, zodanig vaak beschikbaar zijn dat daar ook op gerekend kan worden. Nu kan ik het vaak wel inplannen als ik het van te voren weet, maar heb gewoon te veel dingen op dit moment om te zeggen joh eh, ik zit op een vaste molen bijvoorbeeld.

Zijn er nog an-, dus je noemt het Blauwe Hek [ijscowagendeuntje klinkt weer, interviewer lacht] Ongelofelijk. Eh, Het Blauwe Hek, Schiedamse Molens...

Nou op dit moment eh, nee, ik denk dat dit het voor wat betreft het echte vrijwilligerswerk wel is.

Lions niet?

Ja, dat noem ik nie echt vrijwilligerswerk. Ik ben lid van een Lionsclub, dat is een serviceclub en in het kader daarvan proberen we volgens de Lionsdoelstelling soms fondsen te werven soms door fysieke activiteiten mensen te helpen. Ja, dat is vrij divers, maar dat is echt wel een eh, groepsactiviteit over t algemeen.

Ja want waarom noem je dat geen vrijwilligerswerk, waarom is dat in jouw ogen geen eh?

Nou daar heb ik eigenlijk nooit over nagedacht. Ik zie het eigenlijk niet zozeer als werk. Ik vind eh, een bestuursfunctie en dat je min of meer eh, op geregelde tijden ja een bepaalde verantwoordelijkheid draagt voor iets vind ik toch wel wat anders dan zo'n Lionsclub. Eh, waar het toch vaak incidentele projecten zijn. Maar goed, je kan het tuurlijk ook een vorm van vrijwilligerswerk noemen ja.

Ehm, als je vrijwilligerswerk doet, doe je dat dan eh met vrienden of familie, of?

Nee, ik ben eigenlijk, ja vrienden zijn het, de mensen waarmee je het vrijwilligerswerk mee doet eh dat worden vaak ook je vrienden eh,

Maar dat komt dan door...

Dat komt daardoor ja. Ik kan niet zeggen dat ik door, nouja goed, als je kijkt naar hoe ben ik bij het Blauwe Hek betrokken geraakt, dat is dan wel een overbuurman waar ik goed bevriend mee ben, die me dat gevraagd heeft. En, als je lid wordt van zo'n Lionsclub eh, dan gaat dat ook wel via vrienden of kennissen, dat is in mijn geval ook gebeurd. Ehm, maar het is voor mij niet een must om vrijwilligerwerk te gaan doen. Ik denk dat 't eh, dat je juist dat je door het vrijwilligerswerk vaak mensen leert kennen waar je min of meer dezelfde klik mee hebt, omdat het toch mensen vaak zijn met dezelfde interesses en eh dezelfde kijk op het leven.

Oke. Ehm, Nou we komen nu bij de vragenover vrijwilligen in het algemeen. Wat betekent het concept vrijwilligen voor jou?

Vrijwilligen wil voor mij zeggen onbezoldigd, ehm, niet vrijblijvend, doelgericht. Het moet voor mij wel een resultaat eh opleveren. En dat kan kunnen allerlei resultaten zijn, bij Het Blauwe Hek is het resultaat natuurlijk inherent aan de doelstelling, het eh verzorgen van een een zinvolle dagbesteding van mensen die normaalgesproken eigenlijk eh heel moeilijk onder de mensen komen en alsje dat resultaat behaald, dan dan vind ik dat het primaire vrijwilligerswerk. En dat je dan ook in het kader daarvan mensen blij kan maken met een goed broodproduct, of een lekker koekje, dat is een mooie spin-off, maar dat is eigenlijk toch het middel om een ander doel te bereiken. En voor wat betreft de molens, ja ik ben eh, eigenlijk min of meer toevallig met molens in aanraking gekomen toen ik een jaar of 18 was. En dat is wel een bijzondere ziekte zou ik haast willen zeggen. Als je daar eenmaal mee eh geïnfecteerd raakt, dan is er geen redden meer aan [lacht]. Dus ja dat is wel echt eh, dat geeft wel op een bepaalde manier een eh, dat is toch een ander vorm van voldoening dan het Blauwe Hek ja.

Ehm, wat vind je van vrijwilligen?

Wat vind je van vrijwilligers?

Ga jij eens weg Rob, je zit het interview te beïnvloeden! [lacht] Wat is het eerste wat er dan in je op komt?

Vind ik heel moeilijk. Ik heb daar eigenlijk nooit echt over nagedacht. Ik heb daar eigenlijk geen mening over. Ik vind het iets vanzelfsprekends, dat je vrijwilligerswerk doet. Ik vind... Ik kan me niet voorstellen dat je het niet doet, eigenlijk. Dat eh.

Waarom?

Omdat het iets is wat eh, wat je ontzettend, ja het ligt vaak toch heel erg in het verlengde van je interesses en je hobby. Ehm, en dan ja, dan dan gaat dat eig'k vanzelf. Ik vind mensen leuk, om het zo maar even te zeggen. He, dus eh, en met vrijwilligerswerk kom je altijd op een hele verrassende manier in contact met mensen die je anders misschien niet tegen zou komen. Dat spreekt me er wel heel erg in aan. Dus ik kan me wel heel goed voorstellen dat mensen vrijwilligerswerk doen omdat dat ja, instant satisfaction zou ik haast zeggen. Je hebt heel snel eh, voldoening van wat je doet. En en, ja. Je moet het heel vaak met mensen met een gelijke gestemdheid en een gelijke kijk op het leven. Soms maak je ook, leer je ook dingen kennen waar je zelf helemaal geen weet van heb. Ik bedoel, wij hebben in de familie helemaal geen mensen met een verstandelijke beperking, ik was daar helemaal niet mee bekend. Ik had daar een bepaald beeld van eh, hoe je dan verder moet met je leven. Lijkt helemaal niet op hoe... Dat is wel echt een openbaring voor mij geweest, ja. 'k Heb leren kijken naar mensen met een beperking, als naar mensen met mogelijkheden. En die mogelijkheden zijn heel anders dan eh mensen zoals laak maar zeggen, mensen die dan geacht worden geen beperking te hebben. En bij de één zijn de ernstiger dan bij de ander. Ehm, maar ze hebben ook altijd een keerzijde. Mensen met een verstandelijke beperking kunnen iets wat wij heel moeilijk kunnen en dat is heel vaak achter elkaar hetzelfde met grote snelheid. En daar kunnen we dan bijvoorbeeld bij die bakkerij heel goed gebruik van maken door eh het pellen van noten, het heel vaak achter elkaar doen van dezelfde handelingen, dan merk je dat je deze mensen vaak echt van hun werk moet trekken, terwijl wij na een uur denken van oh mag ik alsjeblieft wat anders doen? En dat dat dat zijn heel leuke ervaringen eigenlijk, ja. En een bepaald soort humor, een bepaald soort onbevangenheid, in hoe je in het leven staat, dat kom je daar nog tegen. What you see is what you get. Dat, zo zou je eigenlijk willen dat alle mensen in elkaar zitten. Dat is gewoon leuk omdat je weet dat je in je gewone werk altijd met politiek te maken hebt, met dubbele bodems, met strategieën, en dat is daar niet. Dat is heel verhelderend.

Dat klinkt wel heel positief, dus wat doet dat dan met je?

Ik wordt er blij van, ik krijg er energie van. Ja, ik eh, ik kan er weer tegen na een dagje Blauwe Hek. Dat meen ik echt. En dat heb ik met de molens ook. Dat eh, ja, het is heel afwisselend ten opzichte van je normale werk. Wat ik ook vreselijk leuk vind hoor, bedoel eh, ik doe mijn werk met groot plezier, maar ik realiseer me ook wel van dat werk de beperkingen en eh, ja dat is gewoon een leuke afwisseling.

Maar daar zit geen verschil in, of dat Blauwe Hek of eh die Schiedamse molens, dat effect wat je daarvan heb als je dat werk doet, wat je daarbij voelt? Zeg je dat is echt hetzelfde of zit daar een verschil in?

Nou laat ik het zo zeggen, bij de Schiedamse molens heeft het werk voormij twee aspecten omdat ik daar ook af en toe met die molens mag spelen om het zo maar te nemen, dat is natuurlijk iets wat ik bij het Blauwe Hek niet heb. Ik bedoel ik bak daar geen brood, ik sta daar af en toe eens in de keuken, koken is een grote hobby van mij dus ik mag dan weleens af en toe met een houtfornuis aan

de slag, dat is dan erg leuk, maar ik ik, nee ik zie niet echt een heel fundamenteel verschil in de voldoening die ik heb van dat vrijwilligerswerk. Nee ik vind het vergelijkbaar, absoluut.

Dus als je zou moeten kiezen? Dan?

Ja.

Het geeft allebei een even grote voldoening, dus dan zou je zeggen dat het...

Je raakt daar wel aan een punt, ik kan heel slecht kiezen, dus ik kies ook heel weinig. Ik doe zo veel mogelijk dingen die ik leuk vind. En als ik écht zou moeten kiezen, dan zou ik geloof ik toch weer terugkomen bij m'n molentjes, want dat doek al het langste en eh, daar heb ik ook het meest bewust voor gekozen. In het Blauwe Hek ben ik eig'k min of meer een beetje ingerommeld, met groot plezier, maar als ik een echte keuze zou moeten maken dan zou m'n passie toch wel echt bij de molen liggen.

Wanneer ben je daar dan mee begonnen met vrijwilligerswerk, allebei of überhaupt in je leven?

Ehm, vrijwilligerswerk met de molens in 1978, dus toen was ik 18, en bij Het Blauwe Hek ben ik betrokken geraakt in 2008 denk ik, 2009, dus dat is ook alweer een tijdje. Maar dat is wat ik zeg eh, min of meer per ongeluk gegaan.

En die molens is eigenlijk altijd...

Nou de molens ik heb altijd wel, ik was altijd wel geïmponeerd door molens, maar ik had nooit het idee dat ik daar zelf iets mee wilde, totdat ik eh in 1978 eh op last van mijn moeder met mijn toen 15 jarige en 13 jarige broertje de landelijke fietsdag moest gaan fietsen. Eh, want die wilde meedoen, ik wilde dat helemaal niet. Maar hij mocht niet alleen dus ik moest mee.

Ah.

En toen kwamen we langs de molens, want dat viel toen nog samen met de landelijke molendag en toen kwam ik in Maasland in gesprek met Luitje Noordhof, een ouwe vakmolenaar, en daar raakte we aan de praat en vertelde dat 'k 't zo leuk vond, enne hij zeg nou als je dat nou echt leuk vindt, dan moet je in Vlaardingen es gaan kijken, want Boekesteijn die is daar weer aan het malen voor de bakkers enne nou dat eh, grote plannen. 'k Heb dat nie meteen gedaan, ik ben daar eigenlijk min of meer per ongeluk toch weer langsgelopen, enne Boekesteijn stond buiten, ik zal 't nooit vergeten en ik was aan 't spijbelen, want ik zat op de mavo en school dat kon me eigenlijk niet zo boeien, enne, ik vroeg aan Boekesteijn, 'en molenaar, zit daar nou nog een beetje brood in?' Waarop tie me aankeek een beetje meesmuilend en zei van 'eh, wat denk je nou, wat een domme vraag.' Ik denk ja, dat is natuurlijk een domme vraag. Molens, brood, daar zit natuurlijk brood in. Maar op de een of andre manier klikte dat wel meteen en ik ben eigenlijk eerst in het begin woensdagmiddagen en later ook op zaterdag en voor dat ik dat wist liep ik daar ieder dag rond. Totdattie ouwe vroeg hoe het met school ging. Ik zeg nou, ik was eigenlijk van plan d'r mee te stoppen, want dat is niet zo mijn ding, school. Nou dat vondtie toch niet goed, dus eh, uiteindelijk eh heeft hij d'r wel voor gezorgd dat ik dat eerste schooltje heb afgemaakt, en toen dat eenmaal weer ging, toen gingen al de andere schooltjes ook vrij snel. Ja en voordat ik 't wist eh, zat ik eh, stond ik voor de keuze, studeren of niet. Enne, toen heb ik toch op 'n gegeven moment gezegd van nou, ja, laten we toch die studie, dat is toch misschien ook een interessante optie. Dus ik ben in '82 in Leiden gaan studeren, getwijfeld tussen geschiedenis of rechten, Uiteindelijk toch voor rechten gekozen, en daar heb ik wel even over gedaan, ben eh 8 jaar bezig geweest, of ingeschreven geweest in Leiden, waarvan twee jaar als eh lid van de Mensa-commissie van de studentenvereniging waar ik toen lid van was, en in die tijd had ik

ook een eigen cateringbedrijf. Ik heb altijd wat met koken en eten gehad. Toen heb ik nog even overwogen om over te stappen naar de hogere hotelschool, uiteindelijk toch niet gedaan, toch m'n studie afgemaakt, maar als ik nu de kans krijg dan eh, dan doe ik dat nog wel. Een beetje koken voor grotere groepen en dergelijke. Dat vind ik wel leuk. En da's dan ook weer vrijwillig.

Ehm, watvoor ervaring heb je dan over de jaren heen gedaan,ehm opgedaan in dat vrijwilligerswerk. Want je hebt dus wel, in verschillende sectoren zit je, maar eh, dus die molens lopen al wat langer, en heb je in die tijd nog andere, gevrijwilligd voor andere sectoren, of is dat eigenlijk bij dezelfde gebleven?

Het zit natuurlijk allemaal een beetje in dezelfde hoek. Eh, granen, zaden, peulvruchten was natuurlijk binnen de molens altijd het uitgangspunt en bij die bakkerij ben je natuurlijk ook weer met meelproducten in de weer en ook daar gaat het om, wil je je doel kunnen bereiken, bij de molens is dat het instand houden van de molens, bij het Blauwe Hek is dat het eh bieden van een dagbesteding, een zinvolle dagbesteding aan eh de mensen met een beperking. Moet je toch eh ervoor zorgen dat je ook een bepaalde output levert. Men moet ook wel geïnteresseerd zijn in datgene wat je maakt. Enne ik heb wel, dat heb ik veel minder in m'n advocatenbestaan, ben wel veel meer bezig met ehm het organiseren van, ja hoe doe je dat nou. Bij de molens hebben we aandacht gevraagd voor een beetje een revival van het maalbedrijf, dat eh langzamerhand nog steeds verder van de grond komt en bij de bakker eh, bij het Blauwe Hek komt het toch aan op het verkopen van je product. Eh, ja dat is wel wel iets wat je in je gewone werk minder gewend ben te doen eh, gewoon de boer op met je product en kijken of je het aan de man kan brengen. Dat vind ik wel heel leuk.

En, als je nou terugkijkt naar de eerste keren dat je ben begonnen met vrijwilligen. Waarom ben je toen begonnen met vrijwilligen? Wat is de reden?

Interesse in ehh het object molen. En ehm al heel snel daarna een persoonlijke klik met een, ja, niet alledaags persoon. Boekesteijn was wel een karakter zal ik maar zeggen en eh, ja op de een of andere manier boeit je dat. En wordt je daardoor gegrepen en heb je helemaal nog niet zo zeer het besef van ik ben nu iets aan het doen als vrijwilliger. Je bent gewoon iets zinvols aan het doen wat je zelf eh een bepaalde voldoening geeft. En ja ik heb me ook nooit ook verder verdiept in het feit van zou je daar mee dan nog een maatschappelijke bijdrage leveren of wat dan ook. Dat was voor mij helemaal geen motief op dat moment.

Dus jouw interesse is daarin eigenlijk het eerste?

Ja en dat is met het Blauwe Hek wel anders gegaan. Ik bedoel daar heb ik me misschien wel meer gerealiseerd van goh, die doelstelling dat is wel een heel goed maatschappelijk doel he, daar wil je je voor inzetten. Naarmate je ouder wordt, ga je daar denk ik ook bewuster mee om. Dat was toen ik jong was helemaal geen issue. Dan dee je het gewoon omdat je het leuk vond.

En voor de Schiedamse molens, hoe zit het daarvoor?

Ja, dat eh, dat is toch ook wel voor een belangrijk deel ingegeven door de interesse in de molens zelf en het, daar komt al heel snel achteraan, dat je ze n'tuurlijk ook in stand wil houwe en als je daar een zinvolle bijdrage aan kan leveren, dan mag dat voor mij op verschillende manieren. Dat ik nou toevallig tot het bestuur eh geroepen ben of uitgenodigd ben dat is heel mooi, want ik heb het idee dat we daarin echt wel wat kunnen betekenen, maar als dat zich had beperkt tot af en toe eens een vrijdagmiddag draaien of eh een rol als maaien van gras rond de Babbersmolen bij wijze van spreken, dan had ik daar ook vrede mee gehad. Dus eh. Je moet ook gewoon luisteren naar behoefte.

Dus zou je zeggen dat je redenen om te vrijwilligen over de tijd zijn veranderd of zijn die altijd constant gebleven?

Breder geworden denk ik. Ja, ik denk eh, dat je naarmate je ouder wordt je meer rekenschap geeft van goh, het feit dat ik vrijwillig doe, vrijwilligerswerk doe eh, levert misschien ook nog een bijdrage die ik in het begin helemaal niet zag als, als iets wat zinvol is. Dat eh, dat heb ik nu wel meer dan vroeger.

Oke. Ehm, wat vragen over cultureel erfgoed. Wat betekent cultureel erfgoed voor jou? Als in het concept maar ook wat betekent het specifiek voor jou?

Eh voor mij betekent 't dat je aan een toekomstige generatie nog iets tastbaars kan doorgeven van datgene waarop hun welvaart gebaseerd is. Dat het niet zomaar uit de lucht is komen vallen, dat 't een oorzaak heeft. Eh, en dat je die oorzaak ook eh ja, testbaar wil laten zijn. Het zien van een machine waarmee vroeger iets gedaan werd bijvoorbeeld, is toch een heel andere beleving dan wanneer je in een boek leest dat ging vroeger zus en zo. Dat, als je dat een keer kan ruiken, kan proeven, kan zien, dan leert iemand van die opvolgende generatie dat over t algemeen beter eh dan wanneer die 't alleen als een als een via tekst of gesproken woord ehm tot zich moet nemen. En ik hoop dat we dat blijven zien, dat we ook bereid zullen blijven om daar iets in te investeren. Want het is naar mijn smaak echt een ja onmisbare schakel in onderwijs van opvolgende generaties.

Ja. En wat eh, valt er dan volgens jou onder cultureel erfgoed? Dus als je gewoon een soort van...

Dat kan heel divers zijn. Dat kan een cultuurlandschap zijn, dat kan eh een gebouw zijn dat kan eh, dat kunnen productiemiddelen zijn van vroeger. Ik bedoel om je een voorbeeld te geven, wie weet nu nog eh hoe eh in een bepaalde gedeeltes van Brabant de textielindustrie eruit zag? Hoe mensen toen werkten? Welke arbeidsomstandigheden er toen waren? Ja, dat kun je eigenlijk alleen nog zien op een heel klein stukje waar toevallig dan nog zo'n weefmachine staat. Iedereen die zo'n ding ziet draaien denkt van allemachtig dat is wat en en, dat geeft toch een bepaald beeld van die kleding die ik draag dat is toch niet iets dat zomaar uit een schap komt vallen. Daar moet iets eh, daar komt nog wat voor kijken en eh, we hebben dat steeds verder ontwikkeld en eh, dat kan ook een ouwe oto zijn bijvoorbeeld. Ik ben zelf nogal een liefhebber van ouwe oto's, he als je zo'n auto uit 1954 zet naast een auto uit 2004, ja dan zie je dat dat in allerlei opzichten 'n enorme ontwikkeling heeft doorgemaakt. Mensen vinden 't ook leuk om die ontwikkelingen te zien. En dat, ja dat kan dus heel divers zijn. Eh, ouwe schepen, eh, hoe is eh de geschiedenis van vervoer in Nederland, dat is ook een hele unieke. Ja, ga zo maar door.

Je hoort sowieso wel dat die studie geschiedenis ook wel eh, tot z'n recht was gekomen.

Ja, absoluut absoluut. Dat is ook zo.

Ehm, wat voor waarde associeer jij met cultureel erfgoed?

Ehm, het is een belangrijk deel van je eigen identiteit, ik denk dat ieder mens zoekt naar die identiteit, ik denk dat we dat in Nederland eh naarmate de globalisering toeneemt, dat we steeds meer realiseren van goh wie zijn we eigenlijk, tuurlijk zijn we wereldburgers, maar we komen ook ergens vandaan he, waarom voel ik me nou zo enorm op m'n gemak eh in Midden-Delfland eh en heb ik een heel ander gevoel als ik in Zuid-Frankrijk ben? Ik ben nie opgegroeid in Zuid-Frankrijk, vind het een fantastisch gebied, maar ben altijd blij als ik weer terug kan eh naar waar ik vandaan kom en die, dat gevoel van identiteit, ik denk dat dat ook ehm, dat er, cultureel erfgoed daar heel erg nauw verbonden is. Voor mij althans.

Ja, ja. Ehm, waarom, je zet je als bestuurslid voor de Schiedamse Molens en eerder als molenaar specifiek in voor cultureel erfgoed, waarom, waarom cultureel erfgoed?

Nouja eh, dat interesseert me. He je zei net eh al raakvlak met die geschiedenisstudie, ja, ik denk toch dat dingen ook moeten aansluiten bij je persoonlijke interesse. Ik bedoel, als je die interesse niet heb, daar is ook niks mis mee, maar doe dan ook gewoon lekker wat anders. Eh. Kijk wat wij nu cultureel erfgoed vinden, ehm, als ik naar mijn zoon kijk, die is nu 16 jaar, ja die heb ik eh een tijdje geleden een Commodore 64 computer cadeau gedaan. Voor hem is dat al een stukje cultureel erfgoed. En ik denk, het kan op alle niveaus, naarmate we verder komen in de geschiedenis zullen er steeds dingen weer bijkomen die we zien als zijnde cultureel erfgoed. Dat is een constante denk ik. Alleen we moeten niet vergeten om dat veel oudere cultureel erfgoed eh, eh, ook een plaats te geven en eh, en te laten zien welke of dat gehad heeft in de welvaart die we nou nog hebben. En dat klinkt misschien heel ver weg maar niemand realiseert zich waar een belangrijk deel, dat een belangrijk deel van onze huidige welvaart gewoon keihard is gebaseerd op de uitvinding van de houtzaagmolen bijvoorbeeld. Dan zou je zeggen, hoe zit dat dan, maar ja daar kan ik een heel verhaal over vertellen, het is gewoon een feit dat eh de welvaart van Nederland is gebaseerd op een een industriële ontwikkeling die eigenlijk al veel eerder is ingezet dan de industriële ontwikkeling in bijvoorbeeld eh het verenigd koninkrijk. En ja, als je lang spaart wordt je ook eh, wordt je ook rijker zal ik maar zeggen. En wij hebben lang gespaard. En dat komt omdat we in een vroeg stadium al begonnen zijn met heel veel geld te verdienen. En dat eh, ja. Dat neem je och mee. Dus in die zin is het ook leuk om aan je, aan het nageslacht uit te leggen he het komt dat mensen allemaal in west-europa wilen wonen en liever niet in Afrika.

Eh, laatste set vragen gaat specifiek over de organisatie. Dan eh, wil ik het hebben over eh, de Schiedamse Molens. Ehm, hoe lang vrijwillig je daar al? Wanneer ben je daar terechtgekomen?

Dat weet ik nou eig'lijk niet eens, dat gaat zo snel. Ik denk, jaar of...

Moet ik ook eens effe denken. Want ik was er al wel toen jij rondliep... volgens mij. Ik kan me nog herinneren dat jij als bestuurslid werd geïntroduceerd. En ik ben in 2010, ben ik begonnen met werken bij de museummolen.

Ja.

Nou, dus dat kan niet langer zijn dan 5 jaar.

Nee, 5 jaar zoiets denk ik ja.

Ehm, als je de frequentie daarvan zou moeten benoemen hoe vaak zeg je dan, per week, per maand, kan je dat...

Voor de molens...

Voor de molens.

Denk ik eigenlijk, eh, dat we iedere week wel even iets hebben. Dat er via de e-mail iets rondgestuurd wordt, en waar we eventjes elkaar op aanspreken of waar we even een mening over geven. We hebben, proberen één keer per maand geloof ik eh te vergaderen. Lukt niet altijd, maar soms is het ook iets frequenter, ligt er ook een beetje aan wat er eh, wat er voorligt. Ehm, ja en eh je probeert toch als er eh buitenactiviteiten, buiten de bestuursorganisatie om, dan probeer ik toch ook altijd wel m'n steentje bij te dragen.

En hoe vaak is dat denk je?

Ik durf dat zo niet te zeggen. Een paar keer per jaar. Eh.

Open dagen? Molendagen?

Ook voor, open dagen, zo'n 6 keer per jaar, soms meer.

Kan je me in eh, twee zinnen vertellen wat de visie missie en waarden is zijn van de Schiedamse Molens. Gewoon, wat is die organisatie, in jouw ogen? Dus dan hoeft je niet 't eh beleidsplan...

Nee, ik denk dat eigenlijk heel simpel verwoord is in de doelstelling van de stichting en dat is het instandhouden van 't Schiedamse molenbezit. En alles wat we daarvoor ondernemen is eigenlijk, zijn eigenlijk instrumenten om dat doel te bereiken. En daar zullen we steeds vindingrijker in moeten worden om dat natuurlijk eh we al zeker een decennium en misschien al langer te maken hebben met een zich terugtrekkende overheid op dat gebied. He, 't, de waarde van het cultureel erfgoed is steeds minder een door de overheid gedragen waarde. En dat is iets waardoor 't vrijwilligerswerk en waardoor organisaties zoals de stichting zich een steeds belangrijker worden in het behoud van cultureel erfgoed. En ik zie daar nog geen einde aan. Ik denk dat eh de overheid de omvang van een overheid sowieso voorlopig niet niet zal toenemen en zeker niet in dat soort eh, zeker niet in die richting.

Ehm, hoe zou jij je rol als vrijwilliger binnen de organisatie omschrijven?

Ehm, ik zou zeggen, dienstbaar aan het doel, ik ben niet iemand die eh, graag voorop loopt of de lijn uitzet, dat eh, hoeft voor mij niet perse. Toen duidelijk werd dat Reinier zou stoppen als voorzitter is er ook een beetje, heeft Reinier denk ik in eerste in stantie aan mij gedacht als eh voorzitter, ik ben daar niet zo geschikt voor. Omdat ik niet per definitie een diplomaat ben. Ik ben wel iemand die als 't nodig is een breekijzer ergens tussen kan zetten. Dus ik, ja, zet mij maar in voorbepaalde klussen. Dan eh. Gaan we zorgen dat die klussen gedaan worden. Ehm.

Bepaalde klussen, kan je dat nog..

Nou we hebben natuurlijk eh een tijdje geleden eh, die reorganisatie van het maalbedrijf gezien en de uitfasering van Fred Prins als ondernemer op ehm op de Walvisch, nou dat was natuurlijk niet helemaal zonder slag of stoot gegaan en dan moet je soms wel iemand hebben die in een rol durft te kruipen die eh, die misschien niet, niet altijd heel sympathiek is, zal ik maar zeggen. Je moet soms ook durven doen. Ja, dingen door durven duwen die al heel lang bestaan en die doorbroken moeten worden. Daar heb je niet altijd diplomaten voor nodig. Soms wel.

[stilte] Ehm, je loopt nu dus al wel een tijdje mee bij de Schiedamse Molens, als vrijwilliger. Wat heeft dat je nou gebracht?

Ja ik heb er heel veel plezier in. Het heeft me een heel aantal mensen gebracht die ik eerst niet of zijdelings kende. 't Heeft me weer in contact gebracht met oude maatjes. Enne, ja, ik kijk er toch wel heel positief op. Ik merk dat ik een grijns op m'n gezicht krijg als ik het heb over de molens, en over de Schiedamse molens, dus dat zegt genoeg denk ik.

Dus als ik vraag ben je tevreden?

Ja ik ben buitengewoon tevreden, ja.

En eh, eh, is dat ook een reden waarom je dan nog steeds hier vrijwilligt?

Ja.

Ben je van plan om dat nog even vol te houden zo?

Ik moet echt weggestuurd worden.

Oke. [lacht] Denk je er ooit weleens aan wat je anders met die tijd zou kunnen doen?

Oh zat, ja hoor. Het is echt niet zo dat ik dan niks te doen heb. Dan ga ik eh heel veel sleutelen denk ik aan ouwe oto's en ouwe brommers en ouwe motorfietsen, dat vin ik ook ontzettend leuk, heb ik nu eigenl'k te weinig tijd voor. Maar kennelijk maak ik nu toch de keuze om daar toch, om dan relatief toch wat meer tijd te besteden aan dit soort dingen, of ik ga in m'n zeilboot zitten, d'r zijn nog heel, nog heel veel dingen.

Ehm, wat verwacht jij van de Schiedamse molens tegenover jou als vrijwilliger?

Nou, ik vind dat een organisatie eigenlijk niet zozeer ehm, iets moet bieden voor z'n vrijwilligers, ik vin dat z'nvrijwilligers de organisatie moeten gebruiken om een doel te bereiken en ik ben niet iemand die zit te wachten op een aai over z'n bol of van een organisatie of helemaal niet. Ik bedoel eh, nee. Tis voor mij geen, ik heb er eigenlijk geen verwachting van.

En qua ondersteuning?

Ondersteuning? Ik ik ik denk gewoon dat een organisatie zich steeds aan behoeften moet aanpassen en die behoefte wordt niet bepaald zozeer voor mij eh door de vrijwilligers, maar door het doel wat die organisatie probeert na te streven. En daar zullen vrijwilligers zich wat mij betreft wel enigszins in hebben te schikken. Eh, want het gaat echt wel om het doel. En als je dat doel ook nog eens een keer kan bereiken met prettige mensen om je heen en mensen die zich eh, die zich [zlang > ?] voelen, dat moet je dat zeker proberen. Maar het doel staat wel voorop.

Zou je anderen aanraden om bij deze organisatie te gaan vrijwilligen?

Ja, heb ik net gedaan toevallig vandaag.

Ah, oh ja. Dat is waar.

Gerard eh, die toevallig voorbij kwam stekkeren en die zei van eh ja ben al zolang nie geweest. Ik zei nou, of waar moet ik me inschrijven vroegtie. 'k Zeg dat hebbie net gedaan. [lacht]

[lacht]

Dus dat is wel eh, ja nee, ik denk dat dat, wat me wel opvalt is dat iedereen die vrijwilligt bij de Schiedamse Molens eigenlijk datzelfde uitdraagt van eh, we hebben t wel leuk met elkaar. En dat eh, dat is tuurlijk wel 'n belangrijk eh, belangrijk gegeven om ook dat doel waar te kunnen maken. Mensen moeten 't wel naar hun zin hebben. Als je dat doel nou maar goed formuleert, dan denk ik ook dat mensen wel bereid zijn om eh, om d'r ook echt iets voor te doen en ook zich te realiseren dat het ook niet vrijblijvend is maar dat vrijwilligerswerk niet een vrijblijvend iets is. Dat je ook wel echt d'r moet zijn als 't nodig is.

Maar als je zegt ja, ik zou 't aanraden, wat is dan dé reden wat je dan 'ja' laat zeggen op dat aanraden. Waarom is het nou, waarom zou je...

Nou dan vind ik toch, dan moet je bij jezelf altijd weer de vraag stellen, vind ik het doel wat de stichting wat de stichting nastreeft het doel waar ik me voor in wil zetten? Ik denk dat dat de vraag is die je primair bevestigend zou moeten willen beantwoorden. En als dat zo is, nou dan kunnen wij jou een organisatie bieden die in ieder geval voorlopig behoorlijk gefinancierd is, die eh, kans heeft gezien om mensen aan zich te binden die allemaal een beetje op dezelfde manier eh in het leven

staan, die ehm, ja met elkaar ook proberen leuk te hebben. Enne ik denk datdat lukt. Ja. En dat, ja ik geloof dat je dan eh.

Is dat het stokpaardje van de Schiedamse Molens, als je zegt van je hebt Kinderdijk en je hebt Schiedamse molens en ze moeten kiezen en jij moet diegene overhalen om bij de Schiedamse molens, wat is dan jouw primo reden te zeggen van nou daarvoor moet je echt bij de Schiedamse molens zijn.

Nou ja, ik denk eh, ja dat vind ik een hele moeilijke want ik ken gewoon de ins en out van die andere...

Dat hoeft niet, dat hoeft niet. Maar het gaat om echt het unieke punt van eh, niet perse uniek maar gewoon waar ze dan in uitblinken. Waarvan je zegt van nou, dat, daarom...

Heel zelfwerkzaam, doordat we eh, heel veel dingen in eigen beheer doen en kunnen, dus niet zo heel erg van derden afhankelijk zijn, eh, dus je heb heel veel controle denk ik, ehm, en ik denk dat eh het feit dat je een maalbedrijf heb wat weer echt de ambitie heeft om weer echt met die molens een functie te vervullen waar ze ooit voor gemaakt zijn, dat dat ook wel een belangrijke trekpleister kan zijn. Bedoel, 't feit dat we 't voor elkaar hebben om één vaste stadsmolenaar te hebben die eh ook ja echt laat zien dattie molens iets kunnen, dat dat toch wel een heel belangrijke, voor mij zou dat in ieder geval een belangrijk pluspunt zijn. Je staat niet alleen maar voor de prins te draaien. En dat is in de Kinderdijk natuurlijk toch, ja dat is vooral eh, dat is wel heel toeristisch ingestoken he. En natuurlijk ik weet het, daar kan je ook de polder nog droogmalen, ja, dat is waar. Maar goed het is eh, nee als ik mag kiezen dan heb ik toch, zou ik op dat punt wel kiezen voor de Schiedamse molens. Maar dat komt omdat ik een eh achtergrond heb als kolenmolenaar.

Dat mag, dat mag toch? Oke, stiekem nog één laatste vraag. Denk jij dat er echt een verschil zit tussen mensen die voor cultureel erfgoed vrijwilligen en die voor andere sectoren vrijwilligen?

Ja dat denk ik wel, dat denk ik wel. Ik denk toch dat wij, dat mensen met een cultureel erfgoed inslag toch mensen zijn met een eh, met een historisch bewustzijn, mensen die ook wel min of meer eh, hechten aan die identiteit van 'n... land, een bevolking, noem 't maar op ik denk dat daar wel een bepaalde connectie mee zit, als ik naar mezelf kijk heb ik dat wel, maar ook wel met een, mensen zijn die daar trots op zijn en die ook ehm, wel misschien een drang voelen om dat omdat onder de mensen te brengen. Dus om dat te laten zien dat dat waardevol is. Ja ik denk wel dat dat wel een rol speelt ja. Het zijn over 't algemeen niet super progressieve mensen denk ik, hoewel dat denk ik een heelboel mensen tekort doet hoor, ik vind dat moeilijk in te schatten, maar ik denk dat dat er een beetje achter zit.

Ja. Oke.

Maar om dat nou meteen politiek te vertalen, dat zou ik nou niet zo kunnen.

Nee, nee. Hoeft ook niet. Het gaat gewoon om het gevoel dat je d'r bij heb. Dat eh, waren ze. Heel erg bedankt.

Graag gedaan.

Ik zet 'em nu weer uit. [einde opname]

Appendix V: Transcriptions – respondent 7

Plaats: Zakkendragershuisje

Datum: 2 juni 2015

Staatie nu aan. Kan je me wat over jezelf vertellen? Naam, leeftijd, woonplaats?

Mijn naam is Cees van Giezen, ik ben 58. En ik woon in Schiedam. En ik ben geboren en getogen Schiedammer.

En wat voor opleiding heb je?

Ik heb eh pedagogische academie gedaan.

En dat is...

Ja, onderwijs.

HBO? Voor nu?

HBO, een HBO opleiding.

Ehm, en wat voor werk doe je of heb je gedaan?

Ik eh werk als docent Nederlands als tweede taal.

Nog iets anders gedaan in eh?

Hm, nee da's zo lang geleden, da's niet meer relevant, 35 jaar geleden heb ik wel wat anders gedaan.

En wat voor vrijwilligerswerk doe je allemaal?

Ehm, nou 't enige vrijwilligerswerk wat ik doe, dat zijn de activiteiten voor de zakkendragers.

Oke. En bij welke organisatie is dat?

Eh, de zakkendragers, Sint Anthonisgilde.

Sint Anthonisgilde? Zo heet de organisatie ook?

Ja.

Oke. Ehm en wanneer ben je daar begonnen?

Ehh, 1998, 96 zo'n beetje. 96/97.

Ehm, en wat voor werkzaamheden doe je daar dan precies als vrijwilliger?

Ehm ik ben bestuurslid, ik ben secretaris, en dat houdt in dat ik dingen doe als brieven schrijven, vergaderingen voorbereiden, ik krijg het verwijt dat ik ook zou moeten notuleren maar dat doe ik niet zo heel erg vaak, want ik heb gemerkt dat zakkendragers notulen ook nooit lezen. Dus, dan ben ik er op 'n gegeven moment mee opgehewe maar ik schrijf het wel allemaal op. Ehm. Neemaar dat nodig is dan doe ik dat of als er om gevraagd wordt dan doe ik dat. Ja en verder dus eigenlijk een beetje de dagelijkse gang van zaken, gewoon van bijvoorbeeld groepen mensen ontvangen, zondags eh eerste zondag van de maand is er openstelling van het zakkendragershuisje en ook eh, ja kleine klusjes hier en dergelijke bijhouden. Dus eigenlijk heel breed.

En dat ontvangst, is dat ook helemaal in tenue en eh?

Ja, doen we meestal met z'n eigenlijk altijd met z'n tweeën, soms ook met z'n drieën als 't zo uitkomt. Maar dan is t de bedoeling dat je helemaal in tenue bent.

Oke. Ehm. Ben je toen je in eh 1996 , 97 ben begonnen, heb je dat doen, be je dat met vrienden begonnen of met familie? Of heb je dat individueel ondernomen om bij de zakkedragers te gaan?

Nou de organisatie zelf bestond al, die bestond al een jaar of 15 en ik ben d'r eigenlijk door een vriend van mij, Willem Jan, ben ik d'r bij gehaald. Die zei van joh ga eens mee.

Want die die en vrijwilligte daar destijds ook? En nu misschien nog steeds?

Ja ja die zit er ook nog steeds bij.

En is het eh, is het vrijwilligen gebruikelijk in je familie? Hebben je ouders bijvoorbeeld een hoop gevrijwilligd of broers of zussen?

Eh nou, zolang ze nog werkten niet, maar mijn vader die had na zijn pensionering, of eigenlijk al voor de pensionering hattie een volkstuintje en daar istie op een gegeven ook wel meer voor de vereniging gaan doen en m'n moeder heeft vrijwilligerswerk gedaan in huize Spaland op de gesloten afdeling voor mensen die eh aan het dementeren waren enzo.

Denk je dat dat vrijwilligerswerk jou geïnspireerd heeft om destijds hierbij aan te sluiten?

Nee, want ik heb hiervoor allerlei andere soorten vrijwilligerswerk gedaan en dat was eigenlijk al voordat mijn ouders zoiets gingen doen.

Oke. En wat heb je dan nog meer gedaan bijvoorbeeld?

Ik ben begonnen eigenlijk toen ik van school kwam, een paar jaar daarna ben ik begonnen bij de SOS telefonische hulpdienst. Dat is een soort eh, telefoon, of dat was een soort telefoonlijn voor mensen die in eh geestelijke nood zaten, crisissituaties of gewoon eh een gesprek wilde hebben over wat dan ook. En toen dat opgeheven werd heb ik eerst bij RadioSchiedam gewerkt een aantal jaren en daarna bij ZOS Radio.

Maar nie meer, allemaal, of nog steeds?

Nee daar ben ik op 'n gegeven moment mee opgehouden eh toen deed ik ook al, toen zat ik ook bij de zakkedragers en toen ben ik op 'n gegeven moment opgehouden. Ik bedoel na een aantal jaren vond ik dat gewoon, had ik geen voldoening meer bij. Het bleef eigenlijk een klein beetje bij eh, bij de, hoe heet het bij RadioSchiedam had ik op 'n gegeven moment een leuke groep mensen, bij eh, ZOS Radio was 't eigenlijk woensdagavond binnnekomen, plaatjes draaien en weer weggaan. Ik bedoel eh, had zoiets van dat kan ik thuis ook. Ja.

Ehm. Nu even over naar de vragen over vrijwilligen in het algemeen. Hoe zou jij 't concept vrijwilligen omschrijven?

Eh, als vrijwillig maar niet vrijblijvend. Eh je hebt een eh verantwoordeling voor de taak waar je voor staat en eh, ook voor de mensen waar je mee werkt. Dus het is zeker niet vrijblijvend en ik vind ook vrijwilligerswerk ook en belangrijke factor in de samenleving. Ik bedoel als alles betaald zou moeten zijn, dan ja dat is financieel niet te trekken.

Dus voor jou is vrijwilligerswerk eh per definitie onbetaald?

Ehh, ja. Mijn ervaring met vrijwilligerswerk is dat het eh, heel vervelend kan worden op 't moment dat er geld mee gemoeid wordt.

Omdat?

Omdat mensen dan gaan zeggen van eh, hij doet dat of dat en daar krijgtie geld voor. En ik vind dat ik eigenlijk veel belangrijker of zwaarder of moeilijker werk doe en ik wil ook wat hebben. Enne, ja ik heb zoiets van dan moet je gewoon iedereen over 1 kam scheren en gewoon zeggen vanne, ja op basis van onkostenvergoeding enzo, dat natuurlijk wel, maar niet zeggen Jantje die krijgt centjes voor weetikveelwat en pietje krijgt dat niet, offe wat dan ook.

En wat denk je dan over eh andere, ander soort beloningen, of wat je d'voor terugkrijgt?

Eh nou ik vond 't altijd wel leuk om een kerstpakket te krijgen. En zo af en toe weleens op andere momenten eens een attentie of een aardigheidje.

En waarom, wat laat dat dan voor jou zien?

Dat laat voor mij zien dat de organisatie waar ik bij betrokken ben dat die mijn werk ja mijn inzet eh waarderen.

En dat vin je wel belangrijk dat je dat...

En ja, ja, dat vin ik over 't algemeen... dat vin ik ook op m'n werk hoor. Gewoon eh, ook al verdien ik daar gewoon eh m'n maandelijkse salaris, ik vin 't ook wel fijn als er op n gegeven ook af ent oe toch gewaardeerd wordt van nou ik doe een stapje extra offe wat dan ook, of ik denk mee dat dat gewaardeerd wordt ja.

En als dat zou achterblijven, zou dat dan een reden voor je zijn om je vrijwilligerswerk in twijfel te trekken? Of?

Ehm, ja daar heb ik eigenlijk nooit zo over nagedacht, maar ik vin t inderdaad wel belangrijk inderdaad dat je, dat je dat als organisatie doet dus als dat niet zou gebeuren, dan zou 't daar op een gegeven ook toch wel eh misschien iets van zeggen of op de een of Andre manier laten merken van zou jedat nie eens een keerje gaan doen?

Ehm.

Oh ik ben nog een vrijwilligersklus vergeten. Ik heb ook nog eh, 6 7 jaar bij de Fluisterboten gegidst. Daar denk ik ineens aan, want daar heb ik mij dus op een gegeven ogenblik an het begin van het 7^e of 8^e seizoen van nou ik doe t niet meer en daar heb ik dus echt nooit meer iets gehoord. Endat bedoel ik dus met geen waardering tenminste, niet echt een blijk van waardering voor eh t werk wat je doet.

En dat zat je toen wel flink dwars dan? Toen dat eh?

Dat zat me echt heel erg dwars.

Zo dwars dat je dat je dacht ik noem het pas later op het lijstje en dan eh...

Ja, ik had echt wel zoiets van, ja, als je op n gegeven ogenblik 6,7 jaar lang in de wind op die boot heb te staan te gidsen, en je stuurt dan een keurig mailtje aan het begin van het nieuwe seizoen nou bedankt voor de uitnodiging, voor de eerste bijeenkomst maar ik kom niet. Stuur maar een mailtje terug wanneer, waar en hoe ik de kleding in kan leveren. En ik heb daar ook nooit meer wat van gehoord. Ja, dan had ik op n gegeven iets van ja wat is dat vor club dat ze op een gegeven ogenblik op z'n makkelijke manier eh van je af komen.

Ja, ja dat is jammer. Ehm, k wil even in t bijzonder kijken naar je vrijwilligersactiviteiten bij het gilde hier, eh, wat heb je nou geleerd van het vrijwilligerswerk hier?

Ik heb leren drinken, eeehh nee. [lacht]

[lacht] Oh maar dan ben je een slechte Schiedammer of niet? Want die kunnen dat allemaal toch al?

Die kunnen dat van nature.

Ja, dat is aangeboren.

Hmm, dat is een cliché. Eh, nee hoor ehm, wat heb ik geleerd van vrijwilligen van hier.

Iets over jezelf ook, of?

Ja, je steekt weer van ieder soort vrijwilligerswerk weer wat anders op. Eh, nou ik heb veel over Schiedam geleerd, vee over de geschiedenis. ehm, gewoon door te lezen, met mensen te praten en naar lezingen te gaan en dergelijke, museum te bezoeken en dergelijke, ehm. Wat ik ook geleerd heb, dat is toch wel een stukje mensenkennis, dat je leer met mensen omgaan en eh, ehm, wat eh, ja ook gewoon van van denkbeelden of ideeën van mensen kunnen 't soms hartgrondig oneens zijn met elkaar. En dan ga je d'r over nadenken en dan denk a van ja oke daar zit ook wat in eh, toen ik jonger was, had ik daar wat meer moeite mee. Was ik wat eigenwijzer. Ik denk dat dat gewoon een proces is van ouder worden dat je op 'n gegeven ogenblik wat makkelijker denkt van nah t zal wel.

[lacht] eh, en zijn dat dan ook eh, dat wat je hebt geleerd, zijn dat ook misschien redenen waarom je in eerste instantie hier ben gaan vrijwilligen? Of hier ben gaan vrijwilligen?

Nou ik weet dat mijn allereerste, eerste beweegreden om vrijwilligerswerk te gaan doen was toch eigenlijk gewoon eh, ja, gewoon behoefte aan sociale contacten en dergelijke. En t was bij die crisis telefoon has t ook heel erg te maken met m'n eigen persoonlijke ontwikkeling, want je leert ook heel veel, je komt jezelf heel hard tegen, maar je krijgt ook heel veel trainingen en dergelijke, dus, daar heb ik gewoon voor mn persoonlijke ontwikkeling heel veel aan gehad. Ater bij de radio vond ik t gewoon leuk om in een leuk team te werken en leuke uitzendingen te maken. Informatie over te dragen en dergelijke en eh, bij de zakkedragers was t in eerste instantie meer t eh sociale aspect, en wat later zegmaar de eerste 5, 6 jaar was het eigenlijk meer t sociale aspect dan lol hebben met elkaar en gezellig eh naar een optreden gaan ene een biertje drinken, later kwam steeds meer 't idee bij van eh, we zijn echt begonnen met dingen op te bouwen he, de kostuums, het verhaal van de zakkedragers, contacten met de gemeente, de manier waarop we met zakkedragershuisje bezig zijn geweest. Je ziet iedere keer dat we een stukje verder zijn gekomen. En dat vin ik gewoon nu heel belangrijk. Omdat vast te houden, om daarmee aan de slag te blijven.

Oke, want wat is jouw doel dan daarmee, eigenlijk?

Nou mijn doel is eigenlijk dat het zakkedragershuisje en het zakkedragersgilde een plek worden waar eh, waar mensen echt een verhaal van e geschiedenis van schiedam en de jenever van de zakkedragers kunnen horen en dat t ook een plek wordt waar mensen dus bijvoorbeeld komen, kleine bijeenkomstjes, offe, lezinkjes en dat soort dingen dat dat echt een beetje een meerfucntie krijgt dan alleen maar een gebouw.

Maar waar komt die interesse van jou dan vandaan? Want ik bedenk me gewoon, nouja je bent dan docent, eh, je zou kunnen denken als je docent geschiedenis ben dan heb je misschien sowieso al iets met dat cultureel erfgoed, maar je bent docent Nederlands, dus waarom stelde die vriend dan voor dat je hier kwam vrijwilligen? Wat, wat zat erachter?

Hmm, nou toch wel interesse voor eh, de interesse voor eh geschiedenis en de interesse voor Schiedam. Ik weet dat ik ooit is een keer eh, toen bestonden de fluisterboten helemaal nog niet, maar toen was dr een rondvaart door schiedam en hiel Han van der Horst hield toen een verhaal, e ik dacht van, da lijkt me nou geweldig om over schiedam en alles wat er hier gebeurd is, wat a die gebouwe betekenen en waar het allemaal voor staat en dergelijke, om dat verhaal iver te dragen. En daar ben ik op een gegeven ogenblik ben ik daar ingedoken, en daar zit ik nog steeds.

Heeft dat dan nog iets te maken met dat radio vrijwilligerswerk?

Nee ik denk dat ik denk dat verhalen vertellen en kennis overdragen dat dat gewoon iets, ja dat het schoolmeesterige in me is. Da's t schoolmeesterige in me.

Dus dat is jouw rodedraad zeg maar?

Ja. Echt het willen vertellen.

Oke, oke. Het is een semi-gestructureerd onderzoek, dus ik moet even kijken welke vraag ik nou... Ehm, even kijkenhoor, je bent begonnen in 1996, eh, als je nou een dag hebt gevrijwilligd hier bij t gilde, wat doet dat dan met je, aan t einde van de dag? Wat denk je dan, wat voel je dan?

Nou als t een leuke dag geweest is, en dat is t meestal, danne, ja dan ga ik toch best wel voldaan naar huis, heb ik toch wel zoiets van nou we hebben met een eh leuke club mensen gewerkt, we hebben eh, zijn veel mensen geweest he, bijvoorbeeld als we zondag zo'n openstelling hier hebben, nou er zijn een hoop mensen binnen geweest, we hebben 't verhaal verteld, was veel belangstelling voor, ook wat contacten gelegd met mensen van die nog wat verder informatie willen. Ik heb daar meestal wel een voldaan gevoel bij. Ja.

En heb je dan ook wel, als je zegt belangstelling, is dat dan voor jou een soort waardering van de mensen of is dat niet direct zo aan gerelateerd? Heb je alleen maar die waardering nodig vanuit de organisatie misschien 1x per jaar of een paar keer per jaar of...

Ik denk dat het én én is, ik denk dat de waardering vanuit de organisatie, maarja kijk ik zit in het bestuur dus... [lacht]

Da's ook een beetje dubbel dan he. [lacht]

Nee, we belonen onszelf extra!

Dit jaar twee kerstpaketten, ja.

Nee, maar eh, neemaar ik denk dat t gewoon, kijk, ehm, we hebben, ik vind zelf dat Schiedam vaak minnetjes over zichzelf denkt, en dat begint nu een beetje om te draaien, maar heel lang heeft Schieda zoiets gehad van ah, tis allemaal armoe en narigheid en ellende en en en moe je t niet teveel over hebben. Nou daar hoort het verhaal van de zakkedragers natuurlijk ook bij. Wij vertellen dat verhaal van de zakkedragers met daarbij zegmaar de, 't verhaal van de fucntie die de zakkedragers hadden. Dat ze een echte schakel in de gehele proces van jenevermaken waren en daarin een stukje vab de motor van de economie van Schiedam dat ze daardoor ook een bepaalde aanzien, een bepaalde functie hadden, bepaalde status hadden en ehm, dat je dat terugziet en dat dat verteld wordt hier vanuit echt zakkedragershuisje, ook met onze kostuums en alle andere dingen, als je merkt dat mensen dat dan interessant vinden, dat t niemeer is van eh, stelletje rare gasten die ene beetje bier drinken en af en toe met een zakkie lopen te sjouwen, maar dat ze echt door gaan krijgen van hee, die mensen vertellen een verhaal, en het is een goed verhaal en dat is nieuw voor me en eh ze doen t op een leuke en enthousiaste manier. En als je dan daar waardering voor terugkrijgt, dan

heb je aan de ene kant zoiets van, dat is waardering voor datgene wat wij doen, maar dat is ook tegelijkertijd waardering voor t verhaal wat je vertelt en t stukje geschiedenis wat je op een positieve manier bove tafel wil krijgen.

Waar heb je dat gevoel sterker bij? Heb je meer gevoel dat het waardering is voor jullie of stel je dat doel meer bovenop?

Ja het is én én, beetje kip en t ei verhaal. Want als wij t nie doen, dan gebeurt er ook niks. Maar ik denk dat ik 't leukste vind als mensen zeggen van goh wat een leuk gebouw en wat leuk dat het open is, wat leuk dat het verhaal verteld wordt en wat leuk dat jullie het laten zien en en, ik heb d'r veel van opgestoken, ik vin t interessant endat had ik bijvoorbeeld op de fluisterboot ook, 'ikwist niet dat schiedam zo mooi was, zo eh, he dat t zulke mooie gebouwen waren' en dergelijke. He, dus dan ja, een stukje Schiedam promotie als t ware he.

Dus doordat die mensen dan er tevreden over praten heb je voor jezelf gewoon een tevreden gevoel van nou, ik heb gewoon weer even mensen de ogen geopend en op die manier?

Ja op die manier. Echt gewoon een stukje schiedam promotie gedaan. Ja.

Ehm, nou we hebben t net al gehad over de redenen waarom je ooit ben begonnen met vrijwilligen. Je noemde voornamelijk sociale redenen en ook om t plezier, ehm, je vrijwilligt er inmiddels al een tijdje, zijn die redenen nog veranderd over de tijd?

Nou ik denk dat ik nu bij de zakkedragers nog steeds het sociale heel belangrijk is, maar ik denk dat t ook wel een beetje een verdieping heeft gekregen naar eh, ja wat ik net zei he, van een stukje behouden en doorgeven van een stukje geschiedenis van schiedam.

Die interesse die t bij jou heeft gewekt?

Ja, ja.

Ehm, wat vragen over cultureel erfgoed. Hoe zou jij het concept cultureel erfgoed omschrijven?

Cultureel erfgoed eh, ja, dat is naar mijn idee is dat gewoon alles wat de moeite waard is omte bewaren, maar ik vind dat je daar een kanttekening bij moet zetten, want kijk je kunt niet alles bewaren. En daar denken heel veel mensen heelverschillendover. Er zijn mensen en die zeggen hee je kunt nooit wat afbreken, je hebt ook mensen die zeggen noah, staan 10 van die huisies, moe je die andere 20 ook nog laten staan ja? Dus eh, daar zit een heel groot, breed veld tussen. Maar ik denk dat het ook belangrijk is om dat cultureel erfgoed op n gegeven ook iets te laen zijn. Dus niet alleen dat t een gebouw is, maar ook dat t een functie heeft, dat t een verhaal evrtelt, maar ook dat het iets is wat zegmaar ehm, dat t toegankelijk is voor mensen. en daarom vin ik bijvoorbeeld de meesterzet om de bibliotheek in de korenbeurs te zetten. Ik weet zeker van die 75000 schiedammers zijn er misschien een paar honderd ooit in de korenbeurs geweest. Want hij is dan heel lang dichtgeweest, behalve dan voor een handjevol tafelttnisers. Toen was Jan de Bouvrie d'r en toen zijn een aanta mense uit nieuwsgheirigheid 1 x binnen geweest, daarna ist weer een heel tijd dichtgeweest, dus t bleef altijd iets van van ja wat is dat nou. Nu ist de bibliotheek en je kan nu bij wijze van spreken binnenlopen, krantje te lezen of wat dan ook. He, da heeft nu gewoon een openbare functie gekregen. Nou en ik vind dat, dat is heel belangrijk vind ik voor cultureel erfgoed, dat je er dus een een open functie binnen desamenlving kan geven.

En wat eh, wat betekent het voor jou persoonlijk, cultureel erfghoed?

Eh het betekent dat eh, ja ik zoek dat meestal wel op, als ik ergens ben, dan ga ik meestal wel naar de ouwe dingen toe en naar, maar cultureel erfgoed is bijvoorbeeld ook gebruiken. Wij zijn bijvoorbeeld ook, of althans datgene wat wij doen, wat wij uitbeelden, wat we vertellen...

Alles vanaf 50 jaar is cultureel erfgoed toch of niet? [lacht]

Nou nee, nou 55 dan. [lacht] Maar nee ik bedoel datgene wat wij doen is in feite, hetzelfde als dat het jenevermuseum op 'n gegeven gezegd heeft het stoken van jenever op de manier waarop wij het doen is cultureel erfgoed, zo vin ik eigenlijk dat wij ook kunnen zeggen van het zakkendragen, het verhaal van de zakkendragers, zijn eigenlijk ook een stukje cultureel erfgoed.

Ehm even kijken. Wat voor waarden associeer jij met cultureel erfgoed?

Hmm, hele grote. Want ik vind t eh, het is, cultureel erfgoed, stoffelijk of materieel of niet materieel, is eigenlijk datgene waarvan wij ons bewust moeten zijn, dat zijn we vaak niet maar ik vind wel dat we dat moeten zijn, en dat dat steeds weer opnieuw vertelt moet worden, ik vin dat dat datgene is wat ons met ze alle samenbindt. En ehm, dat is je geschiedenis, dat is je bakermat, dat is eh waar je vandaan komt, eh dat is ook een ontwikkeling he want ik vind t niet statisch, je mag best wel laten zien op een gegeven van hier stond een windmolen, toen een stoomgemaal, toen en dieselgemaal en zo verder, dus het is ook een ontwikkeling. Je moet niet alles terug willen brengen naar zoals het ooit eens was, want hoe ver wil je dan teruggaan? Maar ehm, ja ik vind wel heel belangrijk dat je dat behouden blijft en doorgegeven wordt, omdat dat juist datgene is dat ons allemaal eigenlijk gemeenschappelijk is.

Zou je zeggen dat je daar wel bewust mee bezig bent? Je hoort ook weleens mensen van oh ja das waar tis cultureel erfgoed, ben je daar bewust mee bezig? Dat soort dingen? Ik bedoel, ik vraag het je nu natuurlijk, dus dan denk je d'r over na, maar als je...

Ik zou niet als ik een schapsscheerder zie datk denk van oh das cultureel erfgoed. bedoel, nee dat nou niet, maar ik dan wel zoiets van ehm, ja als ik bijvoorbeeld zie dat iemand bijvoorbeeld zo zo'n pandje hier zo heeft, en mooi op geknapt heeft, dan zou ik denken toch van ja, het is fijn dat iemand dat in ieder geval snapt, dat eh, niet zomaar met een paar tresaplaatjes dichtgeschroefd kan worden, dat dat echt een beetje terugmoet naar eh zoals dat vroeger bedoeld was.

Ehm, waarom zet je je zo met het gilde dan specifiek in voor cultureel erfgoed? Ik bedoel, je hebt genoeg andere soorten eh vrijwilligerswerk op je lijst staan, waarom nu dan voor cultureel erfgoed? Is dat toevallig?

Ja dat is eigenlijk wel een beetje zo gegroeid he want op n gegeven ogenblik eh ja ben ik drbij gevraagd en toen had ik eigenlijk nog zoiets van ja, oke, ik had [?] zo'n pakje gezien van de zakkendragers, hoe ze daarvroeger mee liepen. Toen dacht ik van naja oke. Ik had me daar eigenlijk nooit zo in verdiept dat dat eh, ik weet nog goed dat paul collignon me op n gegeven moent ook zei van weet je nou wel wat wij hier naspelen? En toen dacht ik van ja, ze spelen iets, ze spelen iets na, ik dacht ja nouja, zo kan et noemen, is dan antuurlijk veel meer geworden dan alleen maar het naspelen en dergelijke, het is bij mij bij de zakkendragers met name is het beginsel het sociale aspect min of meer voorop en dat is later veel meer, ook omdat er steeds meer mensen bijkwamen die zich steeds meer gingen verdiepen in die historie en de geschiedenis, is dat voor mij ook eigenlijk ben ik daarin meegegroeid. He we zijn als gilde zijn we echt van eh, ja van een mannenclub die het leuk vond af en toe es bij moeders weg te zijn en dan naar Gouda of Leiden en een verhaaltje vertellen en af en toe een paar zakken heen en weer lopen en dan bier gaan drinken, is het eigenlijk tot iets wat veel meer dan dat is geworden.

Dus jullie doen het niet alleen maar in Schiedam ,maar ook in andere steden? Is dat vaak?

Nou het is nu eigenlijk andersom. Vroeger was het echt vaneh, vroeger gaven we ook altijd, als mensen zeiden zakkendragers, als we iemand daarover vertelde, nou we hebben in Delft opgetreden en in Leiden en in daar en in daar en in daar, we gaan dit jaar naar België. En nu hebben we veel meer zoiets van je maar we hebben nu het zakkedragershuisje hier en heel veel Schiedammers weten zelfs dát nog niet. En eh eigenlijk is nu gewoon ons verhaal om het hier te vertellen en af en toe doen we wel eens een optreden buiten de stad, maar dat is eigenlijk veel minder dan t vroeger was. Vroeger hadden we 10, 12 optredens in een jaar. Nu misschien hier in Schiedam 3 of 4 en, dan nog 1 of 2 keer bijvoorbeeld Rotterdam Den Haag doen en eh, over een paar weken naar, Gouda? Naar Gouda.

Maar is dat, wordt het minder gevraagd of hebben jullie zelf zoiets van eh...

Ja heeft ook een beetje met de organisaties te maken. Die hebben ook minder geld.

Ohja.

Die hebben ook minder geld. Dus tis voor 't eerst sinds jaren dat we weer voor de wereldhavendagen gevraagd worden. Maar die mensen gaan zich een ongeluk schrikken als ze horen wat we d'rvoor vragen. Ik bedoel dat eh, want dat is natuurlijk wel een punt van, het is bij ons vrijwilligerswerk, maar we moeten wel aan de andere kant wel een beetje commercieel denken omdat we natuurlijk ook gewoon onze kosten hebben en de plannen die we hebben die kunnen we ook alleen maar verwezenlijken als we inkomen hebben, en dan is t wel de bedoeling inderdaad dat we een beetje commercieel denken daarover.

Ja, dat is waar daar moet je in meegaan. Ehm, hoe vaak vrijwillig je nou hier, per week of per maand, ik weet nie hoe kan je dat t makkelijkste uitdrukken?

Nou we hebben eens in de maand hebben we onze vrijdagavond dat we met zn allen bij elkaar komen. En dat is aan de ene kant is dat dan om eh ja, gewoon de lopende dingen te bespreken, maar 't is ook gewoon gezellig.

Oke. Ehm.

Dat is eens in de maand Nou eh dan hebben we heb ik met Leen en met WillemJan en Marco toch wel regelmatig eh een paar keer per week contact over allerlei kleine dingetjes en dergelijke.

Oke, maar dat komt tussendoor.

Ja en dan de optredens zegmaar, openstellingen een sin de maand, dus ik ben er zo elke week toch wel, ja een uurtje, twee uurtjes of drie uurtjes mee bezig. En dan is het dus in sommige tijden is het wat stiller. En dan eh, andere tijden is het weer eh dat we vooral heel veel dingen tegelijk moeten doen.

Ehm, wat is eh, naast eh bestuurslid dan specifiek jouw rol binnen de organisatie? Is dat binnen het spel ofzo ook nog eh onderverdeeld of is dat voor iedereen gelijk?

Nee, dat is we doen dat eigenlijk een beetje naar eh naar ieder zn inbreng wordt eigenlijk bepaald door zn talenten en zn capaciteiten. En dat is eigenlijk ook wel heel erg leuk van dat gilde dat je dus niet allemaal hetzelfde hoeft te kunnen en te kennen.

En wat is dat voor jou dan?

Voor mij is het dan met name het rondleiden van mensen, het vertellen van het verhaal, ehm en en en en dingen op papier zetten en dergelijke.

Waarom heb je er specifiek voor gekozen om te beginnen met vrijwilligen bij deze organisatie? Je hebt net al wel wat redenen genoemd dat sociale, en dat plezier, maar, ehm, als t ook een andere organisatie ook bijvoorbeeld binnen het cultureel erfgoed had zijn, is dat totaal op toevalligheid gebaseerd verder?

Dat is echt gebaseerd op 't feit dat Willem Jan hierbij zat en me hierbij had gevraagd. Alstie bij wijze van spreke voor het weet ik veel wat eh, shantykoor had gezongen, niet dat ik daar nou zo goed in ben, was ik daar misschien wel bijgegaan.

Eh, ben je tevreden met het vrijwilligerswerk bij deze organisatie?

Eh, ik vin t nog steeds heel erg leuk. Ja.

Ehm, denk je ooit weleens aan de dingen die je zou kunnen doen met de tijd die je hierin stopt?

Denk ik weleens aan de dingen die ik zou kunnen doen als ik dit niet dee bedoel je?

Ja opportunity costs zegmaar. Als eh.

Nee, nee, is nooit in me opgekomen. Nooit gedacht zo van eh, nee dat komt misschien ook wel een klein beetje gewoon van aan de ene kant dat ik t gewoon nog heel erg leuk vin en aan de andere kant ook omdat het eigenlijk nooit echt een dusdanige belasting van mn tijd is dat ik echt denk van nou nou kom ik tijd tekort ofzo.

Wanneer, wanneer zou jij zeggen, wat zou d'r nou worst case scenario moeten gebeuren voor jou om te zeggen van [slaat met vuist op tafel] ik stop d'r mee!

Nou, kijk ik had toen op 'n geven moment de fluisterboot had ik t zo, omdat ik doordeweeks werk, en er allemaal gepensioneerde meneeren zaten op die fluisterboten, was 't op 'n gegeven moment zo dat ik elk weekend in t hoogseizoen, elk weekend op zaterdag en zondag met t bootje aan t varen was. En toen had ik op 'n gegeven zoiets van dat dat wordt teveel. Ja ik weet t met de zakkendragers ook welis hele enkele keer dat we 2 dagen achter mekaar eh optreden hebben, maar dat hadden we vroeger wat meer dan nu. Nee maar kijk als ik echt ieder weekend de hele dag d'r mee bezig zou zijn, zou ik op 'n gegeven moment zeggen van nou eh laat een ander ook maar es een stapje harder lopen bij wijze van.

Een kwestie van tijd eigenlijk dan.

Ja een kwestie van tijd. En ik zou 't ook bijvoorbeeld heel vervelend vinden, maar dat is dan een, heeft niet zozeer met de tijd te maken maar ik zou t ook heel vervelend vinden als de sfeer zou veranderen. Want ik vind het toch wel heel belangrijk dat er gewoon een goeie, open kameraadschappelijke sfeer is onder mekaar. Als dat zou veranderen, dat eh, minder zou worden dan zou ik ook zeggen van nou aju paraplu.

Ehm, en wat eh, wat verwacht je van de organisatie naar jou toe? Beetje vreemd natuurlijk omdat je zelf in t bestuur zit, maar! Bare with me. Wat verwacht je van een organisatie of misschien wat denk je dat de rest van jou verwacht als organisatie?

Nou ik verwacht ehm, ja dat vind ik altijd weer zo'n [hoop?] Omdat ik er natuurlijk alweer zo lang inzit heb ik eigenlijk zo'n beetje zoiets van ik weet wel wat ik d'raan heb en wat ik drvan krijg en eh, maar ik vinhet heel belangrijk dat we met elkaar die sfeer goed blijven houden, dat we inderdaad

beslissingen in overleg blijven nemen, dat we over dingen nadenken met elkaar en mekaars argumenten daarin horen en serieus nemen. En eh, ja dat we allemaal op onze eigen manier, de een veel de ander weinig, op onze eigen manier ons steentje erin bij kunnen dragen. He dr zijn ook jongens die die zijn niet zo, komen niet zo vaak bij optredens, die hebben een jong gezin bijvoorbeeld, nou die komen niet zo vaak bij optredens, die komen niet zo vaak op vergaderingen, maar als ze d'r zijn dan doen ze wel heel creatief mee en hebben ze heel leuke ideeën en zijn ze heel erg betrokken en dergelijke, dan denk ik vanja. Als je t op die manier doet, dan is dat gewoon ook prima, ik bedoel, kan niet van iedereen verwachten dat ze dr evenveel tijd in steken, ik bedoel niet iedereen is zo gek als Leen en ik. [grinnikt] Dat zei WillemJan ooit eens een keer in een interview eh, dat is geciteerd ook in de krant, 'ja om dit werk te doen moe je eigenlijk een beetje gek zijn.'

[lacht]

Voor je hobby met een zak van 30 kilo lopen te sjouwen.

Een ander gaat naar de sportschool, ja dit kan ook. Ehm, zou d'r iets nog verbeterd kunnen worden aan het vrijwilligerswerk of aan de organisatie?

Nou, de organisatie zou wat groter kunnen. De organisatie zou wat groter kunnen.

Onder het mom van nog meer gezelligheid of?

Nou, maar ook een beetje in de zin van kijk, wij zijn daar best wel een beetje kritisch op, we nemen niet zomaar iemand aan dat we zeggen van nou leuk, 't kan een jaar duren voor je echt meetelt.

Acht gesprekken?

Nou, heeft niet te maken met dat je in therapie moet, kijk we hebben bijvoorbeeld gehad dat we een jongen hadden, was gewoon een ongeleid projectiel, ik bedoel, begonnen om 10 uur en die jongen was om kwart over 10 vertrokken. Die kwam om 11 uur boven water, half 12 wastie weer vertrokken, kwam die om 2 uur boven water en toen moesten we op n gegeven moment opladen en toen zaidie ja nee maar ik heb een afspraak hoor. Kijk nou dan gauw tegen je gezegd van zo werkt dat niet. He want als zo iemand erbij komt dan weten wij dus dat d'r andere jongens zijn die gaan zeggen vanja, maarhij is zo onbetrouwbaar als wat. Als dat zo door blijf gaan, dan kap ik d'r mee, want ik ga niet 2x zoveel doen omdat hij t niet doet snap je wel? En het is wat dat betreft denk ik van paar mensen drbij maar dan wel inderdaad mensen die in t team passen en d'r echt een beetje bijhoren. Die ook weer met een verse inbreng ook weer wat nieuwe ideeën of nieuwe contacten, wantwij moeten het heel erg hebben van allerlei contacten en en netwerk van eh, nou ik ken wel een mannetje die dit kan, ik ken wel een mannetje die dat heeft staan, weet je wel dat soort dingen? Dus dat, die organisatie zou wat mij betreft wel wat groter mogen onder voorwaarde ehm, ja en verder wet ik 't zo gauw niet. Ja t zijn wel dingen waar we t gewoon onder elkaar wel over hebben van we zouden dit eens moeten doen we zouden dat eens moeten doen, tis bij ons wel zo van wij zijn een organisatie van we zijn gewoon een beetje conservatief, af en toe van eh als wij iets willen dan is dat niet zo dat we dat gelijk de volgende dag gebeurt. Daar kan een jaar overheen gaan.

Eerst even wennen aan 't idee...

Eerst even wennen aan 't idee, d'r gaan een paar mensen eens over nadenken en dan komt het twee vergaderingen later weer terug van hoe is het er nou mee, ja daar zijn we mee bezig, en hoe ver zijn jullie, ermee bezig zijn? Dus dat dat kan heel lang duren. En dat eh opzich vind ik dat is ook wel een beetje de charme van de club denk ik.

Ehm, zou je anderen aanraden om bij deze organisatie te komen vrijwilligen?

Hmm, ja maar ik zou niet meer zoals wij vroeger deden zomaar in 't, zomaar in 't wilde weg mensen aanspreken van joh wordt zakkedragers.

Maar als iemand het vraagt? Ik bedoel ik heb serieus interesse?

Stel dat iemand nou zou vragen van joh Cees, is het leuk? Dan zou ik zeggen nou als je het leuk vindt om...

Ja, om?

Nou als je t leuk vindt om eh regelmatig gezellig met mekaar te vergaderen, als je een beetje een passie voor t verhaal van Schiedam heb, als je t niet erg vin om ook af en toe eens flink te moeten sjouwen, als je t leuk vin om af en toe eens een beetje een klusje te doen, en dergelijke en als je t leuk vind om een beetje kameraadschappelijk met elkaar om te gaan, ja, dan is t zakkendragersgilde is wel wat voor je. Maar ik weet bijvoorbeeld dat vroeger is een keertje een vriend van mij die is d'r bij gekomen, ja sommige zakkendragers hadden een bepaald gevoel voor humor. Daar konnie absoluut niet tegen. En dan werd er gewoon een geintje met en uitgehaald, maar hij vond dat vreselijk, hij had t gevoel dattie ontzettend gepest werd. Dat werdtie helemaal niet, maar t was gewoon een beetje zo van even laten voelen je ben t zeentje weet je wel, je kom maar net kijken ik bedoel we halen een geintje met je uit. Ja dan kan je maar 1 ding doen, da's keihard terugdoen. Maar als je dan met een kwaai kop rond gaat lopen, ja dat vinden ze alleen nog maar leuker en dan blijven ze t doen. Die sfeer is nu wel een beetje anders hoor. Da's nu wel een beetje anders. Maar vroeger was dat wel zo. Je moet wel een beetje tegen een stootje kunnen, mentaal.

Zitten nou, jullie hebben toch wel vrouwen geloof ik, als lid dacht ik? Ik zag pas nog een foto waarop 'n vrouw sowieso ook in een kledendracht was te zien.

Nou nee daar ga ik gewoon eerlijk antwoord op geven, je zet het toch niet in de krant, als je een journalist was geweest had ik gezegd van daar wille we t niet over hebben.

Nee dit is allemaal anoniem enne.

Nee maar kijk, ik zei het net al, we zijn een club van mannen onder mekaar. En daar is eigenlijk zegmaar is dat altijd zo geweest, en wij hebben wel eh, vrouwen hebben wel een rol binnen het optreden, we hebben nu ook kostuums voor de dames en dergelijke, maar ja, in essentie blijft het toch een beetje een mannenclub.

Het is gewoon een soort van zaterdagvoetbal maar dan anders toch?

Ja het is een beetje van eh, ik weet niet of je die kappers van schorem kent, datte, op de hoe heet het op de binnenweg die hebben zo'n ding op de deur hangen, plaatje van een man, goed, ik mag erin, en staat er een plaatje van een hond, ik mag d'r ook in. En dan een plaatje van een vrouw, ik mag d'r niet in. Nou ik vin em erg grof.

[lacht] Jullie zouden hier eigenlijk ook zo'n bordje moeten hebben.

Ja nou ik zou dat zo niet doen hoor. Maar hun filosofie is ook een beetje zovan mannen hebben nog maar zo weinig plekken waar ze echt met mekaar, onder mekaar en dat hebben wij dus ook zo'n beetje. Als je mij diep in me hart kijkt als ik gewoon heel objectief denkt en we hebben die discussie laatst gevoerd, heel objectief dan zeg ik gewoon die dames, ze hebben een kostuum, dus eh we vragen ze mee met optredens en dergelijke, waarom zouden ze dan niet bij de maandelijkse vergaderingen, bijeenkomsten zijn. Nou de andere kant is dan weer ja maar dat is juist voor ons ons

maandelijkse uitje even weg bij moeders en effe een biertje enne, dergelijke en dat is toch wel iets waar wij wel een beetje waarde aan hechten. Dus ja.

Ik snap het wel hoor denk ik.

Nee maar dat is gewoon van van, ik denk, ik kan me voorstellen dat er mensen zijn van , waarom mogen d'r geen vrouwen bij, waarom mogen ze niet enzovoort, maar [zucht] hallo? Vrouwen? Vrouwen hebben de vrouwenhamam, ze hebben de vrouwenavond op de sportschool, ze hebben zoveel dingen.

Achhh, ja je hoeft mij niet te overtuigen, ik ben vrouw he weet je nog. [lacht] Nee ik snap het.

Ja zoals WillemJan vandeweek zei, vrouwen mogen best op onze vergadering komen, als ik op de vrouwenavond in de hamam mag!

[lacht] Ehm, ja dan ben ik eigenlijk wel door m'n vragen heen. Dan ga ik em even stopzetten. [stopt opname] [begin nieuwe opname] Hij staat nog een keer aan, ja.

Wat ik eh, wel heel belangrijk vin, dat is een ontwikkeling van de laatste tweejaar, dat is dat de gemeente nu steeds meer begint in te zien van hee, die zakkendragers die doen wat, en eh das leuk, maar t heeft ook een functie binnen Schiedam gekregen. He ik bedoel als we open huis hebben staat het ook in het laddertje van de VVV, eh wij zijn heel erg gemengd ook in het hele verhaal van de discussie wat gaat er nu met het zakkendragershuisje gebeuren. Dat hebben we voor een deel ook zelf geïnitieerd en aangezwengeld bij de gemeente, maar we merken nu steeds meer dat wij echt als een serieuze club beschouwd worden. En dat geeft ons ook het gevoel van de gemeente vindt dit stukje immaterieel erfgoed ook gewoon heel belangrijker. En dat was vroeger totaal niet zo. Dat dachten wij wel dat de gemeente ons belangrijk of interessant vond, maar helemaal niet.

Dat zie je dan eigenlijk ook als een stuk waardering wel? Vanuit...

Dat is dan ook vanuit de gemeente een stukje waardering vanuit het feit dat de burgemeester al 2 keer op onze nieuwjaarsreceptie geweest is, en wij op die van hem en ehm, ja dat ook wethouders en politici ons benaderen, aanspreken van goh hoe is t ermee en wat zijn jullie aan t doen en wat zijn de plannen en dergelijke. En de gemeente heeft ook al een paar keer voor kleinschalige recepties of wat dan ook hebben ze heir beneden van de ruimte gebruikgemaakt.

En als dat nou niet, als zich dat nou niet had ontwikkeld, had je dan daardoor had je daar misschien een lagere motivatie door gehad?

Had ik 't wel jammer gevonden, want wij zijn heel erg bezig geweest om dit verhaal zo neer te zetten en met name voor op de zondag openstellingen, die zijn daar heel belangrijk in geweest, dus als wij op 'n gegeven ogenblik gemerkt zouden hebben dat de gemeente nog steeds iets zou hebben van nouja nouja goed als jullie je volgende week opheffen dan missen we jullie niet, dan hadden we inderdaad zoiets gehad van naja misschien doen we dat dan ook wel weet je wel. Ja de gemeente is natuurlijk toch ook een soort vertegenwoordiger van de samenleving waar je het voor doet. En als de gemeente dus zegt van naja boeie, dan hebbie zoiets van je als de gemeente niet mee hebt, dan is t vechten tegen de bierkaai.

Maar denk je dat dat best een groot effect op jullie als groep heeft?

Ik denk het wel, ik denk het wel. Ik denk dat wij ons nu echt wel bewust zijn van het feit van hee wij stellen echt wat voor. Ja, denk 't wel.

Dankjewel nog voor je aanvulling.

Appendix V: Transcriptions – respondent 8

Plaats: terras naast de Babbersmolen

Datum: 10 mei 2015

Nou. Het interview gaat over motieven voor vrijwilligers voor cultureel erfgoed. En ik heb eh, eh, nouja vier onderwerpen aan vragen zegmaar. Eerst een beetje algemeen, dan vertel je een beetje over jezelf, eh daarna over vrijwilligen in het algemeen, daarna over cultureel erfgoed en dan over de organisatie waarbij je vrijwilligt en dan gaan we het specifiek over de Schiedamse Molens hebben. Dus, kun je me wat over jezelf vertellen? Naam, leeftijd, woonplaats...

Nou ik ben Ab Wietsma, 62 jaar, woonachtig in Schiedam en ben vrijwilliger onder andere bij de molens, schiedamse molenstichting.

Oke. En wat voor opleiding heb je gedaan?

Ehh. MBO.

Oke. En wat, wat voor eh?

Elektrotechniek.

Elektrotechniek. En wat voor werk deed je?

Elektromonteur.

Elektromonteur. Nog steeds?

Ja, nog steeds.

Oke!

Althans...

Dat wist ik helemaal niet. Nou, leuk.

Nou, nu dan niet maar dat...

Oke. Dat maakt niet uit, nee. Dat is in ieder geval je achtergrond. En eh, maar je zei onder andere. **Wat voor vrijwilligerswerk doe je dan nog meer?**

Ik doe op 't moment ook vrijwilligerswerk op 't Koninklijk jacht Piet Heyn.

Oke!

Ik loop ook nog meerdere keren per week voor de buurtpreventie.

Oke.

Dus. En ja, was dus ook nog vrijwilliger bij de pleincommissie, die dus echt voor de buurt bij ons dingen deed, maar ja daar ben ik maar mee gestopt.

Niet meer.

Omdat nee, dat ging een beetje tegen me, me gevoel in.

Oke. En als je vrijwilligt, doe je dat dan met vrienden en familie?

Ehm, het vrijwilligerswerk op de Piet Heyn dat doe ik onder andere met familie. M'n broer is daar begonnen ook voor de elektrische installatie. En ja omdat ik nu wat meer vrije tijd heb eh, ben ik begin ik ook mee te helpen. Ja hij moet nu, hij moest eerst klaar voor de Koningsdag, daar hebben we dus ook aan meegevaren.

Ah in Dordrecht.

Ja. En nu moeten dus ehh de manschappenaccomodatie plus de kombuis moeten klaar voor Sail, want met Sail varen ze dus ook eh. Althans, maar ze zijn er bij Sail. Of ze varen weet ik niet.

Oke, leuk. En eh, bij welke organisaties vrijwillig je dan? Dus eh onder wat voor organisaties valt dat? Je hebt dan de Schiedamse Molens...

Nou ja de Piet Heyn is ook cultureel erfgoed en de stichting Piet Heyn beheert op dit moment het schip.

Oke.

Dat zijn dus ook allemaal vrijwilligers die daar eh.

Oke. En ehm, dan gaan we nu over naar de vragen over vrijwilligen in het algemeen, eh, wat betekent het concept vrijwilligen nou voor jou?

Voor mij gewoon ook onder andere om dus erfgoed in stand te houden en ja, dat ik vind gewoon dat iedereen eigenlijk verplicht toch vrijwilligerswerk moet gaan doen, doordat dus de kosten met beroepspersoneel te hoog gaat worden, om de kosten dus ook laag te houden en dingen dus ja in leven te kunnen houden.

Oke, dus je ziet het als, is het dan belangrijk dat het onbetaald is of zeg je dan.

Nou, ik zeg het ja, het is niet perse dat het onbetaald is, maar eh, ja. Maar in eerste instantie is gewoon dat het betaald wordt dat dat ja dat je gewoon te weinig stimulans van mensen krijgt. Ja, als het gewoon echt als vrijwilliger, dan kan je gewoon met meer hart en ziel erin gaan.

Meer passie?

Ja, meer passie ja.

Eh, wat vind je van vrijwilligen?

Ja ik zeg persoonlijk vind ik 't een soort noodzaak. Dat iedereen wel een beetje vrijwilligerswerk moet doen.

En wat doet het met je, als je vrijwilligt?

Ehh, het geeft me heel veel waardering als ik het gedaan heb.

Oke. Van jezelf of van anderen?

Ja, ook voor een ander natuurlijk. Maar ook voor, ja ik, ook dus netzoals nu, Molendagen gedaan heb en ik kom later thuis dan voel ik toch wel ja, jongens ik heb weer wat over kunnen brengen. Van mijn passie.

En ehm, wanneer ben je begonnen met vrijwilligen? De allereerste keer dat je bent begonnen met vrijwilligen? Ook al realiseerde je het jezelf misschien niet...

Nou ja, het enige wat ik me eigen nog wel realiseer is dat ik echt aan het vrijwilligen was, was voor de molenstichting.

En wanneer was dat?

Ja dat was bij... een Jubileum van de molenstichting en toen werden we dus, toen zaten we in de tuin van het Jenvermuseum en eh. Toen werd er dus gevraagd, d'r werden mensen gevraagd of ze konden ehm, of wilden gaan wat vrijwilligerswerk gaan doen voor de stichting konden gaan doen.

En dat Jubileum is misschien... want ze zijn opgericht in 1981, is dat 2011, 2001?

Ik denk vij eh vijftwintig jarig bestaan.

Vijftwintig jarig bestaan.

Ja misschien nog wel eerder hoor. Ik weet niet precies welk Jubileum het was.

Maar zeg je dan, is dat 10 jaar geleden, is dat 20 jaar geleden?

Nee jaaa, het is toch minstens wel 15 jaar geleden. Ja, minstens wel ja.

Dus zo lang loop je..

Zo lang loop ik al bij de molenstichting.

Wauw, leuk! Is wel leuk om allemaal dingen te weten die eh..

Ja want ik heb ook menigeen op kantoor tegengekomen. Marga, Joke, eh Ellen. En voor Ellen was dr nog een ander ook. Dus.

Ik ken alleen Marga.

Ja, snap ik.

Ik loop er nog niet zo lang.

Ja maar goed ik heb dus Ellen Steendam ook meegemaakt en eh. Degene die voor Ellen was heb ik ook nog meegemaakt maar door Marga ben ik gegevraagd om dus vrijwilligerswerk te gaan doen.

Eh, en ehm, waren die molens dan ook echt het eerste wat je aan vrijwilligerswerk deed? Wanneer ben je begonnen op die Piet Heyn bijvoorbeeld?

Die Piet Heyn ben ik dan paar jaar, jaar geleden heb ik d'r effe voor gedaan en nu na de grote renovatie van de Piet Heyn is er gewoon veel meer werk te doen dus dat ben ik nu sinds vorig jaar loop ik daar nou.

Dus die molens zijn dan eigenlijk het allereerste...

Ja, de echt allereerste zeker vrijwilligerswerk.

Zou je zeggen dat je ervaring hebt met vrijwilligerswerk in verschillende sectoren? Dus zeg je van eigenlijk vind ik het hetzelfde?

Nou ja, ik ben natuurlijk ja, dankzij de molens toch wel meer vrijwilligerswerk, maar ik vind het...
[wordt onderbroken door een derde persoon]

Sorry.

Ja, gaan we verder. [tegen iemand anders die weggaat] Ja oke, tot ziens, graag gedaan!

Ehh. Ja he. [spreekt met iemand anders][gesprek wordt weer onderbroken door een ander persoon] Even denken hoor. Waar waren we. Eh. Wanneer. Ohja, of je nog andere, ohja die sectoren. Of je verschillende

Eh ja, elke sector heb natuurlijk een andere inslag voor vrijwilligers. Dus eh ja, zeg, Piet Heyn is dan gewoon omdat die dus, ja doordat er dus gaten in de romp kwamen en ehh, ja, toen kwamen ze ook asbest tegen. En ja, daarom moet dus nu gewoon en ja. [ander persoon onderbreekt weer en verlaat het terras] Ja. Dus als het asbest verwijderd was hebben de asbestverwijderaars iets te veel werk gedaan.

Oh jee.

Waar dus ook nog iets te veel kabels verdwenen zijn.

Maar vind je dat heel anders dan de molens, of zijn er veel overeenkomsten?

Nou ja het is, dat vrijwilligerswerk is gewoon een voortgang van m'n van m'n normale werk. Dat is dus, daar doe ik gewoon elektrisch werk. En hier is gewoon echt ja, de mensen geïnteresseerd maken voor de moles. Ook omdat ja, het is ook, ja hoe moek t zeggen, 't aantal, eeuwen dus dat de techniek al bestaat is leuk om mensen gewoon ja, d'rvoor te interesseren. Ja, tis, je kan, ja je kan je anders uitdrukken bij de molens. Ja je kan meer je eigen verhaal d'r in kwijt en je eigen energie en je eigen interesse kan je erin kwijt.

En qua organisaties, dus als je de stichting van de Piet Heyn vergelijkt met de stichting van de Schiedamse Molens, vind je daar veel verschil tussen zitten of zeg je nou, eigenlijk...

Ehh, ja, d'r zit wel wat verschil in, eigenlijk ben je bij de molens alleen maar in zicht als je dus ja, noodzakelijk ben om dus, ja dat ze mensen nodig hebben, en eigenlijk voor de rest hobbelt je een beetje naast en nu bij de Piet Heyn is het echt zo ja dat je wel nu langere tijd eraan bezig ben dat je toch wel ook wel anders gezien wordt. Das hetzelfde gewoon als nu als met die Koningsdag, dat ja, eigenlijk was het meevaren alleen voor bepaalde vrijwilligers, maarja de voorzitter van de Piet Heyn, zei van ja, maar ook al is hij nog geen officiële vrijwilliger daar, maar hij is wel al half vrijwilliger. Dus op die manier mocht ik ook meevaren naar Dordrecht.

Oke ja heel leuk, gaaf hoor. Waarom ben je nou ooit begonnen met vrijwilligen? Wat is nou jouw voornaamste reden dat je 't ooit ben begonnen?

Ehm, dezelfde reden dus dat ik donateur geworden ben. Dus onder andere van de molen stichting. Omdat ik wil gewoon dat het erfgoed gehandhaafd blijft. Dus echt voor de geschiedenis van van de molens en dergelijke, ben ik d'raan begonnen.

En is dat ook de reden dat je nu nog steeds vrijwilligt, of is dat veranderd?

Bij de molens wel. Ja dat is echt één van de hoofdredenen waarom ik nog steeds vrijwillig. En omdat ik vind dat de schiedamse molenstichting toch ook een levendig, ook iets is, ja. Een levende organisatie. Die d'r eigen inzet om dus ja alles ook te behouden.

En dan een paar vragen over cultureel erfgoed. Ehm, wat betekent cultureel erfgoed voor jou? Dus zowel het concept in het algemeen, als wat het specifiek voor jou betekent persoonlijk.

Ehm voor mij betekent het gewoon persoonlijk dat ja, dat het gehandhaafd moet blijven dat ze niet dus alles afbreken en ehm, woonblokken neer gaan, gaan zetten.

En waarom niet? Waarom is dat van belang?

Omdat dit gewoon uitstraling heb.

Oke.

Dit ja, zoiets blijft een uitstraling hebben. En ja.

Iets nieuws kan dat ook hebben toch?

Ja maar toch, nee, nee, ik vind niet dat, niet niet niet niet zoiets.

Wat heeft cultureel erfgoed dan wel wat nieuwbouw...

Ja gewoon de geschiedenis die d'rachter zit, de leeftijd van zoiets. He. En dat er dus ook geprobeerd wordt netzoals hier dan weer gewoon in originele staat weer iets terug te bouwen.

Ja, ja. Ehm. Wat voor waarde associeer jij met cultureel erfgoed. Snap je wat ik daarmee bedoel?

Ja. Ja, ja, gewoon, net wat ik al zei, dat gewoon, ja, dat het toch moet blijven. Dat toch gewoon de jeugd kan zien van joh, zo was het vroeger. Dat vind ik gewoon, ja. He je moet het door, door kunnen geven. Anders krijg je dus van die soort Amerikaanse dingen dat je he, dat alles weggehaald wordt en een paar wolkenkrabbers neergezet worden.

Ja, ja goed. Ehm. Ehm. Waarom is het belangrijk voor je.

Ja, belangrijk gewoon. Niet niet specifiek voor mij, maar gewoon ook voor hetgeen wat na mij ook komt. Dat 't eh. He.

Ohja. Ja dat is wel mooi. Ehm. En waarom dan specifiek, zet je je dan specifiek in voor cultureel erfgoed? Ik bedoel, d'r zijn zoveel andere organisaties waarbij je kan vrijwilligen. Waarom dan, want dat zie je bij die Piet Heyn, de Schiedamse molens...

Ja omdat meestal bij cultureel erfgoed is het toch dat het meer gewaardeerd wordt dan bij andere dingen. Ja.

Waarom meer gewaardeerd, hoe bedoel je dat?

Nou gewoon, dat er meer eh, ja feedback ook van de vereniging en dergelijke komt. Dat e het kunnen waarderen dat je het doet.

Waarom denk je dan dat ze het meer waarderen?

Nou ja, omdat, ja. Als het dus geen vrijwilligers meer zijn, ja zou je op beroepskrachten over moeten gaan en dan gaat het geld dat naar beroepskrachten gaat, kan niet meer terugvloeien in je organisatie. Juist door vrijwilligers kan je gewoon meer, meer geld overhouden.

Ja. Dat was het deel van cultureel erfgoed. Komen we op het laatste deel aan, supergoed, over de organisatie. Ehm, dus je vrijwilligt hoelang hebben we netbesloten, 10, 15 jaar?

Ja, 15 jaar ongeveer.

En hoe vaak vrijwillig je dan?

Eh, toen toen alleen de stadsmolens d'r waren was het 1 dag per jaar zo'n beetje.

Toen er nog 5 of 4... nee?

He? Ja, nouja, dat, he. Maar toen hier dus de Babbersmolen dus weer echt als molen kwam, dan nu is het meestal 3 dagen per jaar da ist eigenlijk zo'n beetje.

Drie dagen per jaar.

Dus. Met molenweekend dan twee dagen. En met midden-delflanddag ben ik hier ook meestal nog wel effe.

En op de Piet Heyn?

De Piet Heyn verschilt 't nu want de laatste weken, was 't drie tot vier dagen per week, maar ik zeg 't eh, als t dalijk weer een beetje normaal gaat worden is dat vermoedelijk 1 dag per week.

1 dag per week ongeveer. Oke. Ehm, kan je me iets vertellen over de Schiedamse Molens in twee zinnen? Waar ze voor staan, wat ze doen? Gewoon naar jouw beleving, dus je hoeft niet eh, eh, de officiële zinnen uit je hoofd te kennen, maar gewoon wat jouw gevoel is over wat zij doen.

Nou, wat voor mij de Schiedamse molens zijn is gewoon de erfenis die we nog hebben uit de oude jeneverindustrie en ja, ook dat 't Bakkersmolens waren, maar, hoofdzakelijk voor de jeneverindustrie en gewoon dat 't aanzicht van Schiedam is. En dan nog een derde zin. Ik vind t gewoon jammer dat eigenlijk door een hoop mensen niet gezien wordt. Ja?

En voor de Piet Heyn, hoe zou je dat omschrijven?

Ja voor de Piet Heyn, dat vind ik moeilijk. Ik ben er wel op aant werk en 't is een hartstikke leuk ding, maar ik heb niet echt 't gevoel bij de Piet Heyn, ja wel dat ik als vrijwilliger rondloop, maar ik heb niet echt 't gevoel datk bij de echte molens heb. Ik zal 'em wel promoten, de Piet Heyn, ik zal d'r [omheendraaien?] om 'em niet te promoten, maar ik, dit dit, ja, dit ja hoe moek t zeggen, de Piet Heyn 't is een mooi ding, 't is ja, 't is iets, 't is iets mechanisch vind ik, 'theb wel een leuke uitstraling en ik ben bang dat die uitstraling dalijk weg is alstie helemaal gerestaureerd is, maargoed, dat is mijn idee, maar, ik zeg 't, een molen dat, dat heb gewoon de geschiedenis, het aanzicht, het he, hoe je 't noemen wil.

Maar dat mis je bij de Piet Heyn dan.

Ja, dat mis is bij de Piet Heyn.

Want, die restauratie gaat niet helemaal zoals?

Jawel, nou, ik hoop dat gewoon het gedeelte het koninklijk gedeelte zagezegd, dat dat wel in z'n originele staat gebracht wordt, maar ik zie nu dus gewoon in de kombuis en dergelijke, daar hebben hele mooie wanden ook ingezet en daar staan nou gewoon een stelletje bouwplaten staan d'r. Ja, dus ja dan zeg ik ja, daar, mis ik nu was in. In. Ja dat dat mis ik gewoon daar nu. De originele uitstraling is d'r niet meer voor mij daar. Maar ja goed, wat ze nu dus op gaan knappen, dat is dus echt de kombuis en de manschappengedeelte.

We zijn er bijna hoor.

Ja nee joh is goed.

Eh, eh eh, even kijken hoor. Hoe zie jij je rol eh als vrijwilligers binnen de Schiedamse molens?

Dat ik zie dat er gewoon wel minder vrijwilligers meer zijn, vind ik het toch wel heel heel belangrijk de rol die ik erin heb.

Wat, wat voor rol zie jij je dan zelf in?

Nou dat je gewoon dus nu ziet dat, ja, ik weet toen ik net begon hadden we dus veel meer vrijwilligers, ook wel semi-krachten waren dat dan. He maar ik zie gewoon nu dat ja. Ja, dat dat animo gewoon wat minder wordt.

Hoe vul jij ehm, wat levert jij zegmaar als vrijwilliger aan de molens dan, op die manier, jouw rol in eh...

Ja om gewoon te proprome- om de molens te gaan promoten bij de bij de buitenwereld.

Oke, dat is jouw...

Ja, dat vind ik gewoon mijn he.

Jouw functie, jouw taak.

Ja, dat doen we straks even als dat dingetje uit is.

Okeoke! Is goed. Ehm even kijken. Ik heb staan, waarom ben je begonnen met vrijwilligen bij de Schiedamse Molens, maar je zei eerder omdat je sowieso werd gevraagd?

Ja. Werd toen gevraagd en toen had ik ook nog, toen hadden we dus het boekje ook en, toen vonk 't ook weleens leuk om eens een stukje te maken.

Oh, het molennieuws!

Het molennieuws. Ja, ja. En toen vond ik het ook eens een keer leuk om eens een leuk stukje te maken. En dat is ook toen wel gepubliceerd ook.

Oke. Hoe ben je dan zo bij die molens terechtgekomen? Waarom molens?

Eh, nou, molens, jenevermuseum en op 'n g'geven moment ook even't historische vereniging, gewoon om het Schiedams erfgoed hoog te houwe.

Je bent Schiedammer?

Ik ben Schiedammer.

In hart en nieren.

In hart en nieren.

[lacht] en daarom vind je het belangrijk?

Ja en ik vind gewoon dat dat, ja goed, voordat ik eigenlijk bij de molenstichting konk maar één soort molens, en dat waren dus onze stadsmolens, nu dat je dus verder d'rin komt, zie je dat er veel meer typen molens bestaan.

En wat heeft het je nou gebracht? Dat vrijwilligen bij die eh Schiedamse molens?

Toch een bepaalde manier wel, dat je toch wel door bepaalde mensen gewaardeerd wordt daardoor.

Oke.

En dat is eigenlijk meer de oudere garde dan de nieuwere garde, die ja. Ik heb 't gevoel dat je daar niet zo door gewaardeerd wordt.

Oke.

He. Dat je dus zelf al jarenlang iets weet en dan kom jij d'r pas bij en dan denk jij gewoon van, he, maar, dat is niet helemaal eh de opzet.

Nee, nee. Dat zijn dan de andere vrij- niet zozeer de organisatie, maar meer andere mensen?

Niet wel, de organisatie kan ik wel goed goed mee opschieten, alleen met...

Sommige mensen.

Sommige mensen.

Sommige mensen! Hartstikke goed. Dus ben je tevreden met het vrijwilligerswerk?

Ja, heel tevrede. Anders zou ik hier ook niet zonder dak gevraagd was zijn. Want ik heb, ben ook niet echt ingedeeld vandaag maar ben gewoon hier gekomen en vind het leuk.

Ja, ja want ik dacht al. Jij stond toch gisteren. Denk je ooit weleens van ehm, wat je allemaal anders met je tijd zou kunnen doen? Die je hiervoor inzet?

Ja, maar goed, dat vind ik dan weer minder minder belangrijk.

Oke. En voor de Piet Heyn, of geldt dat hetzelfde?

Ja goed maar voor de Piet Heyn is dan doordeweeks en dit is dan in 't weekend.

Wat verwacht je van Schiedamse Molens als organisatie tegenover jou als vrijwilliger?

Dat ze me toch blijven waarderen he. En ja, goed, waardering komt dan ook wel op andere gebieden uit. Want ja, je mag wel iedere keer mee met de busreis en dergelijke, dat vind ik ook wel heel, ben ik ook wel heel heel blij mee dat dat kan. Dat je daardoor wel voelt joh, ik word ook wel gewaardeerd.

Ehm, zou je andere aanraden om bij de Schiedamse molens te komen vrijwilligen.

Ja, ja, te volle! Gewoon omdat ja, omdat ik vind ja dat we minder vrijwilligers krijgen, ja dat het toch wel heel erg leuk is om te doen. Ook ook, maar je moet wel mensen die contact met andere mensen kunnen maken. He.

En om daar nog voort te borduren, stel nou dat iemand eh, wil gaan vrijwilligen voor die molens, maar moet kiezen tussen Kinderdijk of Schiedam. En het maakt niet uit waar die woont, maar hoe zou jij hm nou overhalen, wat zeg je nou, dit, dit is schiedams molens zo goed in...

Schiedam, Schiedam, ik zou puur, puur Schiedamse molens gaan promoten.

En waarom?

Omdat de uitstraling die een Schiedamse molen heb, ja, ik zeg Kinderdijk is leuk, daar staan een hoop molens, maar het is gewoon een wirwirwirwar van molens staan, nou d'r is d'r één één die je kan bezoeken, nou, en ja sorry dat ik 't mot zeggen, maar daar staat dan een vent met zo'n chagerijnige smoel en, he.

Dus de mensen zijn ook belangrijk.

De mensen zijn ook heel belangrijk. Maar ik vond ook jammer de dag dat ik d'r was dat Bjorn d'r niet was hoor.

Ooh, ja. Ik weet al over wie je het heb.

Ja, dat snap ik dat jij weet over wie ik het heb.

[lacht]

Ook de grootste chagerijn die er rond loopt. Ik zei 't ook later tegen Bjorren, oeh dan hebtie weleens z'n dag niet. Nou hebtie weleens z'n dag dan? Ik had niet 't gevoel dattie... Maar dat krijg je ook. Ik voelde me d'r helemaal niet lekker

Nee.

Ja, doordat je al zoiets daar heb staan, dan, nee is 't helemaal niet. En dan denk ik jongens je hebt zoveel molens, he, waarom dat ene rotte molentje. Ik zag d'r eigenlijk helemaal niks bijzonders an. Omdat je dus hier die molen ook al gewend was. En in principe die molen waardie stond was haast hetzelfde als hier, dus wat voor meerwaarde heb dat. He.

Ik ben het helemaal met je eens.

En ik heb dus meegemaakt, en dat was ook wel de eerste jaren, toen hadde we folders van Schiedam, daar stonden de molens op. Op 'n gegeven moment komen we bij, ik dacht op de Rochustusstraat, als je 'n, ja zo'n jongerenhotel was 't, hostel of wat wat... Nee jeugdherberg was 't geloof ik. En ik komt daar en ik vraag an die jongen nou mag ik folders hierzo achterlaten. Hij zegt tuurlijk en hij gaat erin kijke en zeg Schiedamse molens? Hij zeg ik woon in Schiedam maar ik weet nie eens dat wij molens hebbe.

Nee dat kan niet.

Nee echt het was zo, het was duidelijk wat hij zei! Nou kandie in Groennoord gewoond hebbe, dat kan nog. Nee ik zeg we hebben zoveel mooie molens staan, he. Ja dat wist ik helemaal niet. Als hier de Japanners komen, ze vragen naar de molens sturen we ze altijd naar de Kinderdijk. Wat is het meest simpele? Hierachter hebbie 't metrostation, eh, offe, Dijkzigt, ja, ik zeg zet zein de metro, laat ze op de Parkweg uitstappen en ze staan midden tussen de molens! Hij zeg ja ja ja. Maar ja heb volgens mij nooit echt Japanners door gezien. Maar dat vond ik jammer. Toen liep ik ook gewoon buiten altijd om liep ik ook weer te propromoten, he. Maarja ik heb ook dingen meegemaakt eh, dak ook met die folders kwam. Ik weet nie waar t was. En dan kom ik met die folders ik zeg joh, mag ik hier wat folders achterlaten van Schiedam. Neuj! Ohnee, was ik in de bibliotheek in Rotterdam. Ik zeg joh kan ik folders achterlaten. Neuj dat mag niet, mag alleen maar Rotterdamse dingen. Ach joh val dood. Ja echt letterlijk en figuurlijk hoor. Toen was ik echt gewoon eh pissed off.

Ja. Nog één snelle vraag, en dan laat ik je echt gaan, denk jij dat er een verschil zit tussen vrijwilligers die voor cultureel erfgoed vrijwilligen en voor andere soorten vrijwilligerswerk. Denk je dat de reden dat mensen dat doen dat daar verschil in zit?

Ja, ja, zit groot verschil in en dat heb ik dus ook dan net weer bij onze buurt eh, of bij onze pleincommissie meegemaakt, je voelt gewoon aan mensen die dus echt vrijwilliger zijn in wat je zegt cultureel erfgoed of semi-verplichting, dan voel je dus echt wel, ze willen wel maar als ze dus echt puntje bij paaltje komt dan haken ze af. En dat heb ik zelf al...

En weet je waar dat aan ligt?

Nou het had bij ons dus mee te maken ook dat degene die eh d'rbij waren gekomen, dat ze een hele andere instelling hadden eigenlijk dan tgene waarvoor bij begonnen waren. Want wij zijn dus begonnen om de buurt gewoon weer leefbaar te maken, want we zagen 't gaan verpauperen, en 'tgene wat dus nu d'rin is gekomen, die zien maar 1 ding en dat zijn de kinderen. Nou, dat zijn zeg ik tegen hun ook weleens, ik zeg, het is niet, we dejen het vroeger voor onze eigen buurtkinderen en tegenwoordig is hallef Nieuwland. En dan doe je 't voor een hele andere doelgroep, zijn 't kinderen

die dus bij ons in de buurt wonen dan weet je wie de ouders zijn als ze d'r eigen misdragen stap je naar de ouders toe. Maar als ze uit een hele andere wijk komen, kunnen wij helemaal niet he, en datzelfde hebben we dan laatst met Halloween ook meegemaakt, op 'n g'geven moment bij iema aan de deur kinderen stonden en die gingen zowat op de vuist met die vrouw. Want ze moest al d'r snoepgoed inleveren bij hun, anders kon ze klappen krijgen. Nou dan zeg ik nou, sorry jongens, maar als 't zo moet gaan dan stop ik. Nou ben ben d'r ook mee gestopt hoor met dat. Nee, hier kon ik niet meer met hart en ziel inzitten. Ik zit me eige kapot te ergere en dan kom je thuis en dan ja. Dan voel je je eigen zieker als dat je eran begon.

Dus voor jou is het belangrijk dat je gewoon dat de neuzen dezelfde kant op staan?

Ja en dat je dus ook, 't hoeft dus niet perse op de dag zelf maar dat je ook een bepaalde waardering, dat je ook voelt, maarja de waardering krijg ik gewoon hier doordat je mensen rondleidt, ook mensen die dus heel veel van de geschiedenis van Schiedam weten, maar die ik nog wat dingen kan leren van de molen.

Nou dat is leuk he.

Ja, dat is leuk. Netzoals vanochtend ook. Dat hier mensen uit Zwitserland die ik hier heb staan die dan he. Die je rondleiding geeft. Ik zeg en nou die kwamen dus ook van maar dalijk komen onze kinderen ook hiernaartoe, kunnen we 't dan ook bezichtigen. Ik zeg nou ja, as je ziet dattie draait, zijn hier molenaars aan de gang dan vraag je gewoon aan die molenaars aan de gang dan vraag je gewoon aan die mensen van molen we effe in de molen kijken. Nou ik weet zeker als Bas of Domien hier is dat ze gewoon zeggen ja kom maar we gaan ff de molen in. Helemaal als ik vertel dat ze ook uit Zwitserland komen dan helemaal natuurlijk.

Hartstikke bedankt.

Ja is goed. Ja dat laatste was ook...

Appendix V: Transcriptions – respondent 9

Plaats: Zakkendragershuisje

Datum: 2 juni 2015

Hij staat nu aan. Zo begint elke transcriptie bij mij. Ehm, kan je me wat over jezelf vertellen? Dus naam, leeftijd, woonplaats...

Ik ben eh Leen van Andel, ik woon vanaf 85 in Schiedamen ik ben 63.

Oke. En wat voor opleiding heb je gedaan?

HBO heb ik gedaan.

En wat voor eh, invulling?

Ja, eigenlijk ben ik technisch begonnen, ik ben bouwkundige geweest, en toen omgeswitcht naar maatschappelijk werk en nu zit in het onderwijs.

Maar heb je ook een opleiding voor, voor welke...

Ik ben een MBO, ik ben een zijinstromer heet dat he. Dan moe je een anderhalfjarige opleiding en dan mag je lesgeven op MBO niveau.

Oooh kee. Oke. En ehm, en je werk, voor het officiële?

Nee ik werk nu als docent op het MBO.

Nog steeds?

Ja, ja. En dan geef ik, ik ben rekenen, ik geef rekenen en ik ben mentor van een groep, van een klas.

Ah, uitdagend. En wat voor vrijwilligerswerk doe je allemaal?

Ik doe niet zoveel ik ben alleen zakkedragers. Ik ben de voorzitter of de deken van de zakkendragers.

Ja, deken, is dat hetzelfde als voorzitter?

Deken, ja, vroeger was dat de term van de baas van de zakkendragers.

Oke.

Dat is omdat volgens mij ist uit het katholieke geloof, deken, da zijn allemaal functies. En dit is ook een combinatie van 2 geloven geweest he. De zakkendragers. Dat was de helft katholiek en de helft was eh rereformeerd of hervormd.

Oh, dat wist ik niet. Ja ik moet toch maar eens een keer een dag bij jullie langskomen denk ik. En wanneer ben je daarmee begonnen?

Nou k denk zo'n beetje om en nabij de 97, eh97 ben ik begonnen. Want ik ben begonnen als zakkendrager.

Oke en toen ben je...

En later ben ik deken geworden.

En wanneer was dat dan? Ongeveer?

2001? Ik heb geen idee.

2001. Ehm, even kijken, en eh wat doe je precies bij de zakkendragers?

Op dit moment ben ik de voorzitter, de deken.

En wat zijn je functies dan?

Nou de voorzitter van deze stichting, dus de dwaas tussen aanhalingstekens. En wat doe ik? Ja ik doe eigenlijk alles. Ik doe nu dus eh, zegmaar, nou ik ben eigenlijk bij het zakkendragers toen ik voorzitter werd, dus ik ben bij het zakkendragers gekomen, toen was 'r nog het was ooit opgericht omdat er toen een molen hier geopend werd, in 85 geloof ik en daarna waren er een heel hoop vrijwilligers die deden, ja dat was een zootje ongeregeld eigenlijk, dat waren gewoon mensen die het leuk vonden om lekker te sjouwen en te doen. Ik ben dr toen bijgekomen en ik von dat, ik von dat wel leuk, meedoen, maar ik had zelf ook zoiets van ja d'r kan meer, er moet meer inhoud komen. En vanuit dat idee en toen ben ik eh, paul collignon de vorige deken die eh, nou die wilde op 'n gegeven moment stoppen en, ik had 'r toen al met 'em over van joh, dit of dat, zus of zo, zouwe we dit of dit zo kunnen doen? Enne, maar dat was met de vorige heel voorzichtig en dat ging toen, nou, daar hattie wel oren naar en toen ben ik vrijwillig aangewezen door hem, ja dat was een soort [coupe?], maar in ieder geval hij vroeg in mij of datk voorzitter wilde worden, deken. En zo ist een beetje gekomen, nou toen zat de ouwe ploeg d'r nog in. Dat waren mensen meer van die zeije we moeten niet te moeilijk doen, gewoon beetje werken, sjouwen, biertje drinken en klaar. En ik ben eigenlijk vanaf het begin datk de trossen heel langzaam, nou ik had een soort visie van ik wil dat het veel meer inhoudt, dan krijgen we echt iets serieus iets in de zin dat het echt vertegenwoordigd is zoals het is, dus niet zomaar we bedenken dit, maar je moet ook kijke of dat 't klopt dat zo'n zakkendrager zo in elkaar zat en deden ze dat zo, en wat voor kleding, dus da's eigenlijk m'n eh, iets wat ik heel lang in m'n hoofd heb, en wat ik gewoon denk nou, daar moeten we ongeveer eindigen waar we nu ongeveer zijn. Dat was t plan. Ik heb dat heel rustig aangedaan omdat dat toendertijd eh, vergaderen von men al helemaal niks, om bij elkaar te komen was niks, het bestuur was toen, die overlegde alles en besliste alles en de leden kwamen alleen helpen. We hadden ook geen onderdak toen, we hadden geen huizing waar we zaten, ik had zoiets nou, gewoon veel adem en veel geduld en dan komt 't vanzelf wel, ik von t ook belangrijk dat iedereen er een beetje bij kwam. Dus dat, dat is heel veel van m'n werk wat ik eigenlijk doe.

Oke. maar had je dat idee, ontwikkelde dat zich om dat zegmaar uit te breiden en ehm, zegmaar realistisch te doen, ontwikkelde je dat tijdens dan dat je al lid was, dus vóór dat je deken werd, of was dat al voordat je d'rbij kwam?

Nee nee nee, dat was tijdens, dus ik ben eigenlijk, de reden dat ik bij de zakkendragers ben gekomen ben, die moe je nog even vragen...

Ja maar die komt straks ook nog wel.

Ja maar da's wel belangrijk, dat is denk wel belangrijk, in eerste instantie ben ik in Schiedam komen wonen in 85. Heb ik hier een huis gekocht, we hebben een huis gekocht, enzovoort, maar toen zaten we hier middenin de stad en ik ken heel de stad niet. Ik kom uit eh, ergens anders vandaan. Ik kom eh ergens van Dordrecht. Dusseh ik had zoiets van dat vin ik wel leuk, als ik dan toch in een stad woon vin ik 't wel leuk om een beetje mensen te leren kennen. En in de kroeg werd d'r over gepraat en ik weet niet of dat Cees, maar in ieder geval in de kroeg werd d'r over gesproken dat d'r zakkendragers waren en zo ben ik d'r een beetje ingeschoven. En ik von 't wel grappig. Ik denk nou ik ga eens kijken wat 't is. En ik heb daar een tijd een beetje hallef hallef gedaan, af en toe wel. Een

keertje optreden en af en toe dee ik mee en dan weer niet. En zo is dat eigenlijk ontstaan, des te meer dak mee ging toen heb ik ook met paul d'rover gehad joh, is dat nou, mogen we iets anders doen, want dit is wel grappig, maar 't ziet er niet uit en dus vrij vlug in 't begin heb ik al de inzet gehad ik wil d'r een beetje vorm in maken, de visie, 't moet wel iets moois worden. Hoe 't d'ruit zag wis ik nie, omdat de omstandigheden die waren heel beperkt, dus ik had geen idee hoever ik drmee zou komen, ik had wel zoiets van ik vin 't leuk om d'r een goeie club van te maken die iets eh, iets vertegenwoordigd. Een stukje geschiedenis.

Ehm.

I have a dream [lacht] Martin Luther is m'n vriend.

Ehm, nou ik zou zeggen, ben je toen ehm begonnen met vrijwilligen met vrienden of familie? Maar je wilde juist mensen leren kenne zei je?

Ja, ik was hier heelmaal nieuw.

Dus je kende niemand en je ging er gewoon bij?

Voor m'n werk zat ik in Vlaardingen, waar ik werkte toendertijd was in Vlaardingen en hier dit huis kocht ik, omdat 't hartstikke, kocht ik omdat t hartstikke leuk huis was, 't voldeed aan wat ik in m'n hoofd had, of in ons hoofd hadden, dus om de reden kwam ik hier in t dorp waar ik helemaal niks van wist, ik wist nie eens dat dat bestond eh, Schiedam. Ja, drank, da's 't enige wat ik wist, maar ik had zoiets ja, dan wil ik ook, als ik dan in een plaats ben wil ik ook meer van een plaats weten om d'r een beetje contact mee te krijgen. Das dus de reden van mijn vrijwilligerswerk zalk maar zeggen.

Oke. En ehm, ik ga toch nog een soort van semi het lijstje af, hebben je ouders gevrijwilligd? Of je, ik weet niet of je broers en zussen hebt die eh?

Ik heb d'r veel, ik heb 8 broers en zussen.

Oeh, da's gezellig.

Ja leuk, is ook leuk. Neemaar mijn vader was ook vrijwilligersman. Als je 't zo vraagt, normaal zou ik d'r niet over nagedacht hebben, maar die was ook altijd met verschillende verenigingen bezig als vrijwilliger dat deedtie wel heel [klopt?]. Ik heb dat van een afstand gezien, ben nooit met hem meegegaan, maar misschien komt dat daar wel uit. Maar ik vin 't, ik von t gewoon leuk om contact met mensen te hebben. Das voor mij de reden.

Misschien heeft het wel iets, onbewust, maar dan hebbe we 't over Freud he en dat heb ik nou niet eh...

Nee, maar mijn vader was wel iemand die heel makkelijk contact maakte en eh met iedereen van alles deed, alstie iets kon organiseren dan deedtie dat. In die zin denk ik dat dat wel geholpen heeft. Want dan zou ik nou een eh, een heel eh ingetogen iemand zijn dan zou ik dat zelf ook niet zo snel doen. Hij heeft wel laten zien dat 't ging. Von 't ook leuk om mee te doen eh, [dus dat helemaal?]

Stiekem toch meer dan je...

Das wel de link. Dat is ook zo.

Ehm, hoe zou jij het concept vrijwilligen omschrijven?

Ja dat vin ik een moeilijke vraag. Concept vrijwilligen.

Gewoon van als iemand vraagt joh eh, Leen, kan jij me nou eens uitleggen wat is vrijwilligenb nou eigenlijk?

Ja ja ja ja, maar.

Gewoon zo.

Kijk dat kan je op vele manieren doen, maar mijn invulling vanvrijwilliger is meer dat ik iets doe wat ik leuk vindt en eh, nou in dit geval was 't een stuk sociale sociale contact vin ik leuk, mensen leren kennen, en ik vin 't vrijwilligerswerk vin ik ook dat 't een zin moet hebben. Dat vin ik leuk. Zomaar vrijwilligerswerk doen om 't vrijwilligerswerk vin ik niks. Kheb daar wel een klein stukje van vrijwilligen bij. 't moet wel inhoud hebben bij mij. Anders haak ik d'rop af.

Dus eh, zin alsin, dan kan je ook zeggen van ik oefen een hobby uit dus eh, dat heeft voor m ij ook zin, of bedoel je 't meer voor 't maatschappelijke...

Ja ik vin 't leuker om dan zoiets te doen, zo'n zakkedragers, dat heeft wat, eh, en ik zou vrijwilligen kunnen voorstellen om ouderen weg te brengen ofzo, weet je wel, dat soort dinge, dat doen ik zinvol dan. Dat is mijn idee over zin. Maar zomaar eh, bomen hakken voor iets ofzo, dat zie ik effe niet zitten. D'r moet een reden, 't moet een zin hebben, anders doek 't nie, anders raak ik m'n concentratie kwijt.

Ehm, wat heb jij geleerd van het vrijwilligerswerk bij de zakkendragers?

Dat 't verschrikkelijke klotegasten zijn... [lacht]

[lacht]

Nee d'r zijn verschillende dingen. Kijk, sowieso ehm, ja ik heb zoiets van vrijwilligerswerk moet niet 't woord zijn vrijwilligen, je doe maar en je kom maar. Ik merk wel dat mensen de neiging hebben omdat dat zo te denken, maar dat vin ik zelf niks. Dus ik wil wel, 't is dan een, voor mij heel lastig om of tenminste een uitdaging om mensen dan toch te zorgen dat ze een beetje inhoud gaan krijgen. Niet zomaar zeggen ja ik ben nou eenmaal vrijwilliger, maar ook zelf een soort lol in krijgen. Dat vin ik leuk. Dat dat ook een beetje inhoud heb. En niet zo van ik ben een avondje weg, want anders zit ik voor de televisie. Weet je, dat, ik vin ook dat 't, en dat heb ik d'r van geleerd dat 't best wel lastig is om mensen vanuit de vrijwilligerrol toch te stimuleren, want als je teveel doet dan voelen ze zich teveel neergezet, du dat, dat vin ik leuk om daar een vorrem in te vinden. En da val nie mee. Dat was best een lastige. Ja wat heb ik nog meer. Kijk toen ons optreden vin ik dat leuk dat je in de buitenwereld meer optreedt, je moet in hele vreemde situaties staan. Dat is ook leuk. Ik leerde wat makkelijke praten in 't openbaar, of op te treden op straat zal ik maar zeggen.

Maar, dat soort eh, die dingen die je hebt geleerd dat was niet et voorbedachte rade dat je dacht als ik ga vrijwilligen, dan hee, dan ga ik dit en dit eens leren?

Nee nee nee. Dat is..

Dat komt er gewoon bij.

Dat komt erbij ja.

Ehm, en wat doet dat met je als je zo'n dag eh, vergadert of een voorstelling hebt gedaan. Noemen jullie 't voorstelling?

Ja, optreden, een optreden he. Ja nou ik vin 't eh gewoon leuk al sik merk dat mensen er iets aan, dat het iets bij mensen doet. Alleen optreden om 't optreden vinnik nie interessant, maar ik vin 't leuk

om inderdaad dat stuk wat we willen overdragen, 't zakkendragen, wat een zakkendrager was, en ook in de tijd gezien wat dat is omdat mensen te laten zien, dat vin ik hartstikke leuk en ik merk ook dat veel mensen, en ik vin t ook leuk om 't zó levendig te maken dat mensen 't ook bijna kunnen voorstellen, hoe heet dat tegenwoordig, je 't kan beleven ofzo. Nee laat maar effe maar, dat mensen 't ook kunnen invoelen en doen, dat vin ik t leuke drvan als ze d'eerste keer naar de zakkendragers gaan, ze niks weten en je gaat 'r wat meer over vertellen en je laat ze 't meemaken n beetje, je laat ze t ervaren.

Experience.

Experience. En dan denken mensen echt van shit, weetje, dat is echt zo. En ik vind 't zelf ook mooi om, ik verbaas me d'r ook over, t is betrekkelijk, iets van uit 1800, dat is 200 jaar geleden. In weze is dat niet veel, en toch dat dat dan zo waanzinnig verschil is van hoe die mensen toen leefden en waar we nu zijn. Om dat in deze tijd neer te zetten. dat vin ik hartstikke leuk. En zeker ook met kinderen, [kom?] jongeren, vin ik zo leuk want die hebben helemaal geen idee wat er gebeurt. Die denken alles komt zo. D'r is water en bladiebla. En da's leuk dat we met ze alle daar eh echt, en je ziet hoe dat bij kinderen en mensen, sommige ouderen mensen wel werkt. Ook met toeristen. Buitenlanders die nadenken van shit dat is zo he.

Je die vinden dat prachtig.

Ja niet alleen prachtig, maar ook, ik vin nie alleen, ik vin 't nie belangrijk dat wij een leuk spelletje spelen, ook dat ze ook beetje idee drbij krijgen, kunnen ervaren van...

Dat 't echt aankomt?

Ja dat vin ik leuk. Een beetje body geven.

Ehm. Ja wil ik het nog wel is hebben over, want je liep er net natuurlijk al even op vooruit, maar waarom je ooit ben begonnen. Ehm, dus voor jou is die hoofdreden dat sociale, was dat jouw belangerijkste reden? Het sociale?

Ja om mee te doen, ik kwam in een nieuwe stad en kan er niemand en niemand weet 't en ik had zoiets dat vin ik leuk dan om dan als ik nou toch in de stad ben, wil ik me ook interesseren en verbinden met die stad zalk maar zeggen. En dan met name, ik woon hier in de stad he, in t centrum, dus vinnik t ook leuk om met dit stuk eh iets te doen. En al had ik misschien in n nieuwe wijk gewoond, had ik daar wat gedaan, ik weet t nie, maar dit vin ik gewoon leuk en die stad, tis eigenlijk een heel klein dorp toch nog als ik zo da vin ik leuk om mensen dan op die manier te leren kennen. Om contact te maken.

En eh, ehm, was voor jou dat moment dan, 'Anthonisgilde dan echt door de organisatie of was 't gewoon toevallig?

Nee ik werd gedwongen door Cees. Nee echt, in de kroeg ben ik gedwongen om mee te gaan.

[lacht]

Ja vroeger werd je toch geronseld als schipper, als matroos, nou da's bij mij eigenlijk gebeurd...

Dus je had gewoon iets teveel eh..

Nee we zaten gewoon eh, nee, nee, precies! Ik had een kruis gezet voordat ik 't wist! Nou das ongeveer wel zo gebeurd.

Ja?

Ja, ja, ja, ja.

Ohoho.

Want dan zaten ze van ja doe nou mee een keertje, ik had zoiets van wat moet ik daar nou mee?

Ohoh, je geeft ze een vinger, ze pakken je hele arm.

Het is echt lachen. Het is echt gemeend.

Hahaha

En ik kwam weer in Het Spul. Daar heb ik dan ook vrijwilligerswerk gedaan. Iets heel anders. Geen kroeg opzetten, maar verbouwen. Daar ben ik ooit mee begonnen. Met dat spul daar verbouwen... mee te helpen. Maar van het een komt het ander... en dan kan je... Rob is ook leuk... die weet ook veel dingen over Schiedam. Van het een kwam het ander. Zo ben ik er in geluisd. Op een dronken avond heb ik een kruisje gezet en vanaf dan kom ik er niet meer onderuit.

Het komt er in hè... het komt er in... hahaha

Ja, nou... je kunt best zeggen dat ik er een beetje ingeluisd ben... ik heb nooit de intentie gehad om het te doen... Ja... Het is gewoon tuig. Ja...

Euh... euh... maar je vrijwilligt hier nog steeds. Zijn die redenen nog verandert in de loop der tijd? Je hebt het over dat sociale en je interesse is er ook in gegroeid om een en ander te verbeteren. Zijn er nog andere redenen waarom je nu niet weggaat?

Nou... ik heb nog een dingetje dat ik zou willen doen en dan heb ik het wel gehad. Maar dan ben ik 80 denk ik of zo.

Ja... lange termijn

Nee, dat is ook zo. Nee, maar het doel van het contact hebben, vind ik leuk. We hebben een hele leuke ploeg en... en... nou dat vind ik gewoon hartstikke leuk. Ik vind het ook leuk om met elkaar he euh... het kan alle kanten uit gaan. Maar we zijn ook serieus. We kunnen ook dingen op een gegeven moment ook euh... gaan doen. Weet je. Niet alleen bladibla... we kunnen lekker ouwehoeren maar we kunnen ook serieuze dingen... dat vind ik gewoon leuk dat we zo grote variatie van mensen... en iedereen kan wat bijdragen... draagt iets bij... en dat vind ik leuk.

Hmhm

Zolang dat zo is, vind ik het leuk. Ja... ik wil ooit nog een zakkendragersboek. Dat moet er nog komen. Dat vind ik leuk. Nou ik vind het eigenlijk... Want het is eigenlijk een beetje... ja... als ik het heel zwaar ga zien, zou ik dat kunnen zeggen... maar... het zijn eigenlijk gewone arbeiders geweest... gewoon mensen en als je dan in het archief kijkt dan staat er geen pepernoot over... ja... een krabbeltje hier en een zinnetje daar. 'T Is niks. Terwijl die mensen wel heel wat gedaan hebben... gewoon... om Schiedam wel wat te laten worden... onder andere... zij zijn een deeltje ervan. We hebben nog nergens een schilderij gevonden van zakkendragers... helemaal niks en dat vind ik eigenlijk zonde en dat zou ik best wel leuk vinden om dat ook nog een vorm te geven dat er een boek komt. Er zijn nog wel eens ergens tekeningen... euh... aantekeningen of een onderdeelje van een boek... en dan denk ik ja... dat is toch een hele grote serieuze club geweest. En we hebben ook iemand die in het archief zit, die al jaren in het archief zit en dan komen daar hele interessante dingen uit. Toen ik hier voor het eerst kwam, dacht ik: "Nou ja... zakkendragers... dat zijn 10 keer niks,, euh... blind en zo... armoedige zoi...". Dat dacht ik echt... van buiten af. En als je je dan gaat verdiepen, denk je: "Dat is

toch heel anders... dat zit toch heel anders in elkaar... Want dan kwam ook... die is veel in het archief geweest en dan kon hij zien dat... huizen... dat de zakkendragers niet zo arm waren... in de goede tijd dan... dat ze meerdere huizen hadden... dat ze ook huizen verhuurden en zo... weetje... het is veel groter. Alleen dat zou je normaal nooit te weten komen. In het algemeen... als je zegt: "Ik ben zakkendrager..." Maar... pfff... Het is niks... Weet je... Nou en dat vind ik eigenlijk... Dat zou ik... Dat is eigenlijk een droom die ik heb. Het lijkt me leuk om zo realistisch mogelijk te kunnen neerzetten als je meer weet... Dan lezen de mensen... dat hebben ze ook meegebracht.

Ja... een realistisch beeld...

Ja... gewoon echte informatie en niet alleen van een distillateur die toevallig een mooi huis kan neerzetten... Dat soort dingen... weet je... Ik vind dit ook erg leuk.

Ik merk toch wel... je bent heel erg geïnteresseerd in geschiedenis. Waar komt dat vandaan? Je bent leraar en je achtergrond is heel gevarieerd. Ben je opgegroeid met cultuur?

Ik ben geïnteresseerd in hoe dingen ontstaan... hoe dingen tot stand komen en ik vind altijd, als ik een muurtje zie en er zit een gaatje in, dan wil ik kijken hoe het in elkaar zit. Ik wil altijd meer weten.

Dus niet specifiek cultureel erfgoed...

Nee... alle dingen vind ik ook leuk...

Het verhaal ergens achter...

Ja... Over oude dingen weet je... Hoe zit dat dan? Dan wil ik meer weten. Ik vind het leuk om dingen te weten. Geschiedenis te weten... ja... Ik heb veel gereisd en dan ging ik ook altijd overal naar toe. Juist naar oude dingen weet je. Of dat je een paar oude stenen ziet... wat is dat... dat wil ik weten. Dat is iets dat ik altijd al gehad heb. Het is gewoon leuk om te weten.

Is dat misschien ook een motief geweest om te gaan vrijwilligen? Zodat je er meer vanaf kon weten? Of speelde dat geen rol?

Toentertijd was het gewoon dwang... drank... kruisje en wegwezen. En dat is laag.

Hoe zou je het concept 'cultureel erfgoed' omschrijven?

Ik vind erfgoed echt ontzettend waardevol. Dat klinkt heel... weet je... Ik vind het gewoon belangrijk dat je niet je verleden wil vergeten. Dat vond ik toen ik hier in Schiedam ook kwam... weet je... Dat is de jeneverstad... dat het Zwart Nazareth heette dat... en iedereen ontkende dat we zo'n verleden hebben gehad. Ik denk... nou... dus ik vind het heel belangrijk in dit geval. Maar sowieso alles. Probeer gewoon je verleden te zien en pak daar de belangrijke dingen uit en doe er wat mee. Ik vind bijvoorbeeld... ik heb euh... ik heb een Belgische vrouw gehad... dat klinkt effe gek... waarom ik dat zeg... maar die woonde vlakbij Brugge. En Brugge was een stadje waar ze dat heel leuk aangepakt hebben. De voorkant hebben ze helemaal oud gelaten... de achterkant verbouwen. En je kan nu nog de sfeer proeven hoe het was en het is toch een moderne stad. Dat is leuk hoor. Het is oud van buiten en achter toch wel moderne huizen... Maar dat kun je zo... ik vind het zo leuk... als je dan toch een oude stad hebt, zet het dan zo neer zoals het was. En dat gaan ze hier nu gelukkig dan ook doen. Dat is gewoon leuk weet je... het is gewoon een ontzettend leuke omgeving met een heel andere sfeer. En moderne dingen doe je in een moderne wijk. Dat is ook hartstikke leuk. Het is hier een beetje 'en en '... en een beetje... ja... ze willen eigenlijk niet weten dat ze zo'n verleden hebben, terwijl ik denk... dat is toch hartstikke leuk? Als je kijkt naar wat ze hier bereikt hebben. Met jenever is het ook goede zaken geweest. Leuk hoor...

Het is al lang weer beter dan het was hè? Als ik de verhalen mag geloven?

Ja... Het gaat weer groeien. Ze zijn eindelijk weer bezig. Ze hebben een tijd lang willen ontkennen dat het gebeurd is. En dat vind ik van erfgoed erg belangrijk. Overal en in elke stad hoor. Laat die dingen gewoon bestaan en stuf niet alles weg. Het blijft toch invloed op je hebben, denk ik... het verleden... en dan kan je het maar beter goed leren kennen of zien... da's leuk...

Je zegt dat je het belangrijk vindt, maar waarom vind je het zo belangrijk? Waarom sta je stil bij dat soort dingen?

Ik merk gewoon dat als je oude dingen ziet, dat dat gewoon ontzettend interessant is. Ik zeg ook... ik heb veel gereisd. Ik ben in veel landen geweest. Daar zie je dus dat... wij hebben heel lang gedacht... in Europa of in Nederland... dat wij zo modern waren en dan kom je ergens in Zuid-Amerika... de Maya cultuur of zo... en dan denk je: "Hallo...". Wat zijn we dan toch bezig joh... Daar hadden ze zoveel dingen al waarover wij ons nu dan op ons borst slaan: "Dat hebben wij ontdekt...". Daar hadden ze al zoveel dingen. In Rome... in Italië... hadden ze al zoveel dingen die we... hadden pas weer ontdekt weer. En dan denk ik: "Doe er wat mee. Hou je cultuur... hou je culturele erfgoed in stand en dan kun je er sneller van leren". Nu gooi je het weg om het daarna weer te herontdekken. Dat vind ik een beetje dom. Dat is onhandig. Dat is een beetje het idee erachter.

Waarom zet je je specifiek in voor cultureel erfgoed?

Om die reden. Laat het zien, het is belangrijk en je hebt het. Misschien kun je uit die dingen leren. Uit ervaring leer ik. Ik heb me er een beetje op verdiept... op Schiedam dan... dan zie je dus omdat Schiedam constant herhaalt... door zijn manier van doen. Zouden ze hun erfgoed wat scherper hebben dan zouden ze dat niet doen. Een tijd gaat het goed en dan slaan ze een beetje door. Als je in de geschiedenis kijkt dan worden ze te arrogant: "We zijn de beste...". En dan worden ze helemaal overwoekerd... de jeneverindustrie bijvoorbeeld he... Dat is allemaal een beetje ontwikkeld. Nou... op een gegeven moment dachten ze dat ze de beste jeneverboeren waren. En op een gegeven moment gaan ze in een ander land het automatiseren en dan gaan ze er ver voorbij. Dan zou je denken... dat is één keer... maar Schiedam heeft dat ook met Wilton-Fijenoord gedaan. Eigenlijk zie je dingen constant herhalen en ze hebben er steeds niks van geleerd. Het zou hartstikke leuk zijn als je er een keer wat van leert. Gokje... doe eens gek. Ik bedoel... leer eens wat... dat lijkt me wel leuk. Dus daarom vind ik erfgoed heel erg belangrijk.

Hoe vaak vrijwillig je hier?

Ongeveer 1 keer in de maand, maar ik ben door-de-week ook best wel regelmatig... nou... heel verschillend. Soms ben ik heel veel bezig en dan weer niet. Gaat heel veel tijd in zitten om dingen te organiseren. Om ze bij elkaar te roepen om afspraken te maken. Dat zijn hele gemene tijdvreter eigenlijk.

Tussendoor?

Ja. Effe 10 minuten dit en effe 10 minuten dat... en me zus en me zo... Daar gaat heel veel tijd in zitten.

Je zei dat je de ene keer meer tijd bezig bent dan de andere keer. Waar ligt dat aan?

Dat heeft met het seizoen te maken en of er een evenement is. We hebben drukke tijden... periodes zeg maar vanaf mei... als er optredens komen. Plus het is allemaal niet zo gepland als je zou willen. Organisaties denken opeens: "Ow... zakkendragers... ow leuk!" En die bellen en dan verwachten ze dat je de volgende week er bent. We hebben dat pas nog gehad. We hebben het van de week...

vrijdag nog gehad. Dat iemand 2 weken van te voren belt: "Joh... Kan je dat effe doen?" nou. Dat was in Maassluis. Dat was leuk. Die mensen kunnen een boot gebruiken en van alles. Maar dat is eigenlijk ons ding, dat het iets heel snel is. Dat is onze kracht... dat wel heel veel improviseren... onze club... dat is heel veel onze kracht. Maar je moet het allemaal wel even regelen... iedereen bellen... kan iedereen en zijn alle spullen er? Belletje hier en belletje daar... Ja...

Kun je me in het kort vertellen wat het Sint Anthonis gilde doet? Waar het voor staat?

Het staat voor om zeg maar het zakkendragers gilde van Schiedam... dat is een heel bijzonder zakkendragers gilde... dragers zijn er natuurlijk overal... zakkendragers... In Rotterdam zijn er dragers... maar in Schiedam is het een heel bijzonder zakkendragersgilde... want ze droegen alleen maar graan en grondstoffen voor de jeneverindustrie. Op een andere manier dragen ze het normaal op hun schouder... verplaatsen is dat... en bij ons is het echt dat je op een bepaalde manier je zakken naar boven bracht, leeggooid... ik denk dat wij toch dat wij zeer uniek zijn in die vorm van zakkendragen. In zo heel Europa. Het is moeilijk om te achterhalen, maar het is voor de jeneverindustrie een heel bijzondere manier om te dragen.

En die vorm probeer je dan specifiek hier uit te dragen?

Ja. Dat hebben we ook een beetje... Eerst deden we maar wat, maar dat hebben we steeds meer bekeken, mensen gevraagd en opzoeken... Het is een heel bijzondere manier van dragen. Dus dat is leuk. Dan word je ook gevraagd... Kunnen jullie ook bij ons komen dragen...? In wezen zijn we gespecialiseerd zakkendragers zou je kunnen zeggen. Dat is heel leuk. En het leuke is... Als je het eens probeert... Ik heb het zelf ook geprobeerd... En dan hoor je en zie je ook dingen en zo... Maar als je het op een goeie manier doet, gaat het goed. En dan is 80 kg... ik had toen 50 kg de molen in gedragen... Als je het goed doet, dan heb je er geen last van. Maar als je het verkeerd doet dan ben je kapot. Het is grappig want normaal denk je: "Dat krijg ik nooit boven". Maar als je het op een goede manier neerzet al en als het op een goede manier is opgezet... Dat is echt heel specialistisch. Het is niet alleen maar sjouwen... Het zakje boven brengen... het is leuk hoor... Het is echt leuk!

Techniek! Dat is de techniek erachter...

En toch vond ik het leuk om te ontdekken dat die mensen gewoon goed er over nadachten... dat ze dat op een bepaalde manier deden. En dat staat nergens! Ik heb aardig wat boeken gelezen en ik heb nog nooit gelezen dat dat inderdaad nog een kunst is... Een vak!

Hoe zijn jullie daar dan achter gekomen?

We weten wel ongeveer hoe het was en we hebben dat uitgeprobeerd met elkaar. Op een gegeven moment voel je: "Hé... dat is het!"

Dus eigenlijk heb je op een keer opnieuw het wiel weer uitgevonden?

Herontdekt eigenlijk. Want het leuke is... want we hebben in het verleden nog wel eens gehad natuurlijk... echte zakkendragers die hier gewerkt hebben... en dan probeer je daar wat mee te praten en dan hoorde je daar een paar van die dingen bij elkaar... en dan denk je: "Hè... Dat werkte zo!". Da's leuk. Die zijn helaas nu weg, maar we zijn wat oude zakkendragers in het verleden nog wel tegengekomen. Da's leuk hoor. Alleen jammer dat het nu op is. Op een gegeven moment zijn ze echt weg.

Ben je tevreden met je vrijwilligerswerk bij deze organisatie?

Nou... ik vind die voorzitter wel hopeloos... (lacht). Klootzakken joh... (lacht) Het is een beetje moeilijk om mezelf te beoordelen. Maar in het algemeen vind ik wel dat..

Maar ben je tevreden met je eigen vrijwilligerswerk? Ben je tevreden met wat je doet?

Dat wisselt, maar in het algemeen wel. Af en toe heb ik... vind ik het niet zo leuk. Maar dat is heel normaal. Dat is met alles.

Kun je een voorbeeld noemen?

Het is wel eens erg druk en dan moet er van alles tussendoor... weet je wel... Dat is wel eens lastig. Maar in het algemeen vind ik het een hele leuke ploeg. Dat vind ik ook het leuke. Daardoor blijft het goed lopen. Omdat je een leuke ploeg hebt. Je kunt goed met elkaar opschieten. Nou... je kunt elkaar ook wel eens af en toe... weet je... ook wel eens balen van elkaar. Dat kan allemaal. Ik denk dat dat... Je zou kunnen zeggen dat het een goed huwelijk is. Dat is echt belangrijk. Want we moeten best wel eens in één keer heel veel doen... Lastige situaties... Nou, dat gaat altijd wel goed.

En in het allerergste geval... als er nu iets compleet mis gaat... wat is het ergste wat je kunt voorstellen wat er mis zou kunnen gaan? En wat gebeurt er dan?

Ik zou stoppen als er een vervelende sfeer is. Of als ze zouden zeggen: "Jij bent voorzitter. Jij moet alles regelen". Ik ben voor 'met zijn allen'. De een doet wat meer dan de ander, maar op het moment dat er 5 gaan zitten en zeggen: "Het is jouw werk" dan stop ik er mee. Ik vind het niet leuk om alleen alles te moeten doen of met 2 of 3 mensen. Met zijn allen kun je wel eens een dipje hebben... met zijn allen, dat vind ik belangrijk. Dat je allemaal verantwoordelijk bent op je eigen manier.

En als dat niet aankomt bij mensen? Wat je wilt vertellen...? Zou je dat storend vinden?

Nee... dat gaat altijd goed bij me. Dat is ook de sfeer die ik bedoel. Het kan wel eens effe mis gaan, maar na verloop van tijd komt het toch weer op zijn pootjes terecht. Dat is de kracht van de club.

Wat heeft het je gebracht?

(lacht)

Een gebroken rug... (lacht)

Ik vind het gewoon leuk. Hoe het tot nu toe gaat, vind ik het leuk. Leuke ploeg, creatief... We zijn bezig om dingen te ontwikkelen. Het blijft draaien en energie geven. Ondanks het feit dat we al zo lang met elkaar om gaan, kunnen we toch weer nieuwe dingen bedenken. Dus er blijft een stuk uitdaging in. Het is nooit saai. Het brengt me een stuk levensplezier. Gewoon leuk... ja...

Denk je wel eens aan dingen die je zou kunnen doen in de tijd dat je vrijwilligerswerk doet?

Nee. Dan moet ik bij mijn vrouw zitten en daar word ik gek van. (lacht)

Nou... nee... het is gewoon euh... soms wel eens als het druk is, weet je... dan moet alles tussendoor... maar in het algemeen vind ik het prima. Vind ik het leuk. Ik vind het... ik heb het hier ook wel eens gezegd... Kijk... Het moet niet mijn werk worden... Met mijn werk bedoel ik dan dingen... gezegd is gezegd... Weet je... Dat is mijn werk. Als ik om 10 uur moet beginnen... als ik om 10 uur les heb, dan moet ik ook om 10 uur beginnen. Maar hier kan ik ook wel eens om 5 minuten over 10 komen. Of wat ook. Zolang dat blijft, dan vind ik het gewoon helemaal leuk. Ik vind het ook inspirerend met elkaar nog steeds. Dus ik zou niet weten wat ik met die tijd zou moeten doen... Vissen... (lacht) God... nou... nee!

Wat verwacht je dat een organisatie voor zijn vrijwilligers doet?

Wat ik hoop te bieden, wat ik probeer te bieden, is dat ik hoop is dat ze a: het leuk vinden om te komen. Maar niet alleen leuk maar ook dat ze serieus bezig zijn. Dat iedereen zich ook gewaardeerd voelt in wat hij is. Dat vind ik heel belangrijk. Dat iedereen op zijn manier... We hebben 1 zakkendrager die niet veel weet en een andere die niet zo handig is... niet zo scherp denkt... maar in andere dingen weer perfect is. Ik vind het leuk dat we hier de sterke dingen uit elkaar halen. Dat probeer ik. Dat wil ik ze eigenlijk bieden. En ook terug natuurlijk. Ze moeten voor mij ook wat doen natuurlijk. Nee, weet je... de wisselwerking moet blijven. Ik vind het niet leuk om alleen maar alles te regelen. Dat vind ik niet leuk. Dat kan ik op mijn werk wel doen. Daar ben ik de baas van de klas. Maar dat vind ik helemaal niks. Ik vind dit leuk. Af en toe moet ik wel eens iets doen en een ander doet dan weer eens wat terug. Dat is het leuke er van. Sterke kanten er uitkrijgen...

Wat vind je dat er verbeterd kan worden?

Eigenlijk niks. We zijn hartstikke goed bezig. Nee... serieus... dat vind ik serieus... we zijn hartstikke goed bezig. Ja... het is lullig voor je, maar... (lacht)

Zou je het anderen aanraden om bij deze organisatie te komen vrijwilligen?

Nou... ik zou het een paar mensen wel aanraden, maar die moeten wel passen. Een paar mensen zou ik er nog wel bij willen hebben. We zijn nu een beetje krap... dus er wordt nu veel van iedereen verwacht. Dus als er een paar bijkomen, dan zou dat leuk zijn. Het moet ook weer niet te groot zijn, want dan ga je toch 'zakkendragers en het bestuur' doen. Het moet een geheel blijven, vind ik.

Waarom zou je het dan aanraden? Om hier te vrijwilligen?

Het is zo... euh... hartstikke leuk. Leerzaam... je kunt dingen ontwikkelen die je zelf wilt. Als je denkt van: "Ik wil eens... weet ik veel... in het openbaar praten..." Alles kan hier. Als jij iets hebt wat je wilt ontwikkelen of uitproberen, krijg je hier allerlei kansen.

Dan ben ik nu door mijn vragen heen. Heb ik nog een vraag vergeten te stellen?

Dat is een goede vraag. Dat zou ik zo even niet weten.

Is er nog iets dat je kwijt wilt of wilt benadrukken? Is er nog iets waar we het nog niet over gehad hebben?

Nee... prima. Ik vind het leuk dat je zoiets doet. Ben benieuwd wat het wordt... je scriptie...

Als je wilt dan kan ik een kopie van mijn scriptie aan je geven.

Ik vind het leuk om te weten hoe het in elkaar zit. Zonder meer. En ik vind het ook interessant dat je zo'n richting kiest. Dat vind ik leuk.

Dank je wel voor het gesprek.

Appendix V: Transcriptions – respondent 10

Plaats: kantine Jenevermuseum

Datum: 29 mei 2015

Dan staattie ja, hij staat nu aan. Ehm, kan je me wat over jezelf vertellen? Je naam, leeftijd, woonplaats?

Oke. Ik ben Ton Heuchemer, ik ben geboren in 1948, dus ik word dit jaar 67 september eh, geboren in Schiedam in de Gorzen en op een paar jaar na m'n hele leven gewoond ook in de stad. Eh, m'n werkzame leven heb ik oorspronkelijk tot het einde van de MTS elektrotechniek gedaan, maar kon daar m'n ei niet in kwijt, en ben toen geswitched naar, wegens connecties en familieleden die ik in die branche had zitten, naar de slijtersbranche, heb in tzelfde jaar m'n slijtersvakdiplomagehaald want ik moest daar weer aan de onderkant beginnen, aan de bodem, eh, het jaar daarop m'n vinologendiploma eh studie gedaan en aan de wijnacademie ben ik dat jaar geslaagd voor vinoloog, alleen in de branche waar ik zat dat was in der tijd de Henkesstal de slijterijgroep, Agila, wat nu Gall&Gall heet, eh, daar hadden ze meer met jenever en met bier en met limonade als met wijn, dat hing d'r maar een beetje bij, en de studie daarvoor werd niet eens gefinancierd, dat kwam later pas, eh, toen ben ik weggegaan, toen heb ik 3 jaar in Dordrecht gewoond, daar zijn mijn beide kinderen geboren, bij ook een slijterijgroep die binnen die stad 5 zaken had, en, daarna ben ik, ik ben overgenomen door diezelfde Henkes, m'n ouwe baas en dat werd dus nooit meer leuk. En toen ben ik naar de Zegro gegaan, das de horecagroothandel hier in de Spaanse Polder, daar heb ik 25 jaar de drankenafdeling onder m'n hoede gehad en met 62 mocht ik met prepensioen, dat was toen met mijn leeftijd nog leuk geregeld.

Hmm!

Ja, hoewel 70% blijft toch maar 70%. Eh, dat ga je na een paar jaar toch merken. Maar inmiddels was ik in de groep vrienden van het jenevermuseum gekomen, op verzoek van Reinier Scheeres, eh, als bestuurslid, en als zodanig kwam ik regelmatig in dit pand om eh vergaderingen te hebben en op het moment in het begin al zag ik Alwine bezig als enige met een ketelpakkie aan en die was bezig als aan de deur als vrijwillig stookster. Nou Alwine zag ik bezig en ik aangezien en uit Schiedam en uit 't vak kom was dat natuurlijk superinteressant om daar eens te gaan kijken en zei ze nou we zoeken mensen, nou, dat duurde geen 2 weken of 2 weken stond ik naast d'r, en toen was ik dus vrijwilliger bij het Jenevermuseum, nog onder de directeur voor haar, Guido Bosier, en sinds die tijd sta ik 5 jaar inmiddels 2 dagen per week aan de ketel.

Heb je dat toen zelf gevraagd of werd er toen naar gevraagd?

Ze zeiden we zoeken nog wel mensen. Ik zei nou ik zou 't wel leuk vinden, nou zeg Alwien ik zou d'r best iemand bij willen hebben, dus toen ist een kwestie van nou met de directeur gaan praten, 't was een beetje in 't midden.

Het kwam ter sprake.

Ze zoude er best iemand bij willen hebben, en zo niet geen advertentie of niks gezet en ik was beschikbaar en ik vond het leuk en ik ben d'rbij gekomen en eigenlijk met Alwine een tijdje met z'n 2en en daarna is de ploeg uitgebreid met Peter Mulder en Kees van der Tuijn toen der tijd en toen is Justus erbij gekomen en daarna Henk. Nou, d'r zijn middels alweer 2 af en 2 bij, maar eh, ik ben dus eigenlijk van 't eerste uur, na Alwine. Want Alwine is natuurlijk middels ook hier afgehaakt. Ja.

Ehm, even kijken, dan. Ja nog van je opleiding dan, zijn natuurlijk compleet andere ehm. [Henk komt een sleutel halen] We onderbreken het interview.

Die?

Dus wat zou je dan zeggen dat je hoogste opleiding is geweest? MTS? Met wat is dat vergelijkbaar?

Middelbaar technisch, middelbaar beroeps.

Oke.

En ik heb avond HTS gedaan maar die heb ik niet afgemaakt, dus dan telt het niet.

Dus je zit een beetje tussen MBO en HBO in?

Ja, MBO slash HBO, ja, daar valt ook de vinologenopleiding valt daar ook onder eh, het MBO, HBO opleiding.

Bestaat het nog steeds, die eh?

Die vinologen opleiding? Ja, er zijn er inmiddels eh, 1000 denk ik ofzo. Ik was toen nog maar 6^e of 7^e jaar dat ik d'r, nee, ze zitten inmiddels op jaar eh, tzaalt zijn? In de 30, in de 40 al. 40 jaar bestaat die cursus al. En hij is al uitgebreid tot weer mensen die daarboven specialistisch zijn, Master of Wine, en dat is, dat is universitair. Dus dan ga je inderdaad echt de hoogte in. Maar dat heb ik niet gedaan.

Goh dat dat bestaat. Dat wist ik helemaal niet. Ehm. Dus je eh, je noemde net al je zat in het bestuur van de vrienden van het jenevermuseum?

Ja, nog, nog steeds. Ik was ledenadministrateur en dat ben ik afgelopen jaar ben ik daarmee gestopt, maar ik heb het beheer van de vriendenflessen, de flessen met dat eigen etiket die de vrienden hebben, dat is als stoker hier en als vuller hier van de flessen, was dat natuurlijk logisch om dat met elkaar te verbinden. Dus, de lijnen zijn heel kort, ik maak een serietje wanneer dat nodig is en doek in m'n vrijwilligerswerk hier, dus da's alleen maar makkelijk en er is tevens een binding met het bestuur van de vrienden en met het stokersteam en met het museum, dus eh, het vaktechnische gedeelte en het vriendengedeelte sluit dan mooi bij elkaar aan.

Jij vormt die brug daartussen? Dus dan vervul je eigenlijk 2 verschillende functies?

Ik heb hier 2 verschillende functies.

Als vrijwilliger.

Ja. Inmiddels heb ik 't idee zelfs van 3, maar dat komt dat en Justus vorig jaar december gestopt is met werken als vakkraacht, hoofdstoker, meesterstoker, en Alwine in februari afhaakte die ook heel veel werk tuurk voor 't museum doet, en ik heb 't idee dat ik zo'n beetje een deel, de helft is overdreven misschien, maar een deel van het werk van Justus en een deel van het werk van Alwine, die voor bepaalde dingen zorgde, regelde, belde...

Coördineerde?

Ja, dat ben ik eigenlijk een beetje de aangewezen man, ben d'r ingerold, ik heb zelf ook geen nee gezeld, eigen schuld dikke bult, maar ehm, vaten die gedaan, weggebracht moeten worden, alcohol van de ene plaats naar de andere, nieuwe etiketten, nieuwe capsules, nieuwe kurken, contacten met die, ik zit inmiddels in een aantal overleggen hier, vergadering met bestuur, vergadering met personeel, daar zat Justus in, nou daar zit ik nou in, aan de andere kant heb ik vergaderingen met Annemiek Loeff van eh, de VVV, ik zit vaak met Phons Ockerse voor de brandersfeesten alweer in een

vergadering. Ja. Maar dat komt omdat je dan 1 of 2 petten hierop en dan krijg je die 3^e pet krijg je er zo gratis bij. Dat is eh. Opzich niet onaardig hoor, niet verkeerd ook om een netwerk te hebben ook met andere dingen, ook met verkoop straks hier, maar tis...

Tis een hoop.

Nou voor die 33 uurtjes die ik in de maand moet maken, maak ik ze op 't ogenblik al dubbel in de, bijna dubbel in de week. Ik zit in de afgelopen 2 weken heb ik 5 dagen in de week gewerkt. Weliswaar niet 8 uur maar wel 5 dagen. Maar goed, dat is tijdelijk.

Hoeveel werk je als eh stoker?

Als vrijwilliger werken wij 2 dagen in de week, in principe zijn dat de dinsdag en de vrijdag en daar krijgen we dan die kleine vergoeding voor, die d'rvoor staat, landelijk en we zijn, als ik het goed heb verplicht om 33,5 of 33 1/3 uur, zegmaar 33 uur te maken, eh, gemiddeld genomen maken de meeste stokers bij ons minimaal 't dubbele en in bepaalde maanden maken we zelfs t driedubbele, jeneverfeesten, brandersfeesten, dat soort dingen. Hebben we extra buiten de deur extra demonstraties dan komt er gewoon een zaterdag of een zondag zomaar 8 uur bij. Dan zit je in een maand, als je dat 2 keer heb, zit je al op 50 uur bij wijze van spreken.

Ja en dan moet je nog voorbereiden.

Maar goed daar staat niets tegenover, maar daar is het vrijwilligerswerk voor, het is ook leuk om te doen, we hebben een leuk team, eh, de nieuwe jongens komen er aardig bij, zijn harde werkers, ze zijn nog niet op 't niveau dat ze t zelfstandig kunnen draaien, maar dat komt dan vanzelf wel, maar eh, je hebt met Henk gesproken met z'n beperking, maar die doet wattie kan zelfs meer als dattie kan, en daarnaast heb ik Peet en Peet heeft de omstandigheid met zijn vrouw die nog werkt maar veel vrije uren heeft, dus een deeltijd baan en dit is goed, hij is nu ook weer 5 weken weg. Hij is met z'n sleurhut door Frankrijk heen en daarvoor istie een week naar Zweden geweest, dus hij is weer 5/6 weken weg. Hij komt de dag van het festival komtie terug. Ja, nouja, dat is niet anders, ik bedoel ik misgun em dat niet, misschien zou ik in dezelfde omstandigheden hetzelfde doen, maar het is wel zo dat hij naast mij eigenlijk degene is die zelfstandig ook kan werken als enige. En dat betekent dat ik nie effe een stappie terug kan doen, want d'r is niemand anders. En dat vind ik soms vervelend.

Je voelt je daar wel verantwoordelijk voor dan?

Nouja dat ben ik wel, ik neem verantwoording die ik denk die ik moet nemen en misschien neem ik meer als dat ik zou moeten nemen, de boel draait en de boel gaat goed en 't wordt bovenaf door de directie en de medewerkers als positief ervaren, dus we doen 't denk ik niet verkeerd, maar 't blijft eerlijk gezegd ... [lacht]

En hoe vaak eh, in de week zou je zeggen dat je vrijwilligt als bestuurslid, voor de vrienden van het jenevermuseum?

Nou dat is heel wisselend, dat is een vergadering in de maand en als er activiteiten zijn, dus als dat 2 dagen in de maand is, is dat veel, dus dat is eh, zo'n bestuursfunctie is meer met de mailadressen met elkaar of een telefoontje als dat we echt bezig zijn. Dus 2 dagen in de maand, ja, een maandag vergaderen en een dag activiteiten en dan denk ik dat je 't wel een beetje gehad heb. De ene maand meer en de andere maand minder.

Ehm, even kijken. Zijn er nog andere plekken waar je vrijwilligerswerk doet?

Ja nee, verenigingswerk heet tegenwoordig ook vrijwilligerswerk he? Dat valt er tegenwoordig ook onder.

Noem maar hoor.

Nou ik ben eh, 45 jaar lid van een koor waarvan inmiddels bijna 25, ja nee 25 jaar bestuurslid. [lacht] Ja, ik ben 't 18 jaar geweest en toen een periode niet, en toen kwamen er opeens anderen, en die eh, in de algemene ledenvergadering gebeurt dat dan weles, dan wor je niet herkozen en dan komt er iemand anders die het beter presenteert. Ben ik er een poos tussenuit geweest als bestuurslid, von ik eigenlijk wel lekker. Eneh, meerdere bestuursleden daarna was d'r op een gegeven moment een vacuum en zijn we met 2 kerels van mijn leeftijd zijn we alsnog weer in het bestuur gestapt op de secretaris en de penningmeester functie, dus toch 2 zware functies, ik de secretaris, da's de meest pittige. En wij doen het inmiddels alweer zo'n jaar of 7, en eh, we hebben al 3 jaar gevraagd al er opvolging is graag en eind van dit jaar gaan we inderdaad de handdoeken gooien. Ja, op n gegeven moment moe je gewoon weggaan anders komt er nooit iemand, zovan je doet 't lekker, je doet 't goed, blijf maar lekker zitten. Maar ik vin 25 jaar bestuurslid en ik wordt 67, ik vin t onderhand wel mooi. Ga ik lekker blijven zingen enneh.

Waar is dat?

Orpheus, hier het koninklijk Schiedams mannenkoor Orpheus. We liggen laast je op het ponton de 13^e.

Ja, ja wij verkassen een stukje zodat jullie eh.

Ja, op da ponton staan wij om 3 uur en half uur en om 4 uur een half uur met het mannenkoor te zingen. Nou daar hebbie dan de regelingen voor, moetje zorgen voor de energie, wat moet er zijn, er moet versterking zijn, er moeten microfoons zijn, er moet een piano aangesloten worden elektrisch. Nou da's allemaal , geef dat maar aan de secretaris.

Die heb nog niet genoeg te doen. En kijke, je bent al 25 jaar... wanneer ben je daar dan begonnen precies?

In 70.

1970. En bij de vrienden van 't jenevermuseum, wanneer ben je daar begonnen?

Hmmm, 5 jaar geleden?

2010?

5, 6 ja zegmaar. Ja zegmaar 2010.

2010? En als stoker?

Bijna hetzelfde jaar.

Bijna hetzelfde jaar.

Daar zaten een paar weken of misschien een maand tussen ofzo.

Eh nog andere vrijwilligersw- niet dat je nog niet genoeg doet hoor! Maar [lacht] heb je nog andere dingen? Mag ook in het verleden, daarvoor? Wat je niet meer doet?

Nee eigenlijk niet, ik ben altijd lid geweest van 1 koor en ik heb, en dat is dan situatie die bij mij gebeurt is 17 jaar geleden, mijn vrouw verloren aan borstkanker, toen mijn kinderen iets jonger

waren dan dat jij ben, 17 en 19 waren die toendertijd, eh toen moest ik de kar dus alleen trekken met een volle baan en een huishouden met twee tieners en uiteindelijk heb ik met een aantal vrienden, toen hadden wij dat vrije tijd over, toen zijn we bij meerdere koren als invalkracht of als oproepkracht zijn we gaan gingen, kheb een aantal jaren operette gezongen, na verloop van jaren was ik daar ook wel weer klaar me en ik zing op 't ogenblik zing ik in een klein kamerkoor in Vlaardingen, Animato, kwalitatief het wat hogere werk, en ik zing dan in Schiedam nog weleens in een projectkoor. En verder heb ik nog mijn kleinkinderen. En dan is de week eigenlijk om. Want 7 dagen zijn er toch maar 7.

Ze zouden het eens moeten verlengen, vind ik. Maarre, ehm, dus je heb wel ehm, zou je dan zeggen dat je ervaring heb in verschillende soorten sectoren aan vrijwilligerswerk?

Ja, eigenlijk wel.

Hoe ervaar je dat? Vin je dat dat heel erg verschillend is in die sectoren, je zit dus in die koren zegmaar en je zit dan hier middenin dat museum, ervaar je dat verschillend?

Ja, vooral in het bestuur, kijk hier met stoken is soms lichamelijk werk, een beetje coördinerend werk, maar is voornamelijk een leuke groep waar je mee bezig ben en het werk is niet lichamelijk heel zwaar. En als 't heel zwaar is hebben we hulpmiddelen. Aan de andere kant, veel van die bestuursfuncties, en dat hangt dan van de functie in het bestuur af, of je [db?] ben of je hangt er als 6^e of 7^e bestuurslid aan, dat is wel een verschil, maar wordt er ook wel vrij veel, zeker als secretaris merk ik in het koor, vrij veel van je verwacht. Je heb, je moet voor de subsidies zorgen, je moet, heb hebt contacten met het gemeentebestuur, je hebt contacten met mensen die je inhuurt, dirigenten, pianisten, etcetera, en het wordt allemaal wordt het als in een puntzak wordt het naar jou toe geschoven. En dat ervaar ik welis als toch wel belastend ja. Dan zit ik een halve dag achter de computer en dan krijg ik zo'n gil vanuit de huiskamer 'eh zie ik jou nog weles of ben je alleen maar voor die clubs bezig?' en daar moetk dan ook rekening mee houden en dan ist op 'n gegeven moment knop uit en klaar, en morgen verder.

Zit daar nog een verschil in tussen de vrienden van 't jenevermuseum en die koren? Want dat zijn allebei bestuursfuncties?

Ja nou koren zie je mekaar ook wekelijks en vrienden van t jeneverbestuur hebben we om de 2 maanden vergadering en eh, hooguit mailen of bellen we mekaar tussendoor, dus dat contact is duidelijk minder intensief en is ook minder zwaar.

Dus vin je dan de organisaties van bijvoorbeeld het jenevermuseum of de vrienden van het jenevermuseum, dat is een aparte organisatie toch?

Ja.

Vin je bijvoorbeeld vrienden van het jenevermuseum en Orpheus, zijn dat compleet andere organisaties?

Ja. Het museum zit natuurlijk met een aantal mensen die vaktechnisch en betaalde krachten en gewoon vakkrachten hier zijn, eh, zowel op administratie als in de directie, dat betekent dat dat wat gestructureerder is allemaal, er wordt ook over een wat grotere periode naar voren gekeken als t enigszins kan. En in zo'n verenigingsbestuur, dat zijn allemaal goedbedoelende oude heren onder mekaar, allemaal goedbedoelde amateurs die met hun achtergrond proberen t bij elkaar te houden. En ja dat ligt weleens wat moeilijker, dat is weleens minder gestructureerd. Bij de vrienden ligt het wel wat gestructureerder, maar daar zitten een aantal mensen bij die uit t onderwijs komen of die uit

bestuurlijke functies komen en dus ervaring op dat gebied hebben, je merkt dat werkt wat makkelijker, je wordt beter geïnformeerd naar elkaar toe. Maar bij mekaar is 't wel weer een leuke kring om mee aan 't werk te zijn eigenlijk.

Ehm, kheb er nu 3 opeen rij staan zegmaar, het koor, je bestuursfunctie bij de vrienden van het jenevermuseum en je bent stoker hier, ben je met een van die activiteiten ben je daar begonnen met vrijwilligen met vrienden of familie of heb je dat individueel gedaan?

Nee, nou, het lid van het koor was wel met een stuk of 4, 5 vrienden. Daar zijn er ook een aantal van in 't bestuur gekomen, kortere of langere tijd, dus dat is wel met vrienden gekomen. Maar het bestuur van de jenevervrienden ben ik eigenlijk gewoon voor gevraagd door Reinier destijds enne, omdat ik daar kwam kwam ik in aanraking met het vrijwilligerswerk in de branderij enne, zoals ik al zei daar ben ik toen gelijk ingerold met Alwine. Dus dat was ook een kwestie van eigen initiatief. Dat vin ik gewoon leuk.

En is er binnen verder binnen jouw familie, je ouders of als je nog broers en zussen hebt die veel hebben gevrijwilligd? Of zat dat er eigenlijk helemaal niet in?

Nou wel wat, niet zo heel veel, we in t verenigingsleven. Ik heb een broer en ik heb een paar zussen, eh niet zo heel veel daarin en mijn echtgenote toevallig weer wel. Die heeft onder andere bij twee bejaardenhuizen gewerkt, nee werkt ze nog, op dit moment is ze ergo, bij de ergo afdeling van Frankenland aan het werk. Zij vermaakt kleding voor mensen die door ouderdom lichamelijke gebreken hebben. Dat doet zij met een collega samen.

Maar dee ze dat al toen je haar ontmoette?

Nee toen was ze kraamverpleegster, ze komt uit de kraamzorg, ze is altijd kraamverzorgster geweest.

Ja ik ga nog even, want we hebben nog 3 onderdelen, dus het gaat goed, ehm, hoe zou jij het concept vrijwilligen omschrijven? Als iemand aan jou vraagt nou Ton, wat is vrijwilligen nou eigenlijk?

Vrijwilligen is dat werk doen wat je leuk vindt, want dat doe je als vrijwilliger, dan ga je geen werk tegen je zin doen, met de restrictie erbij vrijwillig is niet vrijblijvend. Ik vind wel dat je, als je je igen als vrijwilliger verbindt dat je daar ook consequenties aan moet verbieden. Verantwoording, aanwezigheid, aantal uren die je moet maken. Los van het feit of er wel of niet iets tegenover staat, maar vrijwillig is niet vrijblijvend.

En wat verschilt het dan nog van werk dat je leuk vindt en dus ook niet vrijblijvend is?

Nouja dat doe je als vrijwilliger niet. Ik noem maar wat. Als ik geen zin heb om de straat te vegen ga ik niet als stratenveger ga ik aan de slag. Maar, ik kom uit 't vak, uit de wijn en uit het gedistilleerd vak, ik ben schiedammer en dan kom je op 't jenevermuseum. Nou hetzij de aansluitende de aanhangwagen zoals die vriendengroep genoemd wordt, of het stoken, dat zijn dingen die zitten eigenlijk je hele leven al als een rode draad erdoorheen. Dat zit echt in je genen. Dan is het leuk om te doen en als daar geen beroepsmatige vergoeding tegenoverstaat omdat dat vaak in heelboel dingen niet kan, dan is 't leuk om dat te doen.

Maar dan mag er dus geen beroepsmatige vergoeding aan vastzitten.

Dat zit er, bij vrijwilligen zit dat er nooit aan.

Nee, maar dat maakt dan het verschil. Dat is volgens jou het verschil.

Nee dat is een baan. In principe wel. Want als je stopt met werken om welke reden dan ook kan je ook met je gat op de bank gaan zitten met een op koffie voor je neus en de televisie aan. Kijk als je dat leuk vindt, moetje dat gewoon doen. Een ander gaat misschien rennen of sporten of weetik veel wat. Nou ik ben heel wat uurtjes hier en ja, soms zijn het belastende uurtjes omdat je denkt het zijn er wel veel, maar vervelend is het nooit, eigenlijk nooit. En dat verschil is eigenlijk met een baan. Want daar zit je in een ritme en je heb ook weleens een dag maandagochtend dat je minder zin heb dan... maarja je hebt wel de verplichting dus je staat dan wel op tijd op je werk en 't gaat meestal wel over, maar je moet 'r wel naartoe, en hier is t iets van ja, je heb d'r zelf voor gekozen.

En wat vind je dan van vrijwilligen, dat mensen vrijwilligen, dat er vrijwilligerswerk is, wat vind je daarvan?

Ja ik denk dat dat in deze tijd niet anders meer kan. Een groot deel van de maatschappij draai op vrijwilligers. Want er is gezien de hoogte van de salarissen, dan heb ik het niet eens over de top, maar de normale salarissen, de uursalarissen, is het haast niet doenlijk om hetzij een instelling, een bejaardentehuis, een ziekenhuis maar ook een museum te runnen zonder vrijwilligers. Als een vrijwilliger daar z'n nek voor uitsteekt kan je altijd nog kijken oftie in een bepaalde vergoeding valt, een sigarentje noemde ze dat vroeger, een aardigheidje. Dat krijgen we hier in 't museum wel, als je eenmaal fulltime binnen de groep valt, maar d'r zijn zat instellingen waar ook dat niet gegeven wordt. En dan moet je echt draaien op de lol, op je eigen drive. En dat is denk ik het verschil tussen een vrijwilliger en een betaalde kracht.

En ehm, dan gaan we veen per vrijwilligersactiviteit, dus als we dan als eerste even bestuurslid van de vrienden van het jenevermuseum pakken, wat heb je nou geleerd van dat vrijwilligerswerk?

Ehm, dat ik waarschijnlijk een nummer 13 ben, dat ik precies die functie in dat bestuur krijg waar het eerste werk aan vastzit. Ik had namelijk bij de vrienden de leden administratie, dat betekent dat je de inschrijving van leden bijhoudt, je moet de ledencontributie bijhouden en daar zat een penningmeester aan vast, maar die keek alleen maar wat er op de penningen kwam, en die telde het een keer per maand op en dan wastie klaar. En zelfs het achterna gaan, naheffingen en aanmaningen gingen dan via de secretaris eh, via de ledenadministrateur doorgeschoven. Daarnaast het bijhouden van de flessen. Ik moet wel zeggen, nou ik 't zo'n jaar of 6 gedaan heb is 't wel weer effe leuk. Na mij een ander heb ik daar wel mee, en dat is eigenlijk identiek bij bestuur, van 't koor, ik vin 't leuk en ik zou t vervelend vinden dat die club achteruit gaat omdat er bestuursleden stoppen, of ik dat zelf ben of een ander vin ik dat vervelend, ik blijf zelf wel zingen, maar tot aan je 80^e als bestuurslid blijven hangen, tot dat je uiteindelijk in je kist de deur uit moet, heb ik geen trek in.

Maar wat heb je daar geleerd dan bij Orpheus, kan je daar specifiek iets over zeggen?

Nou ja, ik was niet echt, ik heb geen administratieve opleiding gehad, ik ben tegenwoordig, hetzij met 2 vingers, redelijk op de computer geworden, maak m'n eigen jaarverslag, maak m'n eigen verslagen, ik schrijf brieven naar B&W naar de leden naar instanties naar sponsors, je wordt daar wel handig in je krijgt een bepaalde handigheid in mensen benaderen, een manier van benaderen waarop je wel resultaat heb, waar het wel geplaatst wordt of niet. Dat netwerk dat ik heb gekregen, vind ik wel erg prettig moet ik zeggen, want die kan ik in de andere functies ook gebruiken. Ik heb contacten met het AD, met huis aan huisbladen, met Look TV, met Rijnmond, daar heb ik ingangen en ja dat werkt wel. Als ik Yorrick Haan tegen kom op straat en vraagt hee Ton hoe is t met jou, dan denk ik, da's alleen maar prima want jij bent de directeur van Look Tv en als ik je nodig heb zeg ik hee Yorrick, wil jij wat voor mij doen? Ik bedoel, dat werkt wat makkelijker als geachte heer hierbij het verzoek van... Nou dat is een ding dat werkt door je bestuursfunctie. En dat is hier idem dito, Peter Elderman, Reinier Scheeres zag ik d'r net, maar ook Astrid, ik ken Astrid wel langer van naam en wel

met mekaar ooit bestuurlijk wat temaken gehad maar niet zoveel. De laatste weken werken we vrij intensief naar dat Jeneverfestival, maar nou is d'r zo'n klik van elleboog enzo, van we gaan goed he wij met z'n tweeën. Nou das leuk. Das leuk werken en dat is iets wat je ontwikkeld door je bestuursfunctie, ja denk ik door je persoon.

Is dat ook de reden waarom je ben begonnen met zo'n bestuursfunctie? Om zulke ervaringen op te doen?

Nou nee, nee. Eh, zo'n bestuursfunctie is eigenlijk een kwestie van er gaat iemand weg of er is iemand weg, om welke reden dan ook.

Gaat dat dan over Orpheus?

Ja, maar ook binnen de vrienden. Er zijn vacatures, we hebben een plek over, we zoeken iemand, zou jij misschien? Nou zo gaat dat en dat is in 't koor precies zo alleen zie je elkaar dan als zanger. Dan komt de voorzitter naast je zitten met een biertje van joh is dat niks voor jou. Nou aan de ene kant streelt dat je ego, aan de andere kant wat is de functie, wat moet ik ervoor doen, wat kost dat aan tijd, kan ik dat? Ja we denken dat jij helemaal geschikt bent voor die functie. En zo wordt je dan gepaaid. En dan zeg je ja en dan rol je d'r wel in. En als dat bestuur klikt, dat is mekaar vertrouwen, dat is mekaar wat gunnen, mekaar assisteren waar nodig is, in plaats van eh mekaar de duiven afschieten. En dan rol je d'r vanzelf in. Van de secretaris destijds, dat was mevrouw Stouthandel, schuin bij jullie op het pleintje, die ouwe dame, Ennie, en Ennie, d'r man was vroeger secretaris en daarna was zij 't vrouwelijk lid van 't mannenkoor die ook secretaris was. Maar die heeft een hele mooie goeie stijl van verslagen maken, notulen maken, ja die neem je over en ik draai voor een paar notulen, ik heb t meeste werrek nog aan het 1 vinger tikkewerk, maar ik, notulen van vier blaadjes rollen er bij mij wel zo uit. En dat heb ik wel geleerd in die functies. En, ja wat je in de ene functie leert in 't ene koor of in de ene vereniging, gebruik je bij de ander, zo werkt het.

En bij het stoken? Wat heb je daar geleerd?

Nou allereerst het stoken, ik was redelijk vergevorderd in het proeven en herkennen van wijnen, verkooptechniek heb ik denk ik met m'n geboorte meegekregen van m'n hele familie aan vaderskant zit in de handel, detailhandel, dus dat heb je waarschijnlijk erfelijk meegekregen. Maar 't feit dat ik hier, over 't algemeen het hele proces al ben ik geen vaste kracht, meesterstoker met titel, maar in die 5 jaar dat ik loop kan ik 90% van wat hier moet gebeuren weet ik hoe het moet en ik heb m'n info, ondanks dat Justus het nooit heeft overgedragen. En met Peter Mulder samen en een beetje met Henk ook wel d'r bij komen wij overal uit, we hebben nog niemand nodig gehad om te vragen hoe moeten we dat in vredesnaam op gaan lossen of hoe deden jullie dat vroeger? Nou dat heb je gewoon geleerd in de jaren en nu gaan mensen van andere distilleerderijen en andere omgeving wordt naar ons, van, we gaan wel effe naar die stokers van het museum, want die weten wel hoe het hoort, je wordt als expert ingehuurd en dat vind ik wel erreg gaaf. VVV idem dito, ja maar Julie zijn degenen die weten hoe het gaat. Willen jullie mee naar de cruise terminal, want er komen nou et cetera. En dan sta je dus, ga maar naar die meneer want dat is de vakman, die weten het. Ja. Oke. Maar dat is dus wel gekomen door je vrijwilligerschap, dat je in feite expert wordt op een bepaald gebied waar je dus actief in wordt en dat is leuk.

En dat stoken, als je nou een dag hebt gestookt, als je vrijwilligerswerk heb gedaan, wat doet dat dan met je? Zo'n dag?

Nou het geeft voldoening, op zich. Ja, die dagen hou je d'r voor vrij, die staan in je agenda, die weet je van te voren, daar hou je met andere afspraken rekening mee en als iedereen er is die afgesproken

heeft dattie er dan is, ja dat zei Justus toen nog toen die d'r was van ja ik hoef eigenlijk niks te zeggen. D'r zijn d'r daar 2 die gaan daarmee beginnen, 't hout, en die gaat de bakken schoonmaken en die begint daar met water de boel te doen. Jullie weten precies wat je taak is, wat je werk is en dan draait zo'n ploegen dan ist op 'n gegeven moment ist een kopje koffie, en op n gegeven moment gaan we lunchen en en, ja, dat is wel het leuke hier. Nou heb ik nieuwe mensen d'rbij dus die moet je dan een beetje instrueren, maar gemiddeld genomen weet iedereen wattie kan en wat zijn taak is.

Maar vind je het dan, komt die voldoening meer uit het sociale, of meer echt puur dat je dat ambacht goed uitvoert?

Nee, beiden. Het sociale is zeker niet onbelangrijk, ik bedoel, goeie vrienden, goeie collega's is eh, is een pre. Eh, dat is ook weleens anders geweest hier in 't verleden, heb ik achteraf gemerkt. Maar eh, nee, het feit dat je ook bezig bent. We zijn natuurlijk immaterieel erfgoed hier geworden, onderdeel van de UNESCO. We moeten 't ook doorgeven, eh af en toe komen d'r scholen, af en toe komen d'r jongelui. We hebben toen dat jonge meisje, die Evelyn die nou midden in d'r examentijd zit, die heeft toen een keer een scriptie gemaakt ook eh, met de stokers samen, d'r is zelfs een borrel gemaakt samen, ze zal de komende festival ook wel weer mee gaan doen, en dan loopt er zo'n griet van 18 loopt d'r mee te doen. Maar als die dajik wat verder is en wat vrijer is, ist best kans dat ze dajik een taak van een van ons ouwetjes over gaat nemen. En dat is tuurlijk de moeilijkheid. Mensen onder de 65 moeten werken om een paar centen te verdienen en dan is hun vrije tijd is beperkt. En, maar de bedoeling van ons wel is één van de voorwaarden van dat immaterieel erfgoed is dat we 't ook doorgeven. Educatie aan scholen, tweedejaars havo, tweedejaars pabo, MBO, whatever, die komen en die komen dan hier al giechelend en al doen met hoofddoekjes en alles d'r tussendoor en 't shirtje tot over de neus van het stinkt hier, maar je geeft dan wel iets door, ze moeten vragen beantwoorden, ze krijgen d'r ook een cijfer voor en leerkrachten, de een is d'r wat meer mee bezig dan de ander, en dat is leuk, want je geeft in feite geef je toch een eh oud stukje Schiedam, een oud stukje Nederlandse industrie geef je door aan de jongere generatie. Wat ze d'r dan mee doen zie je d'rna wel, of niet.

Ja vin je dat zelf belangrijk?

Ja dat vin ik wel, ja vin ik wel.

Waarom?

Nou anders, als deze ploeg z'n ogen dichtdoet en in een stoel gaat zitten en niks meer doet, dan is er dus niks meer. Wie stookt dan de ketel, wie maakt dan nog Old Schiedam? D'r is niemand die het dan kan. Want de huidige stokers bij noem ze maar op, De Kuyper, Nolet en dergelijke, die hebben een meesterstoker met zoveel jaar ervaring, maar wij noemen ze gifmenger, want ze kopen een tankwagen alcohol van dit en ze kopen een tank moutwijn van dat en ze hebben van de chemische fabriek naar kleurstofjes, smaakstofjes en reukstofjes en ze componeren een goed product. Niks mis mee met dat product, maar een zak meel en daar uiteindelijk via de fases met heet water etcetera etcetera etcetera ervoor zorgen dat je uiteindelijk alcohol heb wat je er dan nog uit kan stoken, dat hebben ze nooit gedaan. Ze komen van het hele land komen ze bij ons af en toe een dagje meelopen. Ze werken met halfproducten met basisproducten, ze componeren d'r eigen eindproduct. Maar wij maken echt van de korrel, de borrel, van korrel tot borrel en dat doet geeneen distillateur, we hebben ze gehad van Sonnema uit Friesland, we hebben ze gehad ban Hooghuis, we hebben ze gehad van Kleeve uit Den Haag, allemaal kleine en middelgrote distillateurs en dan komen dus de staf, vaak jonge mensen, meer jouw leeftijd en die hebben dan op hun kaartje al staan meesterstoker. Ja ik ben al 5 jaar meesterstoker bij de Kuyper. Maar ze hebben nog nooit van hun leven een zak meer in hun handen gehad, ze weten me god niet hoe je een beslag moet maken. |Ja

dat doen wij niet. Ik heb in de computer zitten. Ik moet zoveel liter van dat uit die tank en zoveel liter van dat uit die tank, en dan krijg ik het eindproduct. En dat is ook goed, het product is goed. Hallo ja, kom eens een keer bij ons kijken? Dat is doorgeven van een ambacht en dat is niet alleen bij ons maar ik denk dat dat de huidige samenleving is, door alle computers en alle makkelijke dingen dat mensen die van én de hoed én de rand weten dat dat steeds kleinere groep wordt. Maar met zo'n ambacht als dit heb je dat eigenlijk nodig. Ik denk met molenaars precies hetzelfde is, daar lopen ook jonge knullen lopen d'r op de molen, en dat zal bij jouw Bas hetzelfde zijn, hij is zelf nog een jonge vent, maar wattie van z'n pa meegekregen heeft en na hem zal er ook weer een groep moeten zijn die dat doet. Want zo'n groep sterft uit als daar geen jonge mensen bijkomen. Nou dat is denk ik hier ook.

Ehm, even kijken, we hadden al wanneer je was begonnen met vrijwilligen ehm, waarom ben je ooit begonnen met vrijwilligen voor het jenevermuseum?

Omdat ik hier als gevraagd zijnde voor de vrienden kwam en uiteindelijk eigenlijk Alwine bezig zag als vrijwilligster met de ketel en met vuur en die dingen. En k dacht jee, dat is eigenlijk ook mijn oude vak, he als slijter, en nou met 1 middag een praatje, 2 weken later ston ik naast d'r, waren we samen bezig. Dus eigenlijk ik von 't eigenlijk leuk om 't te zien en om t te doen, er was ruimte, er was een plek vrij, van als je mee wil doen, graag! Nouja, binnen de kortste keren rollie er dan in. Dus tis, soms ist een toevalstreffer, als ik niet hier over de vloer had gekomen voor een vergadering had ik nooit gezien, had ik in elk geval toendertijd had ik nie binnengerold. Misschien later, maar niet tegelijkertijd.

En wat is dan je allerbelangrijkste reden? Wat zou je nou zeggen van nou dát is wel echt...

Nou, ook wel het feit dat als je stopt met werken en je hebt altijd een 40-urige baan gehad, dat je ook wel activiteiten daarna moet creëren of zoeken, want voordat je 't weet zit je inderdaad 5 maal 8 uur per dag per week eh met een krantje en een kop koffie en een stoel. En dan kommie dus echt niet meer van je plaats. Dat heb ik de eerste weken wel gehad toen ik vrij was, had je effe geen zin meer, je hoefde niet meer zo nodig. Je hoefde niet om 7 uur naast je bed te staan, en als je nie uitkijk wor je daar lui van, maar uiteindelijk ben je dan blij, ja ik wil toch wel wat gaan doen. Maar wat. Wat ga ik doen. Nou toen kwam dat op je weg, ja toen was 't met 2 benen tegelijk d'rin springen. Dat was eh. Dus tis ook een kwestie van bezig willen zijn.

Maar trok het echt vanwege je ouwe vak?

De cirkel was rond. Dat was een van de uitspraken die ik wel gedaan heb. Ik heb m'n hele leven een opleiding gehad, ook in de wijn, en diploma's gehaald, heel veel restaurants en dergelijke aan wijnkaarten geholpen. Dat was mijn werk, dat hoorde bij mijn taak. Toen kwamen ze aan met zulke zijn zalm en zulke dozen met champagne kreeg ik. Jongens waar heb ik dat... Ja maar jij heb toen je nek uitgestoken toen je baas een andere leverancier wilde zei jij nee, ik wil hem houwe. Ik zeg ja nou, we konde toch goed overweg. Ja maar als jij dat niet gezegd had, had ik nou niet... Nou dat heb ik me niet gerealiseerd, nou sommige dingen zijn toevallig. 't Gebeurt. En misschien ben ik wel meer betrokken dan dat ik zou moeten zijn soms en dan eh, maar dat wordt dan eh achteraf wordt dan met schouderkloppies gedaan, maar dan moet je weer naar de fysio, da's ook niet alles.

[lacht] Ik heb nog wat vragen over cultureel erfgoed? Hoe zou jij 't concept cultureel erfgoed omschrijven?

Ja eigenlijk een beetje wat we d'rnet hiervoor ook hadden. Datgeen wat we hebben en wat in het verleden door mensen voor ons is opgebouwd of of in stand gehouden moet doorgegeven worden.

En dat moet actief gebeuren, want anders eh vallen er gaten, dan vallen dr dingen tussenuit. En of dat dan met opleiding is of met rekrutering van mensen, of met gelden, soms is t een én én én verhaal, maar Nederland is geworden wat het is door wat degenen voor ons hebben opgebouwd. Met alle tussenfases van oorlogen en andere economische ontwikkelingen. En eh, willen we dat onze kinds kinderen daar ook nog van profiteren, zullen we 't met zn allen door moeten geven. Ik denk dat dat een beetje het cultureel erfgoed is.

Eneh, wat betekent het voor jou? Cultureel erfgoed?

Ja ik zit er eigenlijk middenin he. Dit museum is cultureel erfgoed en op latere leeftijd ben ik Schiedam pas wat meer gaan waarderen als zijnde een stad met historie, dat doe je niet als je 20 ben. Daarna ga je met wat foto's aan de slag, ik heb een paar duizend ansichtkaarten, zwartwit van Schiedam met alle mogelijke variaties, met de molens en havens en noem allemaal maar op. EN dan zie je uiteindelijk dat er een aantal tientallen jaren eh voor 't einde van de eeuwwisseling, jaren 70, 80, de gemeente allemaal huizen wilde laten bouwen en dus rücksichtlos allemaal erfgoed heeft afgebroken, als je ziet wat er allemaal hier gesloopt is waar niks voor teruggekomen is, of lelijke nieuw bouw dan denk ik ja dat is verkeerd omgaan met je erfgoed. En eh, ja dat kleine steentje wat ik daar an bijdraag vin ik toch wel heel erreg goed.

Waarom is het dan belangrijk voor jou, om dat te doen?

Nou ik heb een aantal kleinkinderen, maar als die dalijk de volwassen leeftijd of in elk geval de middelbare schoolleeftijd een beetje inzitten of voorbij zijn, dat die toch ook wel recht hebben om te weten hoe is Nederland geworden wat Nederland is. Heb ik 't nog niet eens over Schiedam, heb ik 't nog niet eens over de Jenever. Maar gewoon in z'n totaliteit wat we aan erfgoed hebben, datgene wat er was en wat er in standgehouden is dor de mensen die het voor ons gedaan hebben, die het nu doen, dat ze dt daarna ook nog hebben, dat ze niet in een eh afgestompte, kale maatschappij zitten. En alleen maar weten van plaatjes ja zo was het vroeger.

Enne, wat voor waarde associeer jij dan met cultureel erfgoed?

Ja waardevol is het in feite. Zoals ik zei, het moet gebeuren, om daar nou bepaalde waardeoordeel aan te hebben, ja die heb ik eigenlijk niet, tenminste die kan ik niet zo omschrijven. Maar ik vin t wel belangrijker. Vin de vraag een beetje moeilijk een direct antwoord op te geven.

Ja dat snap ik. Maar kan er wel wat uithalen hoor. Waarom zet je je, je zet je in voor cultureel erfgoed, als stoker, en ook wel als bestuurslid van vriend van het jenevermuseum, maar ook toch bij Orpheus, dus andere sectoren, maar waarom zet je je nou specifiek in voor cultureel erfgoed?

Ik denk dat het neer andersom is. Ik denk dat ik me inzet in het koor omdat ik zingen leuk vind, en omdat ik een mannenkoor helemaal te gek vind, dat je daardoor de boel ins tand houdt en het toch weer doorgeeft en misschien jongere mensen of andere mensen animeert om het ook te gaan doen waardoor het vanzelf doorkomt. En dat is eigenlijk hier ook. Als ik hier niet de lol in zou hebben van het stoken en bottelen en alles met die gasten hier voor mekaar krijgen, dan denk ik dat het erfgoed bij mij ook op een lager pitje komt te staan. Eh, niet dat ik daar bewust mee bezig ben altijd, maar omdat ik dit leuk vind, is het erfgoed ook mede in de positieve richting.

Dus het komt samen, maar het belangrijkste is wel dat jij het leuk vindt?

Ja ik ben bezig met gewoon dingen die ik leuk vind en waar ik voor gevraagd ben en, waar ik een leuke ploeg omheen heb zitten. En dat het dan tevens positief is in de zin van cultureel erfgoed in stand houden, dat is dan denk ik meer meegenomen als bewuste keuze.

Eh, nog wat vragen over de organisatie. Als je ongeveer in 2 zinnen zou moeten vertellen dat het jenevermuseum eh, doet?

Als museum? Het Jenevermuseum is, het nationaal Jenevermuseum is dus inderdaad een museum waarin men kan zien hoe dat er in vroegere tijden gestookt werd op de oude manier, we zijn de enige in Nederland sowieso die nog stookt op z'n oude ketel, met cokes, met kolen op de oude manier, de vrij dure manier, maar wel de ouwerwetse manier van 2, 300 jaar geleden en ook dat is dan een vorm van erfgoed, want het komt dus niet meer voor... Eh, dat is een taak van het museum en als we dan uit binnenland en buitenland mensen trekken die dat graag willen zien, als ze eenmaal binnen zijn, zelf heel veel Schiedammers weten niet hoe 't er hier van binnen uitziet, en zijn ze binnen zeggen ze goh, dat is leuk! Want ja, tis de manier waarop het verhaal vertelt wordt, de manier waarop ze zelf betrokken worden als ze een arrangement of een workshop nemen. Er is genoeg te zien, er zijn leuke tentoonstellingen, tis een museum dat eigenlijk veel meer bezoekers verdient dan dat ze tot nu toe krijgen.

En wat is jouw rol daarin, als stoker?

Nouja tis een museum met daarin een oud ambacht, ik ben 1 van de 5 stokers die dat ambacht in stand houdt, met een regelmaat van 2 dagen in de week. En daardoor is er voor de mensen zeker op die dagen als we bezig zijn, dan is er echt een vuur aan, of de lucht van het beslag, je komt zelf weleens binnen, of de ketel is aan, nou precies. Dat zijn de dingen, we zijn allemaal mensen van indrukken dus ook de bezoekers die krijgen met ogen, oren, neus en mond een indruk van wat 't vroeger was en voor sommige is, 'ja maar mijn vader was nog dit, of mijn opa was nog vroeger stoker daar!' Of mijn... nou die verhalen komen vanzelf los en ik denk dat dat de taak van het museum is, houdt het levend, zorg dat het ja, aan de ene kant hip blijft, dat het niet iets is voor OL'en, ouwe mannen, maar...

[lacht]

Ja dat is de insteek van Astrid voor 't museum, de kerk is hip en jong en gintonic en d'romheen met allerlei soorten jenevers en hier int pand is de ouwe traditie, daar staat de ketel en de kolen en daar lopen de stokers rond en en, mandenvlechters en pitrieters en kaarsenmakers die zitten in dit gedeelte en daar moet 't een beetje hip zijn, een beetje jouw generatie.

En eh, als je nou naar de rol van eh, jouw vrijwilligers als bestuurslid van de vrienden, hoe is jouw rol dan? Dus je hebt nu net die rol van stoker bekeken, maar hoe zou je die rol vanuit... Wat voor rol...

Ook een beetje die brug, die bindende factor met het werkende gedeelte van het museum, zowel met het vaste personeel als met de stokersgroep en met vrijwilligers, vaak zijn vrijwilligers van het museum en vrijwilligers van de vrienden zijn dezelfde mensen, maar een beetje toch die brugfunctie die daartussen zit en daarnaast ehm, het feit dat de flessen gevuld en geetiketteerd moeten worden, wat toch een beetje verantwoordelijk moet gebeuren en goed moet gebeuren, dat doe ik hier als stoker ben ik daarvan en ja, dat mes snijdt dan aan 2 kanten door als bestuurslid voor de vereniging te doen, waardoor dus die brug tussen die twee verenigingen eigenlijk heel klein is.

Maar dan zou je dus zeggen dat, als stoker ben je dan meer met cultureel erfgoed bezig dan als bestuurslid? Als bestuurslid misschien meer organisatorisch?

Ja, bestuurslid is meer organisatorisch inderdaad en zo'n vriendenclub is eigenlijk ook het maken van een financiële buffer waardoor we het museum financieel, een ofmeerdere keren per jaar met een kleine of een grotere uitgave kunnen steunen.

Heb je dan wel het idee dat je als bestuurslid toch ook wat bijdraagt aan dat cultureel erfgoed?

Met de vrienden wat minder. We consumeren meer erfgoed. We gaan naar een ander museum, zoals afgelopen zaterdag een museum in Overschie, of naar andere distilleerderijen, dus het cultureel erfgoed consumeer je in feite, je draagt er niet aan bij, ja misschien doordat je toegang betaalt draag je er weer wel aan bij. Maar als bestuur vriendenvereniging, nee, is meer organisatorisch.

Ehm, waarom heb je d'r specifiek voor gekozen om te beginnen met vrijwilligen bij de vrienden?

Gewoon gevraagd. Er was een vacature en met 2 man tegelijk van Orpheus, en Reinier zingt ook bij Orpheus, en die zeg joh, ik heb een paar mensen nodig in het bestuur. Is dat wat voor jullie? En een ander is Wim van de Berg hier, ook nog steeds lid van het bestuur, en we zijn met z'n tweeën zijn we d'r gewoon ingestapt.

Dus dan ben je 't met vrienden gaan doen? Of niet perse?

Nou ja, we waren collega zangers. Vrienden vind ik dan altijd nog wel weer een gradatie. Maar medezangers, kennissen, in die sfeer. En Reinier, als voorzitter hier van 't museum, wist dat ook van het bestuur, en zei joh, ze hebben een vacature, jij ben bestuurslid hier [Orpheus] ook geweest, je heb ervaring, is dat wat voor jou? Ga es praten. Nouja ja, als Reinier 't zegt ga je al snel es kijken en dan is de kans op nee ook niet zo heel groot, dus zo rol je d'rin. Eigenlijk gewoon puur gevraagd.

En ben je tevreden met het vrijwilligerswerk?

Jawel, het wordt wat veel, dus ik ga wel wat minderen in de komende tijd, eh, duidelijk toch ook meer met m'n thuissituatie rekening houden, want eh da's wel leuk, maar als ik 5 dagen in de week weg ben en we willen es een keer een weekend weg, dan is het we kunnen nooit weg want jij bent altijd weg, me agenda zit redelijk vol... en dat ga ik een klein beetje minderen. Vaste dagen zeggen van oke, op die dagen kan je over me beschikken, maar da's van mij. En dat, maar dat is makkelijker gezegd als gedaan.

En ehm, wat heeft het je gebracht, het vrijwilligen hier?

Ja nou nee, gewoon een goeie groep collega's, sowieso, eh, vrienden, collega's, hoe je ze noemen wil, een groep waar we leuk met mekaar omgaan en toch ook wel een hoop voldoening. Ik bedoel, het werken hier, zeker als je groepen binnen ziet komen, je ziet ze met zo'n smile de deur uit gaan, omdat ze het verhaal gehoord hebben of gestookt hebben met het meel in d'r haar en ze gaan weg van 'goh, wat een leuke middag gehad!' Ja, hallo... daar doe je 't toch voor?

Zijn dat ook de redenen waarom je d'r mee ben begonnen toen, of is dat er gewoon bijgekomen?

Nee, dat ontstaat en iedereen van ons is ook niet hetzelfde. Ik ben er al heel lang, maar dat heb je inmiddels wel gemerkt, ehm.

[lacht] ja dat wordt een hoop typen voor mij nu.

Neem maar goed, ik kan in anderhalf uur het verhaal van de molens, van de branderijen, waarom en hoe en wat kan ik vertellen. En door m'n opleiding en m'n werk wat ik gedaan heb is 't in 't Engels en in 't Duits is 't ook makkelijk. Dus ik kan 't drietalig brengen ja, dan ben je al gauw degene die vannah, 'we hebben iemand nodig, wil jij dat doen?' Nou ja, en als ik dat zelf niet meer leuk vin, dan zeg ik nou sorry, maar zoek voor mij maar een ander.

Ja, is dat voor jou een reden om dit dan te blijven doen? Omdat dat soort dingen d'r bij komen?

Ja ik vind dat gewoon leuk, ja. Dat is leuk, streelt ook je ego. Groep Engelsen hier over de vloer heb en je krijgt achteraf gewoon 'your English is good enough', ik denk nou, tis maar technisch Engels wat ik gehad heb, want ik heb geen universiteit Engels, ik ben geen leraar Engels geweest, maar ik kan me wel redden en voordeel is dat je altijd beter Engels spreekt als een Engelsman Nederlands. Dus je zit altijd aan de winnende kant. En als ik een woord nie weet dan vraag 'ie 't. En dat durft de één wel, Peter Mulder vindt dat prima, maar die vindt 't niks om voor, die weet 't waarschijnlijk ook, dies leerkracht geweest, dus zijn Engels is zeker ook niet verkeerd, en zijn Duits ook niet, maar hij vindt het vervelend om voor een grote groep te staan. Ja, dat heb ik geleerd met koor. D'r moet iemand zijn die 't doet. Ik durf dat dan, ik kan 't misschien ook wel en dan zal ik een fout maken, nou swa.

Denk je ooit weleens aan de dingen die je met de tijd kan doen die je nu in het vrijwilligen stopt?

Volgens mijn vrouw te weinig. [lacht] Nou, nee het is weleens zo, als je allebei vrij ben is 't best weleens leuk om een weekend of een midweek, ook al ist in Nederland... is opzich natuurlijk niet vervelend, maar ik moet eerlijk zeggen we moeten em altijd ruim van tevoren plannen, anders komt 't er niet van. En ja, dan is 't weleens jammer. Goh, we zijn al driekwart jaar nergens heen geweest. Ja, jij ben altijd maar bezig... Ik denk er niet aan als ik aan het vrijwilligerswerk bezig ben, maar ik zou met me meissie weleens wat meer weggaan ja. Dat gaat ook wel komen, maar dan moe je prioriteiten gaan stellen. Da's een kwestie van...

Het moet een beetje in je systeem komen.

Ja.

En wat verwacht je van de organisatie naar jou toe als vrijwilliger? Dus dat kan je misschien apart bekijken als stoker en als bestuurslid?

Ja nouja, dat is een kwestie van, als je verantwoordelijkheden krijgt, dat je d'r ook op aangesproken mag en kan worden, ik bedoel, dat is dat vrijwillige wat niet vrijblijvend is. Ehm, aan de andere kant moet je oppassen, en dat merk ik met het stokerswerk wel, zeker in de situatie waarin het museum gekomen is, meesterstoker weg, directeur weg, eh, dat ik op 't ogenblik, dat ik zelf het idee heb dat ik voor de helft werk aan het doen ben als een vaste kracht die hier zou zijn. Als vrijwilliger heb ik bepaalde verantwoordelijkheden genomen, waarschijnlijk, ik wil 't best naar mezelf toetrekken, en dus ook uitgevoerd die dus eigenlijk niet bij een vrijwilliger horen.

En wat verwacht je dan van de organisatie? Dat zij dat in de gaten houden? Of? Dat ze...

Enigszins wel of dat ze 't in elk geval dat ze d'r notitie van nemen, dat ze 't weten. Ik bedoel, heb ik 't nog niet eens over of daar wat tegenover staat, dat is dan een kwestie van je doet 't omdat je 't wil doen, en niet om reden van...

Nee, geen waardering? Is dat niet...

Ja, waardering kan ook een schouderklop zijn, maar dat hoeft niet altijd geldelijk of tastbare dingen te zijn. Af en toe maken we weleens een grapje, dat het onderhand weleens tijd zou zijn dat ze Alexander eens een seintje gaan geven, ik ben toe aan een lintje, maar dat is een grapje. Ik bedoel, gebeurt dat niet, gebeurt t wel, denk ik dat ik er nog verlegen mee ben ook, maar, dat zijn dingen, het is wel zo... Men doet een beroep op je, op vele terreinen, vergaderingen bijwonen, overlegvergaderingen op stadsniveau, overlegvergaderingen nog net niet op politiek niveau maar net er tegenaan, met subcommissies... Zou jij daarbij willen zitten, want jij als stoker bent toch een aparte groep... Nou dat was vroeger niet, daar hadden ze vaste krachten voor en daar zit nou een

vrijwilliger op diezelfde plek. Nou, dat is weleens een belasting waarvan ik denk, daar mag je een notitie van nemen dat dat toch wel gebeurt. We doen het dan toch maar.

En wat wil je dat ze daarmee doen verder?

Nou dat ze daar kennis van nemen. Dat het niet als vanzelfsprekend wordt aangenomen.

Dus op die manier wel een soort waardering dat ze het niet ter harte nemen? Of tenminste...

Dat het niet vanzelfsprekend is dat je als vrijwilliger maar bij alle vergaderingen d'rbij wil zijn en dat je 4 dagen 5 dagen in de week oproepbaar ben als hun het willen.

En wat zou d'r volgens jou verbeterd kunnen worden aan het vrijwilligerswerk dat je doet? Niet vanuit jou, maar meer vanuit de organisatie naar jou toe?

Ja een ding waar we nog weleens tegenaanhangen is het Ad Hoc werk. Er is op een vrij korte termijn van oh ja, er is een proeverij gepland en onder Alwine was dat wat meer, en d'r is nu nog geen goeie structuur in, maar als dat van tevoren bekend is, en vaak zijn dat soort dingen langer van tevoren bekend als een week, leg dat dan eerst neer. Nu wordt je vaak voor het blok gezet. Een klein beetje wat meer ruimtelijke planning, en daar wordt al aan gewerkt, maar we krijgen natuurlijk een nieuwe directeur en dan gaat er sowieso een nieuwe wind waaien, die heeft eigen inbreng. En alstie met ons rond de tafel gaat zitten zal dat best 1 van de dingen zijn die wij op tafel leggen. Maar dat komt wel. Daar heb ik wel vertrouwen in.

En zou je anderen aanraden om bij eh deze organisatie te gaan vrijwilligen?

Ja, de sfeer is goed, de voldoening is goed, voldoening nog nie eens in geldelijke sfeer maar da's leuk... en ja, als stoker valt er natuurlijk welis een glaasje van de wagen af. Ik bedoel, je zit niet zonder... hoewel d'r ook bijzitten die 't niet lusten of niet drinken. Kees drinkt bijvoorbeeld voor geen druppel, nou prima. Dan passie net zo goed in 't team. Het is geen verplichting. En ik hou zelf ook wel een beetje de hand op de fles, van jongens pas op, want voor je 't weet heb je een paar borrels op maar da's niet de bedoeling. We spugen er niet in, maar 't kan ook weleens een dag zonder. En daar zijn we ook allemaal verschillend in.

Maar, team is leuk?

Team is leuk, we hebben een leuke sfeer. Er worden onder mekaar grapjes gemaakt. Er wordt buiten de werktijd om wordt er nog weleens met elkaar gemailld of met elkaar meegedeeld als iemand ergens naartoe is. Goede collegialiteit in de zin van zoals je 't met collega's onder mekaar zou hebben op een bedrijf. Zo hebben we dat als vrienden van de vrijwilligersgroep van de stokers zeer zeker.

Ik ben eh, zo'n beetje door m'n vragen heen. Zijn er nog vragen waarvan je verwacht had dat ik ze zou stellen maar niet gesteld heb?

Nee, omdat ik wist dat het over vrijwilligers ging maar totaal niet wist welke richting jij op zou gaan. Nee, ik vind toch al dat je een hele uitgebreide scala aan vragen had. En zoals je zelf al in het begin al aangaf, er zijn best dingen die elkaar overlappen, waardoor een vraag een beetje lijkt op een voorgaande. Maarja, zoiets is ook niet een kwestie van zwartwit, ik doe het wel ik doe het niet punt uit. Ik bedoel, daar heb jij ook niks aan. En sommige dingen ontstaan omdat ze ontstaan. En of dat dan in je werk is of dat 't in je hobby is of in de liefde is, maar dat zijn dingen die kan je niet sturen. En dat gebeurt.

Denk jij dat er een verschil zit tussen mensen die voor cultureel erfgoed vrijwilligen en die voor iets anders vrijwilligen?

Ik denk dat het begrip cultureel erfgoed niet bij iedereen evenveel leeft, dat men inziet wát is cultureel erfgoed? Pas als je d'r mee te maken heb en je hebt met een onderdeel ervan gewerkt of je ben daar kort bij geweest, dan zie je 't nut ervan in. Maar het woord cultureel erfgoed als begrip, is vrij vaag den kík voor veel mensen. En dat het belangrijk is dat heb ik zelf ook wel gevonden. Om 'n voorbeeld te nemen dat ik jenever en jenever stoken, dus moutwijn en korenwijn en dat soort dingen zo leuk vindt, niet alleen om te maken maar gewoon de hele materie. Die interesse heb je niet als je 20, 25 ben Dan ben je bezig met carrière, dan ben je bezig met een gezin stichten, dan ben je bezig met kindjes opvoeden en et cetera. Das een hele ander insteek. Je avonden en je dagen waren gevuld. Naarmate je dan wat ouder wordt dan krijg je opeens die interesse, dan komt cultureel erfgoed, al of niet bewust of onbewust, komt dan om de hoek kijken.

Dus het komt er eigenlijk gewoon bij zetten?

Het komt erbij. Je gaat ook niet zoeken. Het is een begrip, waar je niet denkt, nou ga ik eens lekker cultuur effe bezig zijn. Kijk mij eens lekker culturen. Nee, nee. Zo werkt het niet. Maar ik ben me wel bewust, dat als ik er eenmaal inzit... en dat zit ik met het stoken, dat is dan denk ik het meeste, maar deels op het koorgebied want ook daar zit een ontwikkeling in, je kan muziekstukken brengen waarvan je dacht van goh die bracht mijn opa ook al, die brachten ze voor de oorlog ook al. Maar zo zijn we op 't moment ook een stuk aan 't instuderen van Dotan, Home. [neuriet] dat wordt gebracht dajik met de brandersfeesten. Dus dat is de verbinding tussen het oude en het jonge. We hopen daarmee gewoon dat iemand jonger dan 60 zegt van jedem. Ja maar zo werkt het wel! Nou dan geven we het ook weer door.

Dus je zegt je vindt het gewoon eerst leuk en dan is het cultureel erfgoed, daarna is het pas cultureel erfgoed of in, je doet het niet omdat het cultureel erfgoed is en dan..

Nee, nogmaals, het woord cultureel erfgoed, het begrip cultureel erfgoed, dat leeft eigenlijk niet. Dat is niet iets wat je beetpakt waarvan je zegt dat is mijn ding. Daar zitje in... aan de zijkant. Met muziek of met toneel of met stoken met een ambacht. En dan krijg je die raakvlakken en dan denk je, ja het is toch ook belangrijk dat ik daaraan meedenk of meewerk.

Vind je het dan iets sociaals, het cultureel erfgoed?

Eigenlijk wel, eigenlijk wel. Het is het sociale leven van ons allemaal. En als we daar de geschiedenis het erfgoed, als we dat weglaten vallen... dan verarmen we sociaal. Dan blijft er weinig over. Als we het alleen van de CDtjes van dit jaar moeten hebben qua muziek en d'r is niks meer daarvoor dan verarmen we waar we bijstaan. Dus op dat gebied is dat hetzelfde. Of dat het stoken is, of muziek of toneel of ballet. Nee, daar ben ik wel heel duidelijk in.

Ton, hartstikke bedankt!

Appendix V: Transcriptions – respondent 11

Plaats: kantine Jenevermuseum

Datum: 29 mei 2015

En, ja, hij staat aan. Ehm, dus we beginnen met wat algemene vragen. Kan je me wat over jezelf vertellen? Naam, leeftijd, woonplaats, opleiding, werk?

Tuurlijk. Ik ben geboren 5-7-'47, Rotterdam.

En naam?

Henk Schoof.

Rotterdam. En woon je daar nu nog steeds?

Nee, ik woon nu in Capelle aan den IJssel. 'k Heb al die tijd ook in het eh Blijdorpkwartier gewoond, zegmaar, de Agniessenbuurt, van Rotterdam, bij Centraal Station aan de noordkant. Later in Overschie. Daar me meisje leren kennen. Waarmee ik vorige week 22 jaar, nee de 22^e 45 jaar getrouwd was.

Zo, gefeliciteerd! En wat is je, wat voor opleiding heb je gedaan?

Ja dat was heel erg lastig eigenlijk, omdat ik, ik was een beetje een mannetje die, ik wist nooit zo goed wat ik wilde. Dus ik zweefde een beetje in 't geheel, k'had natuurlijk vlak waar ik woonde een straat verder, de lagere school gehad, en toen moest ik of naar de ULO, of naar deMULO. Maar geen van beiden leek me dat interessant. Zag d'r helemaal niks in eigenlijk. En toen ben ik naar 't zeuvende leerjaar gegaan. Dat had je in die tijd had je dat nog. Volgens mij bestaat dat niet meer.

Is dat dan...

Een brugklas. Kweetniet. 't Zeuvende leerjaar was eigenlijk een jaar waarin je dus op alle mogelijke gebieden les kreeg, en dan ook gelijk daarmee naar bedrijven en fabrieken ging waar die les over ging. Dus ze hadden 't over 't drukkevak. En dan ging je een dag later ging je dus naar een groe drukkerij. Om dan te zien, met je ogenw at dat vak daadwerkelijk betekende.

Meer praktijkgericht, eigenlijk?

Ja, was meer pratijkgericht, ja.

Soort van dual zelfs, misschien.

He?

Soort van dual, dat je én leert, en werkt en dan direct wordt geconfronteerd met eh... En, vanuit daaruit ben je dan, dat was één jaar?

Dat was één jaar, d'r was ook nog een tweede jaar, een achtste omdat bijna iedereen in 't eerste jaar, in 't zevende jaar zegmaar, ehm z'n keuze maakte.

Oke. En wat voor keuze maakte jij toen?

Ik ging naar de, in het grafische gebied.

Oke.

In een drukkerij ging ik werken.

En toen daarna ben je dus daar gaan werken, en daar heb je zegmaar al lerend, al werkend heb je geleerd?

2 jaar heb ik er gewerkt. En toen eh, bleek achteraf de opleiding van dat bedrijf waar ik zat zodanig op een laag niveau zat, dat ik 't op school 't niet bij kon houden. Was een slecht leerbedrijf. Enne, toen ben ik iets anders gaan doen.

En wat was dat toen?

Ja, da's een heel lang verhaal. Jij zegt net heb je een uur, maar...

[lacht] ongeveer. Wat heb je ongeveer voor werk gedaan. Kan je het kort beschrijven?

Ja ik heb een eh, een jaar lang heb ik bij een vriend gewerkt in een bloemenkwekerij, in Schiebroek. Eh, en in die periode leerde ik Jus kennen en Just die zat nét op die school. En die werkte in hoogvliet in een brillenzaak.

Oke.

En hij moest op zaterdags altijd werken, ik was op zaterdags altijd vrij, dus als eh, hij op zaterdag dus bijna tegen eind van de werktijd aan ging ik em ophalen met m'n brommer, enne, ik was er om een uur of 4, een week later was ik er om 3 uur, en een week later, een week later om 12 uur, en om 11 uur, totdat die baas zei van Henk eh, heb je ook geen om dit te gaan doen want je bent er smorgens al om hallef 10 he. Nou, zijn we rond de tafel gaan zitten en toen ben ik ook eh, ben ik overgestapt naar de optiek. Dus toen stond ik ineens samen met Justus te werken.

Gewoon geen opleiding, d'rin gestapt en gewoon gedaan. Da's wel heel cool.

Ja, gewoon gedaan. Benk natuurlijk wel bergen cursussen gaan volgen. want 't optiekvak is tuurlijk eh veel praktijk, maar je moet wel naar school. Nou dat heb ik gedaan, diploma's gehaald, tot eh3,5 jaar geleden, 4 jaar geleden, toen met pensioen ging. Ik heb al die tijd eh, en de meeste jaren samen met Just.

Oke, wat grappig joh. En, wat voor vrijwilligerswerk doe je allemaal?

Normaal?

Over het algemeen. Zegmaar alles wat je ooit hebt gedaan aan vrijwilligerswerk. Nee, dit mag je ook noemen.

Nou, eigenlijk buiten dit in principe, in principe niks.

Alleen bij het Jenevermuseum?

Ja, ik heb n'uurlijk altijd gewerkt. Smorgens 9 tot savonds eh, half 6, 6 uur in de winkel. Dus had een fulltime baan gehad. Was geen ruimte voor vrijwilligerswerk.

En wanneer ben je hier dan mee begonnen?

[lacht] ja, wordt het toch nog een lang verhaaltje.

Ja, dat maakt niet uit, dat maakt niet uit, we zitten pas op 5 minuten dus kommaar op.

Ooohke, maar dat komt door Just. Just die stookte thuis, klein beetje, als hobbymatig. En omdat 'k dus al die jaren met hem bevriend was, ging ik heel vaak naar em toe, hij woonde in Brabant, ik woonde hier in Capelle, enne, ging ik em helpen met stoken. Ik had ook een moestuin waar ik een

kas op had met grote druif drin en die druif die gingen we samen plukken en dan reejen we naar Jus z'n ketel en, gingen we van de drijf, nadattie gegist was gingen we stoken samen. Maar 't aardige was dat Jus was natuurlijk een fanatieke hobbestoker, ik niet so fanatiek maar ik hielp em altijd ehm, totdat ik op 'n gegeven moment zei van joh Jus, ik heb iets leuks voor je, want om de week kwam hij naar mij en ik naar hem. Dus de ene woensdag ging ik naar hem, de andere kwam hij naar mij. Gingen we een paar dingen doen. Weet ik veel. Vanalles en nog wat. En toen eh, toen was ik op internet tegen 't museum aangelopen, hier en ik denk hee, dus dan kwam hij dan weer woensdag naar me toe en ik zei joh Jus, we gaan vandaag wat leuks doen, ik heb wat geregeld, wat georganiseerd, een arrangement heb ik geregeld, eten en drinken erbij en toen was Jaco er. Maarja die twee raakten aan de praat op een niveau die ik niet bij kon houwe, want ik ben wat dat betreft niet zo'n eh, hoog niveau stoker, maar ehm, hun tweeën wel, die raakten aan de praat en Jaco die vroeg aan Just, wil je voor mij komen werken. Hier in t museum.

En wat was, wat deed Jaco toen hier?

Die was hoofdstoker.

Die was hoofdstoker. Oke.

Ja, je kent em toch, Jaco? Jaco van der Lier?

Misschien als ik em zie.

Je ziet em op 't filmpje. Dattie die eh, jeneverbessen in de ketel gooit.

Oh dat weet ik niet, zou ik even terug moeten kijken.

Ja oke, maar goed, Jaco die was hier hoofdstoker. Dus die vroeg Just. Maarja en toen was ik nog steeds werkende, in de brillen.

Wanneer was dat ongeveer, weet je dat nog? Hoe oud was je toen en welk jaar?

Ja, bijna 68. Dus dat is dus, en ik ben 1,5 jaar eerder van huis gegaan, van m'n werk gegaan, dus 68 – 3, anderhalf jaar eerder, zegmaar 63 jaar.

En toen, toen vroeg Jaco aan Just?

Ietsje eerder eigenlijk. Ietsje eerder. Want Just die had vrijwilligers nodig. En die vroeg aan mij van heb jij geen zin om ook vrijwilligerswerk te doen?

En dat was vrij kort daarna eigenlijk?

Dat was vrij kort daarna. Ja, ik denk dat ik nog niet eens spreek over nouja, een half jaartje toch wel. Want ik werkte nog. En toen mocht ik ineens naar huis, dat kwam ook een beetje voor m'n gezichtsvermogen wat terug liep. Enne, want ik werkte al toen, en toen ik werkte, eh, was ik hier ook wel 1 dag in de week. Niet als betalend vrijwilliger, maar ik kwam gewoon lekker gezellig helpen, werken.

En dan zit je hier dus al, even kijken hoor, een jaar of 6 loop je hier al dan, of niet?

Ja, maar niet als een vaste, vrijwilligerskracht, maar ik kwam gewoon, of wij, helpen.

Ja, maar dat telt ook op zich, hoe je bij die organisatie terecht bent gekomen. Dus dat is eh, even voor mijn idee, 2000... 2009?

9, 10, ja ik denk het wel. En toen m'n baas zei joh eh, 't gaat zo slecht met je gezichtsvermogen, je kannie meer werken met de computers zoals wij ze hier hebben, eh, we gaan jou gewoon betalend vroegtijdig naar huis sturen. Dus ben ik 1,5 jaar thuisgeweest ongeveer, terwijl ik volop, fulltime betaald werd. En toen ben ik hier gelijk 2 dagen gaan werken. Want toen ik werkte was ik 1 dag hier, op m'n vrije dag, en toen naar huis mocht was ik gelijk 2 dagen hier en toen kreeg ik van Alwine een vrijwilligerscontract.

En dat was, in 2000...

Nou het is nu eh, 2015, ik denk dat ik dat al 3 jaar heb denk ik. 3 jaar?

2012 ofzo?

Ja, ik denk t wel.

Toen kwam ik net aan boord wonen.

He?

Toen kwam ik net aan boord wonen. Dat er toch zoveel dan al gebeurd als je, bedenk ik me net.

Oh ja.

Ehm, even denken. Ehm.

En nou is Jus weg, nou ben ik er nog. Omdat ik 't hartstikke leuk vin.

En ehm, kan je even, omschrijven wat je hier nou precies doet aan werkzaamheden. Ja ik weet het natuurlijk ongeveer maar het is natuurlijk voor 't officiële even. Volledige...

Nou in feite doen wij met ons eh, je weet, onze groep kent natuurlijk ook eh, kent Peter nog, we hebben Kees gehad die d'r nou niet meer is, we hebben 2 nieuwe, die d'r half om half zijn, niet altijd, maar wat doen we eigenlijk, ja. We doen van 't begin tot 't end 't maken van 't beslag. Ehm, dat soms of meestal, die combinatie met een workshop dat bedrijven ons komen helpen met het leeggooien van de balen en ook t bottelen. Eh ja en alle andere werkzaamheden daarna als dat gebeurd is, 't afstoken natuurlijk, de eerste de tweede en de derde stook, dat gescheiden houden, ehm, ja, tuurlijk een beetje 't onderhoud, ja, eigenlijk eh.

En heb jij dan nog een specifieke rol daarin?

Nee.

Is dat eh, eigenlijk voor iedereen hetzelfde, voor alle stokers hetzelfde?

Ja. Ja. Voor alle stokers. En 't enige, maar dan kom ik dan weer op m'n gezichtsvermogen terecht, in 't lab zijn ze natuurlijk keurig aan 't invoeren in een programma van de vaten, [innet?] van de vaten, wat gebeurt er met de vaten, hoe wordt er gebotteld e en wat wordt er gebotteld, waar gaat 't naartoe? Nou daar bemoei ik me helemaal niet mee, want ik kan die computer niet lezen. Thuis is m'n computer helemaal aangepast. Dus ik kan heel de dag computeren, maar hier kan ik d'r helemaal niet van maken. Helemaal niks. Echt helemaal niks. Ja. En het leuke is dat eh, dat is nu maar heb ik thuis ook hoor, dan, netzoals dit soort dingen, kan ik niet lezen.

Nee? Dus ik kan gewoon alles opschrijven wat ik wil?

Je kan gewoon alles opschrijven wat je wil. Het aardige is, dat ze zegge, kijk eh, hier staat 100 liter. Ja maar ik zie het niet. Nou ja, als we nu zo gaan staan? Nee, ik zie het niet staan. Dus dan blijven ze

volhouwe he. Dat doen ze thuis ook. M'n vrouw doet 't thuis precies tzelfde. Ze leren 't nooit maar dat geeft niet. [lacht]

Ehm.

Dat is eh, ik ben eigenlijk meer voor de han en spandiensten.

Meer het praktische?

Ja ik heb nu ook eh, net zag je het, een kannetje met jenever gehaald uit een van de voorraadtanks, die moeten nog even gaan minimaliseren in alcoholgehalte, enne, ja dat doe ik dan meestal, dan weten ze dat, maar dan zeg ik bij Ton, dan gaattie 't doen in zo'n buis met eh hoeveelheden erin, en dat zie ik niet, en dan kan ik niet helpen. Dus dan gaat ik weer wat anders doen.

Ja, inderdaad.

Of ik blijf drbij staan.

Ehm, en eh, dusvrijwilligerswerk doe je dan bij 't Jenevermuseum, toch? Dat is niet een aparte organisatie?

Nee, dat is Jenevermuseum.

Ehm, En je zei, is is eigenlijk de enige ervaring die je met vrijwilligerswerk hebt?

Eh, ja, ik doe nog wel iets maar...

Mag je noemen.

Maar dat heeft eigenlijk geen naam. Ik woon in een flatgebouw en ik doe een beetje, we hebben tuinonderhoud en allmaal dat soort, allemaal mooi schoongemaakt, ik ben altijd een beetje de naloper. Als ik afvalpapier ziet liggen rondom de flats, raap 'kt op, gooi 't weg, glas, ik veeg 't aan, spuit de planten nat, mja, valt dat onder vrijwilligerswerk, ja, ik doe 't vrijwillig, ja.

Ja, 't zou kunnen.

't Is niet zo spannend natuurlijk.

Maar dat hoeft toch ook niet altijd? 't Hoeft niet altijd spannend te zijn. En doe je dat al sinds jullie daar wonen?

Ja, 20 jaar al.

20 jaar. Echt 20 jaar lang al, alles opruimen en eh?

Ja, dat doek al 20 jaar.

Da's lang!

Wel, in 't begin niet zo intensief, want toen had ik gewoon mn werk natuurlijk, maar ja nu ik overdag thuis ben, zoals eh, afgelopen week op 't balkon, dan heb je begroeiing, bloemen en planten die krijgen geen water van de hemel, dus om de dag ofzo, dan spuit ik dat gelijk en maak ik t gelijk schoon en eh ja. Maar da's niet zo intensief.

Nee maar het is wel het vermelden waard toch.

En ik had natuurlijk m'n tuin

Oke.

M'n moestuin.

Als hobby nog?

Ja, als hobby. Ja. Mooi huisje erop mooi aangelegd, en vooral de kas met de druiven waar Jus dan de wijn eh, de dr-.

Maar niet meer?

Nee, nietmeer. ik kon 't niet meer.

Ehm, vrijwilligen hier, doe je dat met vrienden of familie? Kan je misschien wel zeggen dat je met Jus ben begonnen, of niet? Dat je daarom...

Ik ben met Jus begonnen.

Heb je daarom, is het ook echt een reden voor je geweest om hier te beginnen met stoken, omdat het met vrienden was?

Ja, ik heb Jus hier mee naartoe genomen een hele dag, en hij eh, niet met de intentie dat ik hier zou gaan werken. Ik wilde dat gewoon aan Juslaten zien, want Jus wis 't bestaan van de Jenevermuseum niet af, 't was een totale verrassing voor em dat dat bestond. Jus is ook niet echt een museumfiguur, Jus is een praktisch figuur om lekker onderaan de ketel te hangen.

Oh ja, ja.

Jus is geen eh, museumman.

En voor jou?

Mij wel. Ja. Ik ga ook altijd naar museas. Andere museas dan. Maar ik vin museas gewoon leuk. Ja.

Ehm.

Dus bijvoorbeeld ehm, dat komt een beetje door de uitdrukking van dat ik samen met Ton, volgens mij zijn wij de enige stokers die ook vrienden van het museum zijn. Bepaalde donatie die je betaald, 50 euro per jaar geloofk, of 60, kweenie.

Dus dat doe je er nog eens bovenop?

Dat doe je d'r nogeens bovenop. Omdat ik 't musea gebeuren leuk vin. Kijk en dat had Jus niet. Jus had schijt aan 't museum. Ja.

Is eh, is vrijwilligen verder gebruikelijk in jouw familie? Hebben jouw ouders veel gevrijwilligd, of ik weet niet of je nog broers of zussen hebt, of zij eh?

Helemaal niks.

Nee?

Ik heb geen vader en moeder meer en die deeje ook totaal geen vrijwilligerswerk. M'n broer die woont in Spanje, die eh, nee. D'r is niemand die vrijwilligerswerk doet. Nee.

Ehm, ik heb nu een aantal vragen over vrijwilligen in 't algemeen. Hoe zou jij het concept van vrijwilligen omschrijven? Als iemand nou vraag aan jou, Henk, leg mij nou eens uit, wat is vrijwilligen nou eigenlijk? Wat zeg je dan?

Eh, ik denk dat 't eh, werkzaamheid is of een bezigheid, vrijwillig, bij en organisaties die niet zouden kunnen bestaan zonder vrijwilligers. Waar gewoon geen geld is. Het is met hier precies hetzelfde. 't Museum heeft ook geen geld.

Als extra hulpje, om dingen te realiseren die anders niet zouden kunnen?

Ja. Ja.

Dus volgens jou is het dan bij sommige organisaties echt nodig dat ze vrijwilligers hebben?

Absoluut. Ik denk niet dat ze zonder kunnen.

Ennehm.

Hetzelfde met de Voedselbank en dat soort dingen. Ik vind dat fantastisch. Als ik hier om een of andere reden zou stoppen, zou ik daar iets gaan zoeken. Want dat vind ik gewoon nodig.

Je hebt het net al een beetje gezegd, maar wat vind je van vrijwilligen? Wat vind je dat mensen dat dat bestaat, dat mensen dat doen?

Ja dat vind ik uitstekend. Plus, plus het is gewoon nodig. Het is niet alleen voor de lol het is nodig. Mensen die kinderboerderijen bijhouden, allemaal dat soort dingen, is allemaal vrijwilligers. Krijgen daar allemaal geen cent voor. Ja en misschien de vrijwilligersvergoeding die soms wel of niet wordt uitbetaald, maar in principe is het voor niks.

En wat, wat heb je nou geleerd van dit vrijwilligerswerk wat je nu doet?

Ehm, wat ik geleerd heb van dit vrijwilligerswerk, ehm, nou kheb nieuwe vrienden ontdekt, want ik kende niemand. In mijn hoofd zweeft natuurlijk bij al die andere bezigheden die ik thuis heb, ehm, de jongens, Ton, kees, Peter, noem maar op. De omgeving hier. Dat zijn allemaal mensen die in mijn leven gekomen zijn. Die ik van te voren nooit heb gehad.

Maar heb je daar specifiek iets van geleerd? Of leer je iets van hen?

Nou nee ik heb d'r wel van geleerd dat ik leefde eigenlijk ook door m'n werk in betrekkelijk klein kringetje, tientallen jaren lang, dan ging d'r weleens eentje weg en dan kwam d'r weleens eentje bij, maar hierzo eh, ja, met onbekende mensen toch iets opbouwen met elkaar, enneh, aardig zijn voor mekaar en weten dat je met z'n allen voor tzelfde gebeuren staat. Ja, dat vind ik wel leuk. Ik kan mateloos genieten bijvoorbeeld, dan niet met m'n gezichtsvermogen gaat t dan wat waardeloos soms, gister had ik een uitstekende dag, dan eh, als je dan lekker zo voor de deur staat en eh, jij zit aan de overkant te rommelen aan je bootje, daar kan ik uren naar kijken. Naar die bezigheden. Bootjes kommen d'r, dan weer die bootje langs, dan komt de Fluisterboot weer langs en eh, dat vind ik hartstikke mooi. Dat vind ik gewoon hartstikke leuk. 't Leeft [toon?].

En als je nou zo'n dag hier hebt gestookt, dus een dag hier hebt gevrijwilligd, wat doet dat met je?

Dan ga ik met een heel voldaan gevoel naar huis, maar ik ben helemaal kapot.

Maar is dat ook ergens fijn dat je kapot ben, of vin je dat juist niet fijn of?

Ja, als mensen naar de sportschool gaan zijn ze ook meestal helemaal totalloss.

Tis een soort van voldoening?

Ja, ik wel. Alleen m'n vrouw zeg soms, soms heb ik medelij met je als ik zie hoe jij thuiskom. Ja. Helemaal afgepeigerd. Maarja over een paar weken wordt ik eh 68, da's tuurl'k logisch dat dat minder gaat dan wanneer je in jouw leeftijdscategorie zit. He. Dat is nou eenmaal zo.

Ja, maar ik word dit jaar 25, dus dit jaar begint ook mijn aftakeling. [lacht]

Nee maar we hebben nou die nieuwe stoker dat is Ronald, ik weet nie hoe oud 'ie is, maar die gast is ook zo sterk als een beer he en ik was vroeger ook, ja heel erg sterk, samen met Just, wat we allemaal niet deden. Maar dat gaat niet meer lukken. En da's wel een beetje jammer.

Ach nouja. Nou heb je misschien weer andere dingen die je... Ehm, even terug naar dat moment in 2009 waarop je ben begonnen met hier vrijwilligen, ook al was het maar sporadisch of zonder contract ehm, waarom, ben je toen begonnen hier? Je zie dat Justus je had gevraagd dus dat is 1 reden. Je werd gevraagd.

Ja kijk ik vond dat stookgebeuren tuurlijk wel leuk. Want ik was er al altijd, in de meeste gevallen bij Jus thuis bij. Wan hij stookte. Ja, dat was opzich natuurlijk al een leuke bezigheid.

Je vond het leuk om te doen?

Ik vond het gewoon leuk om te doen.

Wat is er dan zo leuk aan? Hoe kom je dan?

Nou gewoon de han en spandiensten. Dat vinnik gewoon leuk. Als ze tegen mij zeggen volgende week van joh ga jij deze binnenplaats is effe van onkruid ontdoen en maak t een beetje netjes, maak 't een beetje schoon, dan ga ik dat doen en vin ik gewoon hartstikke leuk. En dan. Als jij zeg eh, kan jij nie een keertje mijn dek schrobben, ga ik doen.

Maar gaat het dan om het bezig blijven? Omdat je, want je zei op 't moment dat je werkte, toen deed je eigenlijk geen vrijwilligerswerk, ja rond die flat bijhouden, maar is dat dan omdat je nu tijd over hebt dat je dat doet? Of zeg je van nou, dat is niet perse.

Nee.

Nee?

Tijd over heb ik niet. Ik word in beslag genomen door allerlei zoete... m'n vrouw werkte nog al die tijd. Een maand geleden met pensioen gegaan. Die dee verder alles thuis. Koken, eten, alles, bed opmaken. Stofzuigen. Alles dee ze.

En ehm. Je bent toch, waarom heb je toen in 2012 dat contract aangenomen? Om dezelfde redenen? Of zijn die redenen toch veranderd over de loop van de tijd waarom je hier...?

Nee ik werkte eerst 1 dag hier.

Ja.

En toen ik met pensioen ging, toen zei Just, kunne we niet eens kijken of jij hier als vrijwilliger kan gaan werken, toen ging ik 2 dagen werke, althans, ik geloof iets van 3 of 34 uur per maand ongeveer, en dan krijg je d'r ook nog een klein centje voor. Nou. Dat centje zou voor mij niet eens hoeven. Maar ik vin dit gebeuren leuk, dus 2 dagen is leuker dan 1 dag.

Dus toen dacht je van nou. Maar dan was het nog steeds dezelfde reden, a je werd weer gevraagd, b je vond het leuk, of waren d'r nog andere redenen bijgekomen waardoor je dat?

Je ik had de tijd natuurlijk, want ik werkte niet meer. Tijdsfactor is tuurlijk ook belangrijk. Want ik zou hier niet 2 dagen kunnen werken terwijl ik nog eh, fulltime in een werksituatie zat.

En je zit er nog steeds. Dus zijn dat nog steeds de redenen ook waarom je dat nog steeds doet? Zijn we nu redenen bijgekomen dan, inmiddels?

Nou de omgang met de jongens, ja Kees is weg en we hebben nieuwe Kees terug dat moet nog allemaal een beetje groeien, maar we hebben dus toch Peter met z'n drietjes, kijk eh, hun zijn voor mij ook een reden om hier te blijven werken. Ik hol niet achter Just aan. Kijk Just is bij de Boompjes gaan werken, ik kan daar ook gaan werken. Maar voorlopig doe ik dat echt nie, waarschijnlijk nooit, ik vin 't musee veel leuker en daar is het een kwestie van stoken.

Wat is het verschil? Daar is het stoken en hier is het...?

Ja hier ist natuurlijk ook stoken, maar tis totaal anders.

Wat is er dan zo anders?

Omdat het daar gewoon eh, daar staan een grote fabriekshal en een stookketel en ja.

Het heeft geen sjieu ofzo?

Het heeft geen sjieu, ik vind 't geen, er staat een schitterende ketel, toevallig van de week gezien, maar 't heeft geen sjieu. Kijk hier wel. Het ouwe gebeuren, lekker mooi pand.

Gaat 't dan ook om de traditionele manier waarop je dat dan doet? Is dat anders? Is dat ook onderdeel van die sjieu of is het alleen maar de omgeving of?

Ja het is allebei, alles bij elkaar. ik zou dit nooit willen ruilen voor bij Jean Paul Batenburg.

Veel te zakelijk?

Veel te zakelijk.

Oke.

Tis een kwestie van ja, er moet gestookt worden, er moet geld verdiend worden, dat moeten wij hier natuurlijk ook, maar het is toch een museaal karakter.

Dus hier kan je aandacht besteden aan de manier waarop je het stookt, meer dan dat er daadwerkelijk productie moet worden gedraaid? Is dat het?

Ja, ja.

Nou als ik het fout heb, dan moet je 't anders zeggen he.

Ja het ligt ietsje...

Je mag er ook nog even over nadenken, komen we er zo op terug.

Eh, ja. Ja, de hoofdmoot blijft dan toch, ik vin 't museum leuk. Ik ga door heel Nederland, over waar kben, in het buitenland vooral in Parijs of in Barcelona, ik ga altijd naar musea toe. Ik ga altijd, dat vin ik gewoon hartstikke leuk.

Dus het idee dat je het dan ook voor het museum doet, dat zij d'r ook iets aan hebben, is dat dan ook hetgene wat je?

Ja, ja, dat is zeker, dat speelt zeker een rol. Ja.

Ehm. Als je nou één allerbelangrijkste reden zou moeten noemen waarom je hier vrijwilligt, welke zou dat dan zijn?

Ik kan niet ergens uit kiezen he, het moet echt uit mezelf komen.

Uit jezelf, ja. Nouja we hebben net natuurlijk al, je bent gevraagd, je vindt het leuk, de omgang met mensen, dat zijn dus bepaalde dingen die we net al hebben ontdekt, maar als je zegt er is eigenlijk nog een andere reden waarvan je zegt nou als dat zou ontbreken, dat zou ik wel enorm jammer vinden. Een motivatie van jouzelf.

Als dat zou ontbreken...

Of van wat je gewoon onwijs leuk vindt hier. Dat het echt gewoon boven het lijstje staat.

Ja, kijk wat tuurlijk boven aan het lijstje staat, is als wij hier alleen maar zouwe werken omme, om de botterlaarij of de branderij te onderhouden en netjes te houden en niet stoken, zou ik niet leuk vinden. Stoken is eigk toch wel het leukste.

Toch het stoken.

Ja. Vinden wij ook allemaal. Als we een dag een beslag moeten maken met mensen van een bedrijf of familie ofzo, dat vinden wij heel erg leuk, maar vooral als de mensen dan allmaal weg zijn en we zitten in de volgende week, dan ehm, dan is t ehm leuk dat wij de eerste of de tweede of de derde stook gaan doen he. Dat vinden we allemaal leuk, daar kijken we hee oh, dan gaan we dinsdag eh, oh dan gaan we stoken! Dat vinden we allmaal leuk.

Eh, dat waren even de vragen over het vrijwilligen. Gaan we even over op cultureel erfgoed. Dat zijn 5 vragen, niet zoveel. Eh,we hadden het ernet over het concept van vrijwilligen en nu zou ik graag van jou willen weten, hoe zou je nou het concept cultureel erfgoed omschrijven?

Nou dan komen we eigenlijk op een terreintje waar ik weinig tot niks vanaf weet.

Hoeft niet hoeft niet. Maar naar jouw idee? Het hoeft niet officieel, het is gewoon wat voel jij als het concept cultureel erfgoed.

Tja. [stilte] ja. [stilte] want daar ben ik niet zo heel erg in thuis he. Das nou echt zo'n karaktertrekje van mij dat ik mij mezelf ja, cultureel erfgoed, maakt mij dat nou uit.

Betekent het niks voor jou? Of wel?

Weinig. Denk ik.

Oke. Wat wel?

Ik denk wel dat het eh, tot voordeel is van het museum, zeker, tuurlijk, maar, waar je denk ik in de branderij ook niet zoveel mee te maken heb.

Nee?

Ik dacht 't eigk. Ja.

Ja, weet ik niet? Ik weet niet hoe jij dat ervaart? Ik bedoel, jullie hebben natuurlijk pas dat immaterieel erfgoed dat eh, dat keurmerk wat Alwine toen heeft geregeld toch?

Ja, ja.

Maar betekent dat iets voor jou? Dat dat...

Eigenlijk niet. Nee.

Hoeft ook niet hoor. Alles is goed. Alles is goed.

Maar nogmaals ik denk wel dat het goed is voor het museum, want ook dat is weer een paadje naar bekendheid van de museum. Want eh, ik denk dat museum, kijk ik heb geen verstand van zaken, eh, wat museum betreft maar in zijn totaliteit denk ik dat 't museum ehm, eh, heel eh hoe noemen ze dat een achtergeschoven kindje is hierzo in Schiedam. Als wij d'r op dinsdag zijn, we zijn d'r op vrijdag, als we hier bij mensen, krijgen we 10 mensen binnen? Je ken 't niet vergelijken, maar ga eens naar museum Boijmans he, ga eens naar Anne Frank huis...

Dan sta je in de rij!

Daar sta je anderhalf uur in de rij.

Ja.

En welke dag je ook ga en hoelaat je ook ga, da maakt allemaal niks uit, je staat anderhalf uur in de rij. En zo ist met veel museas zo, dan ist lekker druk. Leuk, hoop te doen, zoals in de Kunsthal en dat soort dingen, kijk hierzo, terwijl je ttoch zo'n mooi product heb, een hele ouwe branderij die helemaal intact is he. Je ziet niemand he. Dus alles wat eh, wat het museum in handen krijg als soort erkenning, zoals met 't culturele erfgoed, das natuurlijk goed voort museum.

Ja. Maar voor jou betekent het voor de rest weinig?

Voor mezelf niks, nee.

Voor jou is het stoken gewoon leuk?

Ja.

Enneh, en dat vind je belangrijk en oft cultureel erfgoed is of niet, nee.

Nee.

Ehm, ga ik em toch proberen. Wat voor waarde associeer jij met cultureel erfgoed?

Nouja denk dat hetzelfde antwoord als drnet, ik denk dat t voor 't museum heel belangrijk is, maar voor mij persoonlijk niet zo, alhoewel, het mij ook tuurk in zekere zin ook aangaat.

Wat denk jij dan dat men over 't algemeen in jouw idee voor waarde koppelt aan dat cultureel erfgoed dan? Want je zegt het heeft wel waarde dus voor 't museum, als dat zo is?

Ja het is natuurlijk een bepaalde erkenning. Dat wij hierzo een bedrijf zijn die onder andere in staat zijn om de volgende generatie op te leiden. En dat hier dus alles gebeurt op een manier waarop het altijd gedaan is.

Ja, is dat wel waardevol voor jou, om dat te kunnen laten zien? Dat je het op de originele manier stookt, eigenlijk?

Ja, ja kijk want dat gebruiken wij natuurk ook als wij beneden een eh, workshop hebben met mensen en of er komt een ploegie mensen binnen zoals vorige week dinsdag, wast ook 2 keer hartstikke druk, twee groepen van een mannetje of 20, 30, allemaal ouwe mensies enzo en dan, dan ben je d'r toch groos op dat je dat kunt zeggen, joh eh, cultureel erfgoed. Je kunt ook zeggen dat dat we hier maken, da's geen verzinsel van ons, dat is, heeft nog steeds als basis het recept uit 1700. En niets meer en niets minder.

Wat doet 't voor jou, vind je het belangrijk dat mensen eh, dat dat inderdaad wordt doorgegeven, dat mensen dat eh?

Ja, vind ik wel.

Waarom? Is dat zonde als...

Je bent museum. En die eh, ehm, 't recept is uit 1700. Ik vin dat een museum moet zich daar dan aan houde. Wil je dus aanspraak kunnen maken op welk verhaal moet je dan beneden vertellen. Wij kunnen gelukkig vertellen dat hier gebeurt, dat stamt uit 1700, dat recept is dat en dat en dat en dat, en dat doen wij nog steeds elke keer. Zonder ook elke wijziging of toevoeging of verandering, nou. En heb je dat product in de fles staan.

Daar ben je best wel een beetje trots op, op dat.

Ja, ja.

Ehm, even kijken, ehm, ik zou vragen waarom zet je je specifiek in voor cultureel erfgoed, maar kan ik dat eigenlijk wel vragen aan je?

Eigenlijk nie.

Eigenlijk niet.

Nee, nee.

Waarom zet je je specifiek hiervoor in?

Voor?

Voor 't Jenevermuseum?

Omdat ik 't hartstikke leuk vind. En ik vin, 't moet blijven bestaan. Dat vind ik van 't speelgoedmuseum ook.

Ja, omdat je 't belangrijk vindt om dat door te geven?

Ja.

Wat vroeger is geweest?

Ja.

Dan heb je het toch wel over cultureel erfgoed he?

Ja, in zekere zin wel.

Tenminste, nouja, ze zeggen natuurlijk weleens als het 50 jaar oud is ofzo, dat is zo ongeveer de grens geloof ik, dat je dan eh, iets iets doorgeeft wat past bij een bepaalde cultuur, dat is een definitie die gegeven wordt, dus je zegt in het begin dat je d'r niet zoveel mee heb, maar je gaat toch wel een hoop naar musea en stiekem, realiseer je, tenminste, dan geef je d'r toch wel meer om dan, of niet? Of zeg je neee, het is echt eh, das echt onzin.

Nouja, tis niet echt helemaal onzin, maar, ik heb de betrokkenheid bij het museum gaat niet zozeer via dat lijntje.

Nee, nee, nee, oke. Even kijken. Dan hebben we nu tot slot nog een paar vragen over de organisatie, dus over Jenevermuseum, maar d'r zijn al een aantal vragen die je hebt beantwoord,

dus ik ga even kijken welke dat nog niet zijn. Even kijken je zit al 6 jaar bij de organisatie, je vrijwilligt 2 dagen per week zei je?

Dinsdag en vrijdag.

Oke. En soms nog weleens meer toch of niet, bij de speciale evenementen?

Ja tuurlijk, dalijk bij t jeneverfestival dan en dan eh roerige 3 dagen ben ik de hele zaterdag en zondag.

Nog andere eh evenementen?

Misschien eh, Brandersfeesten die we krijgen?

Brandersfeesten. En dat is 't wel zo'n beetje geloof ik?

Ja.

Ehm, kan je me in 2 zinnen ongeveer vertellen ehm wat de, wat het Jenevermuseum nou precies wil bereiken als organisatie? Hier staat missie visie waarden, maar eigenlijk gaat het dan gewoon om wat willen ze doen, wat willen ze bereiken op welke manier? Hoe voel jij dat?

Ja ik denk dat ze gewoon willen bereiken, kijk tis een afdeling waar wij ons niet zo erg mee bezig houden, want wat er op bestuurniveau wordt gedaan en gesproken en gezegd, er is eigenlijk maar eentje die daar een beetje interesse voor heeft en dat is Ton. En, maar, ik hoop dat alles wat ze doen ertoe zal leiden dat het museum in stand blijft en of ze dat via die weg doen of via die weg doen, heb ik eigenlijk niets mee te maken.

Wat willen ze dan laten zien als museum? Als Jenevermuseum?

Eh.

Waar willen ze over vertellen?

Hun? De meeste hebben er geen verstand van.

[lacht] Confronterend. Tis anoniem he, dus geen zorgen.

[lacht] Nah, dat maakt niet uit, alles wat ik zeg daar sta ik achter. Nee, ik denk dat ze, als een bestuur bij zo'n Jenevermuseum goed functioneert, dan kan datzelfde bestuur waarschijnlijk ook goed functioneren in een fabriek waar ze dropjes maken. Op bestuurlijk niveau. Ja, want of je hier nou met Jenever loopt te sjouwen of je loop hier met CocaCola te sjouwen, of Fanta, dat maakt niksuit. Denk ik. Maar de combinatie natuurlijk het Jenevermuseum, ja. Kijk Schiedam is toch de Jeneverstad eh bij uitstek geweest, vroeger, in t verleden, da's nu niet helemaal niet meer, proberen ze een beetje eh, op de rails te krijgen door alles weer een beetje te koppelen aan ehja zakkendragershuisje toestanden, Jenever weer een plaats te gunnen voor de toeristen, he. Aanmeren hier van de fluisterboot of in ieder geval langskomen, iedereen zwaait eh, da vind ik wel leuk.

En hoe zie jij jouw rol daar dan in?

Nou, das misschien gek, dat ehm, ehm, daar hebbik, met mijn vriend Jus had ik een heel groot verschil, had ik vaak discussies over, als ik zou weten, kweetniet hoe laat het is? Maar goed maakt niet uit, als ik zou weten dat 't 3 uur, bijna 3 uur is en dat om 3 uur die fluisterboot langskomt, ga ik aan de kade staan. En die mensen zwaaien altijd. Die vinden dat leuk. Enne, Jus zeg, die zou zegge in zo'n situatie, uh, laa die klootzakken gaan in zo'n bootje, ik ga naar binnen. Dat is Jus.

[lacht] Maar vind je dat gewoon voor jezelf leuk of denk je van nou, dan geef ik die mensen ook nog eens een leuke dag om daar als stoker te staan? Traditioneel?

Ja das wel drbij maar ik vin t zelf ook leuk. Ik ben eigk wel een beetje zo ingesteld.

Gewoon, gezelligheid. Mensen.

Ja, gezelligheid. Ik ben eh, ja ik ben wel gezelligheid, ik hou wel van eh, van dit soort dingen, dit soort boten en de molen, 2 weken geleden ben ik bij de molenfestijn geweest, bovenop de molen gestaan met eh ons product, da vind ik altijd wel leuk. Ja.

Ehm, en je keuze om te beginnen met vrijwilligen bij deze organisatie lag voornamelijk bij het feit dat Justus hier zat?

Ja, dat kwam, ten eerste kwam dat natuurlijk door mij doordat ik hem hier heengesleept hebt, maar ten tweede nadattie hier een tijd had gewerkt met Jaco, dattie zeg van joh Henk heb je ook geen zin om eh, een daggie te komen werken. Als ehm vrijwilliger tekomen? Nou dat konniet omdat ik werkte. Je kan geen 2 dagen hier zijn en dan een fulltime baan. Ik was ook nog 4 jaar [ouwer?] dus dat ging van geen kant.

En als er nou nog een ander museum was geweest dat had gevraagd, had je dan toch ook voor het Jenevermuseum gekozen?

Zo. [stilte] Denk 't wel, ja.

Waarom?

Omdat 't hier natuurlijk wel eh, niet dat 't een stilstaand schilderij is, maar 't is hier wel in beweging. Kijk als je naar museum Boijmans gaat daar hebben ze een expositie die hangt ergens stil, mooi of nie mooi, maar d'r gebeurt verder niks he. Op 'n gegeven moment gaan die dingen er weer af, gaan d'r weer andere schilderijen op.

En zoals het speelgoedmuseum?

Ja, 't speelgoedmuseum hadden we in Oosterhout he. Waar Just woont, hadden we een speelgoedmuseum.

Maar had je dat eh, hadje daar 't Jenevermuseum over verkozen?

Ja, da's een beetje moeilijk te zeggen natuurlijk, want je ben hier op dit gebed natuurlijk d'rin gerold.

Beetje toeval, ook misschien?

Ja ik denk toch eh plaats en toeval beetje, een rol speel.

Ehm, ben je tevreden met je vrijwilligerswerk hier?

Ja.

Ja?

Ja.

En wat heeft het je gebracht?

Ehm. Beetje toch verrijking in een andere wereld, want ik heb natuurlijk eh, ik dronk 't alleen en meer niet. [lacht]

En wat verrijking dan nog meer? Wat heeft het je dan... wat bedoel je daar precies mee?

Nouja kijk, in je hele persoonlijke leven, denk ik, ja ik kweenie of ik't nou goed ga uitdrukken, dan ga je toch altijd jaar in jaar uit vanaf eh, via je familie je vrienden je kennissenkring, allemaal met dezelfde mensen om. En nou kom ik hier ineens in een hele andere eh, kring, waar hele andere mensen werken met hele andere ideeën, uitgangspunten, in t normale leven waar we in het hok ook over praten, eh, ja dat vin ik gewoon leuk.

Ehmmm. Denk je ooit weleens aan de dingen die je zou doen met de tijd die je nu steekt in dat stoken? En in het vrijwilligen hier?

Wat zei je nou?

Denk je ooit weleens aan de dingen die je zou kunnen doen met de tijd die je hierin steekt? In het Jenevermuseum? Dat je ooit weleens denkt...

Ik ga wat anders doen?

Ja.

Nee, het ene, nee, ik geloof t nie. Ik heb t hartstikke naar m'n zin, 't enige is eh denk ik de lichamelijke klachten die je dus eh en daardoor 't is geen stilstaand gebeuren hier, maar eh, dat dat dus voor mij een moment zal zijn van eh joh, of je moet iets aardigs hebben waar ik niet al te zwaar belast wordt, anders stop ik ermee.

Ja dus eigenlijk allemaal maar je lichamelijke...

Ja. Lichamelijke...

Ehm, wat verwacht je van de organisatie tegenover jou als vrijwilliger?

Tegenover mij?

Ja.

Ja zolang ze me nodig hebben zullen ze uitbetalen. [lacht]

Nee, écht wel? Ja? Of niet?

Nah kijk ik zou, ik zou hier wel gewoon in principe voor niks kunnen willen blijven werken.

Maar wat verwacht je dan van de organisatie als het niet per se geld is? Want blijkbaar is dan of...

Bepaalde mate van waardering ofzo bedoel je?

Ja kan of eh, mate waarin ze je vrijlaten, of juist niet, juist duidelijkheid of ondersteuning op de een of andere manier en wat voor ondersteuning dan?

Nou, Kijk wat ik hier als in het museum als een soort van flinke handicap ervaar, en toevallig hadden we dat vandaag nou weer samen, Ton en ik, dat de communicatie in t bedrijf is buitengewoon slecht.

Dat zou verbeterd kunnen worden?

Jaaa. Als 't een heel klein beetje verbetert, dan is t al heel veel.

Ja, dus toch wel een bepaalde mate van duidelijkheid ofzo?

Ja, duidelijkheid. Vooral duidelijkheid. Wij moeten stoken. Wij moeten de eerste stook, de tweede, de derde, we moeten zorgen dat dat allemaal op peil blijft. We moeten zorgen dat eh, gelagerd wordt, in vaten, eh, moeten we zorgen dat het gebotteld wordt en soms zitten wij gewoon in een soort bottelnek, waar je ineens wordt geconfronteerd met hoe moeten we dat nou in godsnaam doen? He?

Omdat het niet op tijd is doorgegeven?

Omdat het nie op tijd is doorgegeven. Ja. Of dat het ook buiten hun schuld anders gaat, heb je heel klein voorbeeldje, wij zouden etiketten krijgen wat op dat flessie staat he, enne, dat zou ik vorge week al binnen hebben, maar bij de drukkerij gaat zo'n machine in de soep. Ja, daar kant bestuur niks aan doen. Logisch. He. Maar je kan wel iets meer communicatie hebben door te zeggen joh, dan eh hebbie een workshop en dan kan er 20, netzoals vanmorgen ook. Eh, was, heel de tijd hing 't in de lucht, Ton was heelmaal druk bezig en we hebben heel snel de branderij schoongemaakt, alles, want waren hier een groep van die bekakte gasten aanwezig. En die zouden ook eh ja, naar de branderij komen, dus we hebben alles schoongemaakt en netjes en afgevoerd spullen en niemand geweest. Nou dat soort dingen. Maar dat gebeurt heel vaak. Dat soort dingen.

Dan loop je helemaal eh.

Dat is zonde.

De tandjes te werken.

Loop je je de tandjes te werken. Ja.

Zijn er nog andere dingen die je verbeterd zou willen zien?

Hier, nee eigenlijk niet.

Wel prima zo? Tussen jullie is het ook leuk gewoon?

Ja.

Is er iemand die jullie coördineert ofzo, of doen jullie dat zelf?

Ja, kijk, tot, tot voor 1 januari was dat natuurlijk Alwine, die coördineert 't. Ook tussen haakjes. En nu coördineert volgen mij niemand. Ja Peter Elderman.

En hoe bevalt dat?

Aan één kant is, bevalt 't, is 't niet zo fijn, want Ton die eh, die werkt keihard, die werkt zich daarvoor op, maar ik denk dat 't em een beetje teveel wordt. Kijk wij, wij doen als vrijwilligers nu, en zeker hij, dingen, taken, die niet bij een vrijwilliger horen. Dat hoort bij een hoofdstoker. Bij een man als Just. Of als Jaco. Dus dat soort. Of zoals Fred van de Kuyper. Dat soort mannen.

Vind je dat kwalijk dat dat gebeurt?

Ik vin dat wel een beetje kwalijk ja. Ja. Nou hebben we geloofk onder mekaar dus eh, lange goeie communciatie. Tussen Peter en Ton en ik en de andere twee nieuwe. Dus daar lig 't, daar lig 't nie aan verder. Wij communiceren wel met een borreltje in ons hand.

Als je, zou je anderen aanraden om hier te komen vrijwilligen?

Zeker.

En waarom?

Omdat het hartstikke leuk is. Ja. Ik vind t hartstikke leuk. Ik kan dat alleen maar op die manier overbrengen. Ik ga altijd met plezier hiernaartoe. Altijd. Al jaren lang nou.

En ligt dat dan aan de werkzaamheden? Of de mensen? Of waar ligt dat dan aan?

Alles bij mekaar denk ik. Gewoon, andere omgeving, andere mensen, leuk werk, leuk product enne, ja. Helemaal leuk.

Oke. Zijn er nog vragen waarvan je denkt nou, die had ik verwacht over motivaties, maar die heb je niet gesteld? Of...

Vragen die, waar jij nie opgekomen ben? Nee, geloof ik niet. [lacht]

Zijn er nog dingen die je zegt die wil ik nog even benadrukken, of daar hebben we het nog niet over gehad, dat vind ik toch belangrijk over waarom jij hier vrijwilligt? Of waarom jij specifiek vrijwilligt voor cultureel erfgoed of waarom je dat niet zo ziet?

Nee, heb ik eigenlijk niets aan toe te voegen meer. Zou niet weten.

Nou, top, dan ga ik de opname stopzetten.

Appendix V: Transcriptions – respondent 12

Plaats: bij het tuinhuisje van Jos, kijkend op de Babbersmolen

Datum: 17 mei 2015

Staattie nu aan en leg ik em zo want wat u zegt is belangrijker dan...

Zeg maar jij.

Oh ja, jij, sorry hoor. Wat jij zegt is belangrijker dan wat ik zeg. Ehm, kan je me wat over jezelf vertellen? In ieder geval naam, leeftijd, woonplaats...

Jos Kleinekoort, geboren en getogen in Schiedam Centrum, 69 jaar, eh 40 jaar op een mavo gewerkt met de vakken vooral de vakken geschiedenis en biologie.

Oke. En ehm, ehm, wat voor opleiding heeft u daarvoor gedaan?

Gewoon onderwijzers. Toen kon dat nog. Ik heb nog op de ULO lesgegeven die in 1968 werd opgedoekt, de ULO is uitgebreid lager onderwijs, dus voor sommige vakken was je automatisch bevoegd. En toen werd de ULO mavo, en nou ik was bevoegd. Dus. Maarre wel veel autodidactisch hoor moek zeggen dat ik heb moeten doen.

Okeoke. Maar dat is, daar gaf u les. En wat voor opleiding heeft u dan zelf daarvoor?

Gewoon onderwijzersopleiding.

En, daar was, is dat vergelijkbaar met iets van nu?

Dat is niet wat eh pedagogische academie nu is hoor dat was nog een échte opleiding. In die tijd werd het ook wel de arbeidersuniversiteit genoemd, omdat eh veel kinderen van mindervermogenende daar toch konden doorleren.

Ehm en eh wat voor vrijwilligerswerk doe je allemaal, even globaal?

Eh ik heb eh, ik ben, ik heb net de VUT gehaald op m'n tandvlees, want ik heb 12,5jaar extreem hefitge slaapproblemen gehad. Ben bij 2 slaapklinieken die konden me nie helpen enzo, toen ben ik enthousiast ingestart, toen kwam ik bij iemand terecht die wel de juiste pil had. En nou gaat 't goed en ja dan voel je je, ja dan ga je op zoek van hoekan ik m'n tijd nuttig bestede zo?

Had u daarvoor eh, voor die tijd ook al een keer vrijwilligerswerk gedaan?

Nee ik was d'r nie toe in staat. Ik kon, ik kon nog net me werk doen. Maar zelfs dat op een laag pitje. Op 't laatst zat ik voor 80% in de arbeidsongeschiktheidwet.

En eh.

En pas sinds ik me weer goed ging voelen ging ik erover nadenken om eens wat te doen.

En dat was dus toen je in de VUT terecht kwam?

Ja, ja. Nou nee toenk van m'n slaapprobleem af was.

Oke. En wanneer was dat dan ongeveer?

Slaapprobleem ben ik nou, even kijke, nou 2 jaar ongeveer.

2 jaar? Zo dat is eh, dus dat is 2000..

12.

2012 ongeveer. Toen begonnen. En eh mte wat voor vrijwilligerswerk ben je toen begonnen?

Nou, niet echt het eerste wat ik gedaan heb was nogal simpel, ik ontmoette een dame die een hersenbloeding gehad had en die de deur nie meer uitdurfde en die helemaal eh, van de kaart was, terwijl het een heel zelfstandige vrouw altijd was geweest. Tot en met d'r 73^e gewerkt. Ja toen ben ik begonnen met d'r mee uit wandelen te nemen en, nou dat ging goed. Nou ga ik 'r iedere weer een donderdagochtend eh, koffie drinken en intussen beschouw ik 't niet als vrijwilligerswerk. We zijn gewoon vrienden geworden.

Oke.

Ja en verder zat ik te kijken wat er op me pad kwam eigenlijk enne. Nou toen zag ik eh, ja wanneer was dat in september geloof ik, oktober vorig jaar. Ik ben lid van de molenstichting, he, ook vanaf 't, of hoe heet 't molenvrienden, hoe heet t ook alweer.

Molenvrienden! U bent donateur.

Ja vanaf 't begin.

Oke.

Vanaf 't begin. Ook nog een steentje in de Palmboom.

Ahh.

Dus ja dan krijg je de berichten binnen. Toen kwam ik tegen dassen gidsen zochten en toen dacht ik van nou daar ben ik wel vrij geknipt voor. En dat in de Drie Koornbloemen vin ik leuk, maar dit vin ik nog leuker, vanwege het cultuurhistorische aspect.

Oke. Ja want bij de Drie Koornbloeme is d'r toch ook een hoop eh, bijzondere...

Ja dat is zeker waar, dat is zeker waar, maar dat wist ik allemaal al. Ik bedoel kheb me altijd al verdiept in de geschiedenis van de stad enzo. Maarre. Ja. Ik vin dit, omdat 't de enige poldermolen is die we hebben vin ik 't veel leuker.

En was dit dan relatief nieuw voor u, of wist u ook al een hoop over deze molen?

Nou, nee, maar zoveel is d'r überhaupt nog nie over bekend volgens mij.

Nee, nee, ze zijn inderdaad nog druk aan het zoeken. D'r zijn nog wel wat foto's en dergelijke, maar...

Nouja ik ben, ik ga wel, ik ben eh bezig met de achtergronden te onderzoeken voor Pim Schenkelaars, en daar ik ga komende winter, want in de zomer zie ik daar niet zoveel heil in, duik in de archieven in enne, kijken wat ze in hoogheemraadschap over de molen hebben en over de hele polder eigenlijk. Maar da sal niet soveel zijn, want 't was een onaanzienlijk poldertje. Van 66 hectare en wel 5 boerderijen een eeuw geleden. Dus. Stelde niet zoveel voor. Maar je weet maar nooit. En wat ik ook wel leuk vin, al die eh polderbesturen en waterschappen die hadden instructies voor de molenaar dus aan welke eisen ze allemaal moesten voldoen. Die wil ik als eerste op gaan zoeken. Kheb er al een paar gevonden van andere polderbesturen.

Ja want dat zal wel officieel vast zijn gelegd.

Dat is leuk ja he. In hoeverre mochten ze vissen bijvoorbeeld enzo enne. Uh. Wat was de peilmolenaars, eh ken je die term? Peilmolenaar? Nou als je een grote polder had, waren d'r meerdere molens die maalde en dan was d'r 1 was de oppermolenaar en die moest 't waterpeil in de gaten houden. En als dat te hoog of te laag werd, moestie iets aan z'n wieken doen ofzo en dan kon de volgende molenaar zien stoppen of doorgaan of weet ik wat. Nou dat soort details wil ik zien te achterhalen.

Ik ga nog heel even terug naar over 't vrijwilligerswerk. Ik vind het wel heel interessant hoor. Maar ik moet het straks ook nog allemaal uittypen.[lacht]

Ja ik heb de neiging af te dwalen. Dat is de schoolmeester in me.

Dan roep ik u gewoon weer even terug. Roep ik je gewoon weer even terug. Maakt nie uit, Ehm. Zijn er nog andere eh vrijwilligersactiviteiten?

Nee ik heb 't hier al druk genoeg mee.

Ja groot gelijk hoor. Ehm, ja. Ja, stel, je zei van eh, ik beschouw bevoorbeeld, je neemt die vrouw mee wandelen en elke donderdag even koffie, dat zie je niet echt als vrijwilligerswerk, maar dat zijn toch wel hele verschillen, hele verschillende sectoren waar je dan in zit?

Ja, tis wat op je pad komt. En ik moet zeggen 't heeft er altijd al ingezeten, eigenlijk vanaf dat m'n ouders stierven ben ik bejaarden gaan opzoeken en soms ook over de vloer uitnodigen enzo, gewoon ja, als je familie weet ik waar zit, is 't wel zo prettig als je contacten heb met iemand. Dus dat heb ik altijd wel gedaan. Ik krijg ook één keer in de maand gaan, nou dat doen we samen, gaan we naar een oude buurman op bezoek, die is intussen 92,nee, 94, en die zit in Frankeland en dan omstebeurt haalt zij em op en de andere keer gaan we bij hem op bezoek. Enne ja. Zo gaat dat. En dan de nodige bejaarden zijn intussen niet meer onder ons. Maarja dat hoort erbij he.

Dat is waar, dat is waar. En dat vrijwilligen dan bij de Schiedamse Molens, doe je dat met vrienden of familie?

Nee.

Ik geloof dat je daar zelf individueel naartoe ben gegaan.

Helemaal zelfstandig, ja.

Maar ehm, zit eh, zit het vrijwilligen wel in de familie, bijvoorbeeld in de zin van dat je ouders dat ook deden, of?

Nou die, die konden niet. Mijn moeder die was op d'r 70^e al geveild door reuma. En daar had me vader een dagtaak aan. Dus nee, dat eh.

Ja dat begrijp ik ja. Dan komen dat soort dingen... Ook een soort vrijwillig hoor, vind ik.

Ja, mantelzorg.

Mantelzorg, ja, ja. Hele specifieke...

Dat kan intensief zijn hoor. Want mijn vrouw die doet vrijwilligerswerk in Frankenland, die gaat iedere maandagochend crea doen met die bejaarden en dan eens in de maand alzheimercafe. En dan eh doet ze nog ja dingen die zich toevallig voordoen. Vorige week is ze met een ploeg mee naar Blijdorp geweest. Enne ja, parkinsoncafe springt ze ook nog weleens in. Maarja dan hoor je dus ook

wel wat van die demente bejaarde, wat een ellende dat is. Soms komt ze nog een ouwe kennis tegen, daar word je ook niet vrolijk van. [lacht]

Eh, even kijke hoor, ja dat waren de algemene vragen, dus we gaan nu even over naar de vragen over vrijwilligen in 't algemeen, laat ik 't dan zo maar noemen. Hoe zou jij het concept vrijwilligen omschrijven?

Eh. Ja en nee. Je hebt twee soorten vrijwilligers. Je hebt vrijwilligers die gewoon extra werk doen, maar zoals het tegenwoordig gaat, ze proberen vrijwilligers te krijgen zodat ze dan betaalde krachten d'ruit kunnen gooien. En dat vin ik een heel ander soort vrijwilligerswerk eh.

Kan je dat nog toelichten?

Nou bijvoorbeeld als jij in de WW bij het UWV zit, en je wil vrijwilligerswerk gaan doen, dan moet je toestemming vragen aan dat UWV. Want je mag niet het soort vrijwilligerswerk doen dat normaal door betaalde krachten betaald wordt. Alleen maar extra werk. Nou dat vin ik 't echte vrijwilligerswerk. Het bijkomende werk. Niet het basis werk, dat moet door betaalde krachten gebeuren.

Oke. En dan, het basis werk, dan bedoel je de dingen die dus sowieso gedaan worden?

Ja. Die gedaan moeten worden, ja.

En 't vrijwilligen is dan extra dingen?

Ja, zo hoort het te zijn. In de praktijk is 't helaas nie zo maar zo hoort 't wel te zijn. Kijk net als dat molens, je kan moeilijk hier in de stad betaalde gidsen aanstellen. Da's onzin. Dus nou dat vin ik mooi vrijwilligerswerk. Maar molenaar, molenaar hoort toch weer eh nou misschien nie betaald maar toch wel een vergoeding te krijgen vin ik.

Krijgen ze... weet ik niet of ze dat krijgen. Soms weleens voor de draaiuren weet ik.

Ja, ik weet ook dat ze subsidie vangen voor als ze zoveel draaiuren gemaakt hebben ja. Maar die jongens daar op de molens, dat is veel meer werrek als wat ik doe, vin ik. Is lichamelijker, je bent de hele dag bezig, dikwijls weer en wind enzo. Dus dat ligt anders.

Ennem, wat vind je van vrijwilligen? Dus als we 't over vrijwilligerswerk in het echte vrijwilligerswerk hebben, wat je zei, wat vind je daarvan?

Nuttig en nodig.

Nodig? Oke.

Ja, dat vind ik wel ja. Ja, die molens ook, dat vin ik nodig, ik bedoel zeker voor schoolklassen, ik vind dat kinderen moeten weten waar ze opgroeien en wat het verhaal daarachter is. En dat vin ik echt belangrijk.

Zijne r nog andere redenen waarom het nodig is? Of waarom het nuttig is, kan je dat nog toelichten?

Ja, hangt van 't soort vrijwilligerswerk af.

Hou het binnen de molens of binnen het cultureel erfgoed, wat eh?

Ja cultureel erfgoed is altijd belangrijk, dat hoort bij de opvoeding en nou eh daar hoort een steentje aan bijgedragen te worden. En deze molen vin ik ook o belangrijk, want wat hebbie hier

aan poldermolens in de buurt nog? Niks meer. Vorge week sprak ik een vrouw. 'Oh, dient een molen om water uit de polder te pompen?' en dat was een vrouw van een jaar of 50. Ja. Dan denk ja naja is in ieder geval weer nuttig geweest. Kan je nagaan hoe onwetend veel mensen zijn. Voor gidsen vin ik dat een valstrik, wat voor jou gesneden koek is voor je klantjes gloednieuw.

Best lastig soms, om het publiek in te schatten, absoluut, ja. Maar dat is voor het leraarschap denk ik wel een beetje gelijk?

Ja, tuurlijk, je hebt al jaren het motto 'je kan je publiek niet stom genoeg voorstellen'.

[lacht] wel een punt ja, ja, zit een kern van waarheid in. Ehm, wat heb je geleerd van dit vrijwilligerswerk? Dus van molengids zijn?

Eh, veiligheid.

Oke!

Ja, je weet dat een molen toch wel gevaarlijk is, maar nou ga je dr bij stilstaan en met name die drie koornbloemen, dat ene trapgat, als je daar geen erreg in heb, vin ik dat bloedlink. En wat ik ook leuk vin is mensen vertellen een andere benadering van je zit nou in een werktuig. Je zit in een machine. Want daar staan mensen niet bij stil. Want molen is in feite 1 grote overbrenginstallatie. Daar staan mensen helemaal niet bij stil.

Maar is dat...

Maar wat ik er zelf van leer...

Ja, ja.

Ja. Ja doordak me d'rin verdiep kom ik wat meer feitjes te weten natuurlijk, maar... echt leren. Nee, nee, als schoolmeester hoef ik niet te leren hoe ik een verhaaltje moet vertellen.

En wat doet het vrijwilligen met je?

Niks. Hooguit een voldaan gevoel na afloop.

Ja, ja?

Ja ik vin 't wel leuk, ik vin t een relaxed gebeuren ja.

Relaxed.

Ja.

Vanneh. Van, is t normaal dan eh, is de rest van uw bezigheden is dat stressvol, of niet per se?

Nee hoor, ook niet, nee, nee, ik vin 't wel ontspannen werk dat molengidsen, ja. Ja.

Ehm. Wanneer ben je begonnen?

Nog niet zo lang.

Ik geloof dat je zei september oktober he afgelopen jaar.

Ja. Heb ik dat cursusje gedaan op de Pallemboom.

En wat is toen precies de reden geweest dat je ben begonnen? Je zag die eh, je zag die advertentie en wat ging er toen door je heen? Hoe voelde je je daarbij? We kunnen ook op een bankje gaan liggen met het licht uit. [lacht]

[lacht] Nee hoor gewoon van dat lijkt me wel wat voor mij. Dat was 't eigenlijk. Dus.

Maar eh, zocht je dan specifiek iets om te doen, of het was er gewoon?

Ja, ik ik zocht, maar ik zocht ik was niet actief aan het zoeken, meer in me achterhoofd ommeh als ik iets tegenkom. En dan vond ik t wel leuk ja.

Hm, en waarom was je dan toch eh, zegmar passief aan 't zoeken? Omdat je genoeg tijd over had?

Nou, niet zozeer tijd maar, ja stoch dat gevoel van je nuttig willen maken.

Oke. Oke. Ehm, en je werkte misschien nog niet zo lang als vrijwilliger, maar zijn de redenen misschien toch al veranderd waarom je hier vrijwilligt, of is dat hetzelfde gebleven?

[mompelt] Ja. Ja. Ja.

En wat is nu de allerbelangrijkste reden voor jou om te vrijwilligen?

Nou voor mezelf 't nuttig maken en voor de maatschappij 't nuttig zijn.

Oke, ja. Duidelijk. Eh, gaan we naar de vragen over 't cultureel erfgoed. Hoe zou je het concept cultureel erfgoed beschrijven? In een paar zinnen.

Alles van vroeger wat de moeite waard is om te behouden.

Oke.

Dus ja daar komt 't ongeveer op neer.

En eh, waarom is het de moeite waard, wanneer is iets dan, waarom is het de moeite waard om zoiets te behouden?

Ja, dat kan eh vanalles zijn he. Historisch, eh hoe heet het, ja mooie plaatjes, ja. Tis erfgoed he. En kortom, het heeft met onze voorvaderen te maken en wat ik net al zei, ik vin 't belangrijk om te weten waar je vndaan komt, wat je roots zijn wat dat aangaat. En ja alles wat daaronder gaat vind ik eigenlijk een vorm van erfgoed.

Ja. Ja. Ehm, wat betekent cultureel erfgoed voor jou?

Nou, kzou 't niet graag missen.

Nee?

Nee, want zoals Rotterdam verzielt is, niet alleen door het bombardement, maar vooral door de architecten die niks wilden weten van historiserende wederopbouw ofzo. Ja, ja dat is schandalig geweest. Rem Koolhaas, ken je die? Die architect he? Befaamde term: fuck de context!

[lacht]

Ja, nou. Dat vin ik cultuurbaar alst erom gaat. Net als dingen op de Lange Haven een aantal panden en op de Korte Haven helemaal, dies toen...

Ja daar staan er inderdaad een paar die redelijk uit de toon vallen.

Behoorlijk ja. Ik kan me nog herinneren de Korte Haven met al die panden, die werden toen genoemd, hoe noemden ze 't ook alweer, nou kweet even, oh ja, die zijn overnight gesloopt die ouwe panden die er stonden, eh, zovan, vooral nie in de krant komen dat er een sloopvergunning is afgegeven. Ohja, de ontheffing werd het genoemd, want er waren natuurlijk bewaren tegen, warne nog panden van Giudici, die ook het kantongerecht en de beurs en het museum... ja. Maarja. Zoals overal in die tijd he, opstoten in de vaart der volkeren, weg met die ouwe troep. Kijk eens naar Vlaardingen, 't Liesveld, he daar kom je zo'n brede avenu en hop.

Ja, alles strak.

Ja. Nee, architecten die in Delft zijn opgeleid moet ik nie veel van hebben. De Amsterdammers zijn beter.

Oeh. En dat om te zeggen in de buurt van Rotterdam dat is toch redelijk gewaagd...

Ja. Ik kom ook alleen in Rotterdam als ik er zijn moet. Vin t geen aangename stad.

Ondanks dat het er zo dichtbij zit eigenlijk.

Ja, ja. Maar kheb er niks te zoeken. Ik bedoel eh, vroeger ging ik nog weleens naar de Slegte, maar die ister ook nie meer. En voor de rest ja. Ik ben nie koopziek, dus ik hoef ook niet naar de koopgoot. Nee, hooguit es een filmpje ofzo. Daar hebbe we nou ook het Wennekerpand voor.

Ja en er komt binnenkort weer een nieuwe bioscoop.

Ja.

Ehm, nog een vraag. Wat voor waarden associeer jij met cultureel erfgoed?

Immateriële. Het valt niet in geld uit te drukken.

En, en wat voor immateriële waarde dan?

Ja, moreel eh, ja, in je hoofd vooral Het heeft niks met geld te maken, want cultureel erfgoed kost alleen maar geld uiteindelijk.

Dus je zegt eigenlijk, die economische waarde, dat, is eigenlijk...

Dat is bijzaak, de economische waarde he. Als ter weer een Picasso van 150 miljoen verkocht wordt, danneh, ja.

Ja, is bijzonder de kunstmarkt. Bijzondere markt.

Ja, maar ook alleen voor een paar namen maar.

Ja.

Dusseh. Meerendeel van de kunstenaars is droog brood eten alst daarom gaat.

Ehm, en eh om welke reden zet je je specifiek in voor cultureel erfgoed?

Omdat ik van cultureel erfgoed hou. Nogal simpel ja. We gaan vaak naar musea en we lopen graag in oude steden rond enzo. Dusseh, ja.

Dus u bent ook veelvuldig gebruiker van cultureel erfgoed?

Absoluut. Absoluut. ja.

Ehh, even kijken, hoe vaak vrijwillig je bij de Schiedamse molens?

Ja ik heb da gidsen nog maar een paar keer gedaan. Ik benneh, eigenlijk vooral bezig met eh, het cultuurhistorische aspect hiervan te beschrijven.

En, hoe vaak is dat dan, hebben jullie dan iets afgesproken van ongeveer zoveel dagen in het jaar zijn er mogelijkheden om te gidsen, of, helemaal niet?

Nee, nee, nee, nee, nee, ik zie wel wanneer t komt.

Het is gewoon op oproep?

Ja.

En hoeveel keer was het nu?

[lacht] nou, al 2 keer!

Al 2 keer! Nouja.

1 keer voor eh, de klassen van sgraveland.

Erfgoedspoor?

Ja.

Superleuk, ja.

Enne ja vorige week dan met de molendagen.

Oke.

Nou wat me daar opviel , meer buitenlanders dan ik had verwacht eh, Frans, Duits, Engels, Portugees geloof ik, maar kan ook Spaans geweest zijn.

Op de molendagen?

Ja, Turk, Marokkaan en zelfs een Chinees of Japanner, dat zag ik niet zo goed.

Oke.

Maar daarvan heb ik geleerd dat m'n molenterminologie in andere talen nogal armzalig is. [lacht]

Ik heb eh, weleens een lijst opgezocht met Engelse...

Ja ik had ook zo'n lijstje, maar ik had er niet bij stilgestaan dak 't nodig zou hebben.

Nee, nee. Is wel heel leuk ook om die termen in 't Engels te kennen. Ehm, ja nog een vraag tussendoor. Kan je me in 2 zinnen vertellen wat de visie, missie, de waarden is van de organisatie van de Schiedamse Molens, dus waar staan ze voor, wat doen ze?

Handhaven en proberen zoveel mogelijk interesse d'rvoor te wekken. Hoe meer interesse, hoe meer subsidie.

En, hoe zie je jouw rol daarbinnen?

Nou khelp aan de hand mee.

En hoe dan?

Nouja door te gidsen en door een verhaal te schrijven en dan ja, en kijken hoe het zaakje daar het beste educatief kunnen inrichten. En misschien ook later met de opdrachtenlijstjes voor schoolkinderen en dat soort dingen. Maar dat is nog even nie aan de orde, eerst moet alles klaar zijn natuurlijk.

Dat klinkt voornamelijk als dan dat informeren van de mensen, heb je ook 't gevoel dat je helpt met het instandhouden zelf?

Ja, hoe meer interesse, hoe meer men geneigd is om misschien niet direct lid van de molenclub te worden, maar toch eh om de waarde d'rvan in te zien. Dat denk ik wel dat dat zo werrekt ja.

En welke waarden hoop je dan over te brengen daarvan?

't Eh, naja 't cultuurhistorische aspect dus.

Oke.

Plus het feit dat het mooi staat in het landschap.

Oke. Ehm, heb je er specifiek voor gekozen om bij Schiedamse molens te komen vrijwilligen, of heb je meer, was je meer aangetrokken tot de functie van het vrijwilligen?

Nou in 't algemeen vrijwilliger, maar nogmaals, dit kwam op me pad dus, is 't dit geworden.

Oke. Hmm. Waar ik een beetje ook heenwil met de vraag is ehm, is het meer het, is het de organisatie die je het gunt, of dee je het ook meer vanuit jezelf, voor de functie die je had? Kan je daar wat...

Khad geen functie meer. [lacht]

Nee, binnen, als molengids zegmaar.

Oh als molengids. Joah. Joah. Wat zalk ervan zeggen. De organisatie is als het ware een werktuig voor het instandhouden. Het gaat om de molens zelf.

Oke. Ben je tevreden met het vrijwilligerswerk dat je hier doet?

Joah, ben niet ontevreden. Ik zou alleen wel wat meer feedback willen, dat wel ja.

Oke. Oke. Ehm, zijn er nog andere dingen die verbeterd zouden kunnen worden aan eh?

Daarvoor zit ik er nog niet diep genoeg in.

Nee? Dus naast feedback eigenlijk niks anders?

Nee, nee.

Ehm, wat heeft het vrijwilligen bij die molens je gebracht?

Kennis, ja, je weet weer wat meer enzo. Ik bedoel ik woon nou al eh, 5, 36, nee 38 jaar geloof ik naast de Palmboom, of nee sorry, naast de Drie Koornbloemen. Maar, en ik wist dat 't bakkersmolen was geweest, maar ik wist niet dat 't ook pelmolen was geweest en dat er nog mahoniehout gezaagd was. Dat vink wel leuk eh.

Was dat ook van te voren eh, een motief, dat je wist dat je d'r meer kennis over zou...

Nee, nee. Dat niet nee.

't Komt er gewoon bij en dat is leuk?

Voor tzelfde geld had ik gewoon vrijwilliger bij 't Jenevermuseum, maar daar hebben ze al zat vrijwilligers, en de molens eh, zijn er gewoon wat minder. Dus.

Heel goed, heel goed! [lacht] zijn we heel blij mee.

Nou ja ik heb altijd een zwak voor molens gehad. Ik bedoel, ik ben nie voor niks gaan wonen waar ik nu woon en we zitten nie voor niks op deze tuin, dus.

En waar komt dat dan vandaan, dat zwak voor molens?

Ja, altijd gehad, ik ben op de Hoogstraat geboren en getogen, ik heb jaren op de Lange Haven gewoond en altijd al molens in de buurt, ja.

Nooit zelf over gedacht om molenaar te worden?

Nee, dat, daar ben ik fysiek niet toe in staat.

Ohja. Ehm, denk je ooit weleens aan de dingen die je zou kunnen doen met de tijd die je nu steekt in dat vrijwilligerswerk?

Nee. Zij wel. [wijst naar zijn vrouw]

[lacht] oh jee. Gevoelig punt?

Nou, val wel mee hoor. Maarre. Huishoudelijk werk lijdt er wel een beetje onder enzo.

Ah dat ken ik, dat ken ik. Ehm, wat verwacht je van de organisatie, dus de Schiedamse Molens tegenover jou als vrijwilliger?

Niks. Coulante behandeling.

En wat is coulant?

Nou ja, je netjes behandelen, je op tijd informeren.

En moeten ze juist flexibel zijn, redelijk strenge regels hebben of...

Ja, strenge regels voor mij daar hou ik niet van. Nee, ik ben nogal anarchistisch. In een molen moet je wel strenge regels hebben vanwege de veiligheid. Absoluut.

Ehm, zou je het anderen aanraden om bij deze organisatie te komen vrijwilligen en waarom?

Ja hoor, tis eh, tis best leuk en in 't algemeen eh, zijn leuke mensen, hij die hier netwas die maakte het vorige week mee daar en die heeft met deze en gene een praatje gemaakt, en oh wat een gezellige lui hij wordt ook lid. Dus.

Oke!

Ja nou dat is van belang. Ja want dat is 't verschil, ik ben ook vriend van 't Jenevermuseum, en dat zijn ook gezellige mensen, en ik ben ook lid van de Historische vereniging, en dat zijn saaie mensen! Die zijn niet gezellig.

Is dat zo? Oh, oeps!

Nee dat is gewoon zo. Kennelijk molens en jenever dat dat toch iets eh, vrijgevochter is.

Waar zit dat verschil dan in dat leuke en dat saaie, hoe moet ik dat zien?

Ja, nou je maakt makkelijker een praatje met eh...

Mensen zijn meer open?

Ja ja. Ja. Ja, hoe heet 't is d'r nog koffie?

[vrouw van Jos] ik ga, één ogenblik, ik ga even... even kijken hoor.

We zijn bijna klaar hoor.

En bij die historische vereniging zit je ook wel met 't punt, d'r zitten een paar lui die eigenlijk een beetje erg dominant zijn in de hele handel.

Waar, waar?

Van de Historische Vereniging.

Van de Historische Vereniging.

Ja, ja. Bijvoorbeeld Ruud Poels die is al vele jaren voorzitter van dat bouwgebeuren, ik heb tweemensen, drie mensen die gingen bij de bouwcommissie van de historische vereniging zitten en zijn vanwege Ruud Poels afgehaakt.

Oke.

Verder is 't een aardige knul hoor, maar hij is dominant.

Hm, ja soms, in werkcontext zijn mensen soms heel anders daarin. Ehm. Denk je dat er een eh, verschil zit in de motieven die mensen hebben om voor cultureel erfgoed te vrijwilligen en voor andere sectoren, bijvoorbeeld zorg of ik noem maar wat.

Ja, dat denk ik wel ja. Ik bedoel als je in de zorg gaat dan ben je vooral een mensenmens. En ga je in de molens ofzo, dan ben je toch meer cultuurgeïnteresseerd over t algemeen.

Cultuur kan ook mensen zijn toch?

Ja oke, maar 't staat niet voorop.

Oke.

Ik denk dat dat, ja dat dat toch wel een groot verschil is.

Ehm, we zijn bijna bij het eind. Heb je...

Ja wat me ook wel aantrekt in dit gebeuren is, ik heb ook geen zin in vrijwilligerswerk waar ik iedere maandag of iedere dinsdag of, ik heb liever dat losvaste, gedoe dat ik op afroep beschikbaar ben. Vin ik veel prettiger.

En, ook een beetje eigen tijde indelen dan?

Ja, met dat onderzoek ook eh, dat doe je als eh, ja als je 'n uurtje over heb of als je juiste materiaal in huis heb enzovoorts.

Zijn er nog eh, vragen waarvan je zegt nou die had ik verwacht maar die heb je eigenlijk niet gesteld?

Nee, kheb er niet over nagedacht wat voor vragen je zou kunnen stellen. Dus, nee.

Is er nog iets wat je wil toevoegen aan je verhaal, van nou, dat wil ik nog even benadrukken of daar hebben we het niet over gehad? Of dat vind ik eigenlijk óók heel belangrijk?

Nee, kzou t eigenlijk niet weten. Als me wat te binnen schiet mail ik het wel. [lacht]

Dat is goed, dat is goed. Nou dan zet ik em nu uit.

Oke.